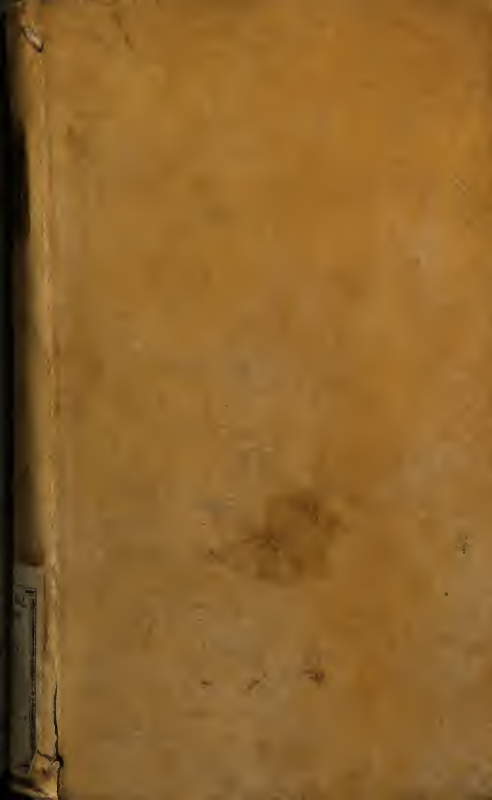
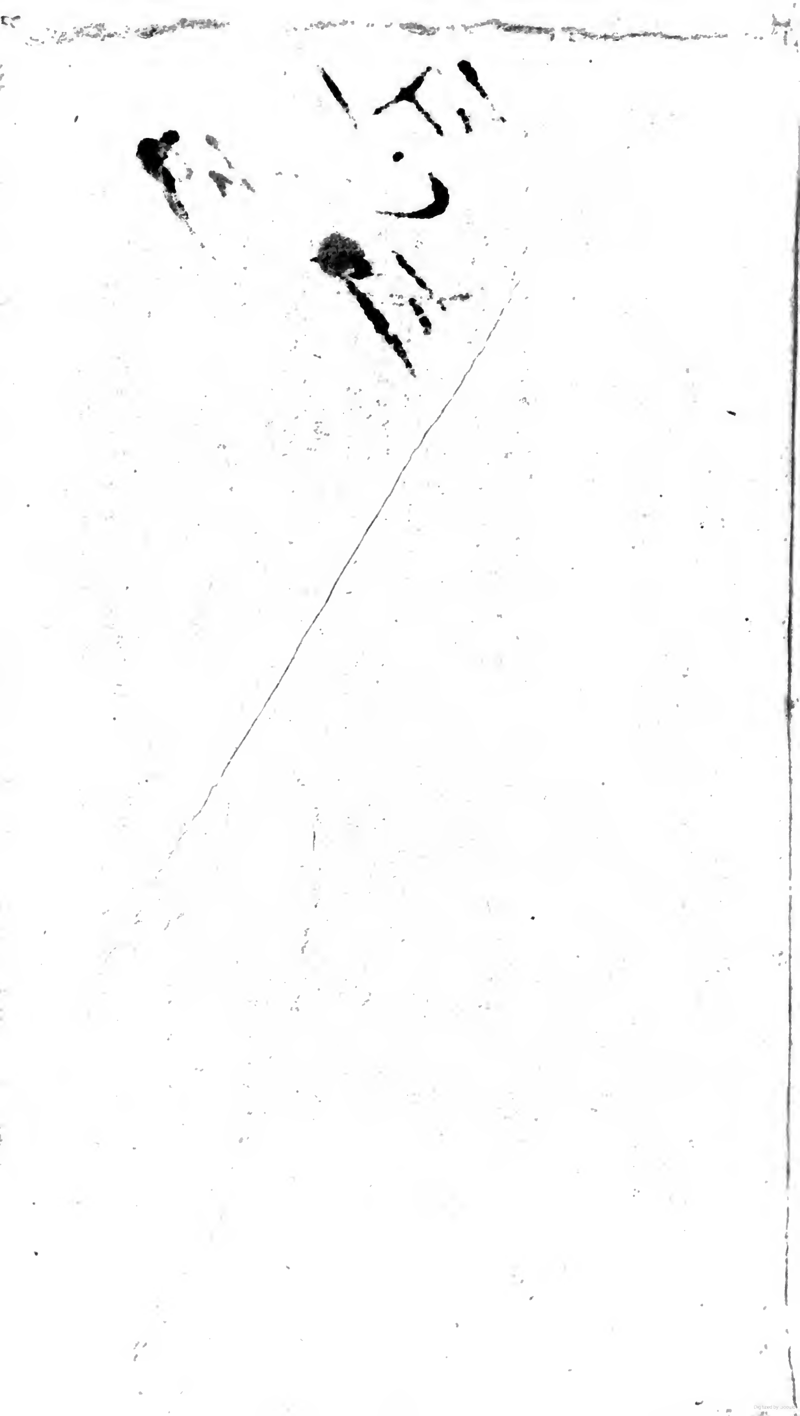

IO. ALBERTI FABRICII

D. & P. P. in Gymn. Hamb.

CONSPECTUS THESAURI LITTERARII ITALIÆ,

Præmissam habens, præter alia, notitiam Diariorum Italiæ litterariorum, thesaurorumque ac corporum Historicorum & Academiarum

subjuncto

PEPLO ITALIÆ

IO. MATTHÆI TOSCANI.

HAMBURGI

SUMTU CHRIST. WILH. BRANDT

1730.

Nobili & Præclaro Viro

PETRO van der AA,

Bibliopolæ ac Typographo Leidenſi celebratiſſimo

S. D.

IO. ALBERTUS FABRICIUS.

NOn miraberis, VIR EGREGIE, Conſpe-ctum hunc Theſauri

litterarii Italici ad Te ablegari, Tibique a me offerri, qui rem librariam ornaſti ſine exemplo, & res Italiæ ſpeciatim locupletaſti theſauris pulcherrimis & exquiſitiſſimis, quorum ipſorum notitia commendanda ſtudioſis cum in hocce ſchediaſmate expoſita ſimul contineatinea-

tineatur, nulli magis quam Tibi illud proprie conſecrari a me oportebat.

Soleo ſæpe dicere ad amicos, ſi intelligentium animoſorumque Bibliopolarum, quorum Tu Alpha es, Muſis integrum præſto eſſet Alphabetum Tui ſimile, quantum decus litteris accede-

ret, quantum animo-
rum adderetur erudi-
tis ad maxima quæque
& difficillima ſuſcipi-
enda.

Verum Tua certe
laus ſingularis, qui ma-
ximos etiam quorum-
cunque conatus, quot-
quot hoc in genere ab
hominum memoria
ſunt aut fuerunt, non
æquaſti modo feliciter
in-

induſtria Tua, ſed etiam ſuperaſti: & quæ multa, ſelecta, magna, ſplendida atque utilisſima Opera in lucem protuliſti per annos retro quadraginta circiter, ea nullis parcens ſumtibus, labori nulli, doctus ipſe in manus doctorum dediſti excuſa chartis regiis, ridentibus atque emen-

datis typis, & iconibus exornata descriptis ære quam accuratissime ac luculentissime. Fateor me jam pridem ingentibus Tuis hisce & singularibus in litteras, quas amo coloque meritis permotum & admirari Te & facere maximi, & Manutiis, Juntis, Stephanis, Plantinis, Wechelis, Cramoi-

moiſiis proximum ponere, in aliis etiam anteferre: itaque hanc occaſionem amplexus ſum libenter, qua meum Tibi amorem teſtatum facerem inſignita quadam ratione, & quanti Virtutem Tuam æſtimarem, quæ ætati noſtræ honori eſt, demonſtrarem publico aliquo docu-

mento, quod pro humanitate Tua in bonam partem accipere dignaberis.

Non ſine dolore vident, qui litterarum amore ducuntur, Te jam incipere colligere vaſa, & commerciorum oneri, quæ tanta cum gloria litterarum ac fructu hactenus geſſiſti, ſenſim Te velle ſub-

ſubducere, cedereque adeo aliis apparatum illum librorum incomparabilem, tam longo & tam ſagaci ac fortunato ſtudio a Te conquiſitum; veluti vicinus jam ſenio premat dies, & annos Tibi objiciat: ego autem litterarum cauſſâ voveo, ut ſenecta quæ gravior Siculis eſſè jugis

gis

gis dicitur, Tibi facilis viridisque contingat, atque ejusmodi, qualem equis Cappadocibus tribuit Oppianus, quo teſte tantum *

Anteeunt curſu, quantum
ætas addidit annis.

Vale, VIR EGREGIE. Scripſi Hamburgi IV. Calend. Octobris cIↄ Iↄccxxx.

In

* Κραιπνότεροι δὲ πέλουσιν ὅσῳ μάλα γηράσκουσι. Cynegetic. I. 201.

In hoc Volumine continentur:

The-

* In singulorum Thesaurorum recensione priores scriptorum editiones diligenter adnotatae sunt.

* De his, quemadmodum etiam de Ordinibus Religiosis, scriptores referre licebit alias.

De

CONSPE-

CONSPECTUS THESAURI LITTERARII ITALICI.

I. DIARIA ſive EPHEMERIDES Eruditorum ITALIÆ.

NOvellæ relationes de rebus qvotidianis, & nuncii rerum qvæ toto orbe geruntur (*gazzettas* vulgo appellamus,) hebdomadatim primum a) publicari cœperunt in *Italia*, cujus generis diurnorum commentariorum volumina decem Venetiis ſæculo decimo ſexto compoſita fuere apud illuſtrem Magliabechium. b) Apud *Gallos* de-

 inde

a) *Gazzetta*, numuli nomen, pretio duorum aſſium, quo relationes illæ vænibant. Vide Octavii Ferrarii Origines Italicas, & Ægidii Menagii Italicas, Callicasque:

b) Scipio Maffeus Præf. ad Tom. I. Diarii Veneti Erudi-

inde ab A. 1631. *Parisiis* c) atqve hinc in *Germania* & apud alias Europæ gentes certatim freqventatus est eorundem usus, & adhuc freqventatur communi legentium bono ac voluptate.

Diaria eruditorum, statis temporibus publicare uno eodemqve anno 1665. cœperunt in *Gallia Dionysius Sallus* d) sub adscito *Hedovillii* nomine primus auctor Ephemeridum celebratissimarum Parisiensium, qvarum jam tomus LXXXVII. junctis variorum præstantissimorum Virorum studiis sub prælo sudat: Et in *Anglia*, *Henricus Oldenburgius* e) Regiæ Societatis Lond. observationes

torum Italiæ, inter ejus opuscula Italica Venetiis 1719 4. edita p. 186. Hyacinthus Gimma in idea historiæ Italiæ litteratæ p. 770.

c) Carolus Sorellus Bibl. Gallica p. 327. Christoph. Augustus Heumannus in poecile T. 2. lib. 4. p. 522.

d) Christianus Junckerus schediasmate historico de ephemeridibus & diariis eruditor. Lips. 1692. 12. p. 75. seq. & qui præter laudatum illustriss. Masseum de eodem argumento possunt consuli, Adrianus Bailletus judicio de Criticis historicis p. 57. Burchard Gotthelf Struvius introduct. ad histor. rei literariæ c. 3. Memoriæ literariæ Trevoltinæ A. 1712. p. 218. seq. (Ephemerides Parif. 1712. Octobr. p. 445. edit. Amst.) Tho. Ittigius schediasmate de auctoribus qui de Scriptoribus Ecclesiasticis egere p. 109. sq. H. P. L. M. in notitia Germanice edita de Gallicis, Latinis & Germanicis ephemeridibus litterariis Lipf. 1718. 1720. 1724. 8. &c. Sed Clariss. Viri *Francisci Dionysii Camusati* historiam diariorum eruditorum jam pridem desideramus, de qua Acta Erud. A. 1726. p. 47.

e) Vide Junckerum p. 17. seq. & de epitome priorum XXI.

tiones accuratas & ingeniosas privato ausu primum orsus in commentarios digerere, cujus ita probari meruit industria, ut nunqvam ab eo tempore defecerit, aliis semper atq; aliis præclaris ingeniis eam identidem promoventibus:& eorum Volumen XXXV. jam ab acutissimo Hallejo f) continuetur. Primi inde fuere *Itali*, qvi utilissimum hoc institutum juvandæ amplificandæqve rei litterariæ sunt aggressi, & publicò cum plausu fructuqve etiamnum ornant egregie. Horum diariorum Italicorum, sive de rebus litteratis Italiæ ephemeridum eruditarum, ecce Tibi, Lector benevole, elenchum brevem eo ordine qvo lucem singulæ in hoc usqve temporis viderunt.

1. *Giornale de letterati, in Roma.* Diarium eruditorum ab A. 1668. ad 1675. *Romæ* apud Nicolaum Angelum Tinassi, cujus nomine dedicatoria ad *Camillum Maximum* Cardinalem præmittitur, in qva fidem facit ad Ephemerides hasce componendas multos eruditos operam suam contulisse. g) Præcipuas tamen partes *Francisci Nazarii* Bergomatis

 fuisse

XXI. Voluminum ab A. 1665. ad 1700. adornata digesta per classes editaque a *Jo. Lowthorppio*, Lond. 1705. 4. Acta Erud. T. 4. supplem. p. 290. 362. 494. Et de epitomis Voluminum à XXII. ad XXX, quas *Benjamini Mottio* & *Ionesio* debemus, Act. Er. 1723. p. 89. & 242. Bibl. Angloise T. IX. p. 274.

f) Bibl. Angloise T. VIII. p. 277.

g) *Alla composizione de' quali concorsero le virtuose fatiche di molti eruditi.*

fuisse libenter mihi persvadeo; usqve ad Martium mensem Anni 1675. a qvo tempore *Joanni Ciampino* illam deberi laudem continuati hujus laboris usqve ad tres primores menses Anni 1681. ex illustrissimo Maffeio h) didici. Apud eundem itaqve Tinassum prodierunt etiam anni 1676. 1677. 1678. 1679. qvos ipse cum prioribus evolvi ac possideo: sed & annus 1680.& initium 1681. qvod nunqvam memini me videre. Idem Nazarius ab illo tempore qvo Tinassum reliqvit; aliud & ipse Diarium usqve ad extremum anni 1679. condidit, vulgavitqve Romæ, typis Benedicti Carraræ. Primus annus prioris diarii A.1668. etiam *Bononiæ* recusus est cum paucis accessionibus. Nomen Nazarii ante annum 1674. præfixum in meo exemplo neutiqvam reperio, qvanqvam præpositum traditur in schediasmate de ephemeridibus eruditor. p.108.

2. *Il Giornale Veneto de' letterati.* Diarium eruditorum *Venetum*, a Febr. 15. * Anni 1671. ad 10.Dec. A.1680. Venetiis in 4. auctoribus *Petro Maria Moretti* & *Francisco Miletti*. Vide schediasma jam memoratum p. 111. seq. Admodum sinistre de hoc diario judicat Henricus Noris in milite Macedonico pag.238. edit. Amst. sartori sutoriqve harum farraginum svadens, *discat libros legere, ut discat de libris judicare, ne dum literatorum catalogum texit, ipse in illiteratorum albo, nigro carbone signetur.*

3. *Acta*

h) p. 187. * Per totum illud tempus non plura folia quam 19.

3. *Acta* novæ Academiæ *Philoexoticorum* Naturæ & artis, à Martio A. 1686. ad Februarium 1687. ad Celsiss. Principem Joannem Franciscum Gonzagam Ducem Sabionedæ. *Brixiæ* 1687. 8. Ad calcem cujusqve mensis, notitia librorum recens in Italia excusorum subjicitur. Vide idem schediasma clariss. Junckeri p. 66. Hoc diarium mors auctoris præcipui, *Francisci Lanæ*, experimentis Physicis & mathematicis celeberrimi abrupit.

4. *Giornale de' letterati in Parma.* Diarium eruditorum ab A. 1686. ad finem Anni 1690. Parmæ in 4. typis Josephi dall' Oglio & Hippolyti Rosati, auctore *Benedicto Bacchino* i) Cassinensi, Abbate Benedictino, & opes suas conferente. *Gaudentio Roberto* Carmelita: De dissertationibus & observationibus in hoc Diario obviis vide sis schediasma Junckeri τοῦ μακαρίτου p. 214. seq.

5. *Giornale de' letterati in Ferrara* A. 1688. 1689. 4. auctore *Joanne Antonio Philonio.* Aliud itidem Ferrariæ prodiit, à mense Januario A. 1691. 8. apud Hieron. Philonium, sed qvod mox iterum desiit, longe eruditiorem prodens auctorem, qvi creditur fuisse *Philippus de la Torre* Adriensis postea Episcopus, ut Junckerus pag. 273. ait se comperisse, & tempus bene congruit, illo enim anno constat Philippum Auditoris functum munere versatum Ferrariæ apud Cardinalem Imperialem. Vide Niceroni memorias Gallice editas de viris in

A 3 Rep.

i) Acta Erud. A. 1692. p. 47. 410. & A. 1693. p. 45.

Rep. litteraria illustribus Tom. 1. pag.33. seq.

6. *Synopsis biblica*, sive *Ephemerides litterariæ* Latinæ, auctore *Paulo Manzani*, Provinciali tertii Ord. S. Francisci *Parmæ* 1692. 4. in herba statim suppressæ. Vide Basnagii Bellovallii historiam operum eruditorum editam Gallice, mense Novembri A. 1692. p.124.

7. *Giornale de' letterati in Modena* Diarium eruditorum, *Mutinæ* editum, eodem qvi Parmense curaverat scriptore, *Benedicto Bacchino*. A. 1692. 1693. 1696.1697.4.

8. *La Galleria di Minerva*, Museum Minervæ Venetæ, sive Notitiæ universales de eruditis viris Europæ, scriptisqve omnis generis, editis atqve ineditis, antiqvis & recentibus, ex officina *Hieronymi Albrizzi*, cujus etiam præfationes præmittuntur, & qvi Tom.2. p 181. auctorem se Academiæ appellat, qvæ apud Venetos hoc nomine *de la Galleria di Minerva* appellatur, cujusqve membra memorantur T.2. p.259. sq. cum Secretario Apostolo Zeno, & Jo. Antonio Astorio, Subsecretario. Exstant hujus Musei tomi septem, qvi prodiere Venetiis ab A. 1696. usqve ad 1713. fol. Non tam novi libri in hoc diario recensentur (licet & hi qvoq;) qvam variæ exhibentur lectu dignæ observationes, Epistolæ & dissertationes virorum doctorum vetustioris etiam memoriæ de diversis argumentis, qvorum nomina ple-

plerumqve addita sunt, ut Jo.Ciampini, Josuæ Feri, Henrici de Noris, Dantis, Ferdinandi Santanicelli, Angeli Carraræ, Marcelli Malpighii, Angeli Geropoldi, Apostoli Zeni, Jo. Dominici Cassini, Vincentii Coronelli, Ludovici Testi, Antonii Valsinieri, Geminiani Montanari, Gerh. Jo. Vossii (de cognitione sui T.1. p.280. de Eruditione T.2. p.109. introductio in Chronologiam p.190.) Justi Lipsii (de ratione legendi historiam T.3. p.39.) Josephi Lanzoni, Mich. Angeli Fardellæ, Hieron. Baruffaldi, Henrici Altani, Jo. Antonii Astorii, Sigismundi Valiani, Camilli Silvestri, Barthol. Ferri, Alexandri Thomæ Arcudii, Nicodemi Martellini, Petri Pauli Paglini, Lazari Augustini Cottæ, Lud. Testi, Pyrrhi Mariæ Gabrielli, Nicodemi Martinelli, Petri Antonii Morozzi, Francisci Mariæ Nigrisoli, &c. Etiam eruditorum hominum vitæ, ut Jo. Georgii Trissini T.1. p.65. Jo. Baptistæ Guarini pag.78. Michaëlis Nostradami p.282. Cardinalis Barbarigi T.2. p.70. Jo. Baptistæ Veri, qvi historiam Venetam scripsit, T.3. p.231. &c.

9. *Il Gran Giornale in Forli*, A. 1701. 1702. 1703. & 1704. fol. Hujus diarii Foroliviensis qvothebdomadis prodiit unum majus folium, cujus prima pagina res litterarias, altera qvotidianas civiles & bellicas continet, sub titulo *giornale de' Novellisti.*

10. *Il genio de letterati*, in Forli, 1705. seq. 4. Auctor *Josephus Garuffi*, Ariminensis.

11. *Fasti*, per sex menses tantum Parmæ A. 1706. eodem auctore diarii, de qvo modo facta est mentio, Forolivienfis. Non magni momenti esse hujus auctoris operam, licet etiam atqve etiam sese extollentis, notavit laudatus Maffejus p. 192.

12. *Giornale de letterati d' Italia*, Diarium Eruditorum Italiæ, ad celsissimum Principem magnum Hetruriæ Ferdinandum tertium, Venetiis ab A. 1710. ad præsentem annum 1729. Volumina XXXVIII. 12. Prioribus Diariis Italicis longe hoc præstat accurata industria, eruditione & ingenio. Auctores sunt complures, e qvibus Nobilem Virum *Apostolum Zenum*, atqve nomina inclyta *Bernardum Trevisanum*, *Anton. Vallisnierium*, *Jo. Baptistam Morgagnum*, *Laurentium Patarolum* & *Marchionem Orsi* sive *Ursum* * fama effert & prædicat. Præfatio tomi primi, ut jam supra in notis demonstrari, illustrissimo Marchioni *Scipioni Maffeo* in acceptis referenda, qvi & in ipso opere nonnullas jure sibi partes vindicat. Tomus XXV. complectitur indices qvadruplices in superiora XXIV. Volumina: primum scriptorum de qvibus dictum est, alphabetico auctorum ordine: secundum eorundem librorum digestorum per classes, pro diversitate argu-

* Memoires de Trevoux A. 1712. p. 228. Acta Erud. Germanica Tomo I. p. 450.

gumenti : tertium auctorum de qvibus mentio facta, & qvartum rerum præ cæteris notabilium. Tomo X. p.471. promittitur Bibliotheca ineditorum scriptorum, præcipue Italorum, veluti qvoddam illis recensendis destinatum ** litteratum Diarium.

13. *Supplementi al giornale de' letterati d' Italia.* Auctor supplementi ad superius Diarium, in qvo variæ eruditæ dissertationes continentur, tria volumina Venetiis 1722. seqq. 12. edita evolvi. Auctor *Hieronymus Lioni*, Parmensis.

14. *Giornali de' Giornali*, di Sre *Cataneo*, Venet. 4. Hujus sex partes memorari vidi; in ipsum necdum incidi.

15. *Il gran Giornale di Europa.* Venetiis 1725. 4. Ex prioribus Diariis, facto ab A. 1666. initio, libros ab illo tempore editos, ut qviqve præ cæteris placuere, breviter recenset, insertis (licet rarius) novis qvibusdam dissertationibus. Auctor *Angelus Callogiera*, Monachus Camaldulensis, favente conatibus ejus illosqve adjuvante Viro Nobilissimo *Hieronymo Soranzo de Rio Marin*, vide Bibl. Italicam (de qva mox) T. 2. p. 333.

16. *Bibliotheque Italique*, ou Histoire litteraire de l' Italie. Hujus insignis Diarii, tomi duo sive sex menses Anno superiore 1728. Genevæ in 8. excusi ad nos pervenerunt, plurimqve evolvendorum desiderium mihi injecere. Ad institutum meum

** *Che sarà como un giornale di cose inedite.*

autem, amplificandæ historiæ literatæ Italiæ comparatum faciunt inprimis observationes qvibus auctores hujus diarii Tom. I. pag. 223--278. & T. 2. p. 276--324. dissertationem laudati Marchionis illustriss. *Scipionis Maffei* *** de genio meliorum Poëtarum Italorum locupletarunt, illustrarunt, qvam ille in auspiciis Academiæ Arcadum Veronensium, (Romanorum Coloniæ) recitavit, hi vero ex Italico verterunt Gallice.

II. De HISTORICIS rerum ITALICARUM.

Bibliothecam Historicorum Italiæ magno studio adornasse RAPHALEM TRICHETUM du FRESNE, ex Philippo Labbeo † didici: sed nunqvam lucem vidit ejus lucubratio, sicut nec Catalogus Historicorum Italiæ, compositus à JOHANNE RHODIO, Hafniensi, qvem habuit & cum accessionibus in lucem dare voluit VINCENTIUS PLACCIUS noster, ὁ μακαρίτης.

Ad Italiam pertinet ut Veterum Latinorum scriptorum bona pars, de qvibus dixi in Bibl. Latina: sic maxima pars Historicorum Latinorum, de qvibus exstant insignes GERH.

*** In Opusculis Italicis (Rime e prose del signore Marchese Scip. Maffei) p. 132. sqq. Venetiis 1719. 4.

† In Bibl. Bibliothecár. ubi de Joanne Matthæo.

GERH. JOH. VOSSII commentarii, *Viri*, ut Bochartus a) de eo pridem judicavit, *mirabilis*, & *de quo merito dubites utrum majorem à doctrina & ingenio, an a modestia laudem mereatur.* Præter CHRISTOPHORI vero SANDII ad Vossium animadversiones, & JO. HALLERVORDII Spicilegium, qvæ opuscula cum LUD. NOGAROLÆ schediasmate de viris illustribus genere Italis qvi Græce scripserunt, junctim recudi feci Hamburgi 1709. 8. CHRISTIANUS GRYPHIUS in Epistola ad Polycarpum Lyserum b) testatus est se plus qvam qvadringentos historicorum Latinorum annotasse, qvos Vossio observatis adjungeret. Sed nec illi, nec alii, trecentis plures qvos SANDIUS professus est se Vossio addendos collegisse, publicis usibus tractandos se obtulerunt, non magis qvam LUD. JACOBI à SANCTO CAROLO paralipomena de Hist. Lat. & Græcis, vel ad Græcos Vossii Historicos THOMÆ REINESII supplementa, aut LUCÆ HOLSTENII, qvæ is qvodam tempore Isaaco Vossio c) filio Romæ præsens monstravit. Præclaræ autem sunt inprimis accessiones observationesqve diligentes & accuratæ, qvæ de Histo- ricis

a) In Chanaan, lib. I. c. 18. p. 445.

b) Apud Clariss. Heumannum T. 2. pœciles lib. 2. p. 551. seq.

c) Sarravii Epist. p. 266. Holstenii Epist. 10. ad Lambecium, T. 6. Lambecii p. 258.

ricis Italis qvi Latine ſcripſerunt, ad librum Voſſii tertium publicatæ ſunt Nobiliſſimo atqve eruditiſſimo Viro APOSTOLO ZENO auctore in Diario eruditorum Italiæ in Tomo IX. p. 132. ſqq. atqve inde in tomis ſingulis usqve ad duodetrigeſimum, exceptis XXV. & XXVII. Nec contemnenda qvæ ad Voſſii hiſtoricos Latinos notantur in Bibliotheca Fabriciana, celeberr. D. JO. FABRICII, Theologi Helmſt. Tomo 2. p. 478--p. 501.

Præcipuorum qvorundam de rebus Italicis ſcriptorum notitiam tradiderunt CHRISTIANUS qvem modo laudavi GRYPHIUS in apparatu, ſive diſſertatione iſagogica de ſcriptoribus Hiſtoriam Sæculi XVII. illuſtrantibus, capite VIII. BURCARDUS GOTTHELF STRUVIUS in ſelecta Bibliotheca Hiſtorica capite XXVII. LANGLETUS du FRESNOY in methodo ſive inſtitutione tradendæ hiſtoriæ, qvam ſæpius recuſam Gallice, poſt Germanicam verſionem D. JO. BURCHARDI MENCKENII, JO. COLETI Italicam, Anglicamqve RICHARDI RAWLINSON, auctor ipſe pluribus locupletatam acceſſionibus iterum hoc ipſo tempore Gallice in lucem emiſit Pariſiis, tomo ultimo, ſect. LXV. HYACINTHUS GIMMA in idea Hiſtoriæ literariæ Italicæ cap. 50. artic. 5. ſeqq. P. de BLAINVILLE, S. I. in diſſ. inſerta Memoriis litterariis Trevoltinis A. 1717. p. 1645. ſqq. & A. 1720. pag. 263. ſqq. 453. ſqq.

Sed

Sed donec plenior & elaboratior historicorum Italiæ Bibliotheca, qvalem Gallicorum Viro praestantissimo Jacobo Longo Gallia debet, studiosis a viro qvodam docto offeratur, age in eorundem usus praesenti loco corpora scriptorum de rebus Antiqvitatibusqve Romanis, Italicis & Siculis, Muratorii *Mediolanense*, *Wechelianum* Schotti, *Graviana*, & *Burmannianum* cum *Gronoviano* ac *Sallengriano* thesauro percensebo, ordine Voluminum primum, deinde alphabetico communi auctorum qvoqve, adscriptis plerumq; priorum editionum locis & annorum numeris, & subjuncto indice Provinciarum ac Civitatum, qvarum res ab illis scriptoribus illustrantur, cum supplemento qvalincunqve. Hanc notitiam deinde inseqvetur conspectus sive designatio thesauri similis litterarii Italici, constantis festiva copia scriptorum de viris eruditis Italis, Siculisqve per singulas urbes ac Civitates, cum mantissa scriptorum ad notitiam litterariam eruditorum Italorum universe, vel pro ratione studii, vitæ, aut conditionis facientium.

I. *Corpus scriptorum de rebus Italicis* MEDIOLANENSE.

Rerum Italicarum scriptores ab anno æræ Christianae qvingentesimo ad millesimum qvingentesimum, qvorum potissima

tissima pars nunc primum in lucem prodit ex Ambrosianae, Estensis aliarumqve insignium Bibliothecarum Codicibus. LUDOVICUS ANTONIUS MURATORIUS Sereniss. Ducis Mutinae Bibliothecae praefectus collegit, ordinavit, & praefationibus auxit, nonnullos ipse, alios vero MEDIOLANENSES PALATINI SOCII ad MStorum fidem exactos summoqve labore ac diligentia castigatos Variis Lectionibus & notis, tam editis veterum Eruditorum qvam novis auxere.

TOMUS I. *Dicatus Augustiss. Imperatori CAROLO VI. cum praefationibus* PHILIPPI ARGELATI *Bononiensis* & LUD. ANTONII MURATORII Mediolani 1723. fol. *ex typographia Societatis Palatinae in Regia curia.*

1. Palatini socii de praemissa TABULA GEOGRAPHICA Veteris ITALIÆ, post CHRISTOPHORUM CELLARIUM & GVILELMUM De l'ISLE novo & accuratiore studio descripta & adornata.

2. HISTORIA MISCELLA ab incerto Anctore confarcinata, complecteus EUTROPII Historiam Romanam, qvam PAULUS Diaconus rogatu Adelbergae Beneventanae Ducis, a Valentiniani Imperio usqve ad tempora Justiniani deduxit; & LANDULPHUS SAGAX, seu qvisqvam alius continuavit usqve ad Annum CHristi 806. nunc primum post *Jani Gruteri* & aliorum industriam exacta ad MSS. Codices

Am-

Ambrosianae Bibliothecae; additis Notis & Variis Lectionibus HENRICI CANISII ex edit. Ingolstad. 1603. 8. pag. 1.

3. LANDULPHI SAGACIS, jam supra memorati additamentum ad Historiam Miscellam, ex MS. Bibl. Ambrosianae nunc primum editum, à Justiniano usqve ad Leonem Aug. p. 179.

4. JORDANIS sive JORNANDIS Historia de Getarum sive Gothorum origine & rebus gestis, a P. JOANNE GARETIO Monacho Ord. S. Benedicti e Congregatione S. Mauri, cum Cassiodori Operibus, Rotomagi 1679. fol. edita & notis illustrata: nunc vero ad fidem antiqvissimi Codicis MS. Bibl. Ambrosianae accuratissime collata atqve emendata, cura & studio JOSEPHI ANTONII SAXII, ejusdem Bibliothecae praefecti. p. 187.

5. Ejusdem JORNANDIS de Regnorum & temporum successione, juxta exemplar editum ex museo NICOLAI BLANKARDI Lugd. Bat. 1647. p. 222.

6. PROCOPII Cæsariensis Historiarum sui temporis de bello Gothico libri IV. Latine ex interpretatione CLAUDII MALTRETI, S. I. Corpori Historiae Byzantinæ inserta. Paris. 1662 fol. Accessit in hac editione HUGONIS GROTII * explicatio nominum & verborum Gothicorum, Vandalicorum & Langobardicorum. p. 243. 370

7. Ex-

* ex ejus Historia Gothorum, Amst. 1655. 8.

7. Excerpta ex AGATHIÆ lib. 1. & 2. Historiæ, Latine, HUGONE GROTIO Interprete. ex edit. Amst. 1655. 8. p. 379.

8. PAULI WARNEFRIDI, Langobardi, Diaconi Forojuliensis de Gestis Langobardorum libri VI. ad MSS. & veterum Codicum fidem editi a FRIDERICO LINDENBROGIO Hamburgensi, Hamb. 1611. 4 Qvibus in hac editione additæ sunt variae Lectiones pervetusti Codicis Ambrosiani & alterius Modoëtiensis, nec non Annotationes novae anteaqve ineditae HORATII BLANCI, Romani. p. 513.

Specimina characterum ex Codicibus MSS. Ambrosianae Bibl. Jornandis & Hist. Miscellae ac Pauli Diaconi aere descripta adjunguntur, sicut & specimen characterum Codicis Modoëtiensis libror. Pauli de gestis Langobardorum.

TOMI I. PARS II. *Ejusdem Augustiss. CAROLI VI. Majestati dedicata cum præfat. PHILIPPI ARGELATI, Bononiensis. Mediolan.* 1725.

9. LEGES LANGOBARDICÆ, secundum ordinem, qvo singulae prodierunt, digestae & post Venetas 1537. & 1621. (apud Juntas, cum Novellis Justinianeis) celebresqve JO. HEROLDI, Basil. 1557. FRID. LINDEBROGII in Codice Legg. antiqvarum Francof. 1613. & MELCHIORIS GOLDASTI, ibid. 1613. & 1674. & STEPH. BALUZII in Capitularibus Re-

gum

gum Francorum Parif. 1677. editiones, ad Codices MSS. Mutinenfes & Ambrofianae Bibliothecae diligenter exactae & emendatae, qvorum fpecimina characterum etiam in tabula aenea praemittuntur. Accedunt nunc primigeniae ad easdem praefationes, tum aliqvot Leges & Formulae veteres non antea editae, una cum variis Lectionibus, & notis LUD. ANTONII MURATORII, ac praefatione in qva Placitum Ferrariae Ao. 1015. habitum ex tomo qvarto Annalium MSS. PEREGRINI PRISCIANI. p. 1.

10. Fragmentum Langobardicae Hiftoriae PAULO Diacono attributum ex edit. MARQVARDI FREHERI, in Corpore Francicae Hift. p. 178. Hanov. 1613. qvi illud pro appendice opufculi Pauli de Epifcopis Metenfibus habuit. p. 183.

11. Opufculum de fundatione celeberrimi Monafterii *Nonantulani*, in agro Mutinenfi, fub noviffimis Regibus Langobardicis circa *A. C.* 752. auctore MONACHO NONANTULANO, proximae (ut videtur) aetatis, una cum notis Clariff. Viri JOANNIS MABILLONII, Ex Actis Sanctorum Ord. S. Benedicti, faeculo qvarto. p. 185.

12. Opufculum *de fitu* Civitatis MEDIOLANI, una cum *Vitis priorum Archiepifcoporum Mediolanenfium* Auctore ANONYMO, qvi faeculo CHRISTI nono aut faltim decimo floruiffe videtur, ex MS. Codice Bibl. Ambrofianae. p. 197.

THEO-

* Giornale de' letterati d'Italia T.35. p.479.

** Italice apud Augustinum Inveges in Panormo sacra p.634. T.2. annalium Panormi &c.

THEODOSII Monachi Epistola (ex Graeco versa à Josaphato Ord. S. Basilii Monacho & Gr. linguae apud Messanenses Professore) ad *Leonem* Archidiaconum de *Syracusanæ Urbis expugnatione* A. C. 878. vel 880. facta, cum animadversionibus *P. Octavii Cajetani*, S. I. ex Tomo II. Siciliae sacrae D. Rocchi Pirrhi, Panorm. 1633. 1644. fol. p. 255.

Martyrium S. PROCOPII, Episcopi Tauromenii, ejusqve sociorum A. C. 903. scriptore JOANNE Diacono Neapolitano, cum animadversionibus P. *Octaviani Cajetani* S. I. ex ejus tomo II. Sanctorum Siculorum p. 6. Panormi 1657. fol. & *Jo. Bollando* in Actis Sanctorum Januar. T. 1. p. 1098. p. 267.

Fr. CONRADI Dominicani, Prioris Conventus S. Catharinae in Civitate Panormitana ad B. Episcopum Catanensem Epistola sive breve Chronicon ab A. C. 1027. ad 1283. ex *Jo. Baptistæ de Grossis* Catana sacra p. 143. Catanae 1654. fol. p 274.

Excerpta ex Chronologia Arabica HAZI ALIPHÆ MUSTAFA ad rem Saracenico Siculam pertinentia ab A. C. 703. ad 1159. Latine ex Italico *Joannis Reinaldi Caroli* Venet. 1697. p 281.

16. JOANNIS Diaconi Ecclesiae S. Januarii Neapol. *Chronicon Episcoporum Neapolitanorum*, ab eorum exordio usqve ad A. C. 872. ex MS. Bibl. Vaticanae, cum praef. & notis *Lud. Antonii Muratorii.* p. 285.

17. *Chronicon* VULTURNENSE, Monasterii olim celeberrimi S. Vincentii de Vulturno, Ord. S. Benedicti, nullius dioecesis in provincia Capuana, auctore JOANNE ejusdem Coenobii Monacho ab A.C. 703. ad 1071. libri qvinqve cum sexti fragmento ex MS. Bibl. Cardinalis Franc. Barberini, cum ejusd. Muratorii notis. Intexitur breve chronicon generale à rerum initio per sex Mundi aetates, & Imperatorum Catalogus usqve ad Alexium Comnenum qvi A.C. 1081. coepit imperitare, & Catalogus Pontificum Romanorum usqve ad Honorium II. qvi fuit ab *A.* 1124. p.319

18. Spicilegium RAVENNATENSIS Historiae, sive Monumenta Historica ad Ecclesiam & Urbem Ravennatem spectantia ex MS. Codice Bibl. Estensis, cum altero MS. Ravennate collata, additis *Lud. Antonii Muratorii* animadversionibus p. 525. Inter alia in hoc spicilegio, excerpta ex veteri *Chronico Ravennatensi*, desinentia in A. C. 1346. p. 574.

TOMUS II. *dicatus* HIERONYMO COLLOREDO S.R.I. *Comiti de Waldsee, Insubrium Moderatori. A.* 1723.

19. AGNELLI, qvi & ANDREAS, Abbatis S. Mariae ad Blachernas, & S. BARTHOLOMÆI Ravennatis liber Pontificalis, sive Vitae Pontificum Ravennatum, qvas D. BENEDICTUS BACCHINUS, Abbas S. Mariae de la Croma, Ord. S Benedicti, Congregationis Casinensis ex Bibliotheca

theca Estensi eruit, dissertationibus, nec non Appendice monumentorum illustravit & auxit. Mutinae 1708. 4. Omnia in praesenti editione cum MS. Codice Estensi rursus collata, emendatiora & aucta, opera & studio *Lud. Antonii Muratorii.* p. 1.

20. Bulla PASCHALIS Papae I. ad Petroniacum Ravennae Archiepiscopum, à *Palatinis Sociis* ex MSS. Bibl. Ambrosianae edita, animadversionibus & notis illustrata, ad emendandum exemplar editum ab Hieron. Rubeo in Historia Ravennatensi, Venet. 1590. & Ferdinando Ughello, Florentino in Italia sacra Rom. 1644. & Venet. 1717. Tomo II. p. 200.

21. *Historia Principum* LANGOBARDORUM, qvae continet antiqva aliqvot opuscula de rebus Langobardorum *Beneventanæ* olim *Provinciæ*, qvae modo *Regnum* fere est *Neapolitanum.* * CAMILLUS PEREGRINUS Alex. fil. Campanus recensuit atqve carptim illustravit. Neapoli 1643. p. 221.

22 *Epitome Chronicorum Cassinensium*, auctore ut fertur ANASTASIO Bibliothecario, ex Codd. MSS. p. 345.

23. ANONYMI *A.* 915. Carmen heroicum Panegyricum de laudibus BERENGARII Augusti, libris IV. primum ab *Hadriano Valesio*, Christianissimi Regis Galliae Historiographo, Paris. 1663. 8. & nuper à Gvil. Godefrid. Leibnitio T. 1. scriptor. Brun-

* Herempertus iterum, & quædam alia opuscula & altera pars operis Camilli Peregrini infra tomo V.

TOMI II. PARS II. Mediolan.1726. cum præf. *Philippi Albergati*, Bononiensis.

29. ERMOLDI NIGELLI, *Abbatis* ut videtur *Anianensis* & Auctoris Synchroni, de rebus gestis LUDOVICI PII Aug. ab A.C. 781. usqve ad A. 826. Carmen elegiacum nunc primum editum ex vetustiss. Codice Caesareae Vindobonensis Bibliothecae, de qvo Lambecius lib.II. p.395. & qvem edendum in se susceperant idem Lambecius, hinc Daniel Nesselius, & novissime Jo. Benedictus Gentilotus. Accedunt notae LUD. ANTONII MURATORII. p. 1.

30. ANNALES LAMBECIANI sive *Annales Francorum* Pithoeanis integriores ab A.C. 717. ad 875. cum supplemento ab A.882. ad 887. ex MSS. Codicibus Augustissimae Caesareae Bibl. per Virum Clarissimum Petrum Lambecium olim excerpti & evulgati nec non animadversionibus illustrati lib.2. de Bibl. Vindobonensi p. 345—358. & *Annales Fuldenses* sive *Laureshamenses* Pithœana & Freheriana editione meliores ex eodem Lambecio p. 365—377. nunc recusi cum additamentis & una cum crisi in eosdem Annales, praestantissimi Viri *Jo. Benedicti Gentilotti* post Lambecium & Nesselium Caesareæ Bibliothecæ Praefecti ex ejus Catalogo MSS. Historicorum Latinorum laudatae Bibl. p. 83.

31. Supplementum sive fragmentum CONCILII ROMANI sub *Nicolao I.* A.C. 863.

 habiti,

habiti, ex MS. Codice Bibl. Ambrosianae, (in qvo etiam mentio Concilii sub Leone IV. habiti A. 853. qvod Holstenius edidit.) p. 123.

32 Oratio *Anonymi* cujusdam *Episcopi* habita in CONCILIO ROMANO *A. C.* 864. ex eadem Bibl. Ambrosiana. p. 131.

Acta CONCILII TICINENSIS *A. C.* 876. habiti pro electione CAROLI CALVI in Regem Italiae, auctiora ex MS. Codice Ambrosianae Bibl. una cum animadversionibus Clariss. Viri *Josephi Antonii Saxii*, ejusdem Bibl. Praefecti. p. 143.

33. ANONYMI SALERNITANI *Paralipomena*, hoc est reliqva pars Historiae ab eo conscriptae ab A. circiter DCCLX. usqve ad annum circiter DCCCCLX., ex MS. Codice *P. Eustachii Caraccioli*, Clerici Regularis, cum notis *Lud. Antonii Muratorii.* p. 159.

34. CHRONICON FARFENSE sive historia *Monasterii Farfensis* in Ducatu Spoletano, a Monasterii ejus origine hoc est ab Anno circiter 681. usqve ad annum 1104. deducta, auctore GREGORIO Monacho & Chartophylace ejusdem Cœnobii, ex MS. Codice *Caracciolano*, cum praefat. & brevibus notis laudati *Muratorii.* p. 287.

35. Opuscula tria nunc primum edita ex *MSS.* Veronensibus. Carmen vetustissimum de laudibus *Mediolani*, & hymnus in *S. Ambrosium*: p. 689. Rhythmus in obitum *Caroli M.* Augusti p. 690. & *Mutinensis* urbis descriptio, sive additamentum ad vitam *S. Geminiani*, Epi-

Epiſcopi Mutinenſis, Auctore *Anonymo* qvi circiter *A. C.* 910. floruit. p. 691.

36. *Fragmenta* qvae ſuperſunt *Chronici* NOVALICIENSIS Benedictinorum Monaſterii in Valle Seguſima ad radices Montis Cimiſii (nunc *la Novaleſa*) in ſubalpina ſive Pedemontana regione ſiti, auctore *Monacho Anonymo* qvi ſcripſit circa *A. C.* 1060. partim edita a V. C. Andrea du Cheſne T. 2. hiſt. Francor. p. 223. & T. 3. p. 635. partim nunc addita ex MS. Codice Malaſpineo, cum qvibusdam caſtigationibus clariſſ. Viri *Lud. Antonii Muratorii.* p. 694.

37 *Chronicon Monaſterii* Benedictinorum celeberrimi CASAURIENSIS, (al. PISCARIENSIS, & S. TRINITATIS) in inſula Aprutii ulterioris ad fluvium Aternum ſive Piſcariam, olim in diœceſi Pennenſi, nunc in Theatina, à Ludovico II. Imp. *A. C.* 866. conditi, auctore JOANNE BERARDI, ejusdem Cœnobii Monacho, ab ejus origine usqve ad Annum qvo ſcriptor florebat, deducta ad 1182. atqve antea partem ab *Andrea du Cheſne* T. 3. hiſt. Francor. p. 544. & à *Ferdinando Ughello* T. 6. Italiæ ſacræ pag. 1291. (edit. novæ T. 10. p. 394.) partim à *Luca Dacherio* edita T. V. ſpicilegii p. 361. (edit. novæ T. 2. p. 929.) nunc autem in unum collecta, & ordinata, atqve inſigni mole Chartarum nondum editarum è Chriſtianisſimi Galliæ Regis Bibl. depromtarum locupletata, præmiſſa præf. *Lud. Antonii Muratorii.* p. 766.

38. *Kalendaria* duo pervetuſta cum præf. laudati Muratorii, depromta ex MSS. Bibl. Ambroſianæ & V. C. *Camilli Sitoni* Mediolanenſis. p. 1027. 1035.

39. Vita *S. Athanaſii* Epiſcopi Neapolitani à *Johanne* Diacono Neap. circa A. C. 875. & à *Petro Subdiacono* Neapolitano; ſive Diacono Caſinenſi ſcripta, ex edit. *Guilelmi Cuperi* S. I. in Actis Sanctor. 15. Julii Tomo qvarto, cum ejus commentario prævio & notis. p. 1042.

40. Variantes Lectiones ad Hiſtoriam LIUTPRANDI, Ticinenſis Diaconi, demum Epiſcopi Cremonenſis, Tomo II. editam addendæ ex tribus MSS. Codicibus Bibl. Cæſareæ. p 1078.

41. VERONÆ rhythmica deſcriptio ab Anonymo facta circa *A. C.* 790. & à V. C. Jo. Mabillonio T. I. Analect. p. 371. (edit. novæ p. 409.) in lucem edita p. 1093.

42. Emendationes Paralipomenon Anonymi Salernitani, ſupra hoc ipſo tomo p. 159. editi deſumtæ ex Vetuſtiſsimo Codice Bibliothecæ Vaticanæ. p 1097.

TOMUS III. *dedicatus* FR. ANTONIO FOLCHIO de CARDONA, *Archiep. Valentino.*

43. ANASTASII BIBLIOTHECARII Vitæ Romanorum Pontificum, à Beato Petro Apoſtolo ad Nicolaum I. cum antiquiſſimo Codice, & tribus aliis exemplaribus Bibliothecæ Ambroſianæ nunc primum colla-

collatæ, adjectis Vitis Hadriani II., & Stephani VI. à GVILIELMO Bibliothecario scriptis, quibus præponitur

EMMANUELIS A SCHELESTRATE de antiquis Rom. Pontificum Catalogis &c. Dissertatio ex tom. 1. Antiqvitatis Eccles. illustratæ Rom. 1692. fol. pag. 1.

JO. CIAMPINI Examen libri Pontificalis, ex edit. Rom. 1688. 4. pag. 33.

FRANCISCI BLANCHINI in Vitas Pontificum Romanorum Anastasii Biblioth. Præfatio. ex edit. Rom. 1718. fol. pag. 55.

Post Anastasium verò additæ sunt:

VITÆ Nonnullorum Pontificum Romanorum à *Nicolao Aragoniæ* Cardinali conscriptæ, nunc primùm editæ ex tribus MSS. Codicibus Bibliothecarum Ambrosianæ, Estensis, & Rev. Capituli Metropol. Mediolanensis, qvibus loco suo insertæ sunt aliæ Vitæ Summor. Pontiff. Rom. ex variis Auctoribus excerptæ ordine sequenti:

LEONIS IX. ex MS. supradicti *Card. Aragoniæ.* pag. 277.

Ejusdem Pontificis Vita auctore *Wiberto Æquali*, cum Notis, & Observationibus *Jo. Mabillonii* sæculo VI. Benedictino parte 2. pag. 278.

STEPHANI IX. ex MS. *Cardinalis Aragoniæ.* pag. 300.

NICOLAI II. ex eodem MS. pag. 301.

ALEXANDRI II. ex eodem MS. pag. 302.

GREGORII VII. Auctore *Pandulpho Pisano*

ANA-

Ejus-

Ejusdem Pontif., ex altero anonymo *MS.* pag. 479.

COELESTINI III. ex *MS. Bernardi Guidonis.* Ibid.

Ejusd.Pontificis exM.S.Bibl.Ambrosianæ p.480.

INNOCENTII III. ex *MS.* Bern. Gvidonis p.480.

Ejusdem Pontif. ex *Stephano Baluzio* præf.ad ejus Epiitolas,Parif.1682.fol.p. 486.

HONORII III. ex *MS. Bernardi Guidonis.* pag. 568.

Ejusdem Pontif. ex altero anonymo *MS.* pag. 570.

GREGORII IX. ex *MS. Bernardi Guidonis.* Ibid.

Ejusdem Pontif. ex altero anonymo *MS.* pag. 574.

Ejusdem Pontif. ex *MS. Card. Aragoniæ.* pag. 575.

COELESTINI IV. ex *MS. Bernardi Guidonis.* pag. 589.

Ejusdem Pontif. ex altero anonymo *MS.* Ibid.

INNOCENTII IV. ex *MS. Bernardi Guidonis.* Ibid.

Ejusdem ſcripta à *Fr. Nicolao de Curbio* Ord. Min. poſtmodum Epiſcopo Aſiſinatenſi ex *Baluzio.* T.VII.Miſc.p.353.pag. 592.

Ejusdem Pontif. ex altero anonymo *MS.* Ibid.

ALEXANDRI IV. ex *MS. Bernardi Guidonis.* Ibid.

TOMUS IV. *dedicatus EUGENIO Principi a Sabaudia, S. R. I. Marescallo & Exercituum Duci.*

44. ARNULPHI Mediolanensis Historiographi rerum sui temporis libri V. scripti circa *A. C.* 1085. ab illustri Viro *Godefrido Guil. Leibnitio* T. 3. scriptor. Brunsvic. p. 727. Hanoveræ 1711. editi, nunc vero ad fidem antiqvissimi Codicis Estensis, & duorum Bibl. Metropolitanæ Mediolanensis castigati, adjectisqve variantibus lectionibus & Historicis atqve Criticis notis *Leibnitii*, *Muratorii* & aliorum illustrati, præmisso ex Codicibus Estensi & Mediolan. characterum specimine ære descripto. p. 1.

45. LANDULPHI *Senioris*, Mediolanensis Historiæ libri IV. ad annum fere 1085. nunc primum editi ex MSS. Codd. Ecclesiæ Metropolitanæ ex qvibus specimen Characterum post celeberr. *Muratorii* prolegomena præfigitur. Landulphum *Horatius Blancus* Romanus recensuit. p. 47.

46. *Jo. Petri Puricelli*, Mediolanensis, dissertatio utrum S. Ambrosius Clero suo Mediolanensi permiserit ut Virgini nubere semel posset, sicut in Chronicis Datii & Landulphi affirmatur. p. 121.

47. Catalogus vetus Archiepiscoporum Mediolanensium usqve ad Galdinum defunctum *A. C.* 1176. ex MS. Codice Bibl. Metropolitanæ. p. 141.

Chro-

46. *Chronica duo brevia Regum Italiæ* ex Mss. Codd. Ambrosianæ Bibl. à Lud. Antonio Muratorio vulgata. p. 145.

47. *Chronica sacri Monasterii* CASINENSIS, ab *A. C.* circiter 500. ad 1087. auctore LEONE *Marsicano*, Episcopo *Ostiensi*, continuatore PETRO Diacono, ejusdem Cœnobii Monachis: post editiones Venetam 1513. Paris. 1603. & non fidelem satis *Matthæi Laureti*, Abbatis S. Salvatoris de Castellis & Neapolitanam A.1616.ab ANGELO DE NUCE,Neapolitano,Abbate Casini *CXXXVI.* Examinatore Episcoporum atqve inde Archiepiscopo Rossanensi edita notisqve illustrata Paris. 1668. fol. Præmittitur in Vitam S. Benedicti spicilegium. Nunc vero suis locis additæ sunt Dissertationes & notæ, qvæ in præfata editione fuerant omissæ, ac aliæ posteriores hactenus ineditæ ex avtographo Casinensi ipsius ANGELI DE NUCE, cum præf. Clarissimi MURATORII p.151. (suppleta etiam est & ad præsentem statum accommodata descriptio sacri montis Casini p. 174.) Appendix exhibet MARCI Poetæ, discipuli s. Benedicti in ejus laudem camen elegiacum p. 605. Capitulum LUDOWIHI Imperatoris p.607. Ritus electionis Abbatis Casinensis pag.610. 618. & confirmationis à Pontifice pag.612. LOTARII Imperatoris Epistolas V. p. 621. Epistolas III. GVIBALDI Casinensis ad Monachos Casinenses p.622. ANGELI DE NUCE

 itera-

iterata responsio pro Casinatibus adversus nuperum assertorem translationis S. Benedicti. p.623.

TOMUS V. *dicatus* BENEDICTO ODESCHALCO *Cardinali, Archiep. Mediolanensi.*

48. Chronologi antiqvi qvatuor, HEREMPERTUS * *Langobardus*, Monachus Benedictinus Cassinensis de gestis Principum Beneventanorum ab *A. C.* 745. ad 912. p. 15. Et ex fusiore ejus Historia fragmenta ex Cod. MS. excerpta à *Jo. Baptista Bolvito* p. 31. LUPI *Protospatarii* Chronicon breve rerum in regno Neapolitano gestarum ab *A. C.* 860. ad 1102. cum appendice incerti Auctoris ad A. 1519. e Codice MS. Jo. Francisci Rubei p. 37. ANONYMI *Cassinensis* ab *A. C.* 1000. ad 1212. p. 55. FALCONIS *scribæ S. Palatii & Judicis Beneventani* de rebus sua ætate gestis ab *A. C.* 1102. ad 1140. p. 82. cum appendicibus Historicis: ab his variæ exterarum gentium in Neapolitanum regnum irruptiones, prælia & illatæ aut exceptæ clades, brevius, fusius, inculto qvidem sed veridico stylo describuntur. Ex editione ANTONII CARACCIOLI ex Ordine Clericorum Regular. Presbyteri, qvi *Nomenclatorem* & Propylaea, ut vicem commentarii subе-

* Idem ex Camilli Peregrini editione supra Tom. 2. num. 21. Edidit etiam V. C. Jo. Georgius Eccardus Tom. I. Corporis Historici medii ævi p. 49. Lips. 1723. fol.

ſubeant, Operi adjunxit. Neapoli 1626. 4. Nunc vero additæ Caſtigationes CAMILLI PEREGRINI, ex ejus hiſtoriæ Principum Langobardorum libro primo, Neap. 1643. pag.1.

49. ANONYMI Caſſinenſis alia ἔκδοσις ſubjuncta à Lud. ANTONIO MURATORIO, ac prima qvidem pars ab *A. C.* 1000. ad 1154. ſub nomine *Domni* ALBERICI, Monachi Caſinenſis & Praepoſiti S Mariae de Albaneta pag.139. Altera ab A.C. 1191. ad 1208. ex alio Codice. p.143.

50. *Chronicon* ignoti CIVIS BARENSIS ſive LUPI *Protoſpatæ* ab Anonymo auctore *Barenſi* qva auctum qva decurtatum ab A. C. 855 ad 1118. cum notis CAMILLI PEREGRINI qvi ex MS. membranaceo Salernitano recenſuit, Neapoli 1643. p.147.

51. CAMILLI PEREGRINI, Alexandri F. Campani, Hiſtoriae Principum Langobardorum liber II. ſive diſſertationes de inſtitutione, finibus & deſcriptione antiqvi Ducatus Beneventani, praemiſſa ejus tabula Geographica p.159. cui adjicitur *ſeries Abbatum Caſinenſium* à *Petronacio* Brixiano & ab *A. C.* 720. ad Abbatem Rainaldum Calamentanum & ad A. 1137. pag.201. Demum diſſertationes tres ſcriptae Italice, de Colimentana familia, de ſignificatione nominis *Porta* pro civitate & provincia, & de antiqvo ſitu Urbis *Capuæ*. p.229.

52. GVILELMI *Appuli* Historicum poëma epicum libris V. distinctum *de rebus Normannorum in Sicilia, Appulia & Calabria gestis* usqve ad mortem Roberti Gviscardi Ducis, e vivis sublati A.C. 1085. ad filium ejus Rogerium. Ex editione *Jo. Tiremæi* Hautenoei, Fisci in provincia Rothomagensi Patroni, Rotomag. 1582. & *Guil. Godofredi Leibnitii* (Tomo I. scriptorum Brunsvicensium p. 578. Hanoverae A. 1707. fol.) cum utriusqve Viri docti notis. p. 245.

53. *Chronicôn* breve *Nortmannicum* ab A. C. 1041. ad 1085. e MS. Codice Archivi Episcopalis Ecclesiae Neritinae (*di Nardò*) collato cum aliis duobus MS. p. 279.

54. Gesta TANCREDI Principis in expeditione Hierosolymitana usqve ad A. C. 1105. prosario sermone & versibus per capita CLVII. auctore RADULPHO *Cadomensi* ejus familiari, ex editione *Edmundi Martene* & *Ursini Durand*, Presbyterorum Monachor. Benedictinorum e Congregatione S. Mauri, in thesauro novo Anecdotorum, Paris. 1717. fol. Tom. 3. p. 112. cum eorundem observationibus & praefatione *Muratorii*. p. 279.

55. Vita MATHILDIS Comitissæ, celeberrimæ Principis Italiæ qvæ *A. C.* 1115. 19. Cal. Aug. obiit, carmine hexametro & plerumqve leonino scripta libris duobus à DONIZONE Presbytero & Monacho Canusino Ord. S. Benedicti cum Codicibus duobus

bus Padolironensi & Regiensi collata, & castigatior multisqve versibus auctior, post editiones *Sebast. Tegnagelii* sive *Jac. Gretseri* in Veteribus monumentis contra Schismaticos, Ingolstad. 1612. 4. & ex Codice Romano meliorem *Guil. Godofredi Leibnitii* T. I. scriptor. Brunsvic. p. 629. additis Leibnitii & novis *Lud. Antonii Muratorii* annotationibus p. 335. Chartula Comitissæ Mathildis super concessione bonorum suorum facta Romanæ Ecclesiæ p. 384. (ex Leibnitii T. I. p. 687.) cum relatione de thesauro Romam transmisso & de compensatione Ecclesiæ Canusinae facta. p. 385.

56. Vita ejusdem *Mathildis*, oratione soluta, in compendium ex Donizone missa ab auctore Anonymo, ex ejusdem laudatiss. *Leibnitii* editione Tom. I. p. 689. p. 387.

57. ANONYMI *Novocomensis* CUMANUS, sive poëma epicum versuum 2030. de bello & excidio Urbis Comensis ab *A. C.* 1118. usqve ad 1127. è MSS. Mediolanensibus & Comensibus, cum Indice locorum Geographico & castigationibus ac notis D. *Josephi Mariæ Stampæ*, è Somaschensi Congregatione. p. 399.

58. LANDULPHI *Junioris* sive DE SANCTO PAULO Historia Mediolanensis ab A. C. 1095. ad 1137. è MSS. Codd. Metropolitanæ Mediolanensis Bibliothecæ, cum notis *Josephi Antonii Saxii*, Ambrosianæ Bibl. Præfecti p. 459.

59. Magistri MOYSIS *Pergamensis* sive *Bergomatis* BERGAMINUS, sive Carmen epicum versuum CCCLXXXII *de laudibus* BERGOMI, scriptum tempore Ambrosii Episcopi Bergomensis, h.e. circa *A. C.* 1120. * & à *Mario Mucio* editum cum theatro carminum Achillis Mutii Patris sui, Bergom. 1596. Nunc ope MSS. expurgatum ac suæ integritati restitutum à Lud. Antonio Muratorio p. 521.

60. GAUFREDI MALATERRÆ, Monachi Benedictini *Historia Sicula* ab A. C. 1099. ad 1265. libris IV. ad Georgium Catanæ Episcopum ad fidem Veterum MSS. à *Joanne Baptista Carusio* in collectione nova scriptorum Siculorum, Panormi edita A. 1723. nunc iterum cum prioribus editionibus *Hieron. Suritæ*, Cæsaraugust. 1578. typis Dominici Portonarii, & Françofurtensi Tom. 3. Hispaniæ illustratæ A. 1606. collata, multisqve mendis expurgata ab eodem *Muratorio*, præmissa arbore Principum Normannorum genealogica p. 537. p. 537.

61. *Appendix* ex Codice Marchionis Jarratanæ

* Marius Mucius auctorem Moysem Mucium vocat, fingitque scriptum esse A.C. 705. præfixa etiam ad Justinianum II. Imperatorem CPol. Epistola. Sed in MSS. Codicibus hæc desideratur, eamqve ab Achille Mucio confictam esse contendit eruditiss. Muratorius, testatus in MS. qvoqve auctorem non Moysem Mucium, sed simpliciter Magistrum Moysen Pergamensem appellari.

æ ad ultimum capitulum libri IV. Historiæ Gaufredi Malaterræ p. 603.

62. ALEXANDRI, Monachi Telesini Cœnobii S. Salvatoris, Telesiæ in regno Neap. de rebus ROGERII, Siciliæ Regis ab *A. C.* 1127. ad A. 1135. libri IV. ex edit. *Hieron. Suritæ*, Cæsaraugust. 1578. & Francof. 1606. in Tomo III. Hispaniæ illustratæ cum Gaufredo Malaterra, & in scriptoribus Siculis *Jo. Baptistæ Carusii*, (Panormi 1723. fol.) additis capitum argumentis p. 607. Alexandri Abbatis alloqvium ad Regem Rogerium p. 664.

TOMUS VI. *dicatus* GILBERTO BORROMÆO *Cardinali*, *Episcopo Novariensi*.

63. PETRI Diaconi, Monachi ac Bibliothecarii S. Casinensis Archisterii, de Viris illustribus Casinensibus opusculum ex celeberr. Bibliotheca Barberina depromtum, notisqve illustratum studio & opera *Jo. Baptistæ Mari* Romani, S. Angeli in foro piscium Canonici, ex edit. Romana 1655. recusa Paris. 1666. 8. & in Bibliotheca Patrum Lugd. 1677. T. 21. p. 345. & in Bibliotheca Ecclesiastica me curante vulgata Hamb. 1718. fol. p. 1.

64. *Acta Translationis Corporis* S. GEMINIANI, Episcopi Mutinensis, qvæ facta est *A. C.* 1106. ab auctore synchrono conscripta & nunc primum edita ex MSS. Codicibus Bibl. Estensis, p. 85.

C 5 CHRO-

65. CHRONICA varia PISANA a *Ferdinando Ughello* jam evulgata, T. 3. Italiæ ſacræ Rom. 1646. & edit. novæ Venet. 1721. T. X.

Geſta triumphalia per Piſanos facta, de captione Hieruſalem & Civitatis Majoricæ & aliarum Civitatum ab *A.C.* 114. ac deinceps. p. 100.

Fragmentum Chronici brevis Piſani, auctore incerto ab A. C. 688. ad 1136. p. 107.

LAURENTII Veronenſis ſeu Vernenſis Petri II. Archiep. Piſani Archidiaconi rerum in Majorica Piſanorum, ac de eorum triumpho Piſis habito A. C. 1114. 1115. libri VII. carmine heroico ad fidem membranacei Codici *Viviani de Vivianis*, Inſulani Epiſcopi. p. 111.

Breviarium Piſanæ Hiſtoriæ usqve ad A. 1269. deſcriptum A. 1371. à *Michaele de Vico*, Piſano Canonico, nunc auctius & emendatius prodit ex MS. Lucenſi. p. 163.

66. Vitæ qvatuor priorum Abbatum *Cavenſium* in Comitatu Salernitano, *Alpherii*, *Leonis*, *Petri* atqve *Conſtabilis*, auctore *Anonymo* Abbate Venuſino non diu poſt *A. C.* 1124. qvo Conſtabilis obiit, nunc primum editæ ex MS. Monaſterii Cavenſis, cujus apographum vir eruditiſſ. Benedictus Bacchinius Clariſſimo Muratorio ſuppeditavit. p. 199.

67 Cavenſium Abbatum nomina verſibus comprehenſa p. 236. Hiſtoria Conſecrationis S. Monaſterii Sanctiſſimæ Trinitatis Cavenſis

ensis factæ ab Urbanum II. A.C. 1092.
.Sept. p.237.

68 CAFFARI Consulis ab A. 1100 ejusqve ontinuatorum OBERTI Cancellarii ab A.1163. OTTOBONI ab A. 1174. & hinc OGERII PANIS, MARCHISII & BARTHOLOMÆI Scribarum sive Cancellariorum usqve ad A.1263. Deinde plurium aliorum & JACOBI de AURIA usqve ad A. 1294. *Annalium Genuensium* libri X. nunc primum editi ex duobus MSS. p.241.

69. Brevis Historia liberationis MESSANÆ à Sarracenorum jugo per Comitem ROGERIUM Normannum à Messanensibus vocatum facta *A. C.* 1060. ex V. C. *Stephani Baluzii* T. VI. Miscellan. p.174. Paris. 1713. 8. p. 611.

70. OTTONIS * *Frisingensis* Episcopi libri II. ejusqve Continuatoris RADEVICI Canonici Frisingensis & Diaconi libri totidem de gestis FRIDERICI I. Imperatoris, desinentes in *A. C.* 1160. Regni ejus septimo, Imperii qvinto (uti Otto jam in A. 1156.) post editiones Jo. Cuspiniani A. 1515. & Christiani Urstisii A. 1585. & 1670. nunc ad fidem MSS. Codicum Bibliothecae Caesareae Vindobonensis castigati., praemissa FRIDERICI Imp. ad Ottonem Frisingensem patruelem suum Epistola p. 630.

71. OTTONIS de SANCTO BLASIO Chronicon

* Ottonis A.C. 1159. defuncti obitum luget atque laudes persequitur Radevicus lib. 2. c. 11.

nicon ſive appendix ad Ottonem Friſingenſem & Radevicum de rebus geſtis FRIDERICI I. ab *A. C.* 1146. ad 1209. poſt Urſtiſianam editionem nunc caſtigatum ad Codicem MS. Bibl. Caeſareae Vindob. p.860.

72. Epiſtola BURCHARDI, Notarii Imp. ad Nicolaum, Sigebergenſium Abbatem, de Victoria FRIDERICI Imp. & excidio Mediolanenſi peracta *A. C.* 1162. ex editione *Marqu. Freheri* T. 1. Germanicar. rer. ſcriptorum pag. 236. additis V. C. *Burch. Gothelfi Struvii* notis ex edit. operis Freheriani Argentoratenſi A. 1717. p.913.

73. *Magiſtri* BONCOMPAGNI, Florentini ProfeſſorisBononienſis, clari circa A. C 1218 liber de Obſidione Anconae à Copiis FRIDERICI I. Imp. A. C. 1172. ex M. S. codice V. c. *Philippi Argelati*, Bononienſis cum Praef. *Lud. Antonii Muratorii.* p.919

74. OTTONIS qvi Lotharii III. & Conradi II. Regis legatus fuit, ejusqve filii ACERBI MORENÆ Hiſtoria rerum LAUDENSIUM in qva res geſtae à FRIDERICO Imp. recenſentur ab *A. C.* 1153. ad 1168. edita pridem à *Felice Oſio* Mediolanenſi, Profeſſore Patavino Venet. 1639. & cum eruditis ejus notis recuſa Tom. 3. theſauri antiqvitatum Italiae Graeviani, ac ſine illis in Tom. 1. ſcriptorum Brunſvicenſium celeberrimi Leibnitii p.806. ſed nunc longe diverſa in multis ex Codd. Bibl. Ambroſianae, cum editione Oſiana ex adverſo poſita, & in Oſii nota-

rum

um locum adjunctis novis *Josephi Antonii* *[S]axii* Bibl. Ambrosianae praefecti, & *Anonymi* Ord. S. Benedicti Monachi (Domni *[G]aspari Beretta*) p.948.

75. Sire RAUL sive RADULPHI Mediolanensis, auctoris synchroni Commentarius de rebus gestis FRIDERICI I. in Italia commentarius ab *A.C.* 1154. ad 1177. ex MS. Bibl. Braydensis Patrum S.I. Mediolani. p.1174—1195.

TOMUS VII. *dicatus Sereniss. Principi* RAYNALDO Estensi, *Mutinæ, Regii, Mirandulæ Duci, Carpi, Corrigii &c. Principi.* Mediolan. 1725.

76. Chronicon ROMUALDI II. Archiepiscopi Salernitani ab Orbe Condito ab *A.C.* 1178. nunc primum editum ex MS. Codice Bibl. Ambrosianæ, cum animadversionibus clariss. Viri *Josephi Antonii Saxii*, eidem Bibl. Prafecti. p.1.

77. Historia HUGONIS FALCANDI de rebus gestis in Siciliae Regno praecipue ab *A. C.* 1154. ad 1169. scripta circa A. 1190. & ex Bibliotheca Sicula viri celeberrimi *Jo. Baptistæ Carusii*, vulgata Panormi 1723. fol. depromta, cumqve prioribus editionibus Gervasii Tornacensis Paris. 1550. & Wecheliana Francof. 1579. (inter rerum Siculorum scriptores) collata & emendata. p.247.

78. GODEFRIDI *Viterbiensis*, Notarii Conradi

radi III. Regis, Friderici I. Imp. & Henrici VI. ejus filii *Pantheon* * sive memoria saeculorum, ubi praetermissis iis qvae ad Veteris Test. historiam & prima post CHristi Nativitatem tempora spectant, illa solum qvae a temporibus Constantini M. & à parte XVI. Chronici ad partem XX. utpote ad Italiam pertinentia, ad tempora usqve Urbani III. Papae & ad *A. C.* 1186. referuntur. p. 346.

79. SICARDI Episcopi Cremonensis *Chronicon* à Nativitate CHristi usqve ad A. Ærae Christianae 1213. ex MS. Codice Augustae Caesareae Bibl. & ex altero Bibl. Estensis, cum additamentis continuatoris ab A. 1215 ad 1222. p. 520.

80. ANONYMI *Chronicon* breve *Cremonense* ab A. C. 1096. ad 1232. ex MS. Codice Cremonensi. p. 629.

81. Laterculus Magistratuum Cremonensium ab A. C. 1138. ad 1136. ex codice *Jo. Jacobi Turricini*, Cremonensis. p. 643.

82. BERNARDI *Thesaurarii* liber de acqvisitione Terrae sanctae ab A.C. 1095. usqve ad A. circiter 1230. Gallice scriptus, tum in Latinam linguam conversus circiter annum 1320. à Fratre FRANCISCD PIPINO, Bo-

* Præter editiones Jo. Heroldi Basil. 1559. & Jo. Pistorii Frf. 1584. & Hanov. 1613. Clariss. Muratorius contulit Anonymi Chronicon Ms. in Bibl. Estensi, cujus auctor pantheo Godefridi usus, quædam emendatius effert & plenius.

Bononiensi, Ord. Praed. ex MS. Codice Bibl. Estensis. p.657.

83. CHRONICON *Fossæ Novæ*, ab Anno primo nostrae Salutis usqve ad *A. C.* 1217. Auctore ANONYMO, jampridem editum à *Ferdinando Ughello* sub JOANNIS de CECCANO nomine T. 1. Italiae sacrae appendice p. 450. A. 1644. & T. X. edit novae p. 1. nunc ab innumeris mendis purgatum p. 851.

84. CHRONICON breve *Atinensis Ecclesiæ* auctoribus *Anonymis* duobus Atinatensibus ab Anno primo Julii Caesaris ad *A. C.* 1356. cum donationis monumento qvod Leo Atinas Episcopus Clericis suis concessit A. 1356. ex Codice perantiqvo MS. Monasterii Fossae novae publicatum ab eodem Ughello, T. 1. & editionis novæ T. X. p. 899.

85. CHRONICON *Cavense* ab *A. C.* 569. usqve ad 1318. nunc primum editum è MSS. Codicibus. p. 913.

86. Excerpta ex *Martyrologio* & *Necrologio Casinensi* manu exaratis, una cum aliis ad Monasterium Casinense spectantibus, nunc primum in lucem edita. p. 933

87. RICHARDI *de S. Germano* CHRONICON rerum per Orbem gestarum ab excessu Gvilelmi Siciliae Regis, Anno scilicet Domini 1189. ad Annum usqve 1243. ex membranaceo Codice Bibliothecae Casinensis à Ferdinando Ughello jam editum in Italia sacra T. 3. p. 953. A. 1647. & edit. novae T. X. p. 173.

p. 173. & in praefenti editione ab innumeris ferme erroribus expurgatum. p. 963.

88 MATTHÆI SPINELLI *de Juvenatio*, Auctoris fynchroni Ephemerides Neapolitanae, five Diarium rerum geftarum in regno Neapolitano ab *A. C.* 1247. usqve ad A. 1268. Italice five Apula dialecto nunc primum edita ex MSto Codice, cum Latina verfione & notis Clarisfimi Viri DANIELIS PAPEBROCHII è Soc. Jefu, pridem vulgata in propylaeo ad Acta Sanctorum Maji, & in Jo. Baptiftae Carufii T. 2. Bibl. hiftoriae Regni Siciliae p. 1089. p. 1055

TOMUS VIII. *dicatus Wirrico Philippo Laurentio S. R. I. Comiti & Domino in & de DAUN, Theani Principi, Infubrium Moderatori.*

89. GERARDI MAURISII, Civis & Judicis Vicentini Hiftoria de rebus geftis ECCELINI de ROMANO, ab A. C. 1183. ad A. circiter 1237. ex editione qvam illuftrisf. *Dominici Nolini* aufpiciis ex *Felicis Ofii* fchedis A. 1631. extincti vulgavit V. C. *Laurentius Pignorius* Venet. 1636. fol. una cum Rolandino Monacho Patavino, Albertino Muffato aliisqve Marchiæ Veronenfis, hodie Tarvifinæ fcriptoribus, & celeberrimus *Leibnitius* iterato dedit in Tomo II. fcriptorum Brunsvicenfium p. 28. Hanoveræ 1710. p. 1.

90. ANTONII GODI, Nobilis Vicentini Chronica qvæ exftant ab *A. C.* 1194. usqve ad 1260. ejusdem fere methodi & argumenti

menti cum Gerardi Maurisii Historia, & ab eodem *Felice Osio*, artis Oratoriæ interprete in Gymnasio Patavino, tribus e MSS. codicibus Vicentinis defœcata, & recensita, nunc autem post edit. Venetam 1636. fol. castigata & aucta ex duobus MSS. Bibl. Ambrosianæ à *V. C.* Josepho Antonio Saxio, eidem Bibl. Præfecto. p. 67.

91. NICOLAI SMEREGI, Notarii Vicentini de Burgo Bericæ, Chronicon simile ab *A. C.* 1200. usqve ad A. 1279. adjecto Scriptoris *Anonymi* supplemento ab *A. c.* 1279. ad A. 1312. ejusdem Osii studio erutum & ad *MSS.* codicem fidem emendatum, nunc post editionem Venetam 1636. auctum & castigatum ex duobus codicibus Bibl. Ambrosianæ. p. 95.

92. RICCIARDI, Comitis Sancti Bonifacii *Vita* magnam rerum inter ipsum & Ecce-linos gestarum partem accurate complectens, *incerto auctore* conscripta: ex ejusdem Osii recensione ad edit. Veneta A. 1636. p. 117

93. LAURENTII DE MONACIS, Veneti Senatus a Secretis, ac Cretensis Regni magni Cancellarii *Ezerinus III.* ex ejusdem historiæ libro XIII. excerptus, adjectis animadversionibus Felicis Osii ex edit. Venet. A. 1636. p. 135.

94. ROLANDINI Patavini de factis in Marchia Tarvisina ab A. circiter 1180. ad 1260. libri XII. & ipsi ab Osio recensiti & post ejus obitum Venet. 1636. fol. cum cæteris editi,

D nunc

nunc vero ope duorum codicum Bibliothecae Ambrosianae & alterius Estensis castigatiores. p. 153.

95. Nomina Episcoporum de Padua à tempore S. Prosdocimi (à Petro Apostolo missi) ad Joannem de Ord. Praedicatorum. p. 361.

Nomina omnium Potestatum, Consulum seu Rectorum civitatis Paduae ab *A. C.* 1174. ad 1364. p. 365. 419. 445. 459.

96. CHRONICA parva FERRARIENSIS ab Origine Ferrariae ad Annum circiter 1264. auctore *Anonymo* qvi circa A. C. 1310. scripsit & à Peregrino Prisciano in Annalibus Ferrariensibus circiter *A. C.* 1490. compositis sub Chronicae parvae titulo laudatur, nunc primum edita è MS. Codice Estensi. p. 469.

97. NICOLAI de JAMSILLA Historia de rebus gestis *Friderici II.* Imperatoris, ejusqve filiorum *Conradi* & *Manfredi* Apuliae & Siciliae Regum ab *A. C.* 1210. usqve ad 1258. Adnectitur ANONYMI supplementum de rebus gestis ejusdem *Manfredi*, *Caroli* Andegavensis & *Conradini* Regum ab *A. C.* 1258. ad 1265. edita pridem à *Ferd. Ughello* T. VIII. Italiae sacrae, p. 752. A. 1662. (edit. novae T. X. p. 562.) atqve inde à *Jo. Georgio Eccardo* in tomo I. Histor. medii aevi Lips. 1723. p. 1025. & qvi ex MS. Codice Messanensi nonnulla castigavit, *Jo. Baptista Carusio* T. 2. Bibl. Siculae Historicae p. 675. nunc à qvam plurimis mendis expurgata & non modicum

 no,

no, ab ea Urbe condita ad Annum usqve 1281. Italice conſcripta, cum continuatione JACHETTI, ex Franciſco fratre ejus Nepotis, ad Annum usqve 1286. ad editiones Florentinas 1568. 4. & 1718. caſtigatior adhibito MS. Codice illuſtriſſ. Marchionis Giugni, Civis Florentini p.877.

103. SYNODUS Provincialis *A. C.* 1287. MEDIOLANI habita ab *Ottone Vicecomite* Archiepiſc. Mediolanenſi, capitula XXIX. ex MS. Bibl. Ambroſianae p. 1049. Conſtitutiones GVIFREDI, Cardinalis qvi A. 1294. Cœleſtini V. Legatus in Lombardia fuit, ex eodem MS. p.1065.

104. MEMORIALE POTESTATUM REGIENSIUM, geſtorumqve temporibus eorum ab *A.C.* 1154. ad 1290. auctore ANONYMO REGIENSE, ex Ms. Codice Bibliothecae Eſtenſis p.1069. ad 1174.

TOMUS IX. *dicatus* ANTONIO I. FARNESIO, *Parmæ ac Placentiæ Duci. Mediolan.* 1726.

105. JACOBI A VARAGINE, Archiepiſcopi Genuenſis Chronicon Genuenſe ab origine Urbis ad *A. C.* 1297. nunc primum editum ex MS. Codice Bibl. Eſtenſis, & cum altero Bibl. Ambroſianae collatum. p.1.

106. STEPHANARDI de VICOMERCATO, Ord. Praed. Poëma epicum in libros duos digeſtum de geſtis in Civitate Mediolanenſi ſub Othone qvi Archiepiſcopatum geſſit ab *A. C.* 1262. ad 1295. Poſt pri-

mam

mam Clariss. *Muratorii* editionem qvam in tomo tertio anecdotor. dedit Latinorum. Patav. 1713. 4. nunc collatum cum antiqvo MS. Bibl. Ambrosianae, & novis laudati Muratorii annotationibus illustratum. p.57.

107. RICOBALDI *Ferrariensis* Pomarium Ravennatensis Ecclesiae, sive Historia universalis ab *A.C.* circiter 700. usqve ad *A.* 1297. editum à C. V. *Joanne Georgio Eccardo* T. I. Historicor. medii aevi, Lips. 1723. fol. p. 1149. nunc vero ope Codicis MS. Estensis purgatior & auctior p.97.

108. *Compilatio historica* ab initio Mundi usqve ad A. C. 1313. auctore sive eodem Ricobaldo sive altero scriptore ANONYMO qvi tunc floruit, ex ejusdem Eccardi T. I. p. 1225. editione. p.193.

109. JO. PHILIPPI de LIGNAMINE, Messanensis, Eqvitis Siculi & typographi Romani Continuatio superioris compilationis ab A. C. 1316. ad 1469. ex editione Rom. 1474. & laudati Eccardi T. I. p. 1299. p. 263.

110. Istoria Imperiale, sive *Chronicon Romanorum Imperatorum* à Carolo M. usqve ad Ottonem IV. Latine circiter *A. C.* 1298. a RICOBALDO *Ferrariensi*, ut fertur; scriptum; post ducentos deinde annos à Comite MATTHÆO MARIA BOIARDO Ferrariense in Italicam linguam conversum, sive Ricobaldo Ferrariensi suppositum, nunc primum ex hujus versione, qvæ sola su-

 perest,

pereſt, in lucem datum ex MS. Codice Bibl. Claſſenſis p. 279.

111. Hiſtoria de Fratre DULCINO *hæreſiarcha* ſive *Gazzarorum corypbæo Novarienſi*, ejusqve & ſeqvacium ejus geſtis in villa & loco Triveri & aliis villis ac locis circumſtantibus ab A. C. 1306. & 1307. *auctore Anonymo*, ſynchrono, e MS. Bibl. Ambroſianæ, cum annotationibus Joſephi Antonii Saxi, eidem Bibl. præfecti p. 423.

112. Additamentum ad ſuperiorem narrationem, ex altero Bibl. Ambroſianæ Codice, de ſecta illorum qvi ſe dicunt eſſe *de ordine Apoſtolorum*, & aſſerunt ſe tenere vitam Apoſtolicam, & Evangelicam paupertatem p. 443.

113. DINI COMPAGNI *Chronicon Florentinum* Italica lingva ſcriptum: ab *A. C.* 1280. usqve ad A. 1312. ex MS. Codice Clariſſimi Viri *Apoſtoli Zeni*, libris III. p. 463.

114. SYNODUS Provincialis PERGAMI habita à *Caſtono* ſive *Caſſono* Mediolani Archiepiſcopo *A. C.* 1311. Rubricæ ſive capita XXXIV. e MS. Codice Bibl. Ambroſianæ p. 539.

115. *Chronicon* Fratris FRANCISCISCI PIPINI, Bononienſis, Ord. Prædicatorum, ab *A. C.* 1176. usqve ad A. circiter 1314. e MS. Codice Bibl. Eſtenſis, libri qvatuor p. 581.

116. CHRONICON PARMENSE ab *A. C.* 1038. ad 1309. auctore *Anonymo* ſynchrono, ex MS. Bibl. Eſtenſis p. 755.

117.

117. NICOLAI *Episcopi Botrontinensis* relatio de itinere Italico HENRICI VII. Imp. ab *A. C.* 1310. ad 1313. ad Clementem V. Papam, ex editione V. C. *Stephani Baluzii* T. 2. de vitis Paparum Avenionensium p. 1143. Paris. 1693. 4. p. 883.

118. FERRETI *Vicentini* Historia rerum in Italia gestarum ab *A. C.* 1250. ad Annum usqve 1318. libri VII. in fine mutili è MS. Vicentino p. 935. Ejusdem Carmen de morte *Benevenuti Campigena* sive *Campesani*, Poëtæ Vicentini p. 1183. & ad Mussatum Patavinum de morte Poëtæ *cui cognomen avis* Campus *dedit &* Bene *nomen cum* Venio p. 1187. Oratio ANONYMI in *Danielis Ferreti* nuptias p. 1189.

119. FERRETI *Vicentini* de SCALIGERORUM Origine poëma epicum libris IV. scriptum circiter annum 1329. ad *Canem Grandem Scaligerum*, Veronae, Vicentiae ac Patavii Dominum, ex Ms. Codice Veronensi p. 1193.

120. JOANNIS De CERMENATE, Notarii Mediolanensis Historia de situ, Origine & cultoribus Ambrosianae Urbis, ac de Mediolanensium gestis sub Imperio Henrici VII. Caesaris ab *A. C.* 1307. ad 1313. ex Tomo secundo Anecdotorum Latinorum laudatissimi *Muratorii*, pag. 31. Mediolan. 1698. 4. p. 1221.

Variantes Lectiones & supplementa ad Historiam Joannis de Cermenate, deprom-

ta ex Codice MS. pergameno Comitum de Capitaneis. p. 1293.

TOMUS X. *dicatus Regiæ Celsitudini* LEOPOLDI I. *Lotharingiæ Ducis. Mediolani* 1727.

121. *De Italia Medii ævi* Dissertatio Chorographica pro usu TABULÆ, * qvae descripta aere praemittitur, ITALIÆ GRÆCO LANGOBARDICO FRANCICÆ, ut à Graecis & Langobardis ad Carolum M. translatae, Medii aevi nominibus Regionum, Urbium, Fluminum & Montium oportune appositis atqve illustratis, isagoge ad Geographiam universalem ejusdem ævi, antiqvioribus originibus intermixtis. Auctore ANONYMO Mediolanensi, Regio Ticini Lectore, (Domno CASPARE BERETTA, ** Monacsio Benedictino.) Tanto jucundior acceptiorqve debet esse praeclara hæc eruditissimi Viri lucubratio, Historiarum studiosis, qvo majori adhuc obsitum caligine & pauciorum stylo illustratum erat hoc argumentum, qvod nec *Christophori Cellarii τȣ̃ μακαρίτȣ* attigit industria, qvi etiamsi qvam editurum se promisit Geographiam medii ævi in lucem protulisset, non videtur ad inferiora sæcula

* Similis Tabula accuratior Geographica Italiæ Veteris præmittitur Tomo primo. Supra, p. 14.

** Acta Erud. 1728. p. 536. Journal des Savans A. 1728 mense Junio p. 275. edit. Amst.

cula se demissurus fuisse, sed in qvarti & qvinti sæculi facie præcipuam positurus industriam, qvibus temporibus multa adhuc prisca nomina Regionum, civitatum, fluminum servata, & non contemnenda qvæ de illis adhuc supersunt monumentorum subsidia rem minus difficilem & intricatam reddunt. Nec Paulus Diaconus Langobardicam, sed eandem cum veteri Romana Chorographiam Italiæ prodidisse ab Anonymo Mediolanensi observatur: *Geographus* autem *Ravennas* a Placido Porcherono editus, qvem septimo sæculo scripsisse sibi persvadebat, longe recentioris scriptoris esse epitomen ex *Guidonis* presbyteri Ravennatis, qvi sæculo IX. scripserit, Geographia contractam: sed qva vix liceat in subsidium uti, non censuram agenti, cum ultra barbariem omnia ferme nomina vitiet, distorqveat, corrumpat. *Hieroclis* Grammatici synec demus ad Justiniani Imp. tempora pertinet. Primus & solus *Carolus Sigonius* vir summus ad calcem operis de regno Italico in editione rarius obvia Bonon. *A.* 1580. œconomiam & ordinationem Italiæ medii ævi notaverat hunc in modum: *Secunda ordinatio Italiæ fuit Longobardorum, à quibus Italia, magna ex parte in Regni formulam redacta est, hoc modo.* Venetia *erepta Imperatori ab Alboino Rege Longobardorum, & pars ejus in* Ducatum Forojuliensem *redacta A.* 570. Liguria *erepta Imperatori ab Alboino Rege, & Regno attributa A.* 570.

D 5 Um-

Umbria *erepta Imperatori ab Alboino Rege, & in* Ducatum Spoletanum *redacta A.* 571. Tuſcia *erepta Imperatori ab Alboino, pars in* Ducatum Tuſcum *redigitur, pars* Regno *attribuitur. Reliqua, quæ* Ducatu Romano *continebatur, in poteſtate remanet Imperatoris una cum Roma A.* 571. Samnium *Provincia erepta ab Authari Rege Imperatori, in* Ducatum Beneventanum *redigitur A.* 589. Alpes Cottiæ *Provincia erepta à Rothari Rege Imperatori, Regno Italiæ adjungitur A.* 637. Inſtituta Regni *Longobardorum ſunt in* Alboino, Authari, & Agilulpho *Regibus* Flaminia, *&* Picenum, *quod Longobardorum tempore fere* Pentapolis *dicebatur,* Ducatus Romanus, *cujus pars erat in* Etruria, *pars in* Campania. Apulia, *&* Calabria *remanſerunt in poteſtate Imperatoris, irrumpentibus in Italiam Longobardis.*

Tertia ordinatio *a Francis illata eſt, hoc modo.* Ducatus Romanus *pervenit ad Gregorium II. Pontificem, cum Romani defeciſſent ab Imperatore Leone Iſauro propter hæreſim, ſacramento à Pontifice liberati, & poſt a Carolo Magno victore confirmatus eſt.* Flaminia, *quæ etiam Exarchatus appellari poſt adventum Longobardorum cœpta eſt, erepta ab Aiſtulfo Rege Imperatori, & Pontifici Romano tradita victoriâ Pippini Regis Francorum, & confirmata a Carolo M. & Ludovico Pio, eadem* Romania *vocari cœpta.* Pentapolis *erepta Imperatori ab Aiſtulfo Rege, & recuperata a Pippino Rege Francorum, & tradita Pontifici* 817. 861. Ducatus Spoletanus *a Carolo M. partus Pontifici, ad quem defecerat, firmatus eſt*: Venetia:

netia: Liguria: Alpes Cottiæ: Æmilia, & pars Tusciæ, *quæ regno Longobardorum continebantur, eædem victoria Caroli M. Regno Italiæ conservatæ.* 774. 781. 802. 1173. *atque uno nomine* Longobardia, *aut* Lombardia *nuncupata.*

122. ALBERTINI MUSSATI sive MUXATI Paduani Historiographi & Tragœdi (qvi circa *A. C.* 1330. exul diem obiit) *de gestis HENRICI VII. Cæsaris* Historia Augusta libris XVI. comprehensa, ad editionem post *Felicis Osii* obitum ex ejus schedis curatam Ven. 1636. fol. cum ejusdem *Osii*, & *Nic. Villani* notis suo loco appositis & spicilegio *Laur. Pignorii*, additisqve Variantibus Lectionibus MSS. Codicum Bibliothecæ Estensis & Ambrosianæ p. 1.

123. Ejusdem Historia *de gestis Italicorum post mortem Henrici VII.* libri XII. usqve ad A. A. 1329. ex recensione Osii, ad edit. Venet. 1636. sed ex MSS. Bibl. Estensis & Ambrosianæ castigatior & auctior recusa p. 569.

124. Ejusdem LUDOVICUS BAVARUS ad Filium, ex Cod. Veneto, Estensi & Ambrosiano p. 769.

125. Ejusdem *Tragœdia* ECERINUS, sive de crudelitate & funesto exitu Tyranni Veronæ *Ecerini de Romano Castro Trivisano*, fratrisqve ejus *Alberici*: ad Osianam ope qvatuor Codicum concinnatam editionem ab Osii morte curatam Venet. 1636. fol. collata cum duobus aliis MSS. Bibl. Ambrosianæ, & prologo sive argumento aucta p. 785.

Tragœdiam pulchro hoc claudit Epiphonemate chorus:

Hæc perpetuo durat in ævo
Regula Juris. Fidite Justi,
Nec si quando forsitan ullum
Quenquam nocuum Fors extollat,
Regula fallit. Consors operum
Meritum sequitur quisque suorum.
Stat judicii conscius æqui
Judex rigidus, Judex placidus,
Donat justos, damnat iniquos.
Haud hic stabilis desinit Ordo.
Petit illecebras Virtus supernas,
Crimen tenebras expetit imas.
Dum licet ergo, moniti, stabilem
Discite Legem.

126. CHRONICON SICILIÆ extrema parte mutilum, auctore ANONYMO ab A.C. 820. ad 1328. ex V. C. Edmundi Martene & Ursini Durand, Monachorum Benedictinorum e Congregatione S. Mauri Thesauro Anecdotorum Tomo III. Paris. 1717. fol. p. 803.

127. *Instrumentum publicum* datum Rhegii A. 1283. de condicto singulari Certamine inter CAROLUM, Jerusalem & Siciliæ & PETRUM Aragonum Reges, ex Veteri Membrana Ecclesiæ Albiensis p. 905.

128. NICOLAI SPECIALIS Historia Sicula in VIII. libros distributa, ab A.C. 1282. ad 1337. ex editione Viri celebr. *Stephani Baluzii* in appendice Marcæ Hispanicæ ad

MS.

MS. Codicem Bibl. Regiæ Parif. 1688. p.598 p.913.

TOMUS XI. * *dicatus Excellmo* SENATUI *Sereniss. Reip.* LUCENSIS. *Mediolani* 1727.

129. ANONYMI *Aulici Ticinensis* Commentarius *de laudibus Papiæ*, scriptus circa A.C. 1320.

130. ANNALES Veteres MUTINENSES ab A.C. 1131. ad 1336.

131. Fragmentum *Chronici Mutinensis* BONIFACII de MURANO ab *A.C.* 1306. ad 1342. ex Annalibus Ferrarienfibus Peregrini Prifciani MSS.

132. CHRONICA ASTENSIA ab origine Urbis, auctoribus OGERIO ALFERIO usqve ad A. 1294. & GVILELMO VENTURA, Capitaneo ab A. C. 1260. usqve ad 1325.

133. SECUNDINI VENTURÆ Hiftorica qvædam ab A. C. 1439. ad 1457.

134. Fratris RAYNERII de GRANCIS, Pifani poëma epicum de prœliis Tufciæ, ex MS. Bibl. Claffenfis.

135. ANNALES PISTORIENSES five Commentarii de rebus in Tufcia geftis ab A. C. 1300. ad 1348. ab auctore coævo fcripti, Italice ex editione Florentina apud Juntas A. 1578.

136. GVALVANEI FLAMMÆ Ord. Præd. *Manipulus Florum*, five *Hiftoria Mediola-*

* Confer Acta Erud. 1729. p. 97.

lanensis ab Origine Urbis usqve ad A. 1336. cum *Anonymi* continuatione ad A. 1371. Ex Codicibus duobus MSS.

137. PTOLEMÆI *Lucensis*, Ord. Præd. Episcopi postea Torcellani *Historia Ecclesiastica* a CHristo nato ad Annum circiter 1313. ex MSS. Ambrosianæ Bibl. & Patavino, cum additionibus Continuatorum, & V. C. *Josephi Antonii Saxii* notis.

138. Ejusdem PTOLEMÆI Annales breves ab A. C. 1061. ad 1303. ex editione Lugd. 1619. 8. recusa in Bibliotheca Maxima Patrum edit. Lugd. 1677. T. XXV. p. 949. sed passim nunc collata Historia auctoris Ecclesiastica emendatiores.

139. NICOLAI TEGRIMI Vita *Castruccii Antelminelli*, Lucensis Ducis, ex editione Latina Mutinensi A. 1496. atqve Paris. 1546. qvam Italice vertit Justus Compagnius Lucæ 1556.

II. INDICULUS ANECDOTORUM à FERDINANDO UGHELLO in Italia sacra editorum.

Historiam Episcopatuum * *Italiæ, successionesque & notitiam singulorum in uno quoque Episcoporum & Archiepiscoporum a primis originibus ad sua usque tempora, incredibili studio composuit* FERDINANDUS UGHELLUS *Florentinus, Abbas*

* Præter Ughellum & Geographiæ sacræ scriptores, (de quibus alibi) Italiæ Episcopatibus noscendis conferendi *Vidus Coquillius* in historia Episcopatuum Italiæ, quem laudat Nicolaus Comnenus T. 2. hist. Gymnasii Pata-

ias S. Vincentii & Anastasii ad Aquas Salvias, Or-
linis Cisterciensis, vulgavitque sub Italiæ sacræ ti-
ulo Romæ 1644—1662. *fol. novem voluminibus,*
Bennio post A. 1670. 14. *Cal. Jun. ætatis quinto*
& septuagesimo defunctus. In hoc opere passim quo-
ue vetera monumenta historica ad res Italicas ma-
imam partem pertinentia & è MSS. Codd. eruta
rimus luci dedit, quæ cum sparsim in priore illa edi-
one legerentur, ea junctim evolvenda exhibuit Vir
larissimus NICOLAUS COLETUS *cui præ-*
r tot alia & in præsens tempus continuatam, mul-
s que emendatiorem locis & accessionibus locuple-
orem Italiæ sacræ editionem debemus, publici juris
ctam Venetiis fol. decem Voluminibus. Ecce igi-
r brevem elenchum monumentorum veterum Ug-
llianorum, in tomo decimo editionis novæ obvio-
m, quorum pleraque in supra memorato corpore
storicorum Italiæ Mediolanensi, eruditissimi
ri LUD. ANTONII MURATORII studio emen-
ius recusa jam retuli.

Chronicon Fossæ Novæ, *Joanne de Ceccano* auctore, ab anno primo nostræ salutis usque ad annum 1217. ex pervetusto Mf. exemplari cœnobii Fossæ Novæ. col. 1. Breve Chronicon Atinensis Ecclesiæ, Auctoribus duobus Atinatensibus, ex Codice per-

tavini p. 104. & *Julius Ambrosius Lucentius* in Italia sacra restituta, aucta, veritati magis accommodata. Rom. 1702. De *Augustini Lubini* Italia Ecclesiastica in suas XX. distincta Provincias sive Italiæ Episcopalibus Ecclesiis tum extantibus tum excisis, tabula Geographica expressis vide Ephemerides eruditorum Paris. A. 1692. p. 230.

perantiquo Mſ. Monaſterii Foſſæ novæ ab an. primo Julii Cæſaris ad an. uſque noſtræ ſalutis 1355. Accedit donationis monumentum *Leonis* Epiſcopi Atinatis Clericis ſuis conceſſum an. 1056. col. 37.

3. *Alphani* primi Salernitani Archiepiſcopi Carmina, Homilia quædam, & Paſſio S. Chriſtinæ Virginis, & Martyris ex vetuſto Mſ. Codice Bibl. Caſinenſis, col. 47.

Floruit Alphanus poſt medium CHriſti ſæculum undecimum, De eo latè Ughellus tom. 7. in Salernitanis Præſulibus col. 380. n. XLIII.

4. Geſta triumphalia per Piſanos facta: de captione Hieruſalem, & Civitatis Majoricarum, aliarumque civitatum ex vetuſto Cod. Mſ. Benedicti Leolii, Piſani. col. 91

5. Fragmentum Chronici Piſani, Auctoris incerti ab an. Chriſti 688. ad an. 1136. ex eodem Mſ. Codice Benedicti Leolii. col. 97.

6. Annales Rerum Piſanorum ab an. CHriſti 971. ad an. 1176. ex veteri Codice Mſ. Caroli Strozzæ Florentini. col. 99.

Auctor horum Annalium fuit Michael de Vico, Canonicus Piſanus, ut in Codice Franciſci Mariæ Florentini expreſſè habetur. Ille autem ſuos annales perduxit ad an. uſque 1269. Scribebat verò an. 1371. Vide Florentinii ejuſdem opus de Hetruſcæ pietatis originibus pag. 13.

7. Chronicon breve Piſanum ab an. Chriſti 1004. ad an. 1178. ex veteri Mſ. Codice apud Ughellum. col. 117.

8. Chro-

8. Chronicon aliud breve Pisanum incerti Auctoris ab an. CHristi 1101. ad an. 1268. ex veteri exemplari, quod erat apud Abbatem Constantinum Cajetanum. col. 121.

9. LAURENTII Veronensis, Petri secundi Archiepisc. Pisani Diaconi, Rerum in Majorica Pisanorum, ac de eorum triumpho Pisis habito anno salutis 1104. libri septem heroico carmine exarati: ad fidem membranacei codicis Viviani de Vivianis Insulani Episcopi. col. 127.

Scribebat anno Christi 1115.

10. RICHARDI de S. Germano Notarii Chronicon rerum per orbem gestarum ab excessu Guillelmi Siciliæ regis, anno scilicet Domini 1189. ad an. usque 1243. quibus Auctor se vixisse testatur, ex pervetusto exemplari ad fidem membranacei Codicis Bibliothecæ Casinensis aqud Ughellum, qui in fine Chronici adnotat Richardum nimio in Federicum II. Imperatorem, principem suum amore seductum aliquando à veritate deflexisse. col. 173.

11. Menologium Grocorum jussu Basilii junioris Imp. Constantinopolitani ante an. sal. 984. conscriptum, & ad fidem membranacei Cod. Vaticani à Petro Arcudio latinè versum. col. 243.

Vghellus hic unam tantum Menologii partem, seu sex priores menses ab initio Septembris ad finem Februarii edidit, ignorans, ubi posterius

E seme-

semestre delitesceret. Hoc postea reperit in Monasterio Cryptæ Ferratæ Henschenius, ut ipsemet ad diem primam mensis Martii in prolegomenis ad vitam S. Eudociæ Martyris testatur, publicique juris fecit in calce mensium Martii, & sequentium quae ad illos menses pertinent.

12. Chronica Monasterii S. Bartholomaei de Carpineto, auctore ALEXANDRO Monacho, qvi eam scripsit Cœlestini III. Papae temporibus, ex MS. Codice Monasterii Casae novae. col. 349.

13. Historia fundationis Monasterii S. Clementis Insulae Piscariae, ad fidem membranacei Codicis Petri Columnae, ejusdem Monasterii perpetui Commendatarii. col. 393.

14. Chronicon Beneventani Monasterii S. Sophiae, ab Anonymo Benedictino ejusdem Monasterii Monacho ante 600. annos conscriptum; ex originali Bibliothecae Vaticanae. col. 415.

Uberrimum hunc plusquam 230. instrumentorum thesaurum sub titulo Chronici edidit Ughellus ex fid. Codicis Vaticani, sed fœde corruptum ex descriptoris inscitia merito conqueruntur Auctores.

15. De rebus Friderici Imperatoris, Conradi, & Manfredi Regum ejus filiorum Anonymo Auctore ex pervetusto MS. exemplari apud Ughellum. col. 561.

16. Chronicon S. Monasterii Cavensis, T. VII. edit. novæ Ughelli p. 367. ubi de Amato, Salernitano Archiep. II.

II. ITALIÆ ILLUSTRATÆ, seu rerum urbiumqve Italicarum Scriptores varii notæ melioris, curante ANDREA SCHOTTO, * S. I. Francof. 1600. ** fol. ex officina Andreæ Camberii.

1. M. ANTONII SABELLICI de VENETIÆ Urbis situ libri III. p. 1. ex edit. Veneta 1502. fol. & tomo qvarto Operum, Basil. 1560. p. 251.

2. Ejusdem, rerum Venetarum panegyricus carmine duplici Heroico, qvorum prius *Genethliacon* sive de Originibus p. 35. alterum de Venetæ Urbis apparatu, *Oraculum* inscribitur p. 42. ex edit. Veneta 1502. & inter Opera, Basil. 1560. Tomo IV.

3. Ejusdem SABELLICI de vetustate AQVILEIÆ, unde auspicatus est Historiam, libri VI. p. 51. ex tomo qvarto operum Basil. 1560. p. 201. & edit. Veneta 1502.

4. Ejusdem VICENTINUS CRATER, Carmen epicum *de Urbis agrique Vicentini descriptione* p. 103. ex tomo qvarto Opp. & edit. Veneta 1502.

5. JO. CHRYSOSTOMI ZANCHII de *Orobiorum* sive *Cenomanorum* origine, ad Petrum Bembum libri III. p. 113. ex editione Venet. 1581. 8.

6. TORELLI SARAYNÆ, Veronensis

E 2 Le-

* Fratre *Francisci Schotti*, cui Itinerarium Italiæ toties editum & ab Andrea, Antwerp. 1625. recensitum debemus.

** Quædam exempla hujus operis annum 1605. præferunt.

Legum Doctoris *de origine & amplitudine Civitatis* VERONÆ libri II. p.189. Tertius de Viris illustribus Veronensibus antiqvis pag. 215. Qvartus de his qvi potiti sunt Imperio Civitatis, p.217. & Qvintus de monumentis antiqvis Urbis & agri Veronensis p.222. ex edit. Veronensi 1540. fol.

7. GAUDENTII MERULÆ de *Antiquitate & Origine Gallorum Cisalpinorum* libri III. p.251. cum qverela apologetica p.340. ex editione Bergom. 1592. 8.

8. BONAVENTURÆ CASTILIONEI *de Gallorum Insubrum antiquis sedibus* pag.347. cum Epistola de *Ocelo* opido cujus apud Cæsarem mentio, Ptolemæo *Ossella* p.389. Lucem viderat Mediolani 1541. 4. & Bergomi 1593. 4.

9. PAULI JOVII *descriptio Larii* sive *Comensis lacus* ad Franciscum Sfondratum cum Dionysii Somentii ad Nic. Sfondratum, Comitem Riperiæ, præfatione data Mediolani Cal. Jun. A.1558. p.393. ex edit. Basil. 1578. fol. inter Jovii opera: sed prodierat etiam antea separatim Venetiis, addita tabula Geographica, qvam à Jovio mutuatus Abraham Ortelius thesauro suo Geographico inseruit.

10. BERNARDI SACCI *Historiæ Ticinensis* libri X. Romæ A.1557. primum editi, cum præf. de Divinæ Religionis constitutione & amplitudine p.413.

11. JACOBI BRACELII Genuensis

ad

ad Blondum Flavium, Apoſtolicum Secretarium, *Oræ Liguſticæ* deſcriptio p.637. ex editione Rom. 1579. 4.

12. Ejusdem ad Lud. Piſanum Ord. Præd. *de claris* GENUENSIBUS p. 641. ex eadem Romana editione; qvanqvam libellus ille jam lucem viderat Pariſ. 1520. 4.

13. ANDREÆ MUGNOTII, (MUNNOZ) Conchenſis Hiſpani ad Pium V. Pontificem Max. *deſcriptio eremi CAMALDULENSIS* (cujus effigies ære deſcripta præmittitur) libris II. p. 649.

14. CÆSAR ORLANDIUS de Urbis SENAE, ejusqve Epiſcopatus ab A. C. 1108. antiqvitate p. 675. cum elencho chronologico auctorum qvi in hoc libello citantur vel de Civitate ſeu colonia Senenſi ejusqve Epiſcopatu ſeu Epiſcopis obiter aut ex profeſſo ſcripſerunt p. 695. ex editione Senenſi qvæ ſine nomine auctoris lucem vidit Senis 1575. apud Lucam Bonettum.

15. ANTONII MASSÆ, Galleſii JCti de origine & rebus FALISCORUM liber cum præf. F. *Damiani Grana* ad Ludovicum Madrucium Cardinalem ex editione Rom. 1546. 4. & *Aldi Manucii* ad Julium Roſcium Hortanum A. 1588. in qva inſcriptiones veteres tres de Anicia Faltonia Proba p. 699.

16. PETRI CURSII, Civis Rom. poëma Phalæcium de Civitate CASTELLANA, Faliſcorum non Vejentium oppido, ad Petrum Melinum ſub Clemente VII. utrius-

qve Signaturæ Referendarium ac S. Petri in Vaticano Canonicum pag.733. ex editione Romana.

17. ANTONII SANFELICII Monachi Franciſcani de ſitu CAMPANIÆ ad Senatum Populumqve Campanum p.745. cum interpretatione nominum hujus Chorographiæ p.759. ex editione Neapolitana 1562. 4. Recuſa etiam deinde ibidem 1636. 4.

18 UBERTI FOLIETÆ Brumanus ſive de laudibus Urbis NEAPOLIS pag.765. ex editione Rom.1573. 4.

19. SCIPIO MAZZELLA Neapolitanus de PUTEOLIS & CUMIS pag.775. Inſcriptiones Puteolis, Cumis, in Bajis & Miſeno finitimisqve locis repertæ p.782.

20. Jo. FRANCISCI LOMBARDI Neapolitani ſynopſis eorum qvæ de Balneis aliisqve miraculis PUTEOLANIS ſcripta ſunt, ad D. Jo. Triviſanum, Patriarcham Venetiarum & Paſtorem vigilantiſſ. p. 789. ex edit. Venet. 1566. 4.

21. AMBROSII LEONIS, de NOLA patria, ad Henricum Urſinum, Principem libri III. pag. 875. cum tabulis æneis Nolæ & Nolani agri, ex editione Venet. 1594. fol.

22 GABRIELIS BARRII, Franciſcani de antiqvitate & ſitu CALABRIÆ libri V. ad Bernardinum Sanctoſeverinum, Beſidianenſium Principem, cum privilegio Pii Papæ V. p. 991. ex edit. Rom. 1571. 8.

23 JO-

23. JOANNIS JUVENIS, Tarentini, de Antiqvitate & varia TARENTINORUM fortuna libri octo, præmissa præfatione ad Cives p. 1219. ex editione Neapol. 1589. fol.

24. CLAUDII MARII ARETII, Patricii Syrausani Chorographia sive de situ SICILIÆ, libellus ad Elisabellam Gonsagam, Mulfettanorum Principem p. 1411. occurrit etiam inter Sicularum rerum scriptores Francof. 1579. fol. atqve inter alia Aretii opuscula Basileæ 1544. lucem viderat, primum vulgata Panormi 1537.

25. ANTONII PHILOTHEI de HOMODEIS, Siculi, ÆTNÆ Topographia, incendiorumqve Ætnæorum Historia, recensita editaqve a *Nicolai Oddo* Patavino, cujus præfatio ad Joannem de Vintimillibus, Hieracensem Marchionem præmittitur p. 1461. ex editione Venet. 1591.

26. *Ænariarum balnea* ex JOANNE ELYSIO, Medico Neapolitano (Jo. Francisco Lombardo) p. 1499. ex edit. Venet. 1566. 4. Inter scriptores qvoqve de balneis p. 208. Venet. apud Juntas 1554. fol. exstat Jo. Elysius de totius Campaniæ balneis.

27. Insulæ MELITÆ descriptio ex commentariis rerum qvotidianarum F. JOANNIS QVINTINI, Hedui ad Sophum, D. Fr. Thomam Bosium, Melitensem Episcopum meritissimum Lugd. 1536. cum tabula ænea p. 1505 — 1518. Prodierat etiam Italice Venet. 1545. 8.

IV SICULARUM RERUM SCRIPTORES in unum corpus redacti, Francof. 1579. fol.

1. THOMÆ FAZELLI, Siculi, Ord. Præd. de rebus Siculis decades duæ, qvarum prior descriptionem, altera historiam continet, ex editione Panormitana A. 1558. fol.

2. CLAUDII MARII ARETII Chorographia Siciliæ, qvam in Italia illustrata editam jam dixi n. 23.

3. DOMINICI MARII NIGRI Veneti Geographica Siciliæ descriptio, ex ejus Geographia, edita Basil. 1557. fol.

4. MICHAELIS RITII Doctoris Neapolitani de Regibus Neapolis & Siciliæ libri IV. qvi una cum aliis ejus opusculis historicis Basil. 1517. 4. atqve alibi editis jam sextum recusi sunt Neapoli 1645. 4.

5. HUGONIS FALCANDI * historia de Calamitatibus Siciliæ sub Wilhelmo I. & II. Regibus ab A. C. 1154. ad 1169. ad Petrum Panormitanæ Ecclesiæ thesaurarium, ex editione Gervasii Tornacensis Parisiensi ad MS. Codicem Matthæi Svessionensis Episcopi, 1550. 4. De recentibus Clarissimorum Virorum *Muratorii* & *Carusii* editionibus dictum p. 45. & p. 75. seq.

V. Bl-

* Non Falcando sed Gviscardo hanc historiam Fazellus tribuit. Vide Vossium de Hist. Latinis lib. 3. p. 781.

V. BIBLIOTHECA HISTORICA REGNI SICILIÆ, sive Historicorum qvi de rebus Siculis à Saracenorum invasione usqve ad Aragonensium Principatum illustriora monumenta reliqverunt, amplissima collectio, opera & studio brevibusqve cum annotationibus ** JO. BAPTISTÆ CARUSII, Panormi 1720. fol. dicata CAROLO VI. Imperatori Augustissimo. TOMUS I.

1. CL. MARII ARETII Chorographia Siciliæ, sextum jam sed emendatior edita & notis illustrata. De aliis editt. p.71.&72.

2. LUPI PROTOSPATÆ Chronicon ex edit. *Antonii Caraccioli* de qva supra p. 36. cum *Camilli Peregrini* castigationibus de qvo p.37.

3. JOANNIS de CECCANO Chronicon Fossæ Novæ, ex edit. Ughelliana. Vide supra p.47.

4. JO. BAPTISTÆ CARUSII Epitome rerum Saracenicarum in Sicilia gestarum ab A.C. 749. circiter ad 1054. ex ipsius Memoriis Siculis Panormi 1716. fol. Italice editis libri X. pars postrema recognita & ab Amico Latine versa.

5. Monumenta duo Arabica marmorea Veronam translata, descripta ære, & post

** Simile opus moliti ANTONIUS AMICUS & MICHAEL de JUDICE, qvorum illum morte præventum dolet, hunc gravioribus impeditum curis Carusius testatur.

Carusium etiam una cum qvinqve scriptis qvae deinceps seqvuntur historicis exhibita à celeberrimo Muratorio Tom. 1. Corporis Mediolanensis parte 2. post pag. 242.

6. *Chronicon Siculum* ab *A. C.* 827. ad 963. è Codice Arabico Bibl. Cantabrig. cum Latina versione per Jo. Simonium Assemanum emendata, restitutis etiam per Carusium locorum nominibus. Vide supra pag. 18.

7. *Chronicon Saracenico Siculum* ab A.C. 842. ad 904. Latine versum ex Abulpheda e Chronologia universali, ejusqve continuatio ab A. 1039. ex Alcadi Sciohabadin historia, ut supra p. 18.

8. THEODOSII *Monachi* Epistola de direptione Syracusae A.C. 880. facta à Saracenis cum Octavii Cajetani S. J. animadversionibus ex Tom. 2. Sanctorum Siculorum, adde qvæ supra p. 19.

9. JOANNIS Diaconi qvi circa A C. 905. floruit, Martyrium S. PROCOPII, Episcopi Tauromenii ab eodem Cajetano editum, qvo Tauromenii expugnatio A. C. 903. facta refertur, cum Cajetani notis. Vide supra p. 19.

10. Epistola Fratris CONRADI ad Angelum Bonamazzam Episcopum Catanensem, seu breve Chronicon ab A. C. 1027. ad 1283. à Jo. Baptista de Grossis in Catana sacra p. 143. primum vulgatum, & deinde à Clariss. Muratorio, ut dixi supra p. 19.

11. Se-

11. Series Principum Calipharum qvi Siciliae ante Normannos imperitarunt: ex Elmacino, cum aliis è Chronologia Arabica Hazi Halife * Mustafa, nec non Latinis Paulo Diacono atqve Anastasio & Græcis Theophane, Georgio Cedreno, Joanne Curopalata, Jo. Zonara, nec non Leonis Ostiensis Chronico Casinensi & Erchemperti historia Longobardica.

12. Scriptores Historiæ Normannico Siculæ, GVILELMI Apuli poëma de qvo supra p. 38.

13. GAUFRIDI MALATERRÆ Historia Sicula de Roberti Gvifcardi & Rogerii, Calabriæ Ducum, rebus in Campania, Apulia, Brutiis, Calabria & Sicilia gestis, de cujus editionibus supra p. 40.

14. *Appendix* ad GAUFRIDUM ab A. C. 1027. ad 1263. de qva ibid.

15. ALEXANDRI TELESINI libri IV. de rebus Rogerii Siciliæ Regis, post editiones Hieron. Suritæ Cæsaraugustana & Joannis Pistorii tomo III. Hispaniæ illustratæ, de qvibus ut de recentissima Clariss. Muratorii dixi p. 41.

16. FALCONIS Beneventani, de rebus ab A. C. 1102. ad 1140. gestis ex editione Anton. Caraccioli & Camilli Peregrini castigationibus de qvibus supra p. 36. 37.

17. HUGONIS FALCANDI Historia qvam ex Gervasii Tornacensis sive Matthæi Lon-

* Supra p. 19.

Longogæi editione Parif. 1550. recufa in Corpore Mediolanenfi & fcriptoribus rerum Sicularum retuli fupra p.45. & p.72.

18. PETRI BLÆSENSIS Epiftola X. XLVI. LXVI. XCII. ad Siculos, qvibus qveritur de illorum invidia cui coactus ceffit, cum à Margarita Regina ad filium Gvilelmum II. Regem inftituendum A.C. 1166. vocatus fuiffet.

19. ANONYMI *Monachi Cafinenfis* rerum in Regno Neapolitano geftarum breve Chronicon ab A. C. 1000. ad 1212. ex Antonii Caraccioli editione, cum ejus & Camilli Peregrini caftigationibus ac notis, de qvibus fupra p. 36. 37.

TOMUS II. five * TOMI I. PARS SECUNDA. Panormi 1723. fol.

20. Scriptores Hiftoriae Svevo Siculae, RICHARDI de S. GERMANO Chronicon ab Ughello primum vulgatum de qvo pag. 48. & 65.

21. ANONYMUS FUXENSIS de geftis INNOCENTII III. Pontificis, qvi Friderici II. Regis Siciliae Balius feu tutor fuit, editus à Francifco Bosqveto primum Tolofae 1632. deinde à Baluzio ante Innocentii III. Epiftolas, ac deniqve à Muratorio, ut dixi p. 31.

22. FRIDERICI II. Epiftolae IX. e Steph. Baluzii Mifcellaneis T. I. p. 446—471. Parif. 1678.

* Confer Acta Erud. A. 1724. p. 11.

1678. 8. & Testamentum e vetusto Codice Marchionis Jarratanae emendatum.

23. ANONYMUS de rebus Friderici II. Conradi & Manfredi, Caroliqve Andegavensis & Conradini, editus ab Ughello, Eccardo & Muratorio supra p. 50. & 66.

24. SALLA seu SABA MALASPINA libri VI. ejusdem argumenti, vulgati à Baluzio & Muratorio (supra p. 51. n. 101.) & hactenus recusi qvatenus priori supplendo faciunt.

25. MANFREDI Siculi Epistolae II. de morte FREDERICI II. Imp. ad Conradum IV. Regem Rom. & aliae tres ad Doctorem Decretorum, Justitiarium Neapolitanum & qvendam Castellanum: CONRADI Romanorum & Siciliae Regis Epistolae IV. (ex Baluzii T. 1. Miscell. p. 475. seq.) CONRADINI &c.

26. ANONYMI VATICANI Historia Sicula de qva supra p. 51. num. 100.

27. Ex ROMUALDI II. Archiep. Salernitani A.C. 1181. defuncti Chronico pars postrema ab A.C. 1159. ad 1177. de rebus qvibus ipse pro Gvilelmo II. Siciliae Rege interfuit. Integrum ex Codice Bibl. Ambrosianae edidit celeberrimus Muratorius (ut dixi p. 45.) testatus Codices illius exstare etiam in Bibl. Vaticana, Salernitana & Regia Parisiensi.

28. Excerpta è *Chronico Casinensi*, *Wilhelmo Geammeticensi*, *Oderico Vitali*, *Bongarsii Gestis DEI per Francos*, *Luitprando*, *Wippone*, *Ottone*, *Fri-*

Frisingensi, Ottone à S. Blasio, Hermanno Contracto, Monacho Paduano, Goffrido Viterbiensi, Gunthero, Sigeberto Gemblacensi, Siffrido Presbytero, Reginone, Rogerio de Hoveden, Guilielmo Malmesburiensi, Conrado Urspergensi, Eadmero, S. Bernardi & Petri Cluniacensis Epistolis

29. MATTHÆI SPINELLI de JUVENATIO Chronicon ab A. C. 1247. ad 1268. ex Italico versum à Papebrochio, & Latine editum, de qvo supra p. 48.

30. Excerpta ex *Joanne Sarisburiensi, Arnoldo Lubecensi, Matthæo Paris, Scriptoribus Historiæ Byzantinæ &c.*

VI. THESAURUS ANTIQVITATUM & HISTORIARUM ITALIÆ *Mari Ligustico & Alpibus vicinæ, quo continentur optimi quique Scriptores* qvi LIGURUM & INSUBRUM *seu* GENUENSIUM & MEDIOLANENSIUM *confiniumque populorum ac Civitatium Res antiquas, aliasque vario tempore gestas memoriæ prodiderunt, collectus cura & studio* JOANNIS GEORGII GRÆVII, *Lugd. Batavor. apud Petrum Van der Aa*, 1704. fol. cum præf. JACOBI PERIZONII.

TOMUS I.

1. GABRIEL BARRIUS, Francicanus * Calaber de laudibus Italiæ, ex edit. Rom. 1571. 8.

2. PETRI LEONIS CASELLÆ de primis

* Di Francica, terra nella Calabria. *Toppi p.* 102. *Bibl. Napolitana.*

mis Italiæ colonis liber ex edit. Lugd. 1606 8.

3. JACOBI BRACELLII Reip. Genuensium a Secretis, Oræ Liguſticæ deſcriptio.

4. *Ejusdem* de claris Genuenſibus libellus, utraqve ex edit. Rom. 1579. 4. & Italia illuſtrata Andreæ Schotti, ſupra p.68. ſeq.

5. GAUDENTII MERULÆ de Gallorum Ciſalpinorum Antiqvitate & Origine libri III. novis annotationibus expoliti & aucti poſt edit. Bergomenſem 1592. 8. & Andreæ Schotti in Italia illuſtrata.

6. BONAVENTURÆ CASTILLIONEI de Gallorum Inſubrum antiqvis ſedibus liber, ex eadem Italia illuſtrata, qvam editiones Mediolanenſis 1541.4.& Bergomenſis 1593. 8. præceſſerant.

7. UBERTI FOLIETÆ, Patricii Genuenſis, Hiſtoriæ Genuenſium ab origine Urbis usqve ad A.C. 1528. libri XII. editi primum poſt auctorem A. 1581. defunctum, à Paulo fratre & Jo. Andreæ Auriæ, Melphitenſium Principi dedicati, Genuæ 1585. fol. nunc auctiores & emendatiores. Prodierant qvoqve in Italicam lingvam converſi, Genuæ 1616. fol.

TOMI I. Pars II.

8. UBERTI FOLIETÆ clarorum Ligurum elogia, ex poſtrema editione Rom. 1577. ceteris auctiore & emendatiore, paucisqve viſa. Prior lucem viderat ibid. 1574.4.

9. *Ejus-*

9. *Ejusdem* Conjuratio *Joannis Ludovici Flisci*, tumultus Neapolitani & cædes *Petri Ludovici Farnesii*, Placentiæ Ducis (qvæ omnia tria inciderunt in unum Annum 1547.) ex universa historia qvam parabat Folieta, rerum Europæ suorum temporum, ad Hieronymum Montenigrum, Patricium Genuensem, ex editione Rom. 1577. 4.

10. Ejusdem *de sacro fœdere in Selimum* libri IV. & Variæ *expeditiones Africanæ* in Tripolim & pro Orano Hispanorum Colonia & in Pignonum, ac Tunetum. Nec non *de obsidione Melitensi* incassum à Solimanno II. suscepta A. 1565. ex edit. Genuensi 1587. 4. qvam curavit frater Paulus Folieta, dicavitqve Philippo II. Hispaniarum Regi.

11. Ejusdem *Opuscula Varii argumenti* ad Ptolemæum Gallium, Cardinalem Comensem, de vitæ & studiorum ratione hominis sacris initiati ad Robertum Nobilem, Cardinalem. De ratione scribendæ Historiæ, ad Octavium Pasqvam, Episcopum Hieracensem. De causis magnitudinis Turcarum * Imperii ad M. Antonium Columnam, Ducem. *Tyburtinum* Hippolyti Cardinalis Ferrariensis, ad Flavium Ursinum Cardinalem. Brumannus ** sive

* Prodiit separatim Rostoch. 1594. 8. curante præclaro Viro, Davide Chytræo.

** Exstat etiam in Andreæ Schotti Italia illustrati ut notavi supra p. . .

ſive de laudibusUrbis*Neapolis*. Ad Antonium Caſellam Patricium Genuenſem. De nonnullis in qvibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur, ad Antonium Vaccam, JCtum. De norma Hiſtoriæ ſcribendæ Polybiana ad Rainaldum Corſum JCtum. Oratio in Feſto die omnium Sanctorum, ad Julium II. Pontificem. Ex editione Rom. 1573. 4.

12. JACOBI BRACELLII de bello qvod inter Hiſpanos & Genuenſes,ſæculo ſuo geſtum ab Anno circiter 1412. ad 1444. libri V. ex editione Auguſtini Juſtiniani Pariſienſi 1520. 4. qvam ſunt ſecutæ Hagenoenſis 1530. & Romanæ 1537. 1579. Subjungitur p. 1320. diploma *de controverſiis inter Genuateis & Veiturios*, qvod compoſitum traditur L. Cæcilio Q. F. & Q. Muutio Q. F. COSS. hoc eſt A. U.C. 637. diciturqve A. C. 1506. inventum in tabula ænea qvadrata in agro Genuenſi, milliario prope urbem decimo. Idem occurrit in Gruteri theſauro inſcriptionum p.CCIV. atqve ad ejus exemplum confictam eſſe ſimilem Inſcriptionem Aſulanam in ſupplemento ad Diarii eruditorum Italiæ Tom. I. p.64—69. obviam, conjicit eruditiſſimus Adrienſis Epiſcopus Philippus à Turre in Epiſtola ad elegantiſſ. Jacobum Facciolatum, in eodem ſupplemento p.31, ſeqq.

13. JACOBI BONFADII Annalium Genuenſium ab *A. C.* 1528. (in qvo deſinit Ubertus Folieta) recuperatæ per Andream principem Auriam libertatis, usqve ad

Annum 1550., libri V. in lucem editi à *Bartholomæo Paschetto*, * Veronensi Medico & Philosopho, Papiæ 1586. in hac postrema editione ab innumeris mendis repurgati, ad Julium Pallavicinum, Patricium Genuensem.

14. HIERONYMI de MARINIS, Patricii Genuensis, sive Dominii, Gubernationis, Potentiæ, Dignitatis Serenissimæ Reip. Genuensis compendiaria descriptio, ex editione Genuensi A. 1665.

15. PETRI BIZARI Sentinatis ** Perbrevis dissertatio de universo Reip. Genuensis statu & administratione; ex edit. Antwerp. 1579.

16. Reip. *Genuensis* LEGES novæ, a Legatis summi Pontificis, Cæsaris & Regis Catholici, in qvos per Remp. collata fuerat auctoritas, conditæ, & Genuæ die XVII. Martii *A. C.* 1576. publicatæ ac in lucem editæ à *Petro Bizaro*, ex edit. Antwerp. 1583.

TOMUS II.

17. ANDREÆ ALCIATI, JCti clarissimi, rerum Patriæ, sive *Historiæ MEDIOLANEN-*

* Ab eodem Paschetto exstant etiam iidem libri versi & aucti Italice, Genuæ 1597. fol. De Bonfadio quem inimicorum invidia A. 1560. capite plecti fecit, vide Menagii anti Bailletum c. 89. Tesserii elogia Thuanea, Bæhi Lex. & Novellas Reip. lit. A. 1705. p. 191

** Ab hoc Bizaro etiam habemus Senatus Populique Genuensium rerum domi forisque gestarum ab A. C. 1573. ad 1579. historiam & annales, publici juris factos Antwerp. 1579. fol.

NENSIS ab urbis origine usqve ad Juliani Imp. tempora libri IV. ex editione qvam post Alciatum jam *A.C.* 1556. defunctum, ex MS. Bibl. Ambrosianæ Mediolani 1625. 8. adornavit *Jo. Baptista Bidellius*, inscripsitqve Matthæo Valerio, Cartusiæ Papiensis sive Ticinensis Procuratori.

18. TRISTANI CALCHI, sive CHALCI potius, Mediolanensis Historiæ patriæ libri XX. ab originibus urbis usqve ad *A. C.* 1313. cum notis Jo. GVILIELMI CALAVERONI, ex edit. Mediolanensi 1628. fol.

19. Ejusdem CHALCI residua, hoc est Historiæ patriæ liber XXI. & XXII. ab Henrici VII. morte sive ab *A. C.* 1313. ad 1323. Nuptiæ Mediolanensium Ducum, sive Joannis Galeacii cum Isabella Aragona, Ferdinandi Neapolitanorum Regis nepte celebratæ *A.* 1489. Nuptiæ Mediolanensium & Estensium Principum, scilicet Ludovici Mariæ cum Beatrice, Alphonsi Estensis sorore *A.* 1491. vicissimqve Alphonsi cum Anna, Ludovici nepte. Nuptiæ Augustæ, hoc est Maximiliani Romanorum Regis, & Imperatoris jam designati cum Blanca Joannis Galeacii, Mediolanensium Ducis sorore *A.* 1493. ex editione Mediolan. 1644. fol. qvam ad Codicem MS. Bibl. Lucii Hadriani Cottæ adornavit V. C. *Joannes Petrus Puricellus* S. Theol. D. & Laurentiæ Basilicæ archipresbyter, dicavitqve Julio Dugnano, urbis Mediolan. præfecto & LX. Decurionibus.

20. JOSEPHI RIPAMONTII, Canonici Scalensis & Chronistæ Urbis Mediolani Historiæ Patriæ post duas Chalci decades tertia sive libri X. priores ab Anno Salutis 1313. sed repetitis prius extremis superioris historiæ fusiusqve & altius explicatis iis qvæ Chalcus ipse perstrinxit tantummodo, sive omittenda putavit, usqve ad *A. C.* 1558. & Caroli V. imp. obitum, ex editione Mediol. 1641. fol.

TOM. II. PARS II.

21. *Ejusdem* historiarum Mediolan. decadis IV. libri septem, sive liber XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. ab A. C. 1560. ad 1584. qvo decessit CAROLUS BORROMEUS cujus laudibus & miraculis libri duo extremi impenduntur. ex edit. Mediolan. 1643. fol.

22. Decadis V. libri sex sive ab XVIII. ad XXIII. de Vita & rebus gestis FEDERICI BORROMEI Archiep. Mediolan. & Cardinalis qvi A. C. 1631. diem obiit, post auctorem Ripamontium A. 1644. defunctum editi à *Stephano Sclattero*.

23. Historiæ Patriæ Continuatio libris VIII. qvibus postrema Caroli V. Cæsaris & res qvas PHILIPPUS II. Hispaniæ Rex tam Mediolani cum in ejus ditionem redigeretur, qvam alibi gessit usqve ad A. 1558. ex edit. Mediolan. 1548. fol.

24. GALEATII CAPELLÆ *de Bello Mediolanensi* sive de rebus in Italia pro restitutione FRANCISCI SFORTIÆ II. Mediola-

lanenſium Ducis geſtis ab A.C. 1521. ad 1530. libri VIII. ex edit. * Noriberg. 1532.4. & T.2. ſcriptor. rerum Germanicar. Simonis Schardii, Baſil. 1574. fol.

25. CAROLI A BASILICA PETRI, Epiſcopi Novarienſis *de Metropoli Mediolanenſi* libellus ex edit. Mediolan. 1596. 8. & 1628. fol. qvæ poſterior ἔκδοσις adjunctam habet qvam Grævius omiſit brevium Provinciæ Mediolanenſis Hiſtoriam.

TOMUS III.

26. GEORGII MERULÆ ** Alexandrini *Antiquitatis Vicecomitum Mediolanenſium* ab Origine Urbis ad A. C. 1323. libri X. ſcripti circa A. 1490. & poſt editionem primam typis incaſtigatis & rudibus Mediolani (male Romam alii memorant) ſine anni nota, apud Alexandrum Minucianum in fol. recuſi Pariſ. 1549. 4. apud Rob. Steph. atqve emendatius A. 1629. fol. curantibus Marchione Jo. Maria & Comite Antonio Vicecomitibus (qvorum ἔκδοσιν Grævius eſt ſecutus) ſed omiſſa qvam exhibet prima editio præfatione Georgii Merulæ ad Ducem Lud. Mariam Sforziam.

27. PAULI JOVII, Novocomenſis, Epiſcopi

F 3

* D. Lutheri noſtri præf. ad verſionem Germanicam hujus libri A. 1538. 4. editam legitur tomo 2. Opp. Lutheri Altenburg. p. 519.

** Alexandriam Mediolanenſem intelligere, Aleſſandria della Paglia, ab Aqvis Statielis ſive Statielenſibus, unde Statielenſem ſe libro VI. appellat. Vide Diarium eruditorum Italiæ tom. 17. p. 294. 295.

ſcopi Nucerini *Vitæ XII. Vicecomitum*, Mediolani Principum, ſingulorum veris imaginibus illuſtratæ, ſubjuncto argumento devolutæ hereditatis Mediolanenſis ad Aurelianorum Principum domum ex hiſtoriis explicato. Ex edit. Mediolanenſi 1629. fol. cum Merula, cui juncta etiam eſt, qvam Grævius omiſit, Philippi Mariæ Vice Comitis Mediolanenſis Ducis III. Vita auctore Petro Candido Decembrio.

28. JO. ANTONII CASTELLIONÆI, J.C. Sacræ Theol. D.& Vicarii perpetui Abbatiæ S. Vincentii in Prato, florilegium Antiqvitatum paroeciæ S. Vincentii in prato, ſive *Mediolanenſes Antiquitates* ex Urbis paroeciis collectæ, ichnographicis ipſarum tabulis, recentibus rerum memoriis, variis Eccleſiaſticis ritibus auctæ & illuſtratæ, ad D. Carolum Caraffam, Epiſcopum Averſanum. Ex edit. Mediolan. 1625. 4.

29. BERNARDI SACCI, Patricii Papienſis, *Hiſtoria Ticinenſis libri X.* in qvibus referuntur ſitus Italiæ, partes & proprietates: Antiqviores populi ex Transpadanis, Ligurum vetuſtas & Gentis præſtantia, Libertas & Dominium Civitatum Italicarum, Chriſtianæ Religionis primordia, Italiæ deprædationes & ſubjectiones, Regna Italica in Externis conſtituta, Longobardorum origo, adventus & regnum. Duelli introductio & cauſſæ olim admiſſæ. Dominium Romanæ Eccleſiæ in Italia, Bononiæ & Fer-

& Ferrariæ incrementa sub Ecclesia Romana, & Regnum Longobardorum in Carolum Magnum translatum. Ex editione Papiensi 1565. qvam in Italia illustrata Andreas Schottus expressit.

30. JO. CHRYSOSTOMI ZANCHI, Bergomatis, Canonici Ord. S. Augustini de *Orobiorum* sive *Cenomanorum* origine & *Bergomi* antiqvitatibus ad Petrum Bembum libri III. qvos & ipsos Schottus in Italia illustrata recudi fecerat ex edit. Veneta 1581. 8.

31. JOANNIS BAPTISTÆ VILLANOVÆ, Nobilis Laudensis, *Laudis Pompejæ* sive *Laudæ* (nunc *Lodi*) Urbis historia, dedicata illustrissimis ejusdem Urbis Decurionibus, libris IV. Ex Italico A. 1657. Patavii edito in Latinum sermonem transtulit V. C. *Alexander Dukerus.*

TOMI III. PARS II.

32. OTHONIS MORENÆ & ACERBI, Othonis F. *rerum Laudensium* tempore FEDERICI Ænobarbi Cæsaris ab *A. C.* 1153. ad 1168. *Historia* cum notis & emendationibus FELICIS OSII, Artis Oratoriæ Interpretis in Gymnasio Patavino, ad Amplissimos Urbis Laudensis Decuriones, ex edit. Veneta 1639. fol. De aliis editionibus dixi supra p. 44.

33. ERYCII PUTEANI Medicæus sive *Historiæ Cisalpinæ libri duo* res potissimum circa Larium lacum à Joanne Jacobo Medicæo Pii IV. Pontificis Max. fratre, Gibellinorum

promacho circa *A.* 1523. ac deinceps gestas complexi, subjuncta anacephalæosi & stemmate sive tabula genealogica triplici Jo. Jacobi Medicæi, Ducum Mediolanensium, Regumqve Gallorum Valesiæ stirpis. Ad Philippum Gvilielmum, Principem Auriacum, ex edit. Lovan. 1614. 4.

34. ALEXANDRI DUKERI brevis Historia & descriptio *Comi* Urbis, ex variis auctoribus concinnata, nec prius edita.

35. CAMILLI GHILINI qvi Maximiliano I. Imp. *A. C.* 1497. Italiam adeunti comes fuit, *Telinæ Vallis* ac *Larii Lacus* (hodie *Comensis*) particularis descriptio, ex editione Marqvardi Freheri, qvi a Goldasto suppeditatam cum ejusdem Ghilini commentariolo de Maximilini Cæsaris in Italiam adventu eam vulgavit inter rerum Germanicarum scriptores T. 3. Francof. 1611. Burchardus qvidem Gothelf Struvius Vir eruditissimus in recognita operis Freheriani editione Argentorat. 1717. recte observat non Camillo sed *Jo. Jacobo Ghilino* patri tribuendum esse hoc scriptum, qvoniam Fabricii Ghilini, qvi Camilli frater fuit, hæc sunt verba in præfatione qvam libello præfixit, ad Principem Bernardinum Carvaial, Episcopum Sabinensem & Cardinalem S. Crucis: *Quo tempore sub Alexandro VI.* (qvi ab A. 1492. ad 1503. fuit) *in hanc Urbem sacra Apostolicæ Legationis signa intulisti, singularis tuæ mansuetudinis ac Bonitatis vestigia, quæ omnes in tui admirationem mo-*

moverunt, ita impressa apud PARENTEM meum reliquisti, ut is ab eo tempore te unum respiciat, te unum, qui laudibus in cœlum feraris, dignum esse prædicet. Itaque quod ipse est, cum filios quoque erga te esse necesse sit, ego EJUS LIBERORUM UNUS, nondum Tibi notus, non alia via quam FRATER MEUS NATU MAIOR (Camillus puta) *adireTe constitui. Nam cum is conversam in Latinum de factis dictisque memorabilibus historiam, PATRIS hortatu, venerationis suæ testimonium ad Te tulerit, ego quoque inter PATRIS superiorum temporum scripta quosdam commentariolos nactus, adventum Maximiliani Cæsaris in Italiam, atque ejus causas & quæ ab eo gesta fuerunt, dum in Italia mansit, continentes: quia illa quoque continebant, quorum causa venire Te ad hanc legationem contigit, tanquam nunc primum natos sumsi, ut, si possem, per earum rerum commemorationem, quæ Te hic manente gestæ fuerunt, aditum mihi ad dignationem tuam compararem.*

36. PAULI JOVII descriptio Larii Lacus, qvalem in Italia illustrata Schottus vulgaverat ex edit. Dionysii Somentii Mediolanensis 1558. qvi illam MS. à Nicolao Sfondrato Comite Riperiæ Regioqve Senatore accepit, in cujus Parentis Francisci Sfondrati gratiam Jovius eandem composuerat.

37. GALEATII CAPELLÆ *de bello Mussiano* sive ad Mussium in sinistro lacus Larii littore opidum virtute *Jo. Jacobi Medicæi* circa A.1526. gesto liber è Bibl. Ambrosiana pridem editus ab Erycio Puteano cum libris historiæ Cisalpinæ, Lovan. 1614. 4. 38.

38. LUDOVICI CAVITELLI, *Patricii* *Annales Cremonenses*, qvibus res gestas memorabiles à patriæ suæ origine usqve ad annum Salutis 1583. breviter ille complexus est, auctiores & emendatiores post editionem Cremonensem 1588. 4.

39. UMBERTI LOCATI, Placentini, de PLACENTIÆ Urbis Origine, successu & laudibus seriosa narratio, per modum dialogi scripta, insertis ab primis urbis temporibus usqve ad *A. C.* 1562. succinctis Annalibus. Ex editione Cremonensi 1564. 4.

THESAURUS SCRIPTORUM ITALIÆ Grævianus, ex consilio & cum Præfationibus Viri celeberrimi PETRI BURMANNI, continuatus sumtibus ejusdem qvi Grævianum curavit præstantissimi Viri PETRI VAN DER AA.

TOMUS IV. Lugd. Bat. 1722.

41. JOANNIS de CERMENATE historia Ambrosianæ Urbis, & de Mediolanensium gestis sub Henrico VII. ex Tomo II. anecdotorum Clarissimi Muratorii, ex qvibus etiam Mediolanensi Corpori Scriptorum Italiæ insertum jam retuli p. 55.

41. ARNULPHI Historia Mediolanensis ab *A. C.* 925. ad 1076. libri IV. ex edit. illustris Leibnitii T. 3. scriptorum Brunsvic. p. 727. Ab eo tempore emendatiorem hujus operis editionem à celeberrimo Muratorio accepimus, notis etiam virorum do-

ctorum illustratum : ut p. 34. notare me memini. In hac dividitur in libros qvinqve, qvorum qvartus incipit a capite XXIII. libri tertii: qvintus autem in Leibnitiana, Burmannianaqve est qvartus.

42. JOANNIS PETRI PURICELLI, Ambrosianæ Basilicæ ac Monasterii hodie Cisterciensis monumentorum descriptio, qva historia Mediolanensis valde illustrata, multis ab erroribus vindicatur. Ex editione Mediolanensi 1645. 4.

TOMI IV. PARS II.

43. LUDOVICI ANTONII MURATORII de Corona ferrea qva Romanorum Imperatores in Insubribus coronari solent, commentarius, ex ejus tomo secundo Anecdotorum Latinorum, Mediolani 1698. 4. recusus etiam Lipsiæ 1719. 8.

44. JUSTI FONTANINI à Cubiculo honorario Pontificis Max. Clementis XI. dissertatio de Corona ferrea Langobardorum, auctior post edit. Rom. *A.* 1717. recusam itidem Lipsiæ cum Muratorii commentario jam laudato, 1719. 8. Adjunctum a Burmanno decretum Cardinalium, qvo Modoëtiensibus ob clavum crucis CHristi in illa hærentem permittitur Coronam illam adorationi exponere, de qva consules, ubi lubebit, Acta Sanctorum T. 4. Junii p. 764. In præfatione autem ad Tomum hujus thesauri qvartum, eruditissimus Burmannus legendam exhibet Clariss. Muratorii Epistolam

ad

ad D. Jo. Burchardum Menckenium, qva Fontanini argumenta oppugnantur.

45. BENEDICTI JOVII Historiæ patriæ Novocomensis libri II. usqve ad *A. C.* 1532. ex editione Venet. 1629. 4.

46. OCTAVII RUBEI Brixiensis *Monumenta Brixiana* seu Civitatis Brixiæ Antiqvitates ex Italico, Brixiæ post primam editionem A. 1616. recuso A. 1693. Latine versæ a V. C. *Alexandro Dukero.* Accesserunt postremæ huic editioni præter adjectas secundæ à *Fortunato Vinaccensi* Inscriptiones, aliæ plures potissimum excerptæ ex MSto Codice qvi olim fuit Nobilissimi Consulis Amstelod. Joannis Sixii, atqve inscribitur: *Rerum antiquarum Civitatis Brixiæ, ejusque universi agri memoriæ.*

47. ANTONII GATTI Antecessoris Ticinensis *historia Gymnasii Ticinensis* à Seculo V. ad finem seculi XV. & de ejus Urbis antiqvitate, ex editione Mediolanensi A. 1704. 8. de qva Acta Erud. 1705. p. 394.

48. BAPTISTÆ *Sacchi*, vulgo appellati PLATINÆ, Historia *Mantuæ* libris VI. cum notis *Petri Lambecii*, ex editione interrupta Viennæ Austriæ 1675. 4. de qva clarissimi nostri Jo. Hubneri Bibl. Historica Hamburgensis, Centuria IV. p. 26. seq.

TOMUS V.

49. BERNARDI JUSTINIANI, Patritii Veneti, Senatorii Eqvestrisqve Ordinis viri

ri & Oratoris clarissimi *de origine Urbis VENETIARUM rebusque* ab ipsa ad qvadringentesimum usqve annum, CHristi 821. *gestis a Venetis* libri XV. in qvibus gravissimo stylo non solum res Venetæ, verum etiam bella Gothorum, Longobardorum & Saracenorum amplissime continentur, adjectis tribus libris de Divi MARCI Evangelistæ vita, ejus translatione & sepulturæ loco. Opus postumum à Benedicto Brugnolo editum tertio post auctoris mortem anno Venet. 1492. fol. & (qvam editionem hæc præsens seqvitur) 1534. fol. ut versionem Ludovici Dominici Italicam Venet. 1545. & 1608. 8. publici juris factam omittam.

50. DONATI JANNOTII * Reip. Florentinæ a Secretis, Dialogus è tribus unus superstes de Rep. Venetorum, cum notis *Nicolai Crassi*, ex editione Veneta 1589. 4. & qvæ inter Respublicas Elzevirianus lucem vidit forma minore Lugd. Bat. 1624. Prodiit etiam 1631. 1642. & Amst. 1653. itidem forma minore, & Italice Rom. 1540. 4. & 1542. 8.

51. CASPARIS CONTARENI Patricii Veneti & Cardinalis, de Magistratibus & Rep. Venetorum libri V. cum notis ejusdem *Nic. Crassi* ex editione Veneta 1589. 4. Contareni libri sæpius lucem viderant Basil. 1543. 8. cum

* Alius *Jannotius Manettus* de quo Vossius 3. de Hist. Latin. p. 581. & Diarium eruditorum Italiæ T. XI. pag. 340. seq.

cum præf. Sigismundi Gelenii & 1547. 8. Venet. 1592. 8. & inter opera, Paris. 1571. fol. Venet. 1589. fol. & inter Resp. Elzevirianas Lugd. Bat. 1628. forma minore, cum aliis opusculis à Cl. Burmanno omissis. Etiam Italice versi prodiere Venet. 1545. 1551. 1554. 8.

52. BALTHASARIS BONIFACII de Majoribus Venetorum Comitiis & Judiciis Capitalibus Epistolæ II.

53. NICOLAI CRASSI de forma Reip. Venetæ liber, per omnem ejus ætatem mistæ liber singularis, auctori potissimum scrutinii libertatis Venetæ oppositus, ac pridem editus cum Crassi notis, qvas modo memoravi, ad Jannotium & Contarenum.

54. BLONDI FLAVII, Forliviensis Historici celebris & multorum Pontificum Romanorum Secretarii, de origine & gestis Venetorum Liber, ubi qvæ a Venetis ab eorum Urbis initio & Attilæ temporibus usqve sub Auctoris tempora sive ad sæculi XV. medium vel mari vel terra, vel pace vel bello fieri contigit, memorabiliora, breviter ac succincte enarrantur. Ad editiones Basil. 1531. 1559. fol. addita effigie & epitaphio monumento auctoris.

55. PETRI BEMBI, Patritii Veneti & Cardinalis, Historiæ Venetæ ab *A. C.* 1479. (ubi desiit Sabellicus) ad mortem Julii II. Papæ sive A. 1513. libri XII. ad editionem Venetam Manucianam 1551. fol. Subjicitur index

dex

dex Latino Italicus locorum & regionum qvarum a Bembo fit mentio. Sæpius recusi sunt Bembi libri etiam eodem A. 1551. Parisiis & Basileæ 1556. 1567. & cum Epistolis aliisq; scriptis Argentorat. 1602. 1611. 1659. 8. Sed elegantissima est editio optimaqve qvam novissime Venetiis A. 1718. 4. paravit V. C. *Apostolus Zenus*, qvi & effigiem Bembi & vitam à *Jo. Casa* & alteram antea ineditam, scriptam à *Ludovico Beccatello*, Archiep. Ragusino adjunxit, notisqve illustravit. Eodem modo recensiti nuper & luculentis typis in forma qvarta excusi sunt Historici Veneti qvi publicis auspiciis & jussu summi Senatus Decemvirorum, res Venetas descripsere, qvi præter *Bembum* sunt *Sabellicus*, *Paulus Paruta*, *Andreas Morosinus*, *Baptista Nanus*, *Michaël Foscarinus* & *Petrus Garzonus*.

56. M. ANTONII COCCII SABELLICI de situ Urbis Venetæ libri III. & carmen duplex panegyricum Genethliacon de originibus, & Oraculum de Venetæ Urbis apparatu, qvæ inter opera Sabellici & in Italiæ illustratæ scriptoribus recusa esse dixi supra p. 67. Nec non de Venetis magistratibus Prætorisqve & Scribarum officio, ex edit. Venet. 1502. & Tomo operum qvarto, Basil. 1560. fol. At Libros XXXIII. Sabellici de rebus Venetis usqve ad *A.* 1479. editos Venetiis 1487. fol. arte & industria Andreæ de Toresanis de Asula, & *A.* 1514. & nuper nitide atqve emendate *A.* 1718. 4. recusos Burmannus omisit.

TO-

TOMI V. PARS II. & III.

57. *Splendor* magnificentissimæ *Urbis Venetiarum* clarissimus, è figuris ære descriptis elegantissimis CXX. & accurata descriptione emicans, in duas partes distributus: qvarum *prior* templa inclytæ Urbis magnifica, Collegia, Monumenta, Mausolea, Epitaphia, Inscriptiones, statuas, picturas, sculpturas, ac reliqva ibidem memoria digna continet: *Posterior* regionem Serenissimæ Reip. Venetæ, Magistratus, Dignitates, Ædificia publica atqve privata, pompas, festa, spectacula & sumptuosissima qvæqve recenset. Opus collectum tum ex aliis tum ex libro: *Il ritratto, o vero le cose piu notabili di Vinezia*, nec non ex *Sanzovino*, *Martiniono* & aliis scriptoribus optimis atqve luculentis.

TOMI V. PARS IV.

58. ANTONII STELLÆ Elogiorum Venetorum navali pugna illustrium, ad Ducem Venetum Laurentium Priolum, ex edit. Venet. 1558.

59. NICOLAI CRASSI elogia Patriciorum Venetorum belli pacisqve artis illustrium (ex qvadraginta qvas parabat) decades IV. ex edit. Venet. 1612. 4.

60. BARTHOLOMÆI FACII de bello Veneto Clodiano cum Genuensibus gesto A. C. 1377. liber ex edit. Lugd. 1568. 8.

61. ANTONII de VILLA, Eqvitis Galli Pyctomachia Veneta, seu de pugna Venetorum

rum in ponte qvotannis autumnali tempore inter Nicolaotos & Castellanos freqventari solita. Ex edit. Venet. 1633.4.

62. JOSEPHI LAURENTII, Lucensis, de ritu solenni qvo Dux Venetus qvotannis festo Adscensionis Christi Mare Adriaticum sibi despondere consvevit. Ex ejus polymathia lib.1.diss.2. Vincentiæ 1631.& Lugd. 1666. fol.

63. JOANNIS VALCARII, Scoto Britanni loca & Spectacula Veneta, Epigrammatibus celebrata, ex edit. Venet. 1627. 4.

64. ANDREÆ MOCENIGI, Belli memorabilis Cameracensis adversus Venetos post A. 1507. tempore Julii II. & Leonis X. gesti historiarum libri VI. ex editione Venet. 1525. ex qva etiam Italica *Andrea Arrivabene* versio lucem vidit ibid. 1560. 8.

65. BERNARDINI ARLUNI, JCti & Patricii Mediolanensis de bello Veneto post *A. C.* 1500. gesto libri VI. è MS. Bibl. Francisci Strykeri, Consulis Batavi Venetiis, opus lectu dignum & dicatum Nobili atqve eruditiss. Viro & Lipsiæ, Patriæ meæ, ornamento singulari, Jo. Burchardo Menckenio. Operæ pretium autem esset hujus de belli historia latino stylo condi Historiam * G Gal-

* *Historia de la ligue faite a Cambray &c.* Act. Er. 1710. p.41. Nouvelles de la Rep. des lettres 1709. T.2. p.445. History of the works of the learned 1709. p. 670.707. Journal des Sav. 1700. Septembre p.491.

Gallice ſcriptam qvæ Pariſiis *A.* 1709. primum edita & qvartum recuſa hoc ipſo anno Hagæ Comitis, Italice etiam translata lucem vidit Antwerpiæ 1718. 4. * *Storia della lega fatta in Cambrai fra Papa Julio II. Maſſimiliano I. Imperatore, Luigi XII. Rè di Francia, Ferdinando V. Rè d' Arragona, & tutti i Principi d' Italia, contra la Republica di Vinegia.*

TOMUS VI.

66. ROLANDINI Grammatici Patavini qvi *A. C.* 1276. diem obiit ** *Chronica*, ſeu *memoriale temporum de factis in Marchia & prope ad Marchiam Tarviſinam* ab *A. C.* 1180. ad A. 1260. & Ecelinorum, Præfectorum Imperialium qvam vocat tyrannidem libri XII. qvos ex *Felicis Oſii* recenſione editos Venet. 1636. fol. atqve inde a celeb. *Muratorio*, dixi p.49. Etiam *Albertini Bariſoni* Abbatis ac nobilis Patavini notas eruditiſſimas in Rolandinum vulgandas promiſit Oſius ad Muſſatum p.389. ſed qvæ lucem qvod meminerim non viderunt.

67. MONACHI PADUANI *Chronicorum* libri tres *de rebus in Inſubribus & Euganeis* hoc eſt in Lombardia & Marchia Tarviſina, maxime Friderico II. imperante geſtas, ad *A.* 1270. ex edit. Venet. 1636. fol. cum mantiſſa de Civitate Paduæ & qvibusdam de illa ſcitu dignis, qvam emendatiorem deinde & auctiorem dedit laudatus Muratorius, ut dictum a me eſt p. 51. 68. GER-

* Journal des Savans 1719. p.133. edit. Amſt.

** Voſſ. 3. de Hiſt. Lat. p.786.

68. GERARDI de MAURIXIO sive MAURISII *Historia Dominorum de Romano & Marchiæ Tarvisinæ* ab A. C. 1183. ad 1237. ex edit. Osiana, de qva ut Leibniciana qvoqve & celeb. Muratorii dixi p. 48.

69 ANTONII GODI *Chronica* ab A. C. 1194. ad 1260. qvæ itidem post Osium qvem hæc editio seqvitur V. C. Josephus Antonius Saxius deinde recensuit, ut eodem loco notare me memini. Subjunctum ex CAROLI SIGONII de Regno Italiæ libro undevigesimo supplementum.

70. NICOLAI SMEREGI *Chronicon* ab A. C. 1200. ad 1279. cum supplemento ANONYMI scriptoris ab A. 1280. ad 1312. ex edit. Veneta 1636. Hanc meliorem deinde dedit laudatus Muratorius ut dixi p. 49.

71. RICCIARDI *Comitis S. Bonifacii Vita*, scriptore ANONYMO.

72. LAURENTII de MONACIS Ezerinus tertius, ambo ex edit. Veneta Osiana qvam Muratorius qvoqve est secutus. Vide p. 49.

73. CORTUSIORUM, GVILIELMI & ALBRIGETI Patavinorum *Historia de Novitatibus Paduæ & Lombardiæ* ab *A. C.* 1256. ad 1364. sollerti *Felicis Osii* calamo, serio castigata beneficio MSS. exemplarium qvatuor, qvorum primum suppeditavit illustrissimus Sereniss. Reip. Venetæ Senator & obliteratæ veterum scriptorum memoriæ restitutor, *Dominicus Molinus*: secundum exaratum viri docti Francisci Mussati manu, con-

ſanguineus ejus & J. U. C. *Marcus Antonius Muſſatus:* Tertium *Bartholomaus Petardus*, Veronenſis J. C. &c. Poſtremum *Jacobus Philippus Tomaſinus*, Canonicus ſecularis S. Georgii ab Alga Venetiarum, & S. Mariæ ab Avantio Patavii Prior, unde Variantes aliqvot lectiones duorum præcipue Codicum, Muſſati ſcilicet & Petardi fuere deromptæ. Additæ *Felicis Oſii* notæ ex edit. Veneta 1636. fol. & SUPPLEMENTUM ad Cortuſiorum Hiſtoriam ex MS. Codice *Comitis Pii de Comitibus*, *Patricii Veneti*, nunc primum editum.

TOMI VI. PARS II.

74. ALBERTINI MUSSATI *de geſtis Henrici VII.* libri XVI. cum *Felicis Oſii* & aliorum notis & *de geſtis Italicorum poſt mortem Henrici VII.* libri XII. & *Ludovicus Bavarus*, ad filium: ex ejusdem Oſii recenſione ad edit. Venetam 1636. fol. qvam deinde novo ſtudio ad MSS. Codices recognitam à celeb. Muratorio dixi p. 59.

75. Ejusdem MUSSATI tragœdiæ duæ, *Eccerinus* & *Achilles*, cum notis *Nicolai Villani* Piſtorienſis, ut & alia Muſſati poëmata, Epiſtolæ nimirum, elegi, ſoliloqvia, eclogæ & fragmenta cum lectionibus variantibus, collationibus & notis marginalibus, ex edit. Oſiana Venet. 1636. fol.

TOMI VI. PARS III.

76. PETRI PAULI VERGERII, Juſtino-

nopolitani, JCti, Philosophi & Oratoris in Sigismundi Imp. aula celeberrimi *de Carrariensium familia & de illustrium ejus Principum* Jacobi Grandi, Nicolai, Marsilii, Ubertini &c. *rebus magnifice gestis Historia*, nunc primum edita ex MSS. De hoc Vergerio consulendus vir. eruditiss. Nic. Comnenus Papadopoli in historia Gymnasii Patavini T. 2. p. 284. p. 66. seq.

77. BERNARDI SCARDEONII, Canonici Patavini, Historiæ *de Urbis Patavii antiquitate & claris civibus Patavinis* libri III. cum ejusdem appendice de sepulchris insignibus Exterorum, Patavii jacentium, ex editione Basil. 1560. fol. sed emendata ad exemplum manu Petri Scriverii recognitum, collatis etiam Sertorii Ursati monumentis Patavinis.

78. LAURENTII PIGNORII, Patavini, Canonici Tarvisini, *Origines Patavinæ* notis auctoris illustratæ & *Antenor* (cujus monumentum Patavii ostenditur) cum annotationibus V. C. *Sigeberti Havercampi*, qvi Latine ex Italico transtulit. Italice lucem viderant Patav. 1625. 4.

79. Ejusdem PIGNORII *antiquissimæ picturæ quæ Romæ visitur*, de ritu nuptiarum, *typus explicatus* ad Virum Nobiliss. Cassianum a Puteo, Eqvitem. Ex edit. Patavina 1630. 4.

80. JACOBI PHILIPPI TOMASINI, Episcopi Æmoniensis de Vita, Bibliotheca & Mu-

& Museo *Laur. Pignorii* dissertatio ex edit. Venet. 1632. 4. repetita Amst. 1669. 4.

81. OCTAVII FERRARII Oratio *de laudibus Urbis Patavii*, ex ejus prolusionibus Patav. 1650. & Wolfenbuttelii 1711. 8.

TOMI VI. PARS IV.

82 ANTONII RICCOBONI, Rhodigini, Oratoriæ Professoris Patavini *de Gymnasio Patavino* Commentariorum libri VI. qvibus antiqvissima ejus origo & multa præclara ad Patavium pertinentia, Doctoresqve clariores usqve ad A. C. 1571. & qvotqvot in eo floruerunt, eorumqve controversiæ atqve alia memoratu digna recensentur. Ex edit. Patavina 1598. 4.

83. HENRICI PALLADII de OLIVIS patricii Utinensis, Medici & philosophi, Academici Sventati, *rerum Forojuliensium* ab Orbe condito ad A. C. 1452. libri XI. ex editione Utinensi 1659. fol.

84. *Ejusdem* de oppugnatione *Gradiscana A. C.* 1618. facta libri V. ex edit. Utini 1658. fol.

85. BASILII ZANCAROLI, Cydonii, Francisci F. è Colonia Cretensi, Regniqve Insulæ Cretæ Feudatariis, atqve insigni For. Jul. Basilica Collegiata Canonici, *Antiquitatum Civitatis Fori Julii* libri IV. ex edit. postuma Venet. 1669.

86. JOANNIS CANDIDI, JCti Commentariorum *Aquilejensium* ab ultimis temporibus usqve ad inducias qvinqvennales

A. C.

A. C. 1517. hortante Leone X. Papa indictæ libri VIII. ex edit. Venet. 1521.

87. PHILIPPI a TURRE, Foro Juliensis, Episcopi Adriensis, dissertationes *de Beleno & aliis quibusdam Aquilejensium Diis* & *de Colonia Venetorum Forojuliensi*, additis fragmentis *Inscriptionis Fratrum Arvalium*, recens in agro Romano effossis, & pluribus *Inscriptionibus Aquilejensibus*, aliisqve in variis provinciæ *Forojuliensis* locis extantibus. Ex edit. Rom. 1700. 4. cum monumentis Veteris Antii.

88. JOANNIS BAPTISTÆ GOYNÆI, Pyrrhanensis, *de situ Istriæ* libellus, ex MS. cum præfat. & emendationibus Illustris viri JUSTI FONTANINI.

89. M. ANTONII SABELLICI *de vetustate Aquilejæ & Fori Julii* libri VI. & ejusdem Carmen, *Vicentinus Crater*, de quorum scriptorum antiquioribus editionibus jam dixi supra p. 67.

90. PAULI PINCII de *Timavo* flumine pro vetustiorum opinione dissertatio ex edit. Veneta 1566. 8.

91. JOVITÆ RAPICII *Balneorum quæ ad Timavi ostia sunt, descriptio*, ex edit. Venet. 1553.

92. JOANNIS PIERII VALERIANI, Bellunensis *Antiquitatum Bellunensium* sermones IV, qvorum ultimus, Flaviorum Nobilitatem ex antiquis in agro Bellunensium memoriis exponit, olim primum è Bibl

Lolliniana in lucem editi Venet. 1620. 8. & cum Hieroglyphicis Pierii Francof. 1678. 4.

93. ANTONII de VILLE, Eqvitis Galli Portus & Urbis *Polæ* Antiquitatum, ut & *thynnorum piscationis descriptio* curiosa, ex edit. Venet. 1633. 4. cum tabulis æneis accuratissimis.

TOMUS VII.

94. BARTHOLOMÆI DULCINI, Canonici Bononiensis de *Bononiæ* vario statu ab ejus origine ad A. C. 1625. libri VI. ex edit. Bononiensi 1631. 4. secundis curis adornata post primam 1621. 4.

95. JO. BAPTISTÆ AGOCCHI, Archiepiscopi Amaseni, Fundatio & Dominium antiqvum Urbis Bononiæ, sive Epistola responsoria ad *Barthol. a Dulciniis* de potentia & Imperio populorum Tusciæ antiqvissimorum. Ex Italico Bonon. 1638. vulgato Latine vertit, præfationem atque indicem adjecit *Bernardinus Morettus.*

96. Descriptio inclytæ & felicissimæ Civitatis *Bononiæ* antiquæ & hodiernæ, ubi ipsius origo, conditores, variæ rerum & regiminis mutationes, magistratus, privilegia, regiones, templa, ædificia magnifica, studia & Academia, Viri illustres ac eruditi, pluraque alia, ut & Inscriptiones veteres ac recentes variaque rerum notabiliorum monumenta ex gravissimis & probatissimis Auctoribus collecta exhibentur, cum indice

re-

rerum & verborum recenti ſtudio compoſita per GEORGIUM QVAPNERUM.

97. CYNTHII JO. BAPTISTÆ GYRALDI Commentariolus *de Ferraria & Ateſtinis Principibus* ex edit. Ferrarienſi 1556. 8. collata cum verſione Italica Venetiis 1597. 8. excuſa. Acceſſere monumenta & Inſcriptiones Ferrariam ſpectantes ex LAURENTII SCHRADERI monumentis Italiæ, Helmſt. 1592. fol. editis, & NATHANIS CHYTRÆI deliciis Itinerum, Herborn. 1594. 1599. 8. & *Jul. Cæſ. Scaligeri* in Ferrariam & *Aloyſii Luiſii* de Ferraria terræ motibus concuſſa, carmina.

98. ALPHONSII CAGNACINI Antiquitates Urbis *Ferrariæ*, ex Italico, Venet. 1676. edito Latine vertit *Bernardinus Morettus.*

99. HIPPOLYTI ANGELERII Civis Ateſtini Antiquitates Urbis *Ateſtinæ* ex MS. cum animadverſionibus & emendationibus *Alexandri de Burgos*, Meſſanenſis, Philoſ. & Hiſt. Eccleſ. Profeſſoris Patavini, ad Junium Paulum Craſſum, ubi ejus Origo, ſitus, Magnitudo, dignitas ac viri clariſſimi qui ex hoc nobiliſſimo loco extitere, & patriam non mediocriter illuſtrarunt, aliaque ad eam pertinentia ex vetuſtis marmoribus & numiſmatibus, nec non ex antiquis & probatis Auctoribus collecta exhibentur.

100. DESIDERII SPRETI Hiſtorici Ravennatis, de Urbis *Ravennæ* amplitudine,

vastatione & instauratione libri III. ex edit. Venet. 1489. repetita 1588. 4. ut Italicam versionem, Pisauri 1574. 4. vulgatam omittam.

101. LAURENTII SCHRADERI *Ravennæ* Urbis descriptio & Antiqvitates, ex ejus monumentis Italiæ, Helmst. 1592. fol.

102. HIERONYMI RUBEI Italicarum & Ravennatum historiarum usque ad A. C. 1588. libri XII. quorum ultimus Concilia quatuor provincialia Ravennatensia complectitur. Ex editionibus Venetis 1572. 1589. & 1603. fol.

TOMI VII. PARS II.

103. PETRI MARIÆ KAVINÆ Nobilis Faventini *Faventia* antiquissima regio rediviva conatu Historico Geographico * ex edit. Faventiæ 1670. 4. Sed vix prodromum operis hic libellus continet, qvod novem capitibus explicare auctor instituerat quorum index præfatione continetur. Bartholomæi vero Riceputi librum A. 1673. Kavinæ oppositum cui titulus: *Veritas rediviva sive Apologia Civitatis Forolivienfis, cui lumen obstruere Kavina conatus est*, clarissimus thesauri editor libenter addidisset, si in illum incidisset.

104. SCIPIONIS CLARAMONTII Cæsenatis, Equitis ac Doctoris, *Cæsenæ* Urbis Historiarum ab initio Civitatis ad A. C. 1640. libri sexdecim, una cum duplici illius *Apparatu*,

* Giornale de' letterati di Roma A. 1671. p. 57.

ratu, in quibus totius interdum Italiæ, Cisalpinæ præsertim universæ fere semper Provinciæ communis status describitur. Ex editione quæ lucem vidit Cæsenæ 1641. 4. sed nunc emendatiores & nitidioribus tabulis æneis illustrati.

105. VILLANI J. P. D. Ariminensis *Rubicon*, per prosopopoeiam adversus Scipionem Claromontium asserens se esse Arimini non Cæsenæ, ex edit. Ariminensi A. 1641. 4.

106. VINCENTII, *civis Cæsenatis*, de Rubicone antiquo adversus Ariminenses scriptores dissertatio, Jac. Villano opposita ex edit. Cæsenæ 1643. 4.

107. JACOBI VILLANI de Rubicone antiqvo Ariminensi in Pisciatellum Cæsenæ responsa, ad quinque argumenta à Viro integræ solidæqve doctrinæ, *Luca Holstenio* proposita, & a *Terentiano Ubicola* in publicam lucem data ex edit. Lucernensi 1647. 4.

108. GABRIELIS NAUDÆI, Parisini, Exercitatio qvod nomen *Sena* non Cæsenæ sed *Senogallia* conveniat, ex edit. Parif. 1642. 8.

109. FORTUNII LICETI, Genuensis, ex L. Com. Phil. Medic. in Academia Patavina Medici supremi, *pro Urbis Cæsena antiquitate Apologia*, in qua affirmatur Cæsenam irruptione Senonum Gallorum in Italiam esse vetustiorem, ac proinde contra *Scipionis Claramontii* positionem asseritur eam a Senonibus nec possessam nec ædificatam, nec denominatam ullo unqvam tempore

Senam,

Senam, sed Senam Gallorum Senonum esse *Senogalliam.* Ex Liceti libro de annulis antiquorum, Utini 1645. 4.

110. SIMEONIS CLARAMONTII, Scipionis F. Equitis *contentio apologetica de Cæsena triumphante*, adversus Liceti oppositiones, in qva defenditur patriæ historia fideliter conscripta à præstantissimo patre suo, libri duo quorum prior affirmat Cæsenam primam Senonum fuisse sedem; posterior probat Columnam Annulorum seu Hospitalitatis, nunquam Cæsenæ sed Bertinori fuisse, post auctoris obitum editi Italice ab *Archangelo a Galeata*, Cæsenæ 1660. nunc Latine versi & præfatione atque indice aucti.

111. PHILIPPI ANTONINI *Sassina* antiqua ex Italico apud Sassinates A 1606. 4. edito Latine versi à V. C. *Sigeberto Havercampo.* Titulus Italicæ editionis est: *discorsi dell' antichità di Sarsina e de' costumi Romani.* Sed quæ de ritibus Romanis de triclinio, de triumpho aliisque ibi leguntur, Havercampus merito, ut quæ alibi plenius meliusque exposita evolvi possunt, omisit.

112. JOSEPHI MALATESTÆ GARUFFI, Bibliothecæ Ariminensis custodis, Lucerna lapidaria illustrandis *Viæ Flaminiæ* & *Arimini* monumentis, ex editione * Ariminensi 1692. 4. recognita per V. C. *Sigebertum Havercampum.*

113.

* Acta Erud. 1693. p. 346.

113. JO. FRANCISCI ANGELITÆ Recinetensis, Urbis *Recinetæ* Origines, historia & descriptio, qua non modo rerum quæ huic Civitati, verum etiam quæ aliis Marchiæ Anconitanæ Civitatibus evenerunt, memoria continetur: * Italice pridem inscio & invito auctore vulgata, nunc Latine edita ex versione celeberr. *Jo. Laurentii Mosheim*, cum ejus præf. & notis.

114. FRANCISCI ADAMI, Civis & Canonici Firmani de rebus gestis in Civitate *Firmana* fragmentorum libri duo, ad editionem Rom. 1590. 8. ex Bibl. *D. Cæsaris Ottinelli.*

115. Ejusdem CÆSARIS OTTINELLI Artium, Philosophiæ & Juris Utr. Doctoris de *Firmo* Piceni Urbe nobilissima elogium, ex eadem Romana editione.

TOMUS VIII.

116. GUILELMI POSTELLI Linguarum Orientalium Professoris Regii Paris. de *Etruriæ* Regionis originibus, Religione, institutis & moribus commentatio ex edit. Florentina 1551. 4.

117. D. FRANCISCI DYNI, Lucinianensis, Advocati Senensis, Antiquitates *Etruriæ*, seu de situ *Clanarum* fragmenta Historica, deque rebus feliciter gestis Civitatum *Aretinæ*, *Clusinæ*, ac *Cortonensis*, cum Senensibus, Florentinis, exterisque. Adjunctæ sunt ad calcem annotationes *D. Fran-*

cisci

* Origine della Citta di Recanati, Venet. 1601. 4.

cisci Balderescbi, J. C. Palajensis judicis clarissimi. Ex edit. quæ lucem viderat Senogalliæ, 1696. 4.

118. Ejusdem DYNI de Antiquitatibus *Umbrorum, Thuscorumque* sede ac Imperio, deque *Camerio* ac *Camertibus* à Sylla excisis dissertatio Historica adversus opiniones *Blondi, Aldi, Sigonii, Cluverii, Papebrochii* S. I. ac recentiorum, in qua plures inscriptiones Gruterianæ ad crisim revocantur, *Zach. Lilii* fundamenta de sui Cameriani antiquitate exploduntur. Agitur incidenter de *Liciniani* in Etruria antiquitate, esse à Lucii Syllæ militibus *Lucinianum* dictum, Coloniam ductum ex vetusta Inscriptione eruitur: patriam esse *C. Mæcenatis*, adversus recentiores ostenditur. Accesserunt notæ *Francisci Regazetti*, Falconensis, ditionis Venetæ. Ex edit. Venet. 1701. 4.

119. BARTHOLOMÆI, SCALÆ Equitis Florentini qui A. C. 1497. diem obiit Historiæ *Florentinorum* ex viginti libris superstites quinque, cum vita *Vitaliani Borrhomæi*, ex edit. *Oligeri Jacobai* Dani, Rom. 1677. 4. ad Anton. Magliabechium.

120. POGII BRACCIOLINI, Florentini, Historiæ *Florentinæ* libro octo, Latine primum a V. C. *Joanne Baptista Recanato*, * Patricio Veneto, Academico Florentino in lucem editi notisque & auctoris vita illustrati Venet. 1715. 4. Accedunt Pogii Oratio

* Giornale de letterati d' Italia T. 23. p. 412.

io A. 1443. dicta Florentiæ in funere *Leonardi Aretini* ex Miſcellaneis Steph. Baluzii T. 3. p. 148. & *Pogii* ad Guarinum ac *Franciſci Barbari* ad Pogium Epiſtolæ duæ, additis iconibus Virorum eruditorum a Pogio memoratorum.

121. JO. MICHAELIS BRUTI Hiſtoriæ *Florentinæ* libri VIII. ex edit. Lugd. 1562. 4. Accedit tabula Geographica Hetruriæ, atque Urbis Florentiæ delineatio ære deſcripta. Adjungi merebatur ejusdem Bruti liber Lugd. 1566. 4. in lucem editus, *le difeſe de' Fiorentini contro le calumnie del Giovio.*

TOMI VIII. PARS II.

122. FRANCISCI CONTARENI, Patricii Veneti, Legati ad Pium II. Pontificem Max. Hiſtoria *Hetruriæ*, ſive de rebus in Hetruria à Senenſibus geſtis cum adverſus Florentinos, tum adverſus Ildibrandinum Urſinum, Petilianenſium Comitem, libri III. a *Jo. Michaële Bruto* pridem editi Lugd. 1562. 4. Subjecta ſunt additamenta & teſtimonia, tum ex Cardinalis *Jacobi Picolhominei* Epiſtolis, tum ex *Platina* de Vitis Pontificum Romanorum, ex quibus multa ad hanc Hiſtoriam pertinentia intelliguntur.

123. BENEDICTI VARCHI Florentini, * qui A. C. 1566. in patria diem obiit, hiſto-

* De eo præter Ghilinum, Craſſum & alios, Nicolaus Comnenus Papadopoli hiſt. Gymnaſii Patavini T. 2. p. 215.

historiarum *de Florentinorum bellis* libri XV. Italice sicut A 1721. demum lucem viderunt, ut titulus habet Coloniæ, sed revera Augustæ Vindel. fol. Opus satis tamen jam olim notum * cum ipse Jo. Baptista Adriani in libro quem sub titulo: Istoria di suoi tempi, Florent. 1583. fol. edidit, Varchum potissimum continuandum sibi sumsisse testatus sit. Dignus tamen erat qui hic recuderetur, tum quod pleraque ejus exempla, ne in plurium manus pervenirent, ob caussas nescio quas à quodam Italiæ Principe coëmta sunt, tum & quod huic editioni præter varias icones, ejusdem Varchi Apologia *Laurentii Medicei* de Natalibus & morte *Alexandri Medicei*, & *Laurentii Strozzi* vita *Philippi Strozzi* nunquam antea edita, itidem Italice, accessere.

124. MATTHÆI PALMERII de Captivitate *Pisarum* A. C. 1406. a Florentinis expugnatarum Historia ex Codice emendato quem cum editoribus communicavit V. C. *Jo. Baptista Recanatus*, cum lucem antea quoque vidisset cum Levini Nicolai Moltkenii conclavi Alexandri VII. Slesvici 1656. 8.

VOLUM. VIII. PARS III.

125. F. HENRICI NORIS, Veronensis, Ordin. Eremitarum S. Augustini, Magni Ducis Etruriæ COSMI III. Theologi & in Pisano Lyceo Historiæ Ecclesiasticæ Professoris, postea Cardinalis Presbyteri & Biblio-

* Acta Erud. 1723. p. 112.

bliothecarii Vaticani *Cenotaphia Pisana* dissertationibus IV. illustrata. Coloniæ *Obsequentis Juliæ* Pisanæ Origo, vetusti Magistratus & Sacerdotum Collegia: Cæsaris utriusque vita, gesta & annuæ eorundem inferiæ exponuntur: ac aurea utriusque Cenotaphii Latinitas demonstratur. Parergon *de annis regni Herodis*, *de præsidibus Syriæ*, ac *Romanis in Asia provinciis.* Ad editionem Venetam 1681. fol. addita icone & vita auctoris & Pisanæ Urbis delineatione.

126. DOMINICI ANGELI, Castrensis, *de deprædatione Castrensium* & suæ Patriæ Historia, scripta circa A.C. 1575. & nunc primum edita ex MS. Codice quem vir illustris Justus Fontaninus suppeditavit.

127. JUSTI FONTANINI, Forojuliensis, à Cubiculo honorario Clementis XI. Pontificis, *de Antiquitatibus Hortæ Coloniæ Etruscorum* libri duo. Ubi præter Historiam Hortanam alia etiam non pauca res Romanas Italicasque illustrantia proferuntur. Accedunt *Acta Vetera*, inter quæ Decretum sincerum *Gelasii I.* Pontificis, ex insigni Codice Vaticano. Ad editionem Romanam 1708.4. sed ex Auctoris chirographo passim emendatam locupletatamque.

128. ANDREÆ MUGNOTII *eremi Camaldulensis descriptio* libris II. quam in Schotti Italia illustrata editam dixi supra p. 69.

129. CÆSARIS ORLANDII de Urbis *Senæ* ejusqve Episcopatus antiquitate, ex ea-

 dem

dem Italia illustrata & editionibus Senensibus 1575. & 1625. 4.

130. ANTONII MASSÆ de origine & rebus Faliscorum, cum additamentis *Aldi Manucii* & *Julii Roscii Hortini* ex Schotti Italia illustrata & editionibus quas p.69. retuli.

131. PETRI CURSII poëma Phalæcium de Civitate Castellana, ex eodem Italiæ illustratæ Opere.

132. JACOBI MAZZOCHII J.U.D. *Veji defensi*, seu Dissertatio qua demonstratur antiquos *Vejos* hodiernam Civitatem *Castellanam* esse, ex Italico Rom. 1646. 4. edito Latine vertit, præfationem, notulas, indices, adjecit *Abraham Preigerus*.

133. FAMIANI NARDINI Florentini qui A. 1661. Romæ diem obiit, *Veji antiqui*, seu dissertatio Mazzochio opposita, investigans verum ejus Urbis situm, ad illustriss. & Reverendiss. Dn. Cardinalem Antonium Barberinum. Ex Italico Rom. 1647. 4. nunc Latine, eodem *Preigero* interprete.

134. DOMINICI MAZZOCHII, Vejorum defensoris, Epistola Apologetica, in qua discutiuntur multæ oppositiones illi factæ à Vejorum eorundem investigatore. Latine, cum præf. & notulis ejusdem *Preigeri*, ex Italico, vulgato Romæ 1653. 4.

135. POMPEII ANGELOTTI J. U. D. Romani descriptio & antiqvitates Urbis *Reates*, Sabinorum antiquissimæ. Ex Italico Rom. 1635. 4. Latine vertit, notulis, indicibus

-tibus atqve capitum argumentis auxit *Sigebertus Havercampus.*

VOLUMINIS VIII. PARS IV.

136. DOMINICI BARNABÆ MATTHÆI Memoriæ historicæ *Tusculi* antiqui, quod nunc dicitur *Frascati*, ad illustrisſimos D. D. Conſervatores, Conſiliariosque ejusdem Civitatis. Lucem viderant Italice Rom. 1711. 4. Latine vertit, præfationem atque indices adjecit idem *Havercampus.*

137. JACOBI MANILLI, Romani, Villæ Burghesiæ Vestiario Præfecti, *descriptio Villae Burghesiae* extra portam Pincianam. Latine cum præfatione, elencho rerum præcipuarum atque indice, eodem *Havercampo* interprete, ex Italico Rom. 1640. 8.

138. PYRRHI LIGORII Neapolitani, Antiquarii celeberrimi *descriptio* ſuperbæ & magnificentisſimæ *Villae Tiburtinae Hadrianea* ad illustriſſ. & Reverendiſſ. Hippolytum Cardinalem Ferrarienſem. Latine ex Italico antéa inedito quod MS. ſervat Bibl. publicâ Academiæ Leidenſis, & interpres laudatus Havercampus Latinæ verſioni ſuæ cum præf. & indicibus adjunxit.

139. FRANCISCI MARTII, Canonici, Nobilis & JCti Tiburtini *Historia Tiburtina amplificata.* Accedunt Dedicatio *Caroli Martii* & illustriſſ. Abbatis *Michaelis Instiniani*, Patricii Genuenſis, ex Dominis di Scio, Prolegomena ad Lectorem & Vita *Francisci Martii*, Latine ex Italicis reddita, præfatione at-

H 2 que

que Indicibus aucta ab eodem *Sigeberto Havercampo.* Italice prodierant Romæ A. 1665.

140. ANTONII del RE Tiburtini, J.U.D. *Antiquitates Tiburtinae* quotquot ex libris XII. supersunt, in duas partes divisæ. Parte prima agitur de mirabilibus Palatii Hortique serenissimæ Familiæ Estensis, ejusque fontibus & statuis, addita brevi historiarum fabularumque expositione: Parte secunda continetur Compendium ædificiorum superbissimæ *Villae Hadriani Imp.* collectum ex MS. descriptione PYRRHI LIGORII. Inquiritur deinde in villas quas in agro Tiburtino habuerunt *Cajus* Cæsar, *Syphax* Rex Numidarum, & *Zenobia*, Palmyrenorum Regina, aliique. Accedit in fine *Defensio* ejusdem ANTONII del RE *pro fluvio Aniene*, nunc *Teverone.* Latine ex Italico vertit, notulis, præfatione atque Indicibus & iconographia villæ Estensis auxit V. D. *Sigebertus Havercampus.* Italice hoc opus prodierat Romæ 1611. 4. sub titulo *Antichità Tiburtine.*

141. JOSEPHI MARIÆ SVARESII, Episcopi Vasionensis *Praenestes antiquae libri duo,* quibus non solum Conditores Urbis, situs, latifundia, possessiones priscæ, Opida, Vici, Ecclesiæ antiquæ & reliquiæ Sanctorum: verum etiam Viri illustres, sanctitate ac virtutibus insignes ortuque suo vel mora Prænesten nobilitantes recensentur, additis iconibus ære descriptis longe quam in editione Romana 1655. 4. splendidioribus.

142.

142. PHILIPPI a TURRE, Forojuliensis, postea Episcopi Adriensis, *Monumenta Veteris Antii*, hoc est Inscriptio M. Aquilii & Tabula Solis Mithræ, variis figuris & symbolis exsculpta, inibi sub finem sæculi XVII. reperta, mox commentario illustrata & accurate explicata, ex edit. * Rom. 1700. 4. sed ab auctore variis in locis aucta & emendata. Accedit ejusdem explicatio Inscriptionis antiquæ de Taurobolio.

143. NICOLAI ALEMANNI Bibliothecarii Vaticani *de Lateranensibus parietinis* à Francisco Cardinali Barberino restitutis diss. Historica, ubi de ædificio, ejusque loco, de Musivi emblemate, atque ejus Historia disseritur, & inscripti imaginibus tituli expenduntur, ex edit. Rom. 1625. fol. additis tabulis æneis ad ipsa archetypa diligentiùs & luculentius expressis.

TOMUS NONUS.

144. BENEDICTI de FALCO, Civis Neapolitani, *Antiquitates Neapolis atque amœnissimi ejusdem agri*, ex Italica editione sexta emendatiore, Neap. 1679. 4. Latine, *Sigeberto Havercampo* interprete. Prima editio lucem viderat Neap. 1539. 8. *Descrittione de' luoghi antichi di Napoli & del suo distretto.* Repetita ibidem 1568. 1580. 1589. 8.

145. HENRICI BACCI, Almanni nova & perfectissima *descriptio Regni Neapolitani* in XII. divisi Provincias, correcta atque ampli-

* In edit. Rom. 1724. 4. accessit vita auctoris.

plificata per *Caesarem de Engenio*, Nobilem Neapolitanum, in qua accurate & summatim differitur de Urbe Neapoli, rebusque maxime memorabilibus, Provinciis, Civitatibus, opidis, castellis vicisque Regni insignioribus: & de familiis Nobilioribus, non solum illis quae sunt Neapoli, verum etiam in aliis Civitatibus, praecipuisque Regni Opidis; adjectis arcibus & turribus Regiis. Accedit novissima enumeratio focorum seu familiarum, tributorumque Regio fisco debitorum recensio: tum ex exponuntur Archiepiscopatus, Episcopatus, Nomina Sanctorum, Regum, Vice Regum, Septem primaria Regni Munera seu Officia, Principes, Duces, Marchiones, Comites, Equites denique Velleris aurei. Ex Italicis Latina fecit, praefationem atque Indicem adjecit *Sigebertus Havercampus*. Italice prodierat hoc opus Neapoli 1629. 8. recusum ibidem 1679. 4. quam editionem interpres est secutus.

146. ANTONIUS SANFELICIUS, Neapolitanus, Monachus Franciscanus, *de situ ac origine Campaniae*, comprehendens hujus pulcherrimae Regionis descriptionem, nec non brevem chorographiam Opidorum, Fluminum, Montium, Vallium, Lacuum, Camporum, caeterorumque notabilium. Prioribus editionibus quas supra p. 70. retuli emendatior nitidiorque.

147. CAMILLI PEREGRINI, Alexandri

dri F. Campani, Historia Principum Langobardorum, sive vetera opuscula de rebus Langobardorum, Beneventanæ olim Provinciæ quæ modo Regnum fere est Neapolitanum; &Camilli Peregrini VIII. dissertationes, Vitæque Abbatum Casinensium, ex edit. Neapolit. 1643 4. additis *Antonii Caraccioli* animadversionibus ex edit. Neapol. 1626. 4. Utramque celeberr. Muratorii cura recusam notavi p. 21. & 36. seq. Sed ecce tibi syllabum veterum Opusculorum quæ à Camillo Peregrino in libro priore Historiæ suæ & a Clariss. Muratorio T. 2. p. 227. sq. exhibentur:

a *Erchemperti* Historia Langobardorum Beneventi post Paulum Diaconum ad annum usque DCCCLXXXVIII. *Locis prope innumeris melior, plerisque integrior redditur.* Pag. 237. edit. Muratorii.

b) Capitulare *Sicardi* Principis Beneventi. *Quo pacem dedit Joanni Electo Ecclesia Neapolitana, Andrea Magistro militum, & Populo illis subjecto: Anno DCCCXXXVI.* Pag. 256.

c) Capitulare *Radelchisi* Principis Beneventi, *Quo pactum divisionis Principatus Beneventi firmavit cum Siconulfo Principe Salerni. Anno DCCCLI.* Pag. 260.

d) Historiola Ignoti Monachi Casinensis *rerum à Langobardis gestarum in Cis-Tyberina Italia ab anno ferè D CCCXL. ad annum ferè DCCCLXXV.* Pag. 264

e) CHRONICON Langobardorum, seu

Monachorum de Monasterio Sanctissimi Benedicti, *Annorum Collectiones, & successiones tantum continens; quibus Beneventi Dynastæ, & Abbates Casinenses præfuere à tempore Ducis Gregorii, & Abbatis Petronacis, hoc est ab anno DCCXX. ad ævum usque Abb. Bertharil. Incerto Auctore* Pag. 270.

f) CHRONICON postremorum Comitúm Capuæ. Auctore *Ioanne* ejusdem urbis Archidiacono & postmodum Abbate Casinensi. *E quo spuria quædam sunt rejecta, quæ altera editio admiserat* Pag. 272:

g) FRAGMENTUM Historiæ Langobardorum Beneventi. *Ab anno DCCCLXXXXI. ad annum DCCCLXXXXVIII. Auctore Anonymo Beneventano.* Pag. 279.

h) DEFLORATÆ partes septem ex Historia Principum Langobardorum Beneventi. *Auctore Anonymo Salernitano.* Pag. 287.

i) GARMEN ejusdem Anonymi Salernitani ad Pandulfum Princ. Capuæ, Beneventi, & Salerni, *De Historia à se conscripta.* Pag. 306.

k) PRÆCEPTUM *Paldulfi* Princ. Capuæ, *quod anno MXXXIV. fecit Adelmundo parenti suo de tertia parte Montis Malconi, & de tertia parte Dominicalium per descriptos fines; quibus modò Terra comprehenditur, quae in Capuae agro peculiari nomine adpellatur* Terra Capuana. Pag. 308

l) TUMULI Principum aliquot Langobardorum. *Metricè conscripti.* Pag. 310.

m) LIBELLUS dilati judicii, sivè Notitia judicati.

dicati. *De terra, & fundo in Matalone pro Monasterio, & Ecclesia S. Michaelis Archang. ad Formam nuncupato, prope Capuam.* Pag. 316.

n) LIBELLUS judicii sive Notitia judicati. *De cujusdam aquae decursu pro urbe, & civibus Suessanis.* Pag. 317.

o) CHRONICON Ducum & Principum aliquot Beneventi, & Principum Salerni. *Cum appendicula Ducum Apuliae, & priorum trium Regum Siciliae, Ducatus Apuliae, & Principatus Capuae. Auctore Anonymo Salernitano.* Pag. 319.

p) CHRONICON Ducum, & Principum Beneventi. *Auctore Anonymo Monacho Monacho Monasterii S. Sophiae ejusdem urbis, quod ab amico viro cum sero, & cuso hoc Elencho, editor accepisset, recuso quaternione, caeteris connumeravit Opusculis.* Pag. 320.

His ce brevis descriptio postremorum quinque Regum Langobardorum Italiae praemittitur.

Postisthæc ad ex Camilli Peregrini recensione exhibita editores novæ hujus editionis Leidensis adjunxere: FLAVIUM ALEXIUM UGONIUM *de dignitate & præstantia Reip. Casinensis*, ex edit. Venet. 1559. PETRUM Diaconum *de Viris illustribus Casinensibus*, cujus libri editiones priores supra p. 41. commemorare me memini, nec non LUPI Protospatæ sive Protospatarii FALCONIS Beneventani, & alia quædam de quibus dictum p. 36. *Camilli* quoque *Peregrini* diss. de veteri significatu Vocis Portæ, & alteram

H 5 Be-

de origine antiquæ familiæ de Colimenta ex ſtirpe Comitum Marſorum, Latine ex Italico, *Sigeb. Havercampio* interprete.

TOMI IX. PARS II.

148. CAMILLI PEREGRINI Diſſertationes IV. de *Campania Felice*, quibus continetur exacta ſingulorum priſcæ Campaniæ locorum ac populorum deſcriptio, ac ſuccincta hiſtoria a primis quibus cœpere temporibus ad ſuam usque ætatem. Opus ex Italico in Latinum ſermonem transtulit & animadverſiones adjecit V.C. *Alexander Duckerus.* Additæ ſunt præter emendationes varias, illuſtrationesque, tabulæ Geographicæ figuræque aeneæ nec non Auctoris Vita & Effigies, atque Elogia urbis Capuæ ex Variis Scriptoribus. Italice publici juris factæ fuerant Camilli Peregrini diſſertationes Neapoli 1651. 4. Sed opus de urbe Capua quod promittit diſſ. 2. §. 29. & quæ ulterius illuſtrandis Campaniæ rebus auctor paraverat, lucem non viderunt.

149. JULII CÆSARIS CAPACCII, Neapolitani, Urbis Patriæ à ſecretis, *Antiquitates & Hiſtoriae Neapolitanae*, in quibus Reip. Ducum, Religionis, Gymnaſii, bellorum, balnearum & Veterum Inſcriptionum adjacentiumque locorum notitia continetur, ex edit. Neapolitana 1607. 4. *Fabii Jordani* vitula araſſe Capacium & non modo Neapolitanam hanc ſed Puteolanam quoque Capaccii hiſtoriam Jordano deberi, his ver-

verbis testatur Nicolaus Toppi in Bibl. Neapolitana p. 166. *queste due opere Latine, che sono le piu belle del Capaccio, sono fatiche dell' eruditissimo FABIO GIORDANO, che originalmente conservansi nella famosa Bibliotheca de' MSS. de' Padri Cherici Regolari de' SS. Apostoli di Napoli, viste e lette da me piu volte, e par che anco l' accennano Giulio Cesare Braccini nel suo lib. dell' incendio del Vesuvio del* 1631. *fol.* 5. *Pietro Lasena & il Tutini.* Et p. 79. *FABIO GIORDANO, Napolitano, Dottor celeberrimo, Autore della Storia Latina di Napoli e suoi luoghi aggiacenti, che MS. ritrovasi originalmente nella famosissima libraria de' MSS. in SS. Apostoli de' Chierici Regolari di Napoli, publicata dal CAPACCIO come fatica sua.* Recenti huic editioni, nitidæ tabulæ æneæ additæ sunt.

TOMI IV. PARS III.

150. Ejusd CAPACCII *Antiquitates & Historiae Campaniae Felicis*, & *Historia Puteolana*, sive Antiquitatum Neapolitanarum liber II. in quo explicantur Regionis Felicissimæ loca, Urbs quæque cum Monumentis & Inscriptionibus, Viri illustres, aliaque insignia: & de *Balneis* liber, ubi Aquarum quæ Neapoli, Puteolis, Bajis, Pithecusis exstant, Virtutes; additis nitidis tabulis æneis. Thermarum & Balnearum apud Antiquos structuræ, usus, & ministeria ad ægrorum commoda explicantur, ex edit. Neapol. 1600. 4.

151. MARCI ANTONII SURGENTIS

U. J. D. ac Patricii & Equitis Neapolitani, *Neapolis illustrata*: Præfecti Prætorio, reliquorumque antiquorum Magistratuum cum Vicerege, aliisque Magistratibus præsentis temporis comparationem, eorumque potestatem, ordinem & inter se præcellentiam continens: omnium præterea Tribunalium Regni Neapolis in Jure dicundo ritum complectens, cum annotationibus fratris, MUTII SURGENTIS, U. J.D. & Præsidentis Regiæ Cameræ Summariæ, ex edit. Neapol. 1597. 1602. fol.

152. BARTHOLOMÆI FACII, Reip. Genuensis a secretis, de rebus gestis ab *Alphonso* I. Neapolitano Rege usque ad obitum Nicolai V. Papæ A.C. 1455. Commentariorum libri X. summo antehac studio, vetustissimis collatis exemplaribus emendati, ac in lucem editi a *Joanne Mich. Bruto*, Lugd. 1560. 1562. 4. additis Virorum illustrium iconibus.

153. JOANNIS JOVIANI PONTANI, Secretarii Reg. Neapol. Philosophi, Poëtæ & Oratoris, *Historia Neapolitana* seu rerum suo tempore gestarum libri VI. & de bello Neapolitano, ubi præsertim quæ inter Ferdinandum Arragonium, Regem Neapolitanum & Andegavensem eorumque in regno Neapolitano asseclas, gesta sunt, recensentur. Ex edit. Neapol. 1509. fol. & Dordracena 1618. cum Pandulphi Collenutii rebus Neapolitanis.

154. ANGELI FONTICULANI, *belli Bracciani* sive cum Braccio duce inclyto Aquilæ gesti fidelis narratio, in qua non solum Aquilanorum & Braccianorum plurimi continentur congressus, verum etiam Bracci miserimus A. C. 1424. exitus describitur, ex edit. Aquilæ 1580. fol.

TOMI. IX. Pars IV.

155. FERRANTIS LOFFREDI, Marchionis Trevici, Consiliis Bellicis Catholicæ Majestatis Præfecti *Antiquitas Puteolorum* & diss. *de situ Palæpolis ac Neapolis* cum JOANNIS VILANI descriptionibus *balneorum Agnani, Puteolorum, & Tripergularum*, ex edit. Italica Neapoli curata per Pompejum Sarnellum Neapol. 1680. 1685. 8. Latina fecit, præfationem & indicem adjecit V. C. *Sigebertus Havercampus.*

156. SCIPIONIS MAZZELLÆ, Neapolitani, *Situs & Antiquitas Puteolorum*, locorumque vicinorum, quæ in amœnissimo ejusdem agro inveniuntur, rerumque memorabilium antiquarum quæ *Cumis, Bajis*, in *Miseno* aliisque vicinis locis adhuc exstant. Scriptum brevius quod ex edit. Neapol. 1593. 8. Latine legitur in Italia illustrata, ut supra p. 70. dicere mememini. Sequitur hoc loco altera uberior Urbium *Puteolorum* & *Cumarum* descriptio, addito auctario Epitaphiorum & Inscriptorum, *Puteolis, Cumis*, in *Bajis* & *Miseno*, finitimisque locis inventarum (ex Johanne Mormile, & Jul. Cæsare

Ca-

Capaccio.) Ex Italicis Latine vertit, præfationem & Indices adjecit idem laudatus *Havercampus.* Italice prodierat Neapoli 1606.

157. JOANNIS FRANCISCI LOMBARDI, Neapolitani, *eorum quæ de balneis aliisque miraculis Puteolanis* scripta sunt, synopsis. Adjectis *balneis Ænariarum* ex JOANNE ELYSIO, * cum MAZZELLÆ descriptione Insulæ Ænariæ. Accedunt ejusdem Lombardi quædam carmina & tria opuscula Medica, *Claudii Galeni* libellus, quos quibus & quando purgare oporteat: *Hippocratis* Coi jusjurandum, & *Schola Salernitana* per Lombardum castigata. Ex edit. Venet. 1566. 4.

158. ANTONII FERRI, ex Urbe Bitetti, *Apparatus statuarum* novissime in destructis *Cumis* inventarum. Accedunt Commentarii ejusdem & dissertationes super easdem, ut & descriptio ipsius *Templi* in quo statuæ hæ quondam erant collocatæ. Ex Italico edito Neapoli 1606. Latine vertit, præfationem & indices addidit *Sigebertus Havercampus.*

159. JULII CÆSARIS CAPACCII Neapolitani, Patriæ Urbis a Secretis, *de Balneis Liber*, ubi Balnearum quæ Neapoli, Puteolis, Bajis, Pithecusis exstant, virtutes: thermarum & balnearum apud Antiquos structuræ, usus, ministeria ad ægrorum commoda, explicantur. Ex edit. Neapolitana 1604. 4.

160.

* Vide Supra p. 71.

160. AMBROSII LEONIS, Nolani, *Antiquitatum nec non Historiarum Urbis ac Agri Nolæ*, ut & de montibus *Vesuvio* & *Abella* descriptionis *libri III.* ex edit. Venet. 1594. fol. quam in Italia illustrata repetitam dixi p.70. Prima lucem vidert Venet. 1514. fol.

161. HENRICI BRENCMANNI J.C. & Academici Florentini, cui historiam Pandectarum Florentinorum debemus, gemina dissertatio, altera *de Republica Amalphitana*, altera *de Amalphi à Pisanis direpta*, diversa à Melphi, janua Apuliæ. Ex editione Trajectina 1722.4. de qua Acta Erud.1723.p.24.

162. ANTONII MAZZA, Doctoris ac Civis Salernitani, *Urbis Salernitanæ historia & Antiquitates*, in quibus Origo, Situs, Ubertas, Respublica, Primatus, Nobilitas, Principes, Ecclesiæ, Episcopi, Archiepiscopi, illustres Cives, Studium, Hippocraticum Collegium ac aliæ res ad Salernitanam Urbem spectantes dilucidantur. Ex edit. Neapol. 1681. 4.

163. MUTII PHOEBONII, Marsi, J.U.D. Protonotarii Apostolici, Ecclesiæ Transaquensis Abbatis, & Marsorum Vicarii Generalis *Historiæ Marsorum* * *libri III.* una cum eorundem Episcoporum Catalogo & vitis LIX. nec non D. DIDACI PETRA, Marsorum Episcopi illustrationibus atque auctariis. Ex editione postuma curata à fratre Asdrubale

* Regio Marsorum, olim Valeria, Aquilana hodie.

bale Phœbonio Neapol. 1678. 4. Libro secundo cap. 1. *de lacu Fucino* differitur.

TOMI IX. PARS V.

164. LUCII CAMARRÆ, Marrucini Teatini, JCti & Viri Patricii, *de Teate antiquo*, (hodie *Chieti*) Marrucinorum in Italia metropoli, libri III. ex editione Romana A. 1651. 4.

165. Æs redivivum, sive *tabula area*, maxima, Consularis, Duumviralis, Decurialis fastorum Consularium, Romanarumque familiarum in pluribus instaurativa, *Canusii* in agro Apulorum olim Alexandro Severo Imp. incisa & erecta, exinde Barbarorum depopulatione recondita, recens e terræ visceribus eruta editaque a V. C. JACOBO SPONIO in Miscellaneis eruditæ Antiquitatis p. 280. Lugd. 1685. fol. & recens illustrata per Abbatem DAMADENUM. Ex MS. communicato per illustriss. Marchionem BERETTUM LANDI.

166. PAULI ANTONII de TARSIA *Historiarum Cupersanensium* (Conversano) *Libri III.* ad Philippum IV. Hispaniarum Regem, editio castigatior post priorem, quæ lucem vidit Mantuæ Carpentanorum 1649. 4.

167. GABRIELIS BARRII, Francicani * *de Calabria antiquitate & situ Libri V.*, in

* Per errorem supra p. 70. excusum *Franciscani*, ubi de prioribus insignis hujus operis editionibus, Vide quæ p. 78. notavi.

in quibus Urbes, Caſtella, Vici, Pagi, Montes, Sylvæ, Flumina, Promontoria, Sinus, aliaque loca, nec non Sanctorum Reliquiæ & cætera notabilia, perſpicue deſcripta. Diris vero & imprecationibus quas auctores ſcriptis ſuis adnexuere, iisq; homines vel ab illis interpolandis & alterandis vel negligenter deſcribendis deterrere voluerunt, & quarum exempla collegi tomo quinto Bibl. Græcæ c. 1. p. 79. ſeq. addere lubet hanc profecto ſingularem Barrii formulam, mala quævis imprecantis iis, qui libros ipſius Latine ſcriptos, in linguam vernaculam, ſexcentis præ Latina mutationibus obnoxiam transferre auſi fuerint.

Ego illis, qui hos aliosq; meos libros, latine " a me editos, in vulgarem ſermonem vertere " audebunt, jam nuucDei iram imprecor, ne " exigant annum. Atq; ne hæ imprecationes " meæ in hujusmodi improbos, nefarios & " lucriones homines irritæ ſint, Deum ipſum " vindicem imploro. Nolo enim eas lucubra- " tiunculas, qualescunque hæ ſint, in Italia " tantum maligni ac ſordidi & imperiti vulgi " obtuſo & hebeti judicio exponi, ac brevi a- " boleri: ſed ubique gentium in eruditorum " manibus verſari & æternitati donari. Futu- " rum eſt enim, & quantum auguror, e pro- " ximo, ut latina lingua ſimul cum fide & im- " perio Romano rurſus univerſum orbem " permeet. Vulgares autem libelli propedi- " em cum ſuis autoribus interibunt. "

168. JOANNIS JUVENIS, Tarentini, celeberrimi suæ Patriæ Historici *de antiquitate & varia fortuna Tarentinorum*, libri VIII. ex editione Neapolitana A. 1589. fol. (repetita in Italia illustrata, ut jam dicere me memini p. 71.) cum triplici indice, Capitum, Scriptorum, & Rerum Memorabilium.

169. ANTONII GALATEI, Liciensis, Philosophi & Medici *de situ Japygiæ liber*, nec non *Urbis Callipolis descriptio*, & *de villa Laurentii Vallæ*, ex edit. Basil. 1558. 8.

TOMI IX. PARS VI.

170. PHILIBERTI PINGONII, Sabaudi, Cusiacensium Baronis, Primæcellæque D. ab intimis Consiliis & libellis supplicibus Sereniss. Sabaudiæ Ducis, *Augusta Taurinorum Chronica & Antiquitatum Inscriptiones*, qvo in opere Urbis illius Origo, Antiquitas, & per succinctos Annales varii Eventus rerumqve Vicissitudines, tam sæcularium qvam Ecclesiasticarum & familiæ Taurinenses recensentur, ex editione Taurinensi 1577. fol. sed in lignearum locum tabulis æneis nitidis condecorata.

171. R.D. PETRI JOFFREDI, Sacerdotis Niciensis qui A. C. 1692. diem obiit, *Nicæa Civitas sacris monumentis illustrata*, ubi præter Antiqvitatum Notitiam; Niciensis Urbis, Dioecesis, Comitatus, Sanctorum & Pietate illustrium, qvi inibi sunt nati, mortui aut tumulati, gesta describuntur, notationibus illustrantur, Episcoporum

rum Cemelio Nicienſium, nec non Abbatum S. Pontii Succeſſiones, aliaque Eccleſiaſtica Decora recenſentur. Ex edit. Taurinenſi 1658. fol. Ejusdem Jofredi hiſtoriam Alpium maritimarum hactenus ineditam memorat V.C. Jacobus le Long Bibl. Hiſtoricæ Gallicæ p.793.

172. BENEDICTI ACCOLTI, Aretini Secretarii Florentini, JCti & Hiſtoriographi celeberrimi, qui obiit A. 1466. *de præſtantia Virorum ſui Ævi dialogus.* Ex Bibl. V.C. Antonii Magliabequii, Florentini, Sereniſſ. Magni Etruriæ Ducis Bibliothecarii: ad edit.Parmenſem 1689.12. (repetitam Lipſiæ 1692. 8.) Acta Erud. 1690. p. 510. Idem Accoltus Auctor hiſtoriæ belli ſacri quæ ab Ariſio præter remNepoti cognomini tribuitur.

173. PETRI AZARII, Notarii Novarienſis, *Chronicon geſtorum in Lombardia*, ab A. 1250. ad 1362. ubi varia notatu digna & ſingularia, quæ ibi ac ſpecialiter Auctoris temporibus acciderunt, breviſſime enarrantur. Ex MS. per nobiliſſ. Virum Apoſtolum Zenum ſuppeditato.

174. Fr. ANDREÆ BILII, Mediolanenſis, Ordinis Eremitarum D. Auguſtini, *Hiſtoriæ Mediolanenſis libri IX.* ab A.C. 1404. ad 1432. quo Sigismundus Imp. in Italiam venit, quibus Joannis Galeazii & Philippi Mariæ, illuſtriſſimorum Mediolani Ducum

res gestæ commemorantur. Ex MS. & Ejusdem laudati Zeni beneficio.

175. GEORGII FLORI, Mediolanensis J. C. qui circa A. C. 1500. floruit, *de Bello Italico* sive expeditione Caroli VIII. Regis Galliæ in regnum Neepol. libri II. De expeditione Bononiensi liber I. De bello Genuensi libri II. De bello Germanico liber I. ex editione *Hugonis Picardeti*, S. Regii Consistor. Consiliarii, & in supremo Burgundionum senatu Procuratoris Generalis, Paris. 1613. 4.

176. PETRI PAULI BOSCHÆ, Bibliothecarii, ex Sodalitio Sacerdotum Oblatorum, *de origine & statu Bibliothecæ Ambrosianæ libri V.* in qvibus de Bibliothecæ Conditore, Conservatoribus & Collegii Ambrosiani Doctoribus & de illustribus Pictoribus, aliisque Artificibus & denique de reditibus ejusdem Bibliothecæ amplis agitur ab A. C. 1608. ad 1670. ex edit. Mediolan. 1671. 4. addita ichnographia Bibliothecæ atque effigie Eminentiss. Fed. Borromei Cardinalis.

177. P. D. CHRISTOPHORI GIARDÆ, Congregationis Clericor. Regular. S. Pauli, *liberalium Disciplinarum icones symbolicæ Bibliothecæ* Civitatis in Ducatu Mediolanensi *Alexandrinæ*, elogiis & explicationibus illustratæ, ex edit. Mediolan. 1628. 4.

TOMI IX. PARS VII.

178. DOMINICI MACANEI, Morum Musarumque Professoris, *Verbani Lacus, loco-*

locorumque adjacentium Chorographica descriptio libris II. notis & commentariis STAZII TRUGI Catalauni de Ameno in Riparia S. Julii, Diœcesis Novariensis, illustrata & aucta ad V. C. Lud. Antonium Muratorium, ex edit. Mediolan. 1699. 4. Sine Stazii notis prodierat Mediolani 1490.

179. FRANCISCI BELLAFINI *de origine & temporibus* sive fatis *Urbis Bergomi*, ex edit. Venet. 1532. 4.

180. M. ANTONII MICHAELIS, Patricii Veneti, Agri & Urbis Bergomatis descriptio, qua Conditores, Rectores, Fata & Gesta, nec non situs & facies tam agri quam Urbis exponuntur. Ex edit. Venet. 1532. 4.

181. VINCENTII CORONELLI M.C. Patris, Magistri & Sereniss. Venetorum Reip. Cosmographi, *Rerum ac Temporum Bergomensis Ecclesiæ Synopsis*, ab ejus exordio usque ad A.C. 1696. Antiquitatem, Conditores & Dominatus Urbis Bergomi, & Ecclesiæ Bergomensis Episcoporum seriem exhibens, ad edit. Venetam 1696. 8.

182. BARTHOLOMÆI FARINÆ, Nobilis Civis & Cancellarii, *de Bergomi Origine & Fatis Commentarius*, succincte ex gravibus Auctoribus, Historiis, ejusdemque Urbis Actis publicis collectus. Dedicatus illustriss. Urbis Reipublicæ ab Auctoris Heredibus. Ex Italico Latine vertit V.C. *Abrahamus Preigerus*, suasque notulas & indicem

auctorum rerumque adjecit. Italice lucem viderat Patavii 1702.

183. ANTONII CORNAZZANI, Vatis Placentini circa A. C. 1498. *de Vita & gestis Bartholomaei Colei*, Principis bello invictissimi, *Commentariorum libri VI.* quibus quomodo is domo & patria nudus ejectus, & quamcunque in partem errans ad suos Imperator reversus sit, exponitur. Ex MS. quod suppeditavit Vir nobiliss. *Josephus Maria Sandi.*

184. HELIÆ CAPREOLI, Brixiensis Jurisconsulti *Chronicorum de rebus Brixianorum libri XIV.* in quibus naturalis Urbis & Agri indoles, ejusdemque primi conditores ac res tam sacræ quam civiles a primo Urbis exordio usque ad Auctoris tempora exponuntur. Editio priori Brixiensi (sine loci nota in fol. quæ XII. tantum libros complexa in A.C. 1500. desinit,) additis duobus postremis libris ad A. 1510. auctior ex MS. Codicibus Bibl. Ottobonianæ & Brixiensis, beneficio viri eruditissimi *Apostoli Zeni.*

185. ALEXANDRI SQADRONI Regiensis, J. U. D. *Fasciculus Laudum Regii Lepidi*, ubi Urbis hujus Antiquitas, Incolæ, variæ in ea rerum Mutationes, ejusque Ornamenta & Academia ac Viri illustres succincte & nervose enarrantur. Ex edit. Regii Lepidi 1619. 4. additis è LAUR. SCHRADERI Halberstadiensis monumentis Italiæ, Helmstad. 1592. fol. ejusdem Urbis descriptione & Inscriptionibus.

186.

186. TORELLI SARAYNÆ, Veronensis, J.U.D. *de Civitatis Veronae origine, amplitudine, Viris* illustribus, Dominio, Monumentis antiquis Urbis & Agri Veronensis, & interpretatione litterarum antiquarum, libri VI. quorum quinto veteres inscriptiones, sexto interpretatio siglarum ordine alphabetico exhibetur. Editio novissima ad Veronensem 1540. fol. serio recognita, & additionibus ac notulis *Josephi Scaligeri* aucta ex Cod. Bibliothecæ Leidensis. Idem Saraynæ opus etiam exstare in Italia illustrata, notavi supra p. 67. seq.

187. TORELLI SAREYNÆ *Historiarum & Gestorum Veronensium, temporibus Populi & dominorum Scaligerorum*, libri tres Latine redditi ex editione Italica * Veronensi 1542. *Historia e fatti de' Veronesi ne' tempi del popolo e Signori Scaligeri* adjuncta *Josephi Scaligeri* Epistola ad Janum Dusam de vetustate & splendore gentis Scaligeræ, cum notulis *Dionysii Vossii* & *Pauli Colomesii*.

TOMI IX. PARS VIII.

188. ANDREÆ CHIOCCI Medici & Philosophi, Sap. Collegii Veronensis alumni, de illius illustribus Medicis & Philosophis qvi vel scribendo vel publice profitendo, Collegium, Patriam & bonas litteras illu-

* In Catalogo Bibl. Tellerianæ p. 286. memoratur editio Veronensis 1649. 4. apud Franciscum de Rossi & ex Latino versa traditur Italice per Orlandum Pescetti.

ſtrarunt, ex quorum moribus & inſtitutis, præceptiſue perfecta optimi Medici idea colligi poteſt, Commentariorum libri III. ex edit. Veronenſi 1623. 4. quibus ea, quæ Onufrius Panvinius libro ſexto Antiquitatum Veronenſium tradidit, ſupplentur.

189. PAULI CIGALINI Patricii Novocomenſis, Publici & Primarii in almo Ticinenſi Gymnaſio Medicinæ Profeſſoris, de *C. Plinii Secundi*, Naturalis Hiſtoriæ Scriptoris vera patria *Novocomo*, atque ejusdem Plinii fide & auctoritate prælectiones poſtumæ. ex edit. Comi 1605. 4.

190. POLYCARPI PALERMI, Jurisconſulti Veronenſis de Vera C. Plinii Secundi ſenioris patria, atque ea *Verona* libri III. quibus Cigalini, & aliorum contraria ſententia confutatur, ex edit. Veronenſi 1608. 4.

191. JOANNIS NICOLAI DOGLIONI, Bellunenſis diſſertatio de origine & antiquitate Civitatis *Belluni*, ejusque variis fatis maximeque memorabilibus. Ex Italico Latine vertit V. C. *Sigebertus Havercampus*. Italice viderat lucem Veronæ 1588. 4. della Origine & Antichita di Cividad Belluno & de' ſucceſſi di queſta Citta.

192. LAURENTII MARUCINI *Baſſanum*, ſive diſſ. de Urbis Baſſani Antiquitate & viris ejusdem illuſtribus. Latine vertit Sigebertus Havercampus ex Italica edit. Venet. 1577. 4.

193. HIERONYMI BARUFFALDI, Ferrarienſis, Intrepidorum Ferrariæ, ac Incitatorum Faventiæ Academiæ Collegæ, *de Poetis Ferrarienſibus* diſſertatio in tres claſſes partita, ex edit. Ferrarienſi 1698. 4.

194. JOSEPHI LANZONI, Medici Ferrarienſis, & Academiæ Curioſorum Germaniæ, Recuperatorum Patavii, Incitatorum Faventiæ &c. Collegæ, *de Jatrophyſicis Ferrarienſibus* Diſſertatio, ex edit. Bononienſi 1691. 4.

195. CÆSARIS BRIXII ad Clementem VIII. Pontificem Max. Vrbis *Caeſenae* deſcriptio à *Franciſco Marìa Faccino*, Cæſenate, nunc primum ex Italico in Latinum ſermonem verſa, & *Herculis Franciſci Dandini*, ſub * nomine *Elcbrci Dinundae* latentis Adnotationibus illuſtrata & locupletata. Italice prodierat Cæſenæ 1598.

196. Fr. BERNARDIN MANZONII, Ord. Minor. Conv. S. Franciſci, Artium & S. Theol. Doctoris, Inquiſitoris Generalis Senarum, *Caeſenae Chronologia* ex edit. Piſana 1643. 4. ſive *Caeſena ſacra* ab HECTORE BVCCI Cæſenate aucta iis quæ poſt Manzonii ætatem ſunt conſecuta, & huic editioni immixta: in qua Eccleſiæ Cæſenatis Antiſtites ex Vetuſtatis tenebris excerpti memorantur, Civesque Cæſenates, ſanctimonia, Dignitate, Doctrinis & Virtutibus illuſtres alphabetico ordine ab oblivione

I 5

* Acta Erud. 1725. p. 205.

vione vindicantur. Pars secunda ad quam subinde provocat Manzonius, & quam *Caesenam Regiam* inscripsit, non videtur publici juris facta esse, certe in editoris manus minime pervenit.

197. GEORGII MARCHESII, Equitis, ac Senatoris, *Forolivii* Civitatis celeberrimæ Compendium historicum, in quo Conditores, Restauratores, Vices Bellorum & Temporum, Fines, Incolarum Indoles, Situs, Ager, Fluvii, Ædificia sacra & profana atque ejusdem Civitatis Episcopi exponuntur, ex edit. Patavina 1722. Hic operis majoris prodromus in lucem datus est ad Forolivii gloriam adversus Petrum Mariam Kavinam vindicandam.

198. ALPHONSI CICCARELLI, Physici Mævanatis ac postea ob falsarii crimen suppositis variis scriptis identidem admissum dextra amputata A. 1580. laqueo suffocati, de *Clitumno*, Umbriæ flumine celeberrimo Opusculum ex edit. Patav. 1564. quo Plinii lib. VIII. Epist. 8. illustratur.

199. GABRIELIS NAUDÆI, Parisini, *Tabularii Majoris templi Reatini Instauratio*, facta jussu & auspiciis Eminentiss. & Reverendissimi Jo. Francisci Cardinalis a Balneo, Episcopi Reatini, ex edit. Rom. 1640. 4.

200. NALDI NALDII, Florentini, Vita *Jannoctii Manetti*, Senatoris Florentini ex Ordine Equestri, atque in omni litterarum genere doctissimi: Ubi Viri hujus de Patria

ſua optime meriti Nativitas, Studia, Munera & Legationes quibus egregie perfunctus, Honores, Dignitates, Adverſitates ac Obitus, eleganter atque nervoſe recenſentur. Nunc primum ex MS. Codice A. 1500. exarato quem ſuppeditavit nobiliſſ. Apoſtolus Zenus, edita, & Indice Nominum ac Rerum inſtructa.

201. MARTINI MANFREDI, Lucenſis, Monumentorum Hiſtoricorum Urbis *Lucæ* libri V. ubi quæ notabiliora circa mutationes & converſiones Ditionis ac Regiminis hujus Civitatis, ab Origine ejus ad Annum usque Domini 1661. contigerunt, comprehenduntur. Nunc primum ex MS. Italico verſi & publicati, Indiceque Nominum & Rerum inſtructi.

202. GAUGES de GOZZE, Piſaurienſis, *de Inſcriptione Columnæ Roſtratæ* olim in Foro Romano, diſſertatio: quæ *C. Duillio* Conſuli, ob victoriam quam primus a Claſſe Carthaginienſi reportavit, aliaque egregie ab eo geſta, erecta, cujus inſcriptio in baſi A. 1560. effoſſa, poſt Petri Ciacconii & Onufrii Panvinii obſervationes & conjecturas ſuppleta & illuſtrata. Ex Italico Latine vertit V. C. *Abrahamus Preigerus*. Italice prodiit Romæ 1635. 4. Roma transmiſſa ad illuſtrem Peireſcium, Diſcorſo ſopra l'Inſcrittione della Colonna Roſtrata.

203. FRANCISCI MARIÆ de ASTE, ex Clericis Regularibus, Archiepiſcopi Hydrun-

druntini ac Salentinorum Primatis de Memorabilibus *Hydruntinæ* Ecclesiæ (*Otranto*) Epitome, in duas partes partita, quarum pars posterior, auctoris adnotationibus aucta est ex edit. Beneventana A. 1700.

THESAURUS Scriptorum atque Antiquitatum SICILIÆ, sive Thesauri ITALIÆ Tomus X.

204. PHILIPPI CLUVERII, Gedanensis, qui A. 1623. Lugduni Batavor. diem obiit, *Sicilia Antiqua*, ubi primum universæ hujus Insulæ varia nomina, incolæ, situs, figura, magnitudo, tum Orientale, Meridionale atque Septentrionale littora, dein Mediterranea ejus, ac tandem Insulæ minores ei adjacentes, variaque plurium locorum memorabilia explicantur. Opus elaboratissimum, Tabulis Geographicis, & post editiones Leidenses 1619. 1624. fol. aliis etiam figuris & urbium iconibus ære expressis illustratum.

205. CL. MARII ARETII, Patricii Syracusani, Caroli V. Cæsaris & Regis Siciliæ Historiographi, de situ Siciliæ, sive Chorographia ejus accuratissima, pridem edita Panormi 1537. 4. Messanæ 1542. 4. & alibi.

206. DOMINICI MARII NIGRI *Siciliæ descriptio*, ad veteres editiones emendata cum copioso & accurato indice. De prioribus hujus libri editionibus dixi supra p. 71.

207.

207. PLACIDI CARRAFÆ, J.U.D. Patricii Motucensis, in Patria tribunalis inquisitionis Proreceptoris, *Sicaniæ descriptio*, in qua ulterioris Regni Siciliæ Urbes, Opida, Littora, Illius Domini ac Reges, Templa, Sanctorum Corpora, Archiepiscopatus, Episcopatus, Archimandritatus, Abbatiæ, Præposituræ, Prioratus, aliaque memorabilia breviter describuntur ac delineantur, ex editione Panormitana 1634. 4. sed multis emendata locis.

208. ANTONINI MONGITORIS S. Theol. D. & Presbyteri Panormitani, *Regni Siciliæ delineatio*, Sicanæ Historiæ prospectum, nec non de nomine Utriusque Siciliæ, item de litterarum in Sicilia cultu, & de Siculorum ingenio, tandemque de Olympiadum Computo succinctas disquisitiones complectens. Ex ejus Bibliotheca Sicula excusa Panormi, 1707. fol. cujus tomo priori præmissa legitur.

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ pars II.

209. P. OCTAVII CAIETANI, Syracusani S. I. Isagoge ad Historiam Sacram Siculam, ubi tam veteris Siciliæ, impiæ superstitiones, quam Christianæ fidei in eadem Insula initia, propagatio & augmenta, Siculorum in Religionem Christianam ardor & in ea constantia, aliaque hujus argumenti, erudite & singulari methodo exponuntur.

Opus

Opus poſtumum ex edit. Panormitana 1707. 4.

210. ALBERTI PICCOLI, J. C. ex Congregatione Oratorii Meſſanenſis, de antiquo jure Eccleſiæ Siculæ & de primatu Archiepiſcopatus *Meſſanenſis* diſſertatio duabus partibus comprehenſa, ex edit. Meſſanæ 1623. 4.

211. ANTONINI de AMICO, Meſſanenſis, Regni Siciliæ Regii Hiſtoriographi & Metropolitanæ Panormitanæ Eccleſiæ Canonici, de Urbis *Syracuſarum* antiquo Archiepiſcopatu, ac de ejusdem in Univerſa Sicilia Metropolitico jure, Hiſtorica & Chronologica diſſertatio, Piccolo oppoſita. ex edit. Neapolitana 1640.

212. D. FRANCISCI BARONII ac MANFREDIS, Monteregalenſis Sacerdotis, Theologi, Philoſophi, Oratoris & Hiſtorici, judicium de diſſertatione *Antonini de Amico*, in quo Meſſanæ jus Metropoliticum præ Syracuſis vindicatur. Ex edit. quæ prodiit Panormi 1641. 4.

212. ROCCHI PIRRI, Abbatis Netini, Hiſtoriographi Regii S. T. & U. J. D. Regii Capellani, Canonici, Apoſtolici Protonotarii atque in ſacro Quæſitorum Fidei Tribunali Cenſoris atque Conſultoris, *Disquiſitiones tres* in quarum prima de Patriarcha Siciliæ, in ſecunda de Metropolita Siciliæ & in tertia de Præſulum Sicilienſium electione diſſeritur. Ex editionibus Panormitanis li-

libri primi Siciliæ ſacræ, cui adjunctæ exſtant, tertia A. 1630. & 1644. prima & ſecunda A. 1644.

213. Ejusdem PIRRI *Sicilia ſacra* Disquiſitionibus & Notitiis illuſtrata, ubi libris IV. a Chriſtianæ Religionis exordio ad noſtra usque tempora, cujusque Præſulatus, Majorumque Beneficiorum inſtitutio, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, Priores, ſingulorum Jura, Privilegia, præclara Monumenta, Civitates Dioeceſeon, cum præcipuis earum Templis, religioſisque Familiis, atque Viri Siculi vel Sanctitate vel Doctrina illuſtres continentur, explicantur. Liber *primus* complectitur Notitias trium Siciliæ Metropoleon, Panormitanæ, Meſſanenſis & Monteregalenſis. Ex edit. Panorm. 1630. 1644. fol. Liber *ſecundus*, notitias Epiſcopatuum qui jam defecerunt. ibid. 1633. fol.

Theſauri Antiquitatum SICILIÆ
pars III.

214. Ejusdem ROCCHI PIRRI Siciliæ Sacræ Liber *tertius* de Epiſcopatibus Siciliæ adhuc florentibus, Agrigentino, Pactenſi, Cephalædenſi, Mazarenſi, Melitenſi, & de Prioratu Meſſanæ & Eccleſiæ Liparenſis, ex edit. Panorm. 1638. fol. & liber *quartus* cujus pars prior A. 1647. altera ab auctore non abſoluta A. 1649. lucem vidit, de Siculárum Abbatiarum & Prioratuum Notitia.

215.

215. Ejusdem PIRRI Regiæ & Imperialis Capellæ Collegiatæ S. Petri, sacri Regii Palatii Panormitani Notitia, Opus postumum à *Casimiro Tragone* cum supplemento & additionibus D. ANTONINI MONGITORE S. T. D. & Presbyteri Panormitani editum Panormi 1716. Idem Mongitor T. 2. Bibl. Siculæ p. 202. testatur se ejusdem Pirri habere MSS. Notitias Ordinis Cisterciensis & S. Augustini Canonicorum Regularium & Religiosorum Militarium.

216. CÆSARIS BARONII Cardinalis de Monarchia Siciliæ, ex tomo undecimo Annalium ad A.C. 1097. n. 18. ad 143. cum Cardinalis ASCANII COLUMNÆ judicio & BARONII ad Columnam responsione Apologetica, & Epistola ejus ad PHILIPPUM III. Hispaniæ Regem, ex edit. Parif. 1609. 8.

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ
pars IV.

217. THOMÆ FAZELLI, Siculi Ord. Præd. S. Theol. & Artium prof. *de Rebus Siculis Decades duæ*, quarum prior, descriptionem, posterior Historiam Siciliæ universam usque ad A.C. 1556. sive Caroli V. Imp. obitum continet. De prioribus præclari hujus Operis editionibus dixi supra p. 72. Extat quoque versum Italice a Remigio Florentino.

218. FRANCISCI MAUROLYCI, Nobilis

lis Messanensis, Abbatis S. Mariæ de Partu, Historici ac Mathematici celeberrimi, Sicanicarum rerum Compendium, sive *Sicanicæ Historiæ libri VI.* ex edit. Messanensi 1562. 4. Sed cui accesserunt sive restituta sunt loca quædam insignia libro sexto consilio omissa, quæ ex autographo Auctoris in Bibl. Colbertina notavit *Stephanus Baluzius* Tom. 2. Miscell. p. 323-344.

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ pars V.

219. MICHAELIS RITII, Neapolitani JCti *de Regibus Siciliæ* eorumque origine & successione libri IV. quos sæpius editos dixi supra p. 72.

220. FELINI SANDEI, Ferrariensis Jurisconsulti, de Regibus Siciliæ & Apuliæ liber, summatim in unum reducens quæcunque ab aliis incidenter & sparsim de istis regnis sunt scripta. Ex edit. Marquardi Freheri Hanov. 1611. 4. cum ejusdem præfatione & notis.

221. ROCCHI PIRRI *Chronologia Regum* penes quos *Siciliæ* fuit Imperium post exactos Saracenos ab A. C. 1059. ad 1194. ubi etiam Familiæ magna ex parte explicantur; eorundem Vices Gerentes & præcipui quique Consiliarii recensentur, ex edit. auctiore Panormitana 1643. fol. Prior lucem ibidem viderat 1630. fol.

222. GAUFRIDI MALATERRÆ Monachi Benedictini, de Rebus gestis *Roberti Guiscardi*, Ducis Calabriæ, & *Rogerii*, Comitis Siciliæ libri IV. quibus, Rogerii hortatu, acqvisitionem Regni Siciliæ, Calabriæ, Apuliæ & Bruttiarum descripsit. Ex edit. Hieron. Suritæ Cæsaraugustana A. 1578. fol. dicata *Antonio Augustino*, cujus effigies ære descripta præmittitur. De aliis editt. dixi supra p. 40. 75.

223. ALEXANDRI, Cœnobii S. Salvatoris Vallis Telesinæ Abbatis, *Rogerii*, Siciliæ Regis Rerum gestarum libri IV. quibus, adhortatione Mathildis, ejusdem Rogerii Sororis, Siciliæ Regnum in Campania, Calabris, Bruttiis, & Apulia usque ad Ecclesiasticæ ditionis fines constituit. Ex ejusdem Suritæ editione Cæsaraugustana 1578. fol. cui accedit ANONYMI brevis Historia liberationis Messanæ a jugo Saracenorum A. C. 1129. per Rogerium susceptæ, ex MS. Codice Cadurcensi, vulgata pridem a *Steph. Baluzio* Tom. VI. Miscell. p. 174. De aliis Alexandri hujus editt. supra p. 41. 75.

224. PTOLEMÆI *Lucensis*, de Roberti Guiscardi & eorum Principum qui Siciliæ regnum adepti sunt, genealogia qua Dyrrhachinæ Domus Principum propagines appinguntur. Ex edit. Suritæ Cæsaraugustana 1578. fol.

225. HUGONIS FALCANDI Siculi, de rebus gestis in Siciliæ regno Historia, cum *Ger-*

Gervasii Tornacai Suessionensis Dedicatione, cui insertum Prooemium: item ejusdem *Tornacai*, Encomium Historiæ. De aliis editionibus dixi p. 45. 72. 75. sq.

226. ANONYMI Descriptio Victoriæ per *Carolum* Andegavensem contra *Manfredum* A. C. 1265. obtentæ, ex Andreæ du Chesne T. V. rerum Francicarum, nec non Gesta *Petri* Arragoniæ Regis & Epistolæ quædam Pontificum huc facientes, ex Petri de Marca opere quod Marcam Hispanicam inscripsit & Steph. Baluzii T. 6. Misc. p. 197.

227. SABA MALASPINA Decanus Melitensis de rebus Siculis ab A. C. 1250. ad 1276. libris VI. editus à Baluzio, Carusio & Muratorio, ut dictum supra p. 51. & 77. Baluzius qui ex Andreæ du Chesne schedis edidit, SALLAM appellat.

228. NICOLAI SPECIALIS, Netini, Frederici II. Regis Siciliæ ad Benedictum XII. Pontificem Max. legati, Rerum Siculanum libri VIII. qui Historiam Bellorum inter Reges Siciliæ & Aragoniæ gestorum ab A. C. 1282. ad 1337. continent ex edit. Baluzii quam à Celeb. Muratorio repetitam dixi supra p. 60.

229. ANONYMI Chronicon Siciliæ ab acquisitione Insulæ per Græcos, usque ad obitum Wilhelmi seu ad A. C. 1340. ex tomo tertio thesauri Anecdotorum Parisiis A. 1717. editi ab Edmundo Martene & Ursino Durando, Ord. S. Benedicti.

230. CONRADI VECERII Lucemburgensis, Maximiliani Imp. a Secretis, Historia de duabus seditionibus Siciliæ sub Imperio Caroli V. Imperatoris & Regis Hispaniæ A. C. 1517. ex edit. Haganoensi 1531. 4. recusa Basileæ 1532.

Thesauri Antiquitatt. SICILIÆ pars VI. VII. VIII.

231. PHILIPPI PARUTÆ, Nobilis Panormitani, J. U. D. & LEONARDI AUGUSTINI, Senensis, *Sicilia Numismatica*, nunc primum additis HUBERTI GOLTZII aliorumque Siciliæ descriptione & in Numismata singula explicationibus; ingenti numero Tabularum ænearum, edita sparsim apud alios & inedita Numismata complectentium, locupletata, & perpetuo Commentario illustrata studio & industria SIGEBERTI HAVERCAMPI, Histor. Eloquentiæ & Græcæ Linguæ in Academia Lugduno Batava Professoris. Editio plane nova, prioribus longe præstans & Tabularum numero, & sculpturæ artificio, & dispositionis ratione nitidior ac emendatior, additis in fine, Chronologia & Indicibus locupletissimis. Divisa in tres partes, quarum *prima* complectitur commentarios in Numismata Urbium Siciliæ à Panormo usque ad Tyndarum: *secunda*, prosequitur Commentarios in Numismata reliquarum Siciliæ Urbium, tum Regum quoque & alio-

aliorum, tabulasque numismatum offert ab I. usque ad XXXII. Pars *tertia* tabulas reliquas à XXXIII. usque ad CCXXXIII. *Huberti Goltzii* Sicilia & magna Græcia * sive Historiæ Urbium & populorum Siciliæ & magnæ Græciæ ex antiquis numismatibus restitutæ liber primus prodiit Brugis Flandrorum 1576. 1581. fol. & cum *Andreæ Schotti* auctario Antwerp. 1618. 1644. fol. *Philippi Parutæ* qui A. 1629. Panormi diem obiit, Sicilia numis illustrata, sive operis ejus pars prima, lucem vidit Panormi 1612. fol. *della Sicilia descritta con Medaglie, parte prima*, & cum quadringetorum ferme numismatum accessione, studio *Leonardi Augustini*, Senensis, *La Sicilia di Paruta descritta con Medaglie, e ristampata con aggionta da Leonardo Agostini.* Rom. 1649. fol. Antoninus Mongitor T. 2. Bibl. Siculæ p. 174. ait numismatum Siculorum explicationem prælo paratam *a Paruta*, Venetiis in lucem dare parasse *Maurum Marchesium*, sed eo oculis capto rem omissam, & Parutæ postumas lucubrationes in Germaniam transvectas a nescio quo Ordinis Cassinensis Monacho. In editione autem nova *Marci Maieri* ** Lugd. 1697. fol. *la Sicilia*

* Clariss. Havercampus VII. p. 1090. testatur Goltzii se magnam Græciam dimidia ad minimum numorum parte auctam dare posse.

** Ejusdem Maieri est notitia numorum Neapolitanorum & Calabrorum, il Regno di Napoli e di Calabria, descritto con Medaglie, arrichito d' una descrittione compendiosa

di Filippo Paruta, hora in miglior ordine disposta, compendiaria numismatum plerorumq; explicatio addita ex *Augustini Inveges* annalibus Panormitanis, Italice editis Panormi 1649. sqq. fol. *Vincentii Mirabellæ* explicatione numorum Syracusanorum Neapoli 1613. fol. & *Petri Carreræ* commentariis Historicis de Urbe Catanensi, Catanæ 1639. fol. qui *Octavium Archangelum* quoque in numis Siculis colligendis & illustrandis versatum docet. Novissime pleniorem & perfectiorem Siciliam numismaticam moliri traditur *Joannes Maria Amatus* de quo memoriæ litterariæ Trevoltinæ A. 1705. p. 1640. & A. 1713. p. 1290. & laudatus Mongitor T. 1. Bibl. Siculæ p. 348. cui T. 2. appendice p. 1. memoratur quoque *Andreæ Andalori* sposizione istorica delle medaglie, tabelle, iscrizioni, scolpite nelle parete de' tempi, palaggi de' Magistrati, porte Regie, fonti artificiosi di Messina.

232. GEORGII GVALTHERI Augustani, qui ad viginti millia vett. titulorum sive Inscriptionum Italiæ collegisse se scribit, *Siciliæ eique adjacentium Insularum atque Bruttiorum Tabulæ antiquæ* sive Inscriptiones Vete-

di quel famoso Regno, ed illustrato d' una succincta dichiaratione intorno alle sue medaglie, cavata da i piu celebri ed approvati scittori si antichi come moderni da *Marco Meier* in Lione 1717. fol. cui jungi solet qui sub idem tempus lucem vidit liber Vergaræ, Monete del Regno di Napoli, da Roggiero primo Re fino all' Augustissimo regnante Carolo VI. Imperadore e III. Re Catolico, raccolte espiegate da *D. Cesare Antonio Vergara* Dottore dell' una el'altra Legge in Roma 1716. fol. Giornale de' letterati d'Italia T. 36. p. 321.

Veteres cum ejusdem Gvaltheri animadversionibus ex edit. Panormi 1624. 4. Messanæ 1625. 4. sed secundum Parutæ ordinem, expositioni numismatum sparsim a Clariss. Havercampo insertæ. Gualtherum censuræ suæ subjecit Petrus Carrera, qui consulendus libro tertio monumentorum historicorum Urbis Catanæ c. 1. seqq.

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ
pars IX.

233. JOSEPHI BONFILII & CONSTANTII, Equitis Messanensis, *Messanæ* Urbis nobilissimæ *descriptio*, *octo libris* comprehensa: qua non modo Conditores Urbis, Situs, Ædificia sacra & profana, Portus, Castella, Viæ, Fora, Fontes, verum etiam adventus Principum, Exequiæ, Dies festi, Ludi publici, Mores, Munera sacra & civilia, aliaque commemoratu digna recensentur. Ex Italico Latine vertit, recensuit, præfatione, novo Indice & animadversionibus locupletavit *D. Jo. Laurentius Mosheim.* Italice prodierat Venetiis 1606. 4.

234. PLACIDI REYNA, Comitis Palatini & Philosophiæ apud Messanenses Professoris Primarii, Urbis *Messanæ Notitia Historica* in *duas partes* distributa. Quarum *priore*, præmissa de naturali Urbis indole ejusque primis Conditoribus tractatione, Res commemorabiles quæ ad Annum Mundi 4052 contigerunt, exponuntur, *Posteriore*

autem res Urbis cum ſacræ tum Civiles a principio Salutis reſtitutæ, ad annum CHriſti ſexcenteſimum explicantur. Interpoſitæ ſunt ad majorem Hiſtoriæ illuſtrationem digreſſiones quædam. Ex Italico primus vertit, recenſuit, notis paſſim lucupletavit, præfationem denique præmiſit idem laudatus *D. Mosheimius*, Theologus Helmſtadienſis: Italice lucem viderat prior quidem pars A. 1658., altera 1668, utraque Meſſanæ in fol. poſteriori adjunctus Catalogus Codicum MSS. Græcorum qui exſtant Meſſanæ in Archimandritatu S. Salvatoris.

235. ANTONII PHILOTHEI de HOMODEIS, Siculi qui A. 1533. 1540. & 1545. montem luſtravit, *Ætnæ Topographia*, atque ejus incendiorum Hiſtoria ex editione Nic. Oddi Veneta 1591. 4.

236. D. PETRI CARRERÆ, Sacerdotis Panormitani *Deſcriptio Ætnæ* libris III. in quibus præter varias res memorabiles, Incendiorum continetur hiſtoria, inque eorum cauſſas inquiritur. Accedunt ejusdem ſupra idem argumentum Poëmatia. Ex Italico vertit *Sigeb. Havercampus*. Italice lucem viderat Catanæ 1636. 4. *il Mongibello* &c.

237. ALEXANDRI BURGOS, Meſſanenſis, in Academia Patavina Philoſophiæ & Hiſt. Eccleſiaſticæ Profeſſoris, *Deſcriptio terræ motus Siculi* qui contigit A. C. 1693. Ex Italico A. 1695. edito Latine vertit, ſuasque curas adjecit laudatus Vir *Sigebertus Havercampus*.

The-

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ
pars X.

238. D. PETRI CARRERÆ *Monumentorum Historicorum Urbis Catanae libri quatuor*, in quibus differitur de antiqua ejus origine ac situ, de ædificiis, agris, inscriptionibus, Numis & eventis usque ad tempus CHristi Domini nostri ad eam spectantibus. Prodierunt Italice, Catanæ 1639. 1641. fol. 2. Voluminibus. Ex italico Latine vertit notasque addidit *Abrahamus Preigerus*. Volumen operis tertium quod de familiis Catanensibus Carrera paraverat, Antoninus Mongitor T. 2. Bibl. Siculæ p. 133. suppressum memorat, ne inutilia jurgia moveret aleretuè. Epistolas circiter LXV. quas sub commentitio DIODORI SICULI & Catanensium nomine Carrera subjunxit tanquam versas e Græco Italice ab *Octavio Archangelo*, Preigerus Italice cum versione sua Latina exhibet, ego Latinam Clariss. Preigeri versionem recudendam dedi Tom. 14. Bibl. meae Graecae p. 229.

239. Ejusdem CARRERÆ Disquisitio de vero significatu Numismatum quorundam Messanensium seu Mamertinorum, Catanensium &c. sive Refutatio & Censura Oppositionum F. D. *Mariani Perelli*, *Sigebertus Havercampus* ex Italico Latine vertit, Praefationem & indices adjecit. Prodierat Italice, Catanae 1641. 4.

240. D. JO. BAPTISTÆ de GROSSIS S. Theol. & J.U.D. Protonotarii Apostolici ac Regiæ & insignis Collegiatæ Ecclesiæ Catanensis Canonici, *Catanense Decachordum sive novissima S. Ecclesiæ Catanensis notitia.* Qua tum Ecclesiasticæ tum sæcularis politiæ status universus, scriptorum calamis vel intactus vel intectus intente signatur, intentius propugnatur, libris duobus ex edit. Catanensi 1642. 1647. fol.

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ
pars XI.

241. JO. BAPTISTÆ GVARNERII, Catanensis, Senatus Catanensis a secretis *Dissertationes VI. Historicæ Catanenses*, quibus de origine & antiquitatibus Urbis Catanæ, Patriæ *S. Agathæ*, de Martyrio S. Agathæ, de Translatione ejusdem, de triumpho dierum festorum honori ejus consecratorum, de beneficiis Patriæ ab ea exhibitis exponitur. Recensuit & ex Italico Catanæ 1650. 4. vulgato Latine vertit, plurimis observationibus & præfatione auxit laudatus *D. Jo. Laurentius Mosheim.*

242. D. VINCENTII MIRABELLÆ & ALAGONÆ, Equitis Syracusani, *Ichnographiæ Syracusarum antiquarum explicatio*, & Numismatum aliquot selectiorum Reip. ejusdem liberæ & Regum qui in illa dominati sunt. Ex Italico Neapoli 1613. fol. in lucem dato Latine vertit & notis illustravit, præ-

præfationes atque indices adjecit Vir clariſſ. *Sigebertus Havercampus.*

243. JACOBI BONANNI & COLUMNÆ, Ducis Montalbani, *Syracuſarum antiquarum illuſtratarum libri II.* Libro *Primo* agitur de locis & regionibus Urbis, *ſecundo* de Viris in illa Civitate illuſtribus. Varia etiam ad Antiquitatis notitiam pertinentia inſeruntur. **L' antica Siracoſa illuſtrata*, Meſſanæ 1624. 4. Ex Italico Latine vertit ſuisque Animadverſionibus auxit laudatus *Havercampus.* Hocce opus ſibi deberi potius quam Bonanno contendit Petrus Carrera initio operis de Catana, aſſentiente etiam Antonino Mongitore T. 2. Bibl. Siculæ pag. 134. quem vide tamen ſis T. 1. p. 297.

Theſauri Antiquitatum SICILIÆ
pars XII.

244. P. JOANNIS PAULI CHIARANDÆ Platienſis, S. I. *Plutia* ſive *Platia*, (hodie Piazza) Civitas Siciliæ antiqua, nova, ſacra, & nobilis. Nunc primum recenſuit, ex Italico ſermone Latine vertit, Præfatione Notisque inſtruxit *D. Joannes Laurentius Mosheim.* Præmiſſa eſt Academiæ Platienſis, *Piazzeſe*, Carmina & litteræ ex quibus patet quanti Viri hujus operis editionem ab Auctore efflagitaverint. Italice lucem vidit Meſſanæ 1654. 4.

245. P. MARII PACE, *Antiquitates Caltageronis*, Urbis pulcherrimæ Siciliæ. Ex Ita-

Italico Neapol. 1631. in lucem emisso Latine vertit, recensuit, notulas atque indices adjecit *Sigebertus Havercampus.*

246. MARIANI PERELLI, Siclensis Sacerdotis, Ordinis S. Relig. Hierosolymitanæ *Antiquitas Sicli*, (*l' antichita di* Scichili, *antichamente chiamata* Casmenas, *secunda Colonia Siracosana* Messanæ 1640. 4.) Latine ex Italico vertit laudatus Havercampus.

247. VINCENTII LITTARÆ, Netini Sacerdotis, *de rebus Netinis libri duo*, in quibus Urbis agrique descriptio, Netinorum origo, res militiæ togæve præclare gestæ, habita a Regibus privilegia, illustrium Virorum monumenta & quicquid historia dignum legi potuit, luculente ac breviter traditur. Additæ sunt *Netinorum consuetudines* jam olim sub Petro II. traditæ, ex edit. Panormitana 1583. 8. Addita de *B. Conrado Placentino* historia ab eodem Littara compendio perstricta, cui notæ nunc primum ex vitis Sanctorum Siculorum *Octavii Cajetani* subjectæ.

248. PLACIDI CARRAFÆ, J. U. D. Patricii Motucensis, in patria Tribunalis sacræ Inquisitionis Proreceptoris, *Motucæ descriptio* seu *delineatio*, in qua illius populosæ & opulentæ Urbis, & ipsius amplissimi ac celeberrimi Comitatus initium, loca, districtus, fontes, putei, Ecclesiæ, Collegia, Dignitates, Conventus, Cœnobia, Hospitia, Monasteria, Proceres, Milites, Re-

Regimen, Tribunalia, Familiæ, atque insignium Virorum pietas, doctrina, nobilitas & gesta breviter describuntur ac delineantur. Ex edit. Panormitana 1653. 4. cui VINCENTII AURIÆ Epistola de origine Motucæ inserta legitur. Ej. Carrafæ Motucam sacram sed ineditam hactenus, memorat Antoninus Mongitor T. 2. Bibl. Siculæ p. 185.

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ pars XIII.

249. AUGUSTINI INVEGES, Sacerdotis Siculi, Saccensis *Carthago Sicula*, hoc est *Caccami* sive *Caccabes* descriptio (la Carthagine Siciliana, historia della Citta di Caccamo. Panormi 1651. 4.) Opus historicum in *tres* divisum *libros* quorum *primus* continet nomen, situm & originem antiquissimæ Civitatis *Caccabes*, quæ nunc *Caccamo* dicitur. *Secundus* vero exsequitur originem XIV. nobilissimarum familiarum Normannarum, Francarum, Hispanarumque, quæ a Libertate Normanna usque ad hodiernum diem dominatæ sunt. Ex Italicis Latina fecit, præfationem atque Indices adjecit *Sigebertus Havercampus*.

250. MARIANI VALGUARNERÆ Panormitani, Regii Capellani Philippi IV. & Abbatis S. Anastasiæ &c. *de origine & antiquitate Panormi, primisque Siciliæ & Italiæ incolis* dissertatio. Ex edit. Italica Panormitana 1614. 4. *discorso dell' origine ed antichita di Palermo, e de' primi habitatori della Sicilia della Italia*, Latine convertit, recensuit, præfationem

nem præmisit & animadversiones subjecit *D. Jo. Laurentius Mosheim*, Theologus Helmst. Latine etiam versum hunc librum ab ipso auctore, sed non editum memorat Antoninus Mongitor Bibliothecæ Siculæ Tom. 2. p. 45.

251. D. FRANCISCI BARONII & MANFREDIS, Monteregalensis Sacerdotis *de Panormitana Majestate libri IV.*, ubi felicissimæ hujus Urbis antiquitas, Gloria, Primatus ac Metropolitica dignitas asseruntur & confirmantur. Ex edit. Panorm. 1630. fol. Libro tertio disserit de eruditis Panormitanis: de Oratoribus ac Poetis c. 3. de Medicis c. 4. de JCtis c. 5. de Philosophis ac Theologis c. 6.

Thesauri Antiqvitatum SICILIÆ
pars XIV.

252. AUGUSTINI INVEGES *Panormus Antiqua*, sive Urbis felicis primæ sedis, Coronæ Regis & Capitis Regni Siciliæ æræ tres, Heroica, Carthaginiensis & Romana: ubi ejus Origo, incrementa, varius status, sacer, politicus & militaris, ac omnia quæ de ipsa Nummis impressa, Marmoribus incisa, Archivis inclusa, in MSS. servata apud Auctores Græcos, Latinos, Arabes, Italos & Hispanos sparsa reperiuntur, collecta, explicata & secundum tempora sua ordinate disposita continentur. Historia ab origine Urbis Panormi (A. 2067. ante Christum) ad pu-

publicationem usque Evangelii in eadem & fundationem S. Ecclesiæ Panormitanæ. Nunc primum ex Italicis Latine versa, textu originali AuctorumGræcorum & indicibus locupletioribus aucta. Italice prodierant Panormi 1649. 1650. 1651. fol. *Il Palermo antico, sacro & nobile.* Annales regni Siciliæ quorum auctor sæpe meminit, non viderunt lucem, nisi apparatus postumus vulgatus Panormi 1709. 4. & in hoc thesauro omissus.

253. ANTONINI MONGITORIS Sacræ Domus Mansionis SS. Trinitatis Militaris Ordinis Teutonicorum Urbis Panormi, & magni ejus Præceptoris Monumenta historica. Origo, Privilegia, Immunitates, Præceptores, Commendatarii, Ecclesiæ suffraganeæ, Proventus, aliaque memorabilia ejusdem sacræ Domus recensentur & illustrantur. Ex edit. Panormitana 1721. 4.

254. JOSEPHI VINCENTII AURIÆ, J. U. D. Panormitani, Notitia Historica Originis & Antiqvitatis *Cephaledis*, Urbis placentissimæ Siciliæ. Ex Italico Latine vertit, recensuit, Notulas adjecit, atque aliquot numis auxit Sigebertus Havercampus. *Dell' origine & antichita di* Cefalu, *citta piacentissima di Sicilia, notitie istoriche* Venet. 1656. 4.

255. HIERONYMI RAGUSA, Siculi, Motycensis, S. I. *Elogia Siculorum* qui veteri memoria litteris floruerunt. Ex editione Lugd. 1689. 12.

256.

256. BENEDICTI COCHORELLÆ, Vercellensis, Canonici Regularis S. Salvatoris Lateranensis, *Tremitanæ*, (olim *Diomedeæ*) Insulæ (hodie *Tremiti*) accurata Descriptio ex edit. Mediolan. 1604.

257. PALLADII FUSCI sive NIGRI Patavini *de situ orae Illyrici libri duo* cum notis JOANNIS LUCII Dalmatæ, & ejusdem libro *de Regno Illyrici* ex edit. Amst. 1666. fol. atque additis inscriptionibus Dalmaticis * ex edit. Venet. 1674. 4.

Thesauri Antiquitatum SICILIÆ pars XV. & ultima.

258. PHILIPPI CLUVERII *Sardinia* & *Corsica* antiquae, ubi harum insularum nomina, situs, incolae, loca, aliaque ad ipsarum antiquitatem pertinentia explicantur, addita tabula Geographica aere expressa. Ex edit. Lugd. Bat. 1619. fol.

259. JOANNIS FRANCISCI FARÆ, Sassarensis, J. U. D. Archipresbyteri Turritani, *de rebus Sardois* Historia ex edit. Calaritana 1579. 4.

260. SALVATORIS VITALIS, Marensis, Regularis observantiae Franciscani, *Annales Sardiniae* ab Anno orbis conditi 1880 ad A. C. 139. duobus tomis absoluti, ex edit. Florent. 1639. fol.

261. JO. QVINTINI, Haedui *Descritio Insulae Melitae*, ex illius Commentariis rerum quo-

*In his plura notat Clar. Burmannus præf. ad part. XI. p. 16. seq.

quotidianarum ad Sophum. De prioribus hujus scripti editionibus dictum supra p.71.

262. COELII SECUNDI CURIONIS *de bello Melitensi* A.1565. gesto Historia, una cum Jo. VALETTÆ Principis Epistola, ex edit. Basil. 1567. 8.

263. Commendatoris Fr. JOANNIS FRANCISCI ABELÆ *descriptio Melitae atque adjacentium Insularum* libris IV. quibus differitur de illius Insulae Antiquitate, Colonis, locis habitatis, Antiquitatibus, Ruinis, Templis, Sacris, Statu Politico & Ecclesiastico, variis Dominis, Principatu S. Religionis Hierosolymitanae, aedibus sacris, Nobilibus familiis &c. Ex Italico sermone Latine vertit *Jo. Antonius Seinerus*, qui praefationem & indicem adjecit. Italice lucem viderat A.1647. fol. *Malta illustrata.*

264. JO. HENRICI MAJI, Fil. Professoris Giessensis, duo specimina linguae Punicae. Prius publici juris factum fuerat typis Marpurgensibus 1718. 8. Alterum brevius, nunc primum in lucem prodit.

VII. RERUM SICULARUM Scriptores quos edere pridem constituit V. C.

ANTONINUS de AMICO, Messanensis, Historiographus Regius, sed morte præventus, aliis hoc faciendum reliquit.

1. Chronologia sive brevis historia rerum in Si-

in Sicilia per CC. & plures annos ab Amiris sive Ducibus Mahumetanis in illa tyrannide dominantibus : excerpta ex Codice Arabico Chronologiæ universalis, collectæ per *Ismael Almuyadad Abulpheda* Regem Amani. Nunc primum ex Arabico Latine conversa à *Marco Dobelio Citerone*, Arabicæ linguæ Professore, hortatu ac prece Antonini de Amico, ex Codice MS. Regiæ Bibl. S. Laurentii Escurialis.

2. Epistola *Theodosii* Monachi ad Leonem Archidiaconum de captura sive expugnatione Syracusarum, A.C. 1085. ex Codice Græco MS. Bibl. Cœnobii S. Salvatoris, prope Messanam, interprete *Alexandro Vasilopolo* Zacynthio, Græcarum litterarum Professore.

3. *Lupi* protospatæ rerum in Apulia, Campania, Calabria & Sicilia gestarum ab Anno Salutis 860. ad 1102. breve Chronicon. ex Codice D. Antonii Caraccioli, Clerici Regularis Theatini, viri eruditiss.

4. Anonymi historia de evocatione Comitis Rogerii, Normanni ad capiendam insulam Siciliam. ex Codice MS. Bibl. Senatus Messanensis.

5. Roberti Guiscardi, Calabriæ & Apuliæ Ducis, & Rogerii ejus fratris, Calabriæ & Siciliæ Comitis, Principum Normannorum, & eorum fratrum, rerum in Campania, Apulia, Calabria & Sicilia gestarum

rum libri IV. auctore *Gaufrido de Malaterra*, Monacho Ordinis S. Benedicti in Cœnobio S. Ebrulphi professo. Ex Codicibus duobus MSS. perantiquis emendati & genuinæ lectioni restituti.

6. *Guilielmi Apuliensis* rerum in Apulia, Calabria & Sicilia Normannicarum libri V. ex Codice MS. D. Ferdinandi de la Marra, Ducis Guardiæ.

7. Rogeri I. Siciliæ, Ducatus Apuliæ & principatus Capuæ Regis, rerum gestarum libri IV. auctore *Alexandro* Cœnobii S. Salvatoris vallis Telesinæ Abbate, ex Cod. Hieronymi Suritæ, Regni Aragonum Historiographi.

8. *Falconis* Beneventani Chronicon, ex Cod. MS. D. Annibalis Mascambruni Beneventani, postea Episcopi Stabiensis.

9. Historia de rebus gestis Guilelmi I. & Guilelmi II. Regum Siciliæ, Ducatus Apuliæ, & Principatus Capuæ. Ex Codice MS. Bibliothecæ S. Nicolai de Arenis, Catanensis, Ord. S. Benedicti.

10. *Romualdi II.* Salernitani Archiep. Chronicon ab Orbe Condito usque ad annum Domini 1178. qui fuit duodecimus Guilelmi II. Regis Siciliæ, Ducatus Apuliæ & Principatus Capuæ. Ex duobus Codd. MSS. Vaticanæ Bibl. scilicet & Salernitanæ Ecclesiæ tabularii.

11. *Landulphi* Abbatis S. Mariæ de Flumine apud Ceccanum, Chronicon, à Card. Baro-

Baronio nuncupatum *Fossa nova*, & in suis Annalibus sæpe laudatum. Ex Codice MS. Bibliothecæ Vaticanæ.

12. Chronicon de his quæ in regno Siciliæ gesta sunt vel ubique per Orbem à tempore mortis Guilelmi II. usque ad tempora Friderici Romanorum Imperatoris semper Augusti, Jerusalem & Siciliæ Regis. Auctore Notario, *Richardo de S. Germano*. Ex Codice MS. 203. Bibliothecæ Cœnobii Cassinensis.

13. *Anonymi* Monachi *Cassinensis* rerum in Italia gestarum breve Chronicon, ab Anno Salutis 1000. usque ad 1212. ex duobus MSS. 47. & 199. qui in Cassinensi Cœnobio exstant, diligenter excerptum. Additæ sunt appendiculæ aliquot ex Codd. MSS. ejusdem Bibl. Cassinensis.

14. *Anonymi* alterius rerum in Sicilia gestarum breve Chronicon ab Anno Domini 1027. usque ad Annum 1277. Ex Codice MS. Fr. Honorii Pactensis S. T. D. Ordinis Fratrum Minorum Conventualium S. Francisci. Addita est etiam appendicula usque ad A. 1416. ex eodem Codice MS.

15. Historia de rebus gestis Manfredi, Regis Siciliæ, Ducatus Apuliæ & Principatus Capuæ, ab *Anonymo* sed Synchrono scripta. Ex Codice MS. Principis Montis Mileti.

16. *Mat-*

16. *Matthæi Spinelli de Juvenatio* Chronicon ſive Diarium, nunc primum Latinitate donatum. Ex Codice MS. D. Ferdinandi de la Marra, Ducis Guardiæ.

17. *Bernardi Desclotii*, Eqvitis Gotholani, Petri Magni Regis Aragonum & Siciliæ primi hiſtoria Hiſpanice ſcripta ac tribus libris comprehenſa, nunc primum Latinitate donata.

18. *Bartholomæi de Neocaſtro*, Siculi Meſſanenſis, Juris Civilis Profeſſoris, ac regni Siciliæ fiſci Patroni poëticum opus ſive Meſſana XV. libris, hexametris verſibus compoſitum de rebus geſtis Siculorum poſt Gallorum cladem. Ex Codice MS. in membranis D. Auguſtini de Morlanes Regni Aragonum Fiſci Patroni.

19. *Ejusd.* Hiſtoria ſui temporis, ex Codice MS. antiquo in charta bombycina, qui repertus fuit in arcula plumbea ſub altari majori veteris Eccleſiæ S. Salvatoris linguæ Phari prope Meſſanam.

20. *Nicolai Specialis* ſenioris hiſtoria de rebus geſtis Siculorum ſub Friderico Aragonio Siciliæ Rege inviĉtiſſimo. Ex duobus Codd. MSS.

21. Hiſtoria quæ *F. Michaelis de Placea* Siculi Ordinis S. Franciſci nomine circumfertur, ab exceſſu Friderici Aragoni II. hujus nominis, Regis Siciliæ, usque ad A. C. 1361. more Siculo, & 1362. more Romano. Ex Codice MS. D. Friderici de Vigintimi-

liis, Equitis Panormitani, Marchionis Hieracii fratris.

CORPORIS Scriptorum ITALIÆ MEDIOLANENSIS, Tomus XII. * sive Volumen XIV, dicatum sereniss. Reip. Venetæ.

140. ANDREÆ DANDULI ab A.C.1343. Ducis Veneti *Chronicon Venetum* a Pontificatu S. Marci ad A. C. 1280. atque inde ex ejus Historiæ Compendio deductum ad A.1342. cum continuatione RAPHAINI CARESINI ad A.1388. ex duobus MSS. Bibl. Estensis atque Ambrosiano diplomatibus ineditis aucto per *Jo. Vincentium Pinellum*, & notationibus è JOANNIS BEMBI Chronico ab A.1383. ad 1410.

141. Fragmenta *Annalium Romanorum* LUDOVICI BONCONTE MONALDESCO ** ab A.C. 1328 ad 1340, Italice ex MS. Codice Bibl. Cæsareæ Vindobonensis.

142. DOMINICI de GRAVINA Chronicon de rebus in Apulia gestis ab A. 1333. ad 1350. ex Codice MS. ejusdem Cæsareæ Bibl. sed in limine & ad calcem lacero.

143. Fratris JOHANNIS de CORNAZANIS Ord. Præd. *Historiæ Parmensis* fragmenta ab A. 1301. ad 1355. cum Latina non sup-

* Addes hæc recensioni priorum XIII. Voluminum, supra pag. 62.

** Hic, si vera est fabula, annos natus CXV. decessit circa A.1441. Confer Acta Erud. A.1729. p.290.

ſuppeterent, Italice interprete *Joanne Maria de Herba*, Parmenſi, continuando Chronico Parmenſi de quo ſupra p. 54. n. 116.

144. GVILELMI & ALBRIGETI CORTUSIORUM Hiſtoria *de Novitatibus Padua & Lombardia* ab A. C. 1256. ad 1364. longe quam in editionibus ſupra p. 99. memoratis caſtigatior ex Codicibus binis Eſtenſibus atque Ambroſiano & ex Chronico inedito *Andreæ Reduſii de Quero* qui Cortuſiorum opus compilavit: etiam Capitibus XXIV. per nobiliſſimum Virum, *Apoſtolum Zenum* ſuppeditatis in libro ſecundo auctior.

145. Ad Cortuſiorum Chronicon additamenta duo Anonymis auctoribus, Italice. Alterum ipſorum Cortuſiorum fortaſſe ab A. 1359. ad 1365. Alterum ab A. 1354. ad 1391. e MS. Codice Bibl. Eſtenſis.

146. GVALVANEI de la FLAMMA Ord. Præd. Commentarius de rebus geſtis Azonis (cui Chronicum majus ſive Manipulum florum ſupra p. 61. ſeq. memoratum auctor dedicavit) Luchini & Johannis Vice Comitum ab A. 1328. ad 1342. cum notis Viri eruditiſſ. *Joſephi Antonii Saxii*.

147. BONINCONTRI MORIGIÆ, civis Modœtienſis militia & civili prudentia clari Chronicon Modœtienſe, ab origine Modœtiæ usque ad A. C. 1349. ex MS. Codice membranaceo Bibl. Ambroſianæ, recenſente laudato Saxio.

Hactenus Vol. XIV.

* * *

Fragmentum de ORIGINIBUS LANGOBARDICIS cum *Paulo Warnefrido* in plerisque congruens e veteri membrana nuper separatim edidit notisque illustravis *Jo. Fridericus Christius*, additis excerptis ad Historiam Langobardorum spectantibus e *Conrado à Lichtenau* aliisque. Halæ Magdeb. 1728. Fragmentum illud integrum quoque exhibetur in Actis Erud. A. 1729. p. 332.

IX. THESAURUS Antiquitatum ROMANARUM congestus a V. C. JOANNE GEORGIO GRÆVIO atque editus Trajecti ad Rhenum & Lugd. Bat. apud Franciscum Halmam & Petrum van der Aa. 1694-1699. fol.

Tom. I.

Octaviani Ferrarii de Origine Romanorum a Trojanis, liber ex edit. Mediolan. 1607. 8.

Paullus Manutius de Civitate Romana ex edit. Rom. 1582. 1585. 4.

Caroli Sigonii de antiqvo jure Civium Romanorum libri II. p. 39. ex edit. Hanov. 1609. fol. & addenda ac mutanda in illo opere ex edit. * Parisiensi A. 1572. p. 1022.

Onu-

* Vir celeberr. Christianus Thomasius, qui Sigonii libros undecim de antiquo jure populi Romani recudi fecit Lipsiæ 1715. 8. præmissa diss. de usu vario studii antiquitatum in studio Jurisprudentiæ Romanæ, contendit Sigonium ea quæ in editione Paris. 1572. plura leguntur, deinde omisisse de industria in editione Paris. 1576. 4. quam insecutæ sunt Bonon. 1584. Francof. 1593. & Hanov. 1609. fol. Libri duo de antiquo jure Civium Rom. editi primum Venet. 1560. 4.

Onufrius Panvinius de Civitate Romana.
— — — de Imperio Romano ex edit. Venet. 1558. 8. Parif. 1588. 8.
Paullus Manutius de Comitiis Romanorum ex edit. Bonon. 1585. 4.
Nic. Gruchii de Comitiis Romanorum libri III. ex edit. Parif. 1555. fol. apud Vafcofan. repetita Venet. 1559. 8.
Ejusd. refponfio ad binas Caroli Sigonii refponfiones ex edit. Parif. 1565. 8.
Caroli Sigonii pofterior cum Nic. Gruchio difputatio de binis Comitiis & lege curiata ex edit. Bonon. 1566. 4. Francof. 1604. fol.
Nicolai Gruchii ad pofteriorem Caroli Sigonii difputationem refutatio ex edit. Parif. 1567. 8.
Car. Sigonius de Lege curiata Magiftratuum & Imperatorum & eorum jure ex edit. Venet. 1569. 4. Idem hic liber eft paucis mutatis qui infra tomo fecundo emendatior recurrit tertius de antiquo jure Provinciarum, ut à Chriftiano Thomafio notatum.
Paullus Manutius de Senatu Romano ex edit. Venet. 1581. 4.
Joannes Sarius Zamofcius de Senatu Romano libri II. ex edit. Venet. 1563. 4.

Tomus II.

Paullus Manutius de Legibus Romanis ex edit. Venet. 1569. 8.
Antonius Auguftinus de Legibus Rom. cum notis Fulvii Urfini ex edit. Rom. 1583. 4.

Caroli Sigonii de antiquo jure Italiæ libri III.
Ejusd. de antiquo jure Provinciarum lib. III.
Ejusd. de judiciis libri III. ex edit. Hanov. 1609. fol. De aliis dictum supra p. 168.
Sibrandus Tetardus Siccama de judicio Centumvirali ex edit. Franequer. 1596. 8.
Franciscus Hottomannus J. C. de Magistratibus Romanorum eorumque institutione.
Ejusd. de Senatu & Senatusconsulto.
Ejusd. de formulis antiquis ex edit. Genev. 1585. 8. & tomo tertio Operum, Genev. 1599. fol.
Nicolai Rigaltii, *Ismaelis Bullialdi* & *Henrici Valesii* observationes de statu & conditione populorum qui Fundi facti dicebantur lege Julia de Civitate Romana. Ex edit. Argentorat. 1670. 8. quam præcesserant aliæ Tulli Leucorum 1651. 4 Divione 1656. 4. Argentorati 1656. 8.
Carolus Sigonius de Nominibus Romanorum, ex edit Venet. 1556. fol. ad calcem commentarii in fastos.
Onuphrius Panvinius de antiquis Romanorum nominibus ex edit. ad calcem fastorum Panvinii Romanorum, Venet. 1558. fol. Heidelberg. 1588. fol.
Josephi Castalionis J. C. adversus fœminarum Prænominum assertores disputatio.
Ejusd. de antiquis puerorum nominibus ex Miscellaneis Italicis eruditis Gaudentii Roberti tomo I. Parmæ 1690. 4. secuti editionem. Rom. 1594. 4.

Petri

Petri Servii Medici Romani Miſcellaneorum cap. V. VI. VII. & VIII. quibus ſententia Caſtalionis de nominibus fœminarum refellitur. *In præfat.* ex ejusdem Roberti tomo ſecundo. Lucem viderant Servii Miſcellanea Avenione 1638.

Tomus III.

Franciſci Robortelli de Provinciis Romanorum & earum diſtributione atque adminiſtratione.

Ejusd. de judiciis, & omni conſuetudine cauſſas agendi apud Romanos ex ejus Tomo primo de vita & victu Populi Rom. Bononiæ 1559. fol. & T. 1. Miſcellan. Italic. Gaudentii Roberti, Parmæ 1690. 4.

Junius Rabirius de Haſtarum & Auctionum origine ex edit. Pariſ. 1554. 4.

Franciſci Robortelli de Magiſtratibus Impp.

Ejusd. de gradibus Honorum & Magiſtratuum Rom. ex edit. laudata, Bonon. 1559. fol. Parmæ repetita.

Guido Pancirollus de Magiſtratibus municipalibus.

Ejusd. de Corporibus Artificum, ex edit. Venet. 1593. fol. repetita 1602. fol. & Genev. 1623. fol. ad calcem Commentarii ad Notitiam Orientis & Occidentis.

Sextus Rufus de regionibus Urbis.

P. Victor de Regionibus Romæ; ambo cum emendationibus *Onufrii Panvinii* ex edit. Venet. 1558. 8. cum libris III. de Rep. Rom.

Bartholomæi Marliani Mediolanenſis, Urbis Ro-

Romæ Topographia, ex edit. Rom. 1544. fol. cum notis antea ineditis *Fulvii Ursini*, & iconibus Urbis, Romuli, Lupæ, ædificiorum celebrium, Pontis Cestii & castri Prætorii.

Onuphrii Panvinii antiquæ Urbis imago, ex edit. Venet. 1558. 8. cum libris de Rep. Romana, recusis Parif. 1588. 8. Frf. 1597. fol.

Guidonis Pancirolli, Urbis Romæ descriptio. Ejusdem de quatuordecim Urbis regionibus, earundemque ædificiis tam publicis quam privatis, commentarius ex appendice ad Commentar. in Notitiam Theodosiam Orientis & Occidentis. Venet. 1593. 1602. Genev. 1623. fol.

Georgii Fabricii descriptio Urbis Romæ, ex editione auctiore Basil. 1587. 8. Prima, minus locuples editio Basil. 1551. 8. repetita ibid. 1560. 8. Helmst. 1670. 4. & in A. Thysii Roma illustrata Amst. 1657. 12.

Alexandri Donati, Senensis S. I. Roma vetus ac recens, utriusque ædificiis ad eruditam cognitionem expositis ex edit. Rom. 1638. 4. additis figuris elegantiss. delineatis *à Joanne Goeree* ex vestigiis ædificior. ruinis, monumentis &c. Recusus fuit Donati liber Rom. 1665. 4. & Italice Rom. 1653. 8. 2. Vol.

Tom. IV.

Famiani Nardini Roma vetus, libri VIII. Italice primum editi Rom. 1666. 4. curante

Octa-

Octavio Falconerio, * & recusi ibid. 1704 4. nunc ex Italica in Latinam linguam translati à *Jacobo Tollio*. *Eliæ Boherelli* observationes ad quædam Nardini loca, præfationi Grævii ad hunc tomum insertæ sunt.

Octavii Falconerii de Pyramide C. Cestii Epulonis, dissertatio ex edit. Rom. 1666.

Ejusd. ad Carolum Datum V. C. Epistola de latere ex ædificii veteris ruderibus eruto, qvum paries ad instaurandam Panthei porticum A. cIↃ IↃ CLXI. dirueretur: ex edit. Rom. 1666. cum Nardino.

Isaaci Vossii de antiqua Urbis Romæ magnitudine ex ejus Variis Observationibus, excusis Lond. 1684. 4.

Olai Borrichii de antiqva Urbis Romæ facie dissertatio compendiaria, ex edit. Hafniensi 1686. 4.

Sexti Julii Frontini de Aqvæductibus Urbis Romæ libri II. cum notis *Roberti Keuchenii* ex edit. Amst. 1661. 8.

Raphaelis Fabretti de aqvis & aqvæductibus Veteris Romæ dissertationes III. ex edit. Rom. 1680. 4.

Joannis Chifletii Aqva Virgo, fons Romæ celeberrimus, & prisca religione sacer. Opus Ædilitatis M. Agrippæ, in vetere anulari gemma. ex edit. Antwerp. 1662. 4.

Lucæ Holstenii Commentariolus in veterem picturam, Nymphæum referentem. ex edit.

* Falconerii carmen in Romam Nardini, obvium in Sylloge Epistolarum Burmanniana T. V. p. 482.

edit. Rom. 1676. recusa ad calcem commentarii postumi in Stephanum Byzantinum. Lugd. Bat. 1692. fol.

Petri Ciacconii in Columnæ rostratæ inscriptionem à se conjectura suppletam explicatio. ex edit. Rom. 1608. 8.

Jacobi Sirmondi explanatio antiqvæ* inscriptionis * qva L. Scipionis Barbati F. expressum est elogium. ex edit. Parif. 1617. 4. repetita in Sirmondi operibus T.IV. Parif. 1696. & Venet. 1728. fol.

Josephus Castalio de templo Pacis, unde Columna exemta in Exquilinum est translata, atqve ex occasione de Jani Gemini Templo, belliqve portis. ex edit. Rom. 1614. 4.

Ejusd. explicatio ad inscriptionem Augusti qvæ in basi est Obelisci statuti per Sixtum V. Pontificem Max. ante portam Flaminiam, alias Populi. ex edit. Rom. 1589. 4.

Petri Angeli Bargæi de privatorum publicorumque ædificiorum Urbis Romæ eversoribus, Epistola ad Petrum Usimbaldum, Ferdinandi Medicis Magni Ducis Etruriæ a secretis primum. ex edit. Florent. 1589. 4.

Ejusd. commentarius de Obelisco, ad Sixtum V. Pont. Max. ex edit. Rom. 1587. 4.

Josephi Castalionis de Columna Triumphali Imp. Antonini Commentarius. ex editione Rom. 1582. repetita 1590.

Frag-

* Confer Gassendum in vita Peirescii ad A. 1616.

Fragmenta vestigii Veteris Romæ, ex lapidibus Farnesianis primum in lucem edita cum notis *Jo. Petri Bellorii* ex edit. Rom. 1673. fol. subjuncta Tabula topographica Novæ Romæ à *Jo. Baptista Falda.*

Levinii Cruylii Presbyteri Gandavensis descriptio faciei variorum locorum, qvam prospectum vocant, Urbis Romæ; tam antiqvæ qvam novæ, * ex edit. Rom. 1660. in XV. Tabulis æri incisa, additaque mappa veteris Latii.

Tomus V.

Jacobi Gutherii de veteri jure Pontificio Urbis Romæ libri IV. ex edit. Parif. 1612. 4.

Jo. Andreæ Bosii de Pontifice Max. Romæ Veteris Exercitatio Historica.

Ejusd. de Pontificatu maximo Imperatorum Romanorum Exercitatio altera. ex edit. Jen. 1656. 4. contra *Jo. Placidium* (Jac. Gothofredum.)

Mich. Angelus Causeus (de la Chausse) de insignibus Pontificis Maximi, Flaminis Dialis, Auguris, & instrumento sacrificantium. ex ejus Romano Museo. Rom. 1691. fol. le grand Cabinet Romain, Amst. 1706. fol.

Angu-

* Non satis intelligo quod in Catalogo Bibl. Vilenbroukianæ p. 75. memorantur Prospectus Urbis Romæ insignes a *Matthæo Georgio de Rubeis* delineati & tabulis maximis æri incisi a *Levino Cruyl*, charta Atlantica, & subjungitur hos prospectus in thesauro Græviano non reperiri, & qui ibi exstant, hos non esse eosdem.

Augustini Niphi libri II. de Auguriis. ex edit. Basil. 1534. 8. repetita Marpurg. 1614. 4.

Jul. Cæsari Bulengeri in Acad. Pisana humanitatis professoris de sortibus.

Ejusd. de Auguriis & Auspiciis.

— — de Ominibus.

— — de Prodigiis.

— — de terræ motu & fulminibus inter Opuscula edita Lugd. 1621. fol.

Jo. Baptistæ Belli diatriba de partibus templi auguralis ex edit. Tolosana 1637. 8.

Jo. Pierius Valerianus de fulminum significationibus ex edit. Rom. 1517. 4. Addi merebatur *Paganini Gaudentii* liber de prodigiorum significatione, vulgatus Florentiæ 1638. 4.

Justi Lipsii de Vesta & Vestalibus syntagma. ex edit. Antwerp. 1603. 4.

Ezechiel's Spanhemii de numo Smyrnæorum, seu de Vesta & Prytanibus Græcorum diatriba, post editionem ad calcem Numismatum illustris Viri Petri Seguini, Paris. 1684. 4. multum ab auctore locupletata.

Antiqvæ tabulæ marmoreæ solis effigie, symbolisque exsculptæ explicatio, qva priscæ qvædam mythologiæ, ac nonnulla præterea vetera monumenta marmorum, gemmarum, nomismatum illustrantur, * auctore *Hieronymo Aleandro* juniore. Accessit non absimilis argumenti ex-

* Laudat Aloysius Lollinus lib 1. Epist. p. 46.

expositio sigillorum Zonæ veterem statuam marmoream cingentis. Ex edit. Rom. 1616. 4.

Michaelis Angeli Causei de la Chausse Deorum simulacra, Idola aliæque imagines æreæ. Ex ejus Museo Romano, Rom. 1691. fol. quod recusum Gallice Amst. 1706. fol.

Jo. Baptista Hansenii de jurejurando veterum liber, ex edit. Tolosana 1614. 4.

Stephanus Trelierius de jurejurando.

Erycii Puteani de jurejurando antiquorum schediasma, in quo de Puteali Libonis, editum pridem Mediolani 1606. 8.

Plutarchi & Marci Zuerii Boxhornii quæstiones Romanæ, quibus sacri & profani ritus eorumque causæ & origines, plurima etjam Antiquitatis monumenta eruuntur & explicantur. Ex edit. Lugd. Bat. 1637. 4.

Tomus VI.

Francisci Bernardi Ferrarii de Veterum acclamationibus & plausu libri VII. ex edit. Mediolan. 1627. 4.

Petri Berthaldus de Ara liber singularis. editus pridem Nannetis 1636. 8.

Benedictus Bacchinus & Jacobus Tollius de sistris, eorumque figuris ac differentia. ex edit. Bononiensi 1680. & Trajectina 1696. 4.

Caspar Sagittarius de januis Veterum ex edit. Altenburg 1672. 8. una cum Auctoris Analectis.

Lazarus Bayfius de re Veftiaria. ex edit. Bafil. 1541. 4. repetita Parif. 1549. 4. apud Rob. Stephanum.

Octavii Ferrarii de re Veftiaria libri VII. ex edit. auctiore Patav. 1654. 4.

Albertus Rubenius de re Veftiaria Veterum, præcipue de lato clavo, libri duo poftumi, ex edit. qvæ curante Jo. Georgio Grævio lucem vidit Antwerpiæ 1665. 4.

Octavii Ferrarii Analecta de re Veftiaria, five ad Rubenium exercitationes, ex edit. Patav. 1670. 4.

Jo. Baptifta Donius de utraque Pænula, ex edit. Parif. 1644. 8.

Aldus Manutius, Pauli F. de toga Romanorum.

Ejusd. de tunica Romanorum.

— — de tibiis veterum. Ex ejus quæfitis per Epiftolam Venet. 1576. 8. & in thefauro Critico Gruteri T. IV. pag. 272. 289. & 251.

Theophilus Raynaudus S. I. de pileo cæterisque Capitis tegminibus tam facris qvam profanis, liber editus pridem fub nomine *Anfelmi Solerii* * Cemelienfis Lugd. 1655. & deinde ab ipfo Raynaudo A. 1662. & infertus Operum Raynaudi tomo XIII. Lugd. 1665. fol.

To-

* Solerii nomen quoque præfert editio nitida Amftelodamenfis 1671. 12. cui variæ additæ icones ære defcriptæ & ex Philippi Rubenii electis lib. 2. caput 25. de facris apicibus.

Tomus VII.

Rich. Streinius de Gentibus & Familiis Romanorum. Ex edit. Parif. 1559. fol. apud Henr. Steph. repetita Venet. 1571. 4. 1591. 8.

Antonius Augustinus Episcopus Ilerdensis de Familiis Romanorum.

Familiæ Romanæ nobiliores è *Fulvii Ursini* Commentariis. Ex edit. Rom. 1577. fol.

Notitia Dignitatum utriusque Imperii, Orientis scilicet & Occidentis ultra Arcadii Honoriique tempora, ex edit. Philippi Labbei Paris. 1651. 12. & in eam *Guidonis Pancirolli* J.U. D. celeberrimi ac in Patavina Academia Interpretis Legum primarii, Commentarii. Ex edit. Veneta 1593. repetita Lugd. 1608. Genev. 1623. fol.

Marmor Pisanum de honore bisellii. Parergon inseritur de Veterum sellis, cura *Valerii Chimentelli* J.C. in Pisano Lyceo Eloqv. & Politices Professoris. Accedit Myiodia, sive de Muscis odoris Pisanis Epistola. Ex edit. Bononiensi 1666. 4.

Tomus VIII.

Vetus Kalendarium Romanum Colotianum, * *è marmore descriptum in Ædibus Maffæorum ad Agrippinam, in tabula marmorea, superne fracta.*

M 2 Petri

* Obvium quoque in Huberti Goltzii thesauro rei antiquariæ p. 197. & in Gruteri Inscriptionibus pag. CXXXIII.

Petri Ciacconii, Toletani *notæ in Vetus Romanorum Kalendarium.* ex edit. Venet. 1581. 4.

Fulvii Ursini *notæ ad Kalendarium Rusticum* ** *Farnesianum.* ex edit. Rom. 1587. 8.

Kalendarii fragmentum, *** *quod visitur in Ædibus Capranicorum.*

Sibrandi Tetardi Siccamæ *Commentarius in Fastos Kalendares Romanorum.* ex edit. Amst. 1600. 4.

Ejusdem de veteri anno Romano Romuli & Numæ Pompilii antitheses Josepho Scaligero dicatæ. ex edit. Campis 1599. 4.

Aliud Vetus Kalendarium, quod in libris antiquis præfigitur Fastis Ovidii. ex edit. Caroli Neapolis in anaptyxi Fastorum Ovidii, Antw. 1639. fol.

Kalendarium Romanum sub Constantio, Magni filio, circa annum Christi CCCLIV. compositum, & Valentino cuidam dedicatum.

Petri Lambecii *notæ in Kalendarium illud vetus* ex tomo quarto Commentariorum de Bibl. Vindobonensi 1671. fol.

Thomæ Demsteri *Kalendarium Romanum.* ex ejus paralipomenis ad Jo. Rosini antiquitates Romanas, vulgatis Paris. 1613. fol. & deinde alibi sæpius recusis.

Dionysii Petavii S. I. *Kalendarium vetus Romanum, cum ortu occasuque stellarum.* Ex ejus Ura-

** Apud eundem Gruterum p. CXXXVIII. & Goltzium p. 205.

*** Apud Gruterum p. CXXXIV.

Uranologio, Parif.1630. & Amft. 1703. fol. p.60.

Petri Gaffendi *Kalendarium Romanum compendiose expofitum.* ex edit. Parif. 1654 4. repetita in Operum tomo qvinto. Lugd. 1658. fol.

Petri Violæ, Vicetini de *de Veterum novaque Romanorum temporum ratione libellus.* ex edit. Veneta 1546.

Hadrianus Junius *de Annis & Menfibus*, fubjuncto faftorum libro ex edit. Bafilenfi 1553. 8.

Joannes Lalamantius *de Anno Romano.* ex ejus libro edito Genev. 1571. 8 quo annum Ægyptiacum, Perficum, Arabicum, Hebræum, Macedonicum &c. Atticum cum Romano contulit p.152-207.

M. Jacobus Chriftmannus *de Kalendario Romano.* ex ejus commentario ad Alfragani Chronologica & Aftronomica elementa. Francof. 1590. 8. p. 158 - 189.

Francifcus Robortellus *Utinenfis de Menfium appellatione ex nominibus Impp.* Ex tomo primo de vita & victu populi Rom. Bononiæ 1559. fol. & Tom. 1. Mifcellaneor. Italic. Gaudentii Roberti Parmæ 1690. 4.

Jofephus Scaliger *de Veteri anno Romanorum.* Ex ejus opere de emendatione temporum lib. 2. p. 172. feqq. Lugd. Bat. 1598. & Genev. 1629. fol.

Dionyfius Petavius, Aurelianenfis, S.I. *de Veteri anno Romanorum* ex libro 2. de doctrina

na temporum c. 71. & lib. 9. c. 45. Parif. 1627. & Amft. 1703. fol.

Samuelis Petiti *Eclogæ Chronologicæ de Anno & Periodo veterum Romanorum*, five liber quintus eclogarum Chronologicarum editarum Parif. 1632. 4.

Wilhelmus Langius *de vetere anno Romanorum*, five caput XV. libri primi de annis CHrifti, Lugd. Bat. 1649. 4.

Erycii Puteani *de Biffexto liber, nova temporis Facula, qua intercalandi arcana, hactenus obfcura, illuftrantur.* ex edit. Lovanienfi 1637. 4.

Petrus Taffinus Audomarenfis, S. I. *de veterum Romanorum Anno feculari, ejusque potiffimùm per ludos Seculares celebritate, eorumque Chronologia.* ex edit. Tornaci Nerviorum 1641. 4.

Erycii Puteani *de Nundinis Romanis liber, nova Faftorum velut Facula.* Ex edit. Lovan. 1646.

E Gregorii Tholofani *Syntagmate Juris*, lib. XXV. cap. 3. *de Nundinis & Mercatibus* Frf. 1599. Lugd. 1606. fol.

Joannis Baptiftæ Belli *Diatriba de Pharfalici conflictus Menfe & Die.* ex edit. Tolofana 1637. 8.

Petri Moreftelli *Philomufus, five de triplici anno Romanorum, Menfibus eorumque partibus, deque Die civili & diverfitate dierum libri quinque.*

— — *Alypius, five de Prifcorum Romanorum Feriis liber*, ex edit. Lugd. 1605. 4.

Julius

Julius Cæsar Bulengerus *de Tributis ac Vectigalibus Populi Romani.* ex edit. Tolosæ 1612. 8.

Vincentii Contareni *de Frumentaria Romanorum Largitione liber.* ex edit. Venet. 1609. 4.

Joannis Schefferi *Agrippa liberator, sive Dissertatio de novis Tabulis.* ex edit. Argentorat. 1645. 12.

Barnabas Brissonius *de Ritu Nuptiarum & jure Connubiorum*, ex edit. Parif. 1607. 4. inter Varia opuscula.

Antonii Hotomanni, J. C. *de Veteri ritu Nuptiarum observatio.*

— — *de Sponsalibus, de Veteri ritu Nuptiarum, & jure Matrimoniorum, item de Spuriis & Legitimatione.* Ex tomo primo Opp. Genev. 1599. fol.

Joannes Meursius *de Luxu Romanorum*, ex edit. Hafniensi 1631. 4. quæ auctior priore Hagæ com. 1605. 4.

Stanislai Kobierzykii *de Luxu Romanorum commentarius.* Ex edit. Lovan. 1628. 4.

Joachimi Joannis Maderi *de Coronis, Nuptiarum praesertim, sacris & profanis libellus.* ex edit. Helmstad. 1662. 4.

Tomus IX.

Onuphrius Panvinius, Veronensis de Ludis Circensibus, libri II. cum notis *Joannis Argoli*, J. U. D. & additamento *Nicolai Pinelli*, J. C. ex edit. Patav. 1641. fol. Sine notis prodierant Antwerp. 1596. Venet. 1600. Parif. 1601.

Julius Cæsar Bulengerus, Juliodunensis, Doctor Theologus de Circo Romano ludisque Circensibus, de venatione Circi & Amphitheatri, ac de theatro. ex edit. Parisf. 1598. 8.

Onuphrii Panvinii Veronensis de Ludis sæcularibus liber; qui lucem viderat cum ejus fastis Venet. 1558. fol. & Heidelb. 1588. fol.

Agesilai Mariscotti de personis & larvis, earumque apud Veteres usu & origine syntagmation. ex editione Bononiensi 1610. 4. repetita Romæ 1639. 8. & in tomo secundo Miscellaneorum Italicorum Gaudentii Roberti, Parmæ 1691. 4.

Marquardi Freberi Cecropistromachia, antiqua Duelli gladiatorii sculptura in sardonyche exposita, ex edit. 1607. 4. cum notis *Henrici Gunteri Thulemarii* J. U. D. & Antiqvissimæ Heidelberg. Universitat. Professoris Ordin.

Justi Lipsii Saturnalium sermonum libri duo, qui de Gladiatoribus. ex edit. auctiore Plantiniana 1585. 4. identidem deinde repetita.

Ejusdem de Amphitheatro liber, in quo forma ipsa loci expressa, & ratio spectandi, & de Amphitheatris quæ extra Romam libellus, in quo formæ eorum aliquot & typi. ex edit. Plantiniana 1584. repetita 1604. 1631. 4. &c.

Onu-

Onuphrii Panvinii de triumpho commentarius notis & figuris illustratus à *Joachimo Johanne Madero*. Ex edit. Helmst. 1676. 4. Onufrii liber prodierat etiam Antw. 1596. & cum libris de ludis Circensibus Venet. 1600. Paris. 1601. & Patavii 1642. fol.

Tomus X.

Nicolai Bergierii, de publicis & militaribus Imperii Romani viis libri V. ex Gallica in Latinam linguam translati * ab *Henrico Christiano Henninio*. Gallice prodierant Paris. 1622. 4.

Henr. Chr. Henninii & *Jo. Baptista Bos* notæ ad Bergierium, nunc primum editæ.

Francisci Patricii Res militaris Romana, ex Italica in latinam linguam versa à *Ludolpho Neocoro*. Italice prodierat Ferrariæ 1583. 4. la Militia Romana di Polybio, di Tito Livio, e di Dionigi Alicarnasseo,

M 5 de-

* Memoires Historiques & Critiques A. 1722. Jan. p. 45. *C'est dommage que l' ouvrage de Mr. Bergier ait été si mal traduit en Latin, & qu'on l' ait ainsi inseré dans le grand recueil de Grevius.* Etiam Italice hoc opus versum a viro doctiss. P. Bacchino Benedictino, lego in T. 6. Niceroni memoriarum Gallice editarum de Virorum doctorum vitis & scriptis p. 398. Nec Italice tantum sed etiam Latine ut traditur in Novellis eruditorum Gallice editis Bruxellensibus quæ Amstelodami jam continuantur, A. 1729. num. 2. ubi novam Operis hujus editionem Gallicam, Bruxellensem A. 1728. 4. referunt, quod fit etiam in Diario altero, Hist. literaire de l'Europe A. 1727. Sept. p. 94. Nec Italicam tamen nec Latinam Bachini translationem typis exscriptam hactenus comperi.

dechiarata e con varie figure illustrata, opus longe diversum ab ejusdem Patricii parallelis militaribus, Italice itidem editis Rom. 1594. fol. & cujus nulla habita ratio in hoc thesauro.

Hygini Gromatici, & *Polybii* Megalopolitani de Castris Romanis, quæ extant, cum notis & animadversionibus *Ratbodi Hermanni Schelii*. ex edit. Amstelod. 1660. 4.

Rathodi Hermann Schelii dissertatio de Sacramentis.

— — de custodia Castrorum.
— — de stipendio militari.
— — de stipendio Equestri.
— — de frumento & veste.
— — de Tributo & ærario.
— — de præda.
— — de victu militum.
— — de Itinere.
— — de Agmine Polybiano.
— — de Agmine Vespasiani.
— — de telis legionum.
— — de Cohortibus Legionis antiquæ. Ex eadem editione ** Amstelodamensi.

Claudii Salmasii de re militari Romanorum liber, opus postumum. ex edit. Lugd. Bat. 1657. 4.

Jo-

** *Utinam,* inquit Grævius, *duo tomi quos de artibus bellicis Romanorum Schelius paratos habebat, ut non diu ante mortem suam mihi Vir magnus affirmabat, lucem etiam adspexissent.*

Johannis Henrici Boecleri dissertatio de legione Romana. ex edit. Argentorat. 1677. 4. repetita in Bœcleri diss. junctim editis 1710. 4. T. 2. p. 541.

Franciscus Robortellus Utinensis I. de legionibus Romanorum ex Dionis libro LIV. II. de commodis, præmiis & donis militaribus. III. de pœnis militum & ignominiis. Ex ejus lib. 1. de vita & victu Populi Rom. Bononiæ 1559. fol.

Erycii Puteani de stipendio militari apud Romanos syntagma, quo modus ejus hactenus ignoratus constituitur. ex edit. Coloniensi 1620. 8.

Vincentii Contareni de militari Romanorum Stipendio commentarius. ex edit. Veneta 1609. 4.

Michael Angelus Causeus de la Chausse, Parisiensis, de signis militaribus. ex ejus Museo Romano Rom. 1691. fol.

Petri Rami summi Philosophi & Oratoris liber de militia Caji Julii Cæsaris. ex edit. Paris. 1559. 4.

Tomus XI.

Ezechielis Spanhemii Orbis Romanus, seu ad Constitutionem Imperatoris Antonini, de qua Ulpianus leg. XVII. Dig. de statu hominum, Exercitationes duæ. Tunc primum editæ, sed hædeinde altera parte auctiores separatim recusæ sunt Lond. 1703. 4. & cum præf. erudita Jo. Gottlieb Heineccii Halæ Sax 1728. 4.

Fasti

Fasti magistratuum Romanorum ab Urbe condita ad tempora Vespasiani Augusti, à *Stephano Vinando Pighio*, suppletis Capitolinis fragmentis. ex edit. Antw. 1599. Commentarios enim amplissimos Pighii qvos in edit. 1615. ibid. tribus Voluminibus in fol. Andreas Schottus addidit, Grævius omisit.

Descriptio Consulum, ex qvo primi ordinati sunt, sive integri Fasti Consulares, quos *Idatianos* docti Viri hactenus appellarunt, opera & studio *Philippi Labbe*. Ex ejus Bibliotheca nova MStorum librorum Paris. 1657. fol. Tomo I. statim sub init.

Tironis Prosperi Aquitani Chronicon integrum, ab Adamo ad Romam captam à Genserico Wandalorum Rege. Ex eodem Labbei opere T. I. p. 16.

Fasti Consulares Anonymi, quos è codice Manuscripto Bibliothecæ Cæsareæ depromsit, & dissertatione illustravit *F. Henricus Noris*. Ad calcem libri de anno & epochis Syromacedonum edito Florentiæ 1689. & recuso Lipsiæ 1696. 4.

Anonymus de Præfectis Urbi ex temporibus Gallieni. Ut & Fragmentum Fastorum ab anno Christi 205. ad 353. ex editione *Ægidii Bucherii*. Ex ejus commentario ad Victorii Canonem Paschalem, Antwerp. 1634. fol. p. 236. & 247.

Epistola Consularis, in qua Collegia LXX. Consulum ab anno Christianæ Epochæ

XXIX.

XXIX. Imperii Tiberii Augusti decimo quinto usque ad annum CCXXIX. Imperii Alexandri Severi octavum, in vulgatis Fastis hactenus perperam descripta, corriguntur, supplentur, & illustrantur, auctore *F. Henrico Noris*, Veronens. Augustiniano. Ex edit. Bononiensi 1683. 4.

Sertorii Ursati Eq. de Notis Romanorum Commentarius. ex edit. Patav. 1672. fol.

Dissertationes de Nummis Antiquis, divisæ in quatuor Partes, Auctore *Ludovico Savoto*. Ex Gallica in Latinam Linguam nunc primum transtulit *Ludolphus Neocorus*. Gallice lucem viderant Paris. 1627. 4.

Alberti Rubenii Petri Pauli F. Dissertatio de Gemma Tiberiana, & Augustea.

Ejusdem de Urbibus Neocoris Diatribe De numo Augusti qui inscribitur *Asia recepta*, & De Natali die Cæsaris Augusti. Ex edit. Antw. 1665. 4. ad calcem librorum de re vestiaria veterum, quos supra tomo VIII. Grævius redhibuit.

Marquardi Freheri, Consiliarii Palatini, de re Monetaria veterum Romanorum, & hodierni apud Germanos Imperii, Libri duo ex edit. Lugd. 1605. 4.

Robertus Cenalis de vera Mensurarum Ponderumque ratione. ex edit. auctiore Paris. 1547. 8.

Lucæ Pati, Jurisconsulti, de Mensuris & Ponderibus Romanis & Græcis, cum his,

his, quæ hodie Romæ sunt, collatis, Libri qvinque. ex edit. Venet. 1573. fol.

Prisciani Cæsariensis, *Rhemnii Fannii*, *Bedæ Angli*, *Volusii Metiani*, *Balbi. ad Celsum*, Libri de Numis, Ponderibus, Mensuris, Numeris, eorumque Notis, & de vetere computandi per digitos ratione, ab *Elia Vineto* Santone emendati ex edit. Venet. 1565. 8. repetita 1595. 8. ut & à *Jo. Friderito Gronovio*, ad calcem librorum de Sestertiis, Daventr. 1643. 8. Amst. 1656. 8. & Lugd. Bat. 1691. 4.

Alexandri Sardi, *Ferrariensis* de Numis Liber, in quo prisca Græcorum & Romanorum pecunia ad nostri æris rationem redigitur. ex edit. Francof. 1609. 8.

Tomus XII.

Vincentius Butius de calido, frigido, & temperato Antiquorum potu, & quo modo in deliciis uterentur. Ex edit. Rom. 1653.

Julius Cæsar Bulengerus de Conviviis libri quatuor. ex edit. Lugd. 1627. 8.

Erycii Puteani reliquiæ Convivii Prisci; tum ritus alii, & censuræ. ex edit. Mediolan. 1598.

Andreæ Baccii de Thermis veterum liber singularis qui est septimus ejus operis de Thermis ex edit. Venet. 1571. fol. repetita ibid. 1588. Rom. 1622. & Venet. 1712. fol.

Francisci Robortelli Laconici seu Sudationis, quæ

quæ adhuc visitur in ruina Balnearum Pisanæ Urbis, explicatio. Ex edit A. 1548.

Franc. Mariæ Turrigii Notæ ad vetustissimam Ursi Togati, Ludi Pilæ vitreæ inventoris inscriptionem. ex edit. Rom. 1630. 4.

Martini Lipenii Strenarum Civilium & Ecclesiasticarum historia, a prima origine, per diversas Regum, Consulum, & Imperatorum Romanorum, nec non Episcoporum ætates, ad nostra usque tempora. Ex edit. Lipſ. 1670. 1677. 4.

Marci Meibomii de Fabrica Triremium liber. ex edit. Amſt. 1671. 4.

Constantini Opelii ſive Joannis Schefferi de Fabrica Triremium Meibomiana Epiſtola perbrevis ad Amicum. ex edit. quæ pro loco impreſſionis refert Eleutheropolin 1672. 4.

Iſaaci Voſſii de Triremium & Liburnicarum constructione, diſſertatio. Ex ejus Variis Obſervationibus p. 95. ſqq. Lond. 1685. 4.

Jacobi Philippi Thomaſini de Donariis ac Tabellis Votivis liber ſingularis. Ex edit. Utinenſi 1639. 4.

Vincentii Alſarii à Cruce Genuenſis de Invidia & Faſcino veterum, libellus, ad Rob. Titium. Ex edit. quæ publici juris facta eſt Lucæ 1595. 4.

Joannis Schefferi de Antiquorum Torqvibus ſyntagma. Ex edit. Holm. 1656. 8. Hæc deinde poſt editum pridem Grævii theſaurum eſt recuſa cum notis Joannis Nicolai, Han. b. 1707. 8.

Michaelis Angeli Causei de la Chausse dissertationes tres:

I. De Vasis, Bullis, Armillis, Fibulis, Annulis, Clavibus, Tesseris, Stylis, Strigilibu Guttis, Phialis Lacrymatoriis, & de Manibus æneis vota referentibus.

II. De Mutini Simulacris.

III. De Æneis Antiquorum Lucernis. Ex Museo ejus Romano, Rom. 1691. fol.

Octavii Ferrarii Dissertatio de veterum Lucernis sepulchralibus. ex edit. Patav. 1686. 4.

Picturæ antiquæ sepulcri Nasoniorum in via Flaminia: delineatæ & æri incisæ à *Petro Sancto Bartolo*: explicatæ vero & illustratæ a *Johanno Petro Bellorio*; ex Italica lingua in Latinam vertit *Ludolphus Neocorus*. Italice lucem viderant Romæ 1691. fol.

Jacobi Gutherii de Jure Manium, seu de ritu, more, & legibus prisci Funeris, Libri tres. ex edit. Paris. 1615. 4.

— — Choartius Major, vel de Orbitate toleranda, ad Annam Robertum J. C. Præfatio, ibid.

Petri Morestelli Pompa feralis, sive Justa funebria Veterum, libri decem. ex edit. Paris. 1621. 8.

X No-

X. Novus THESAURUS ANTIQUITATUM ROMANARUM congestus ab ALBERTO HENRICO de SALLENGRE, Serenissimæ Principis Arausionensis Consiliario. Hagæ Comitis apud Henricum du Sauzet 1716. fol.

Tomus I.

Julii Minutoli Cælestinorum Abbatis, S. Theol. L. Sacror. Canonum & Ecclesiasticæ Historiæ Professoris Dissertationes 1) de Urbis Romæ Origine & Fundatione. 2) incrementis & casu, 3) Topographia. 4) De Romanorum domibus. 5) Templis, 6) Sepulchris & 7) de Romanorum Ædificiis Judicialibus. Ex edit. Romana 1689. 8. Acta Eruditor. Tom. 2. supplementi p. 565.

Lucii Fauni de Antiquitatibus Urbis Romæ libri V. ex Italico Latine versi curante Michaele Tramezino, qui eos Alexandro Farnesio dedicavit, edidirque Venet. 1549. Italice A. 1548. lucem vidisse ex Catalogo instructiss. Bibl. Barberinæ didici.

Josephi Mariæ Suaresii, Episcopi Vasionensis de foraminibus lapidum in priscis ædificiis diatriba, ex edit. Lugd. 1652.

Andreæ Alciati, JCti de Magistratibus Civilibusque & Militaribus Officiis Romanorum Dissertatio, ex edit. A. 1528

Laurentii Jouberti Monspeliensis Medici de Gymnasiis & generibus Exercitationum

N apud

apud antiquos celebriorum liber, una cum altero de Balneis Antiqvorum tum Græcorum tum Romanorum, editus auctore in aula Henrici III. Regis Galliæ occupato, à fratre Francisco Jouberto JCto, Lugd. 1581.

Henrici Noris de duobus Numis Diocletiani & Licinii dissertatio duplex cum parergo Chronologico de Votis Decennalibus Imperatorum atque Cæsarum. ex edit. Patav. 1685. fol.

Poggii Florentini de Fortunæ Varietate Urbis Romæ, & de ruina ejusd., Descriptio ex edit. Argentinensi Operum Poggii 1513. f. Longe auctius deinde hoc opus Nicolao V. dicatum publici juris factum est à Jo. Oliva, Rhodigino ex Cod. Ottoboniano quatuor libris constans Parisiis 1723. 4. una cum LVII. Pogii Epistolis. Parisiensem editionem ex MS. Codice Barnstofiano emendat V. C. Christoph. Augustus Heumannus in Actis Erud. A. 1725. p. 223. & in Poecile Tom. 2. lib. 1. p. 95. 101. 105.

Felicis Contelorii, Protonotarii Apostolici de Præfecto Urbis liber, ex edit. Romana 1631. 4.

Marmoris Patavini inscripti obscuri Interpretatio triplici Commentario *Thomæ Reinesii*, *Fortunii Liceti* & *Lucæ Holstenii*, cum Mantissa pro Antiquariis Patavinis ex edit. quam Parisiis 1667. 4. curavit e museo

ſeo Reineſii dignus diſcipulus ejus Frid. Brummerus.

Delineatio Dianæ Arelatenſis à *Franciſco de Rebatu*, Conſiliario Regio & ejusd. Civitatis Sedis Decano, nunc primum e Gallico idiomate in Latinum verſa. Gallice lucem viderat Atrebate A. 1659.

Geminæ Matris Sacrorum titulus ſepulchralis explicatus, verus exequiarum ritus una detectus a *Jo. Jacobo Chiffletio*. Philippi IV. Hiſpan. Regis Medico a Cubiculis. Ex edit. Bruxellenſi 1634. 4.

Henrici Thomæ Chifletii Jo. Jacobi F. diſſertatio de Othonibus æreis.

Claudii Chifletii Laurentii F. Dolanæ Academiæ Anteceſſoris de antiquo numiſmate liber poſtumus cum ſuperiore diſſ. excuſus Bruxell. 1628. & editione altera correctiore quam Sallengrius ſecutus eſt Antwerp. 1656. 4.

Georgii Grenii Holſati, qui deinde Electori Sax. Joanni Georgio III. a ſacris fuit, de Ruſticatione Romanorum Commentariolus.

Ejusdem de antiquarum Villarum apud eosdem ſtructura: ex edit. Lipſienſi 1667. 12.

Aldi Manutii Pauli F. Aldi N. Diſſertationes Epiſtolicæ 1) de Reatina Urbe, agroque, Sabinaque Gente. 2) de Aquis in Urbem Romam olim influentibus. 3) De ratione intercalandi. 4) De accumbendi & comedendi ratione, 5) de Convivio tempe-

pestivo & intempestivo. 6) De auspiciis. 7) De trabea. 8) De subselliis. 9) De signo & statua. 10.) De parma, clypeo, scuto, pelta, ancile. 11) De primipilo. 12) De Drachmis & 13) De Sestertiis. Ex Quæsitis ejus per Epistolam, luci datis Venet. 1577. 8. ac postea recusis in tomo quarto thesauri Critici Gruteriani.

Paulli Jovii de Romanis piscibus libellus, ex edit. Romana 1554. fol. Scriptus liber A. 1524. & dicatus Lud. Farnesio Cardinali.

Joannis Baptistæ Donii Patritii Florentini de restituenda salubritate Agri Romani, opus postumum ex edit. Florent. 1667. 4.

Gaillardi Guirani explicatio duorum vetustorum Numismatum Nemausensium æreorum, ex edit. secunda auctiore Arausionensi 1657. 4.

Jacobi Grasseri Basileensis de Antiquitatibus Nemausensibus Dissertatio ex edit. Paris. 1607. 8.

Christiani Wilhelmi Eybenii dissertatio de ordine Equestri veterum Romanorum, ex Analectis Patris magnam partem repetita atque cum ejus scriptis vulgata Argentorati 1684. fol.

Joannis Servilii de mirandis Antiquorum Operibus, Opibus & veteris ævi rebus pace belloqve magnifice gestis libri III. ex edit. Lubecensi 1600. 4.

Phi-

Philippi Ludovici Hannekenii D. & Prof. Orator. postea Theologi inclyti de cura domestica Romanorum dissertationes quatuor ex edit. Giessæ 1669. 4.

TOM. II.

Andreæ Cirino, Clerici Regularis Messanensis Antiqvarum Lectionum de Urbe Roma ejusque Rege Romulo liber singularis, ex edit. Panormitana 1665. fol.

Claudii Salmasii de Secretariis dissertatio nunc primum edita, & a Clariss. Oudino Divione ad Sallengrium transmissa ex Bibliotheca Nobilissimi JCti Jacobi Augusti de Chevanes.

Octavii Ferrarii de Pantominis & Mimis Dissertatio in Patavino Lyceo publice olim recitata, ex edit. V. C. Jacobi Facciolati qui eam D. Joannis Fabricio, Theologo Helmstadiensi dedicavit Patav. 1714. Guelpherbyti, 8.

Nicolai Galliachii qui Ferrario successit & A. 1702. æt. 72. * diem obiit, de ludis scenicis Mimorum & Pantomimorum, syntagma postumum, quod Marcus Antonius Madero Venetæ Divi Marci Bibliothecæ curator publici juris fecit Patavii 1713. 4.

Jo. Antonii Astorii Epistola de Deo Brotonte quem Brontontem sive Tonantem inter-

N 3 pre-

* Nic. Comnenus Papadopoli p. 383. hist. Gymnasii Patavini.

pretatur, ad eruditiss. Virum Apostolum Zemium, data Venet. 1698.

Ejusdem Commentariolum V. C. Antonio Magliabechio dedicatum in antiqvum *Alcmanis* Poëtæ Laconis monumentum allatum e Græcia, ex edit. Veneta 1697.

Jacobi Andreæ Crusii de nocte & nocturnis officiis apud Veteres, commentatio, ex editione Bremensi auctiore 1660. 12. Prior A. 1652. lucem viderat sub titulo: Disquisitio de nocte ejusque divisione, commodis & incommodis nocturnis.

Petri Bertii Geographi & Professoris Regii de aggeribus & pontibus hactenus ad mare exstructis digestum novum ad Ludovicum XIII. Galliæ Regem. Paris. A. 1629. qui auctori emortualis fuit.

Ludovici Ferdinandi, Comitis *Marsilii* Epistola ad eruditiss. Virum Bernhardum de Montfaucon, de Ponte sub Imperio Trajani supra Danubium exstructo, nunc primum ex lingua Italica in Latinam versa. Italice occurrit T. 22. Diarii eruditorum Italiæ p. 116. cui jungenda ejusdem illustrissimi atque eruditissimi Comitis splendidum & luculentnm opus, Historia Danubii, Hagæ Comitis 1726. folio reguli edita T. 2. p. 25. seqq. & figura XXXIII. & T. 1. tab. Geographica XIV. & XXXIX.

Pauli Petavii in Francorum curia Consiliarii, antiquariæ supellectilis portiuncula & Veterum numorum γνώρισμα constans XII. magnis tabulis æneis, perpulchra anti-

tiquitatis monumenta cum rarioribus numorum typis, ſed ſine expoſitione offerentes ex edit. Pariſ. 1610. 4.

Caroli Breti, Regis Galliæ Conſiliarii & in Curia ſubſidiaria Regni, Fiſci Advocati de ordine antiqvo Judiciorum Civilium apud Romanos commentarius. Ex edit. Pariſ. 1604. 4.

Hieronymi Magii Anglarienſis de tintinnabulis liber poſtumus, cum notis *Franciſci Swvertii* F. & figuris æneis ex edit. Amſt. 1664. 12. Cum Sweertii notis lucem viderat Francofurti & Hanov. 1608. 8.

Ejusdem *Magii* de eqvuleo liber poſtumus, cum notis *Gothofredi Jungermanni*. ex edit. Hanov. 1609. 8. repetita Amſt. 1664. 12.

F. Angeli Roccha, Epiſcopi Tagaſtenſis & Apoſtolici ſacrarii Præfecti de Campanis commentarius, ex edit. Rom. 1612. 4.

Hieronymi Boſſii, Ticinenſis, civis Nobilis & Romani Patricii, atque in Palatina Academia Eloquentiæ Profeſſoris Regii de Toga Romana commentarius ex edit. Ticinenſi 1612. quæ repetita eſt Amſt. 1672. 12.

Ejusdem de Senatorum lato clavo Obſervationes novantiquæ in Syntagmata XIX. tributæ. ex edit. Ticinenſi A. 1618. 4.

Ejusdem Iſiacus, ſive de Siſtro opuſculum. Ex edit. Mediolanenſi 1622. 12.

Ejusdem Janotatius, ſive de Strena, vulgatus primum Mediolan. 1628. 8.

TOM. III.

Gisberti Cuperi, Consulis & Camerarii Daventriensis, nec non Regiæ Paris. Academiæ Inscriptionum & Bonarum Litterarum Socii, de Elephantis in numis obviis Exercitationes duæ, paullo ante obitum ab illustri auctore ad umbilicum perductæ, & ex ejus chirographo nunc primum editæ. Obiit vir amplissimus eruditissimusque mense Decembri A. MDCCXVI. Addita sunt de quadrigis Elephantorum observata *Henrici Noris* in duplici diss. de numis Diocletiani & Licinii diss. I. c. 4 5. 6 & *Ezechielis Spanhemii* in notis ad Orat. 1. Juliani Imp. p. 155. & *Antonii Pagi* in diss. Hypatica p. 178.

Jacobi Gutherii in Senatu Parisiensi Advocati, Civis & Patricii Romani, de Officiis domus Augustæ, publicæ & privatæ libri III. ex edit. Paris. 1628. 4. recusa Lipsiæ 1672. 8.

H. F. Salomon Expraetoris Burdigalensis & in Senatu Aquitanico Præsidis, de Judiciis & poenis Romanorum: item de Officiis Vitæ Civilis, Commentaria. ex edit. Burdigalensi 1668. 12.

Josephi Lanzoni M. D. Ferrariensis & in patrio Gymnasio Lectoris Ordinarii, de Coronis & unguentis in Antiquorum Conviviis Exercitatio, ab Italica, quæ A. 1698. prodiit, in Latinam linguam traducta, sectio-

ctionibus distincta & notulis aucta ab *Hieronymo Baruffaldo*, Ph. D. Ferrariensi. Ferrariæ 1715. 8.

Ejusd. *Baruffaldi* Electa Convivalia, excerpta ex variis auctoribus, & de armis Convivalibus schediasma.

Ejusdem de Præficis, ad illustrationem Urnæ sepulcralis Fl. Quartillæ I. Præficæ Dissertatio.

Josephi Lanzoni Medici Ferrariensis de luctu mortuali Veterum adversaria ad Laur. Pantarolum Venetum. *ibid.*

Laur. Joannis Molini de clavibus veterum Dissertatio. Ex edit. Upsaliensi 1684. 8.

Incerti Scriptoris Interpretatio Inscriptionum quæ Antiquariæ, quæ urbis est Bæticæ in Hispania, reperiuntur. Opusculum A. 1585. scriptum, sed nunquam antea editum.

Philippi a Turre Episcopi Adriensis explicatio Inscriptionis Taurobolii Lugdunensis A. 1704. repertæ.

P. D. Purpurini a Faventia Cælestinorum Ordinis S. Benedicti Secretarii, ad Kalendarium Romanorum Amiterni (nunc vulgo S. Vittorino in Vestinis) effossum minuscula Commentaria. Ex edit. Neapolitana 1680. 4.

Dominici Aulisii de Leon de Gymnasii constructione & Mausolei architectura Opuscula duo.

Ejusd. de Colo sive Cribro Mayerano Epistola ad D.D. Didacum Vincentium a Vidania, Gymnasii Neapolitani Præfectum. Ex edit. Neapoli 1693. 4.

Claudii Francisci Meneſtrier è Soc. Jesu, de eodem Colo Epistola ad Cl. V. Marcum Mayerum, nunc primum e Gallico idiomate in Latinum versa.

Raphaelis Volaterrani de Magistratibus & Sacerdotiis Romanorum ex ejus libro XIX. commentariorum Urbanorum, cum notis Petri Scriverii ad Inscriptiones nonnullas quæ vitiose à Volaterrano prolatæ sunt. Ex ejus Roma illustrata.

Jani Guilelmi Lubecensis de Magistratibus Reip. Romanæ, dum in Libertate Urbs fuit, libellus, ex edit. Rostochiensi 1577. 8.

Ritus aliquot Consulares ex P. Ovidii Nasonis Epistolar. Ponticarum libro IV.

Georgii Vauchopii, Scoti de Magistratibus Veteris Populi Romani, tractatus ad Georgium Duglassium, Elinheli apud Scotos Equitem, ex edit. Romana 1595. repetita Cadomi 1595. 8.

Æ. Prævotii, Uxellodunensis, de Magistratibus populi Rom. commentarius. Ex edit. Lausannæ 1578. 8.

Henrici Bebelii, Justingensis, de Sacerdotiis & Magistratibus Romanorum libellus, ex edit. Argentorat. 1513. 4.

Petri

Petri Fabri, Regii Conſiliarii, Libellorum Ordinarii Magiſtri, & in Senatu Toloſano Præſidis, de Magiſtratibus Romanorum Commentarius. ex edit. ad calcem ejus libri primi Semeſtrium.

Eryci Puteani Pecuniæ Romanæ ratio facillimo ad noſtram calculo revocata. Ex edit. Lovanienſi 1622. 8.

Hermanni Conringii de ſtudiis liberalibus Urbis Romæ & Conſtantinopolis, Diſſertatio, ad leg. 1. Cod. Theodoſiani ex edit. Helmſtadienſi 1657. 4.

Chriſtophori Cellarii de ſtudiis Romanorum litterariis in Urbe & Provinciis Diſſertatio. ex edit. Halenſi 1698. 4. quæ deinde repetita eſt inter ejus diſſertationes Academicas, Lipſ. 1712. 8. p. 341. ſqq.

XI. BIBLIOTHECA VOLANTE.

JOHANNES CINELLUS *Calvolus* Forolivienſis, Patricius Florentinus & in Academia Florentina Medicæ artis Profeſſor, inter *Gelatos* Academicos Bononienſes Aſſiduus, inter *Diſſonantes* Mutinenſes attemperatus (l' Accordato) inter *Concordes* Ravennatenſes reſuſcitatus (Riſvegliato) inter *Incitatos* Faventinos auxius (l'Affannato,) nec non ex *Inthronatis* Senenſibus, diem obiit Laureti A. 1707. octogenarius. Inter ejus ingenii monumenta notiſſimum eſt quod *Bibliothecam volantem* inſcripſit, & cujus nomine imprimis Cinellum docta per ora

ora virum volare notarunt Acta Erud. A. 1689. p. 249. ubi vitam S. Hieronymi ab eo conſcriptam & p. 345. ubi pluteum ſextum Bibl. volantis referunt. Opus integrum rariſſime junctim conſpicitur, quod diviſum eſt in *Scanzias* hoc eſt pluteos ſive repoſitoria XX. diverſis in locis nec uno tempore in lucem edita. Totum verſatur in recenſendis per ſeries atque alphabetico ordine (Italorum maximam partem & aliorum) ſcriptis volantibus hoc eſt minutis quæ propter parvitatem ſuam facile ſe ſubducunt atque manibus hominum elabuntur, ut ſunt diſſertationes, Panegyrici aliæque Orationes, libelli, ſententiæ judiciariæ, ſcripta eriſtica, vitæ, dramata & poëmatia varii generis, relationes & ſcripta cujus libet argumenti ac doctrinæ compendiaria. In ſingulis pluteis trecentorum plus minus ejusmodi opuſculorum tituli annotantur, additis ſubinde elogiis & curioſis de auctore vel ſcripto obſervationibus. Prima *ſcanzia*, liceat enim hoc vocabulo uti, lucem cum ſecunda a) vidit Florentiæ 1677. 8. Tertia & quarta Neapolitanis exſcripta typis eſt A. 1682. quinta b) Parmæ A. 1686. Romæ c) ſexta A. 1689. ſeptima & octava d) Parmæ

a) Giornale de' letterati di Roma A. 1677. p. 135. Journal des Sav. 1679. p. 141. (164.)
b) Giornale de' letterati di Parma 1686. p. Bibl universelle T. 3. p. 286.
c) Acta Erud. 1689. p. 345.
d) Act. Er. 1693. p. 236.

mæ A. 1692. nona Venetiis 1700. apud Andream Polettum: decima e) Venetiis 1705. undecima Mutinæ 1695. duodecima & decima tertia Romæ 1697. per Franciſcum de Lazaro, decima quarta f) inſerta Muſeo Minervæ Venetæ T. 3. p. 266 — 288. & ſeparatim quoque excuſa Venet. 1691. 8. decima quinta & decima ſexta g) prodiit itidem Venetiis 1706. 8. in cujus præf. quatuor adhuc pluteos auctor promittit. Sed decimum ſeptimum tantummodo Ferrariæ 1716. cum duodevigeſimo A. 1717. ex Cinellianis ſchedis vulgavit, atque ipſe undevigeſimum ultimumque vigeſimum poſt Cinelli obitum addidit Patavii h) præſtantiſſ. *Sancaſſenus*, inter Academicos Philoponos Faventinos, *Inſufficientis* nomine celebris. Alia in Cinelli laudem & cæteras ejus lucubrationes vel ſtudio ejus data luci aliorum ſcripta celebrant Gregorius Leti in Italia regnante T. 3. p. 512. ſeq. & Julius Niger in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum p. 277. ſeq. Bibliothecam autem volantem cum prope effugiat quærentium oculos, operæ pretium eſſet in ſtudiorum uſus revocare

e) Act. Er. 1706. p. 67.
f) Cum præf. Hieronymi Albrizi. Venet. 1700. fol.
g) Recuſa Venet. 1722. 8. Giornale de' letterati d'Italia T. 34. p. 479.
h) Giornale de' letterati d'Italia T. 26. p. 458. T. 28. p. 440. T. 31. p. 433.
i) Act. Er. 1707. p. 528. Ausführlicher Bericht vom Büchern 1708. p. 670.

care nova editione, atque indice communi ornatam uni volumini, quod non tam facile avolaret, includere. Magliabechii consilio hanc operam in se suscepisse Cinellum notat Morhofius lib. 1. polyhistoris c. 18. qui argumenta & summaria opusculorum accuratius ab eo notata fuisse desiderat, quanquam in plerisque titulus pro argumento esse satis possit videri.

Cinello & Sancasseno jungendus CAROLUS CARTARI, cujus est liber hoc titulo: Pallade bambina, o vero Bibliotheca delli opusculi volanti che si conservano nello palazzo delli Signori ALTIERI. Con una succincta relatione della Bibliotheca Altieria in Roma 1694. 4.

XII. Thesaurus Antiquit. Græcarum, quorum tribus prioribus tomis Effigies Virorum ac Foeminarum illustrium adjecta brevi descriptione singulorum auctore V. C. JACOBO GRONOVIO. Totum opus duodecim in folio Voluminibus Lugd. Bat. 1697 ad 1702. apud Petrum van der Aa.

Tomus I.

Memorabilia temporis mythici, quod Trojano bello terminatur, complectens.

A. Prometheus
B. Lachesis & Atropos
C. Musæ
D. Damascus

E. A-

E. Athos
F. Rhodope
G. Nymphæum Apolloniatarum.
H. Cyclops
I. Cecrops
K. Hellen
L. Europa
M. Cadmus
N. Semiramis
O. Endymion
P. Lacedæmon
Q. Beroe
R. Danaus
S. Atys
T. Midas
U. Ganymedes
X. Marſyas
Y. Tityus
Z. Pergamus
Aa. Ino cum Melicerta
Bb. Tmolus
Cc. Agave
Dd. Zethus, Amphion & Dirce
Ee. Ff. Gg. Perſonæ Bacchicæ
Hh. Niobe.
Ii. Bellerophon
Kk. Prœtis
Ll. Perſeus & Andromeda
Mm. Minos
Nn. Cydon
Oo. Naxus

Pp.

Pp. Tenus
Qq. Scylla
Rr. Dædalus
Ss. Ariadne
Tt. Minotaurus
Uu. Corcyra
Xx. Taras
Yy. Leda
Zz. Hyacinthus
Aae. Cephalus & Procris.
Bbb. Oeneus
Ccc, Callirrhoe
Ddd. Æetas
Eee. Jaſon.
Fff. Orpheus
Ggg. Euphemus.
Hhh. Hylas & Hercules
Hhh. 2.—Ab Nymphis raptus
Iii. Calais
Kkk, Cyzicus
Lll. Medea
Mmm (Meleager
(Meleagri mors
Nnn. Meleager cum capite Apri Calydonii
Ooo. Atalanta
Ppp. Alceſtis & Admetus
Qqq. Abdera
Rrr. Achelous
Sss Omphale
Sss 2. Iole
Ttt. Theſeus

Uuu. Phædra
Xxx. Oedipus
Yyy. Iomus
Zzz. Regina Amazonum
Aaaa. Hesperides
Bbbb. Smyrna
Cccc. Myrlea
Cccc. 2. Sipylus
Dddd. Herculis pugna cum Amazone
Eeee. Stymphalis
Ffff. Admeta
Gggg. Hyllus
Hhhh. Aventinus
Iiii. Eurypylus
Kkkk. Eubœa
Llll. Sardus
Mmmm. Alabandus
Nnnn. Atreus
Oooo. Paris
Pppp. Hector
Qqqq. Andromache
Rrrr. Laocoon
Ssss. Iphigenia
Tttt. Achilles
Uuuu. Diomedes
Xxxx. Ajax Locrensis
Yyyy. Chiron
Zzzx. Machaon
Aaaaa. Æneas cum Anchise & Julo.

Plerasque effigies veteres quæ in hoc primo thesauri tomo & proximis duobus exhi-

bentur & explicantur, ante Gronovium vulgaverant illustraverantque *Fulvius Ursinus* Rom. 1570. fol. *Joannes Faber* Antwerp. 1606. 4. *Jo. Petrus Bellorius* Rom. 1686. fol. *Mich. Angelus Causeus* in Museo Romano ibid. 1691. fol. *Jacobus Sponius* in Miscellaneis eruditæ Antiquitatis. Lugd. 1695. fol. *Abraham Gorlæus* in Dactyliotheca & *Leonhardus Augustinus* in gemmis & sculpturis antiquis, quæ utraque scripta cum explicationibus suis ediderat laudatus Gronovius Lugd. Bat. 1694. 1695. 4. Plures ejusmodi antiquæ icones obviæ in *William Stuckeley* itinere curioso in Angliam, Lond. 1724. fol. de quo libro Historia litteraria Europæ, edita Gallice Hag. 1726. 8. Septemb. p. 30. *Laurentii Begeri* Colloquium sive Dialogus vulgatus sub nomine *Dulodori*, quo nonnulla in tomis tribus primoribus thesauri Gronoviani notantur, lucem vidit Berolini 1702. fol.

Tomus II.

Memorabilia primiorum veræ Historiæ sæculorum complectens usque ad Alexandrum M.

1 *Fama*
2 *Mensis*
3 *Ulysses*
4 *Nauplius*
5 *Nausicaa*
6 *Circe*

7 *Si-*

7 *Sirenes*
8 *Leander*
9 *Hero*
10 *Codrus*
11 *Maro*
12 *Pergamus Junior*
13 *Arethusa*
14 *Alpheus*
15 *Crysas*
16 *Acragas*
17 *Patreus*
18 *Homerus*
19 *Idem*
20 *Idem*
21 *Idem*
22 *Hesiodus*
23 *Dido*
24 *Caranus*
25 *Faustulus*
26 *Romulus*
27 *Amphinomus & Anapias*
28 *Egeria*
29 *Byzas*
30 *Thales*
31 *Solon*
32 *Pittacus*
33 *Alcaeus*
34 *Sappho*
35 *Anacharsis*
36 *Battus*
37 *Pherecydes*
38 *Stesichorus*

39 *Attus Navius*
40 Pythagoras
41 *Anacreon*
42 *Sibylla*
43 — *Cumana*
44 — *Manlia*
45 — Phrygia
46 *Malchus Imperator Carthag.*
47 *Charondas*
48 *Zaleucus*
49 *Archytas*
50 *Milo*
51 *Columna Rhegia*
52 L. *Junius Brutus*
53 *Mutius Scævola*
54 *Miltiades*
55 *Cynægirus*
56 *Heraclitus*
57 *Democritus*
58 *Hippocrates*
59 *Themistocles*
60 *Pindarus*
61 *Cimon*
62 *Sophocles*
63 *Euripides.*
64 *Zeno Eleates*
65 *Athenarum & Heracleæ concordia*
66 *Socrates*
67 *Alcibiades*
68 *Aristophanes*
69 Lysias
70 *Cratevas*

71 *He-*

71 *Herodotus*
72 *Thucydides*
73 *Moſchion*
74 *Leodamas*
75 *Ariſtomachus*
76 C. *Marcius Coriolanus*
77 L. *Domitius Ahenobarbus*
78 L. *Quintius Cincinnatus*
79 C. *Servilius Ahala*
80 *Idem*
81 *Iſocrates*
82 *Euclides*
83 *Plato*
84 *Ariſtippus*
85 *Aſpaſia*
86 *M. Manlius*
87 *Antiſthenes*
88 *Diogenes Cynicus*
89 *M. Curtius*
90 *Ariſtoteles*
91 *Xenocrates*
92 *Theophraſtus*
93 *Demoſthenes*
94 *Æſchines*
95 *Phocion*
96 *Epicurus*
97 *Monimus*
98 *Menander*
99 *Philemon*
100 *Poſidippus.*

Tomus III.

1 *Phthia*, Æacidæ Regis filia, Pyrrhi mater.
2 *Docimus*, Heros, Urbis cognominis conditor.
3 *Nemausus*, Urbis cognominis conditor.
4 *Aratus Astrologiæ Poeta*, in Numismate æreo apud Fulvium Ursinum.
5 *Theocritus*, apud Fulv. Ursinum in marmore.
6 *M. Atilius Regulus.*
7 *Aratus Sicyonius*, apud Ducem Ferrariæ in æreo nomismate.
8 *Hamilcar*, apud Fulv. Ursinum in nomismate argenteo.
9 — *Et Hannibal.*
10 *Hannibal*
11 *M. Claudius Marcellus*
12 *Archimedes*
13 *P. Cornelius*
14 *Aluccius* Hispanus, sponsa ab Scipione donatus.
15 *P. Cornelius Scipio Africanus.*
16 *Q. Claudia Vestalis.*
17 *P. Cornelius Scipio Nasica.*
18 *Chrysippus*, apud Fulv. Ursinum in nomismate æreo.
19 *T. Quinctius Flaminius*, Græciæ ab Philippi jugo liberator.
20 *Carneades Cyrenæus*, apud Cardinalem Farnesium in marmore.
21 *M. Porcius Cato*, Censorius, ex Dactyliotheca Fulvii Ursini in gemma.

22 *Eu-*

22 *Eucharis*, in scenæ Græcæ arte apud Romanos prima excellens.
23 *P. Terentius Afer*, ex vetustissimo Codice Vaticano.
24 *L. Cornelius Lentulus*, Prætor Romanus.
25 *Metrodorus Ephesius.*
26 *Pythodoris*, Stephanophorus sacri certaminis.
27 *Xenocrates* Medicus.
28 *Mantias*, pharmacis componendis laudatus.
29 *Heraclides* Tarentinus, Medicus Empiricus.
30 *Andreas*, Medicus celebris.
31 *Nicander* Colophonius, Theriacorum scriptor.
32 *Sextius Niger*, Medicus & rè herbaria clarus.
33 *Pamphilus* Alexandrinus, Grammaticus & herbarum interpres.
34 *Apollonius*, Medicus & herbarius insignis.
35 *A. Postumius*, Consul Romanus.
36 *C. Cælius Caldus*, Consul.
37 *C. Marius*, VII. Consul.
38 *L. Cornelius Sulla.*
39 *Q. Pompejus Rufus.*
40 *Mago* & *Dionysius* Uticenses, apud Fulv. Ursinum in gemma.
41 *Posidonius* Stoicus, Ciceronis Præceptor, apud Card. Farnes. in marmore.
42 *M. Tullius Cicero.*
43 *Cn. Pompejus Magnus.*

44 *M. Atius Balbus*
45 *M. Arrius secundus.*
46 *Saserna* Fratres, Milites Cæsaris in Africa.
47 *Cn. Pompejus*, Filius.
48 *M. Junius Brutus.*
49 *C. Sallustius Crispus*, in Thesauro Christinæ Reginæ.
50 *Atilius Cimber.*
51 *M. Antonius.*
52 *L. Livineus Regulus.*
53 *L. Servius Rufus.*
54 *C. Antonius Restio.*
55 *Memoria belli Philippensis.*
56 *Q. Atius Labienus.*
57 *L. Antonius.*
58 *Sex. Pompejus.*
59 *M. Vipsanius Agrippa.*
60 *Dioscorides*, Medicus celebris.
61 *C. Numonius Vaala.*
62 *P. Virgilius Maro*, apud Fulv. Ursinum in nomismate æreo.
63 *Idem*, apud Petrum Stephanonium in gemma.
64 *Q. Horatius Flaccus*, ex nomismate in Thesauro Christinæ Reginæ Aug.
65 *Ovidius Naso*, apud Feliciam Rondanini, Clariss. Matronam Romanam.
66 *T. Livius* Patavinus, Patavii in T. Livii Mausoleo.
67 *Cæcina Pætus* & *Arria.*
68 *L. Annæus Seneca*, apud Excell. D. Gasparum de Haro & Gusman, Catholicæ Majestatis

tis apud Innocent. XI. Oratorem, inde Neapolitani regni Proregem.

69 *C. Postumius*

70 *A Persius Flaccus*, olim in Bibliotheca Jacobi Cardinalis Sadoleti; postea Fulvii Ursini.

71 *M. Mettius Epaphroditus*

72 *Apollonius Tyaneus*, Pythagoricus & præstigiator, ex nomismate æreo in Thesauro Reginæ Christinæ.

73 *Sex. Julius Frontinus.*

74 *Rufus Ephesius*

75 *Theon Smyrnæus*

76 *Junius Rusticus*, M. Aurelii Præceptor, ex Fulvii Ursini Bibliotheca.

77 *Sextus* Chæronensis, Plutarchi Nepos, M. Aurelii Præceptor, ex nomismate æreo Sponii.

78 *Ælius Aristides*, in Bibliotheca Vaticana.

79 *Cl. Galenus*

80 *Conspectus* prior sedentium Medicorum VII. e Codice antiquissimo MS. Dioscoridis, qui exstat in Bibl. Cæsarea.

81 — Posterior eorundem.

82 *L. Apulejus* ex nomismate æreo in thesauro Reginæ Christinæ.

83 *Lucius*

84 *Papinianus* & *Plautia.*

85 *Julia Procla*

86 *Anicius Probus* & *Proba.*

87 *Sacerdos Germanus*, portans navigium Isidis.

88 *Facies Batava.*
89 *Agamemnon.*
90 *Eryx,* in Sicilia luctator insignis.
91 *Numa Pompilius*
92 *Sindus* armatus, ad flagellum Domini pavescens.
93 *Abaris* Hyperboreus
94 *Empedocles,* Philosopus Agrigentinus.
95 *Charondas,* Legislator Catinensium creditus.
96 *Pytheus,* Poeta Colophonius, ex Fulvii Ursini Bibliotheca.

Tomus IV.

Nicolai Gerbelii in Græciæ Mich. Sophiani descriptionem explicatio, in qua docetur, quem fructum, quamque voluptatem allatura sit hæc pictura Studiosis, si diligenter eam cum Historicorum, Poetarum, Geographorumque scriptis contulerint. Ejusdem de situ, nominibus & Regionibus Græciæ, Celebrium Urbium descriptio &c. ex edit. Basil, 1549. fol. nunc figuris æneis elegantissimo artificio a Iohanne Goeree delineata.

Ioannis Laurenbergii enarratio Græciæ antiquæ postima, tabulis Geographicis & notis exornata. ex edit. Sam. Pufendorfii Amst. 1661. forma quarta oblonga.

Ubbonis Emmii Vetus Græcia, opus distinctum in tomos tres: quorum. I. Descriptionem habet

habet Regionum a Græcis habitatarum, cum adjunctis Insulis: II. Complectitur res gestas Græcorum III. Repræsentat statum ac formam præcipuarum ejus gentis rerum publicarum, ex edit. Lugd. Bat. 1626.8. repetita minori forma inter Resp. Elzevirianas, nunc aucta *additamentis Auctoris ante hac ineditis & suis locis insertis, ac subjectis notulis*, cum fig.

——— Athenarum veterum Descriptio, *cum appendice & emendat.*

——— Lacedæmonia antiqua, *cum appendice.*

——— de Republica Carthaginiensium.

——— de Republica & legibus Cretensium

——— de Republica Argivorum.

——— de Republica Thebanorm.

——— de Republica Corinthiorum

——— de Republica Syracusana.

——— de Republica & statu Corcyræorum.

——— de Samo & ejus Republica.

——— de Chio & ejus statu ac fortuna.

——— de Republica & statu Rhodiorum.

——— de Republica & fortuna Achæorum.

——— de Republica & fortuna Ætolorum.

——— de Statu Acarnanum.

——— de Statu Epiri.

——— de Concilio Amphictyonico.

——— de Statu & Republica Massiliensium.

de

——— de Republica Locrensium in Italia.
——— de Lyciorum Republica in Asia.
——— de inclinatione & interitu Reipublicæ Atticæ, Spartanæ, & Carthaginiensis.
——— de situ, amplitudine & magnificentia Portus Carthaginis.

Johannis Meursii de Populis & Pagis Atticæ, liber singularis, in quo antiquitates Atticæ plurimæ, ex edit. Lugd. Bat. 1616. 4. cum paralipomenis Auctoris vulgatis pridem cum Meursii Theseo. Trajecti 1684. 4. & cum supplementis & observationibus *Jacobi Sponii* ex ejus itinere in Græciam. plus simplici vice edito Gallice.

——— Athenæ Atticæ, sive de præcipuis Athenarum antiquitatibus libri III. ex edit. Lugd. Bat. 1624. 4. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucta.*

——— Ceramicus geminus, sive de Ceramici Atheniensium utriusque antiquitatibus, liber singularis postumus ex edit. Trajecti ad Rhen. 1663. 4.

——— Archontes Athenienses, sive de iis, qui Athenis summum istum Magistratum obierunt, libri quatuor, ex edit. Lugd. Bat. 1622. 4. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucta.*

Tomus V.

Guilielmi Postelli tractatus de Republica, seu Ma-

Magiſtratibus Athenienſium ex edit. Pariſ. 1541. 4. repetita Baſil. 1541. 8. & Lugd. Bat. 1635. & 1645. forma minore.

Antonii Thyſii de Republica Athenienſium diſcurſus politicus.

——— Collatio Legum Athenienſium & Romanarum. ex edit. Lugd. Bat. 1645. forma minore inter Resp. Elzevirianas.

Johannis Meurſii Piſiſtratus, ſive de ejus Vita, & Tyrannide, liber ſingularis, ex edit. Lugd. Bat. 1623. 4. *nunc ex ipſius Auctoris chirographo aucta.*

Caroli Sigonii de Republica Athenienſium libri IV. ex edit. Bonon. 1564. 4.

——— de Athenienſium temporibus liber.

——— Lacedæmoniorum tempora. ex edit. Venet. 1564. 4. deinde repetita cum aliis Sigonii ſcriptis de Rep. Hebræorum Romanorumq; Francof. 1593. fol. Hanov. 1609. fol.

Johannis Meurſii Fortuna Attica, ſive de Athenarum origine, incremento, magnitudine, potentia, gloria, vario ſtatu, decremento, & occaſu, liber ſingularis, ex edit. Lugd. Bat. 1622. 4. *nunc ex ipſius Auctoris chirographo aucta.*

Jo. Meurſii Atticarum Lectionum libri VI. in qvibus antiqvitates plurimæ proferuntur, ex edit. Lugd. Bat. 1617. 4. *nunc ex ipſius Auctoris chirographo aucta.*

Jo.

Jo. Meursii Piræeus, sive de Piræeo, Atheniensium portu celeberrimo & ejusdem antiquitatibus liber singularis postumus. ex edit. Traject. 1687. 4.

— — Themis Attica, sive de Legibus Atticis, libri II. postumi, ex edit. Traject. ad Rhen. 1685. 4.

— — Solon, sive de ejus Vita, Legibus, Dictis, atque Scriptis, liber singularis ex edit. Hafniensi 1632. 4. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucta.*

— — Areopagus, sive de Senatu Areopagitico liber singularis, ex edit. Lugd. Bat. 1624. 4. *ex ipsius Auctoris chirographo aucta.*

Marquardi Freheri Decisionum Areopagiticarum Sylvula. ex edit. Frf. 1599. 4. repetita Francofurti ad Oderam 1672. 4.

Martini Schoockii qui Rhodiorum quoque & Massiliensium Remp. similiter describere voluit, Achaja Vetus, ejus situs, antiquitas, respublica, reges, tyranni, leges, bellum &c. ex edit. Traject. ad Rhen. 1664 formaminore.

Johannis Meursii de Regno Laconico, liber singularis. postumus ex edit. Traject. 1687. 4.

— — Miscellanea Laconica, sive Variarum Antiquitatum Laconicarum libri IV. postumi, ex edit. Amst. 1661. 4.

Nicolai Cragii Ripensis de Republica Lacedæmoniorum, libri IV. post edit. Heidelber-

bergensem ex officina Petri Santandreani 1593. 4. *auctiores & emendatiores.*

Tomus VI.

Joachimi Stephani Pomerani, J. U. D. de Jurisdictione veterum Græcorum Atheniensium maxime, liber, ex ejus opere de jurisdictione Judæorum, Græcorum Romanorum & Ecclesiasticorum Francof. 1604. 8. repetita 1660.

Joachimi Perionii de Magistratibus Græcorum & Romanorum, libri tres. ex edit. Paris. 1559. sæpius deinde repetita.

Heraclidæ Pontici de Politiis Græcorum libellus, cum interpretatione Latina Nicolai Cragii. ex edit. Heidelberg. 1593. 4. ad calcem Cragii de Rep. Lacedæmoniorum.

Johannis Adami Osiandri de Asylis Gentilium dissertatio. ex ejus libro de asylis Hebræorum, Gentilium & Christianorum. Tubing. 1673. 4.

Johannis Baptistæ Crophii Antiquitates Macedonicæ, sive de Regio Macedonum principatu, moribus, atque militia libri III. *cum figuris*. ex edit. Jenensi 1682. 4.

Petri Hendreich Massilia, ejus situs, administratio, respublica, leges, instituta, religio, studia, militia, &c. ex edit. Argent. 1658.

Burchardi Niderstedt Melita vetus & nova, Hephæstia Insula, Melita subterranea, &c. ex edit. Helmst. 1659. fol.

Petri-

Petri Gyllii de Bosporo Thracio, libri III.
— — de Topographia Constantinopoleos & de illius Antiquitatibus libri IV. ex edit. Lugd. 1561. 4. sæpe & deinde repetita, etiam inter Resp. Elzevirianas, & novissime in V. C. Anselmi Bandurii Imperio Orientali, Paris. 1711. fol.

Georgii Dousæ de Itinere suo Constantinopolitano Epistola. Accesserunt Veteres inscriptiones Byzantio & ex reliqua Græcia allatæ cum quibusdam Doctorum Virorum Epistolis, ex edit. Lugd. Batavor. 1600. 8.

Leonardi Aretini Commentaria rerum Græcarum. ex edit. Argent 1610. fol. per Sixtum Brunonem recognita.

Wolfgangi Lazii Græciæ Antiqvæ variis numismatibus illustratæ libri II. ex edit. Lugd. 1539. repetita Hanov. 1605. fol.

Josephi Laurentii Disquisitio de Rebuspublicis, Suffragiis, Conciliis, Accusationibus, Juramentis &c. Veterum. Ex ejus Philomathia edita Vicentiæ 1631. & recusa Lugd. 1666. fol. lib. III. diss. 21. & 19. lib. IV. diss. 12. lib. II. diss. 1. & 48. & lib. III. diss. 10.

Everardi Feithii Antiquitatum Homericarum libri IV. in quibus ferme omnes eorum temporum per Græciam ritus, Cerimoniæ ac Mores, tam in Sacris qvam in Profanis, exponuntur & illustrantur. Ex edit. Lugd. Bat. 1677. 12. *Nicolai*

Nicolai Damasceni de moribus Græcorum aliarumque Gentium libellus, cum interpretatione Latina *Nicolai Cragii*. ex edit. Heidelbergensi 1593. 4. ad calcem libri de Rep. Lacedæmoniorum qui fuit supra Tomo V. TOMUS VII.

Danielis Clasenii Theologia Gentilis, seu demonstratio qua probatur Gentilium Theologiam (ceu tenebras) Deos, Sacrificia & alia ex fonte Scripturæ (ceu luce) originem traxisse, in tres partes divisa. ex edit. Magdeb. 1653. 4. repetita Francof. 1684. 4.

Josephi Laurentii Varia Sacra Gentilium, in quibus de eorum Religione, Diis, Templis, Sacrificiis, Festis, Asylis, &c. agitur. Ex ejus Philomathia. III. 1. II. 49. I. 41. 35. III. 2. I. 1. II. 14. II. 42 I. 4. 27. 15. IV. 20. II. 10. III. 2. II. 30. 18. III. 6. II. 24. IV. 7. 13. 5. I. 40. 35. 43.

Abrahami Ortelii Deorum Dearumque capita, ex antiquis numismatibus collecta: Historica narratione illustrata à Francisco Sweertio. *cum figuris*. ex edit. Antwerp. 1573. 4.

Julii Cæsaris Bulengeri de Oraculis & Vatibus liber.

—— de Templis Ethnicorum. ex ejus Opusculis editis Lugd. 1621. fol.

Johannis Henrici Eggelingii Mysteria Cereris & Bacchi, in Vasculo ex uno onyche. *cum figuris*, ex edit. Bremensi 1682. 4.

Johannis Meursii Panathenæa, sive de Minervæ illo gemino festo, liber singularis, ex edit. Lugd. Bat. 1619. 4. sed *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucta.*

—— Eleusinia, sive de Cereris Eleusiniæ sacro, ac festo, liber singularis, itidem ex edit. Lugd. Bat. 1619. 4. *nunc aucta ex ipsius Auctoris chirographo.*

Johannis Nicolai de ritu antiquo & hodierno Bacchanaliorum, commentatio. ex edit. Helmst. 1679. 4.

Johannis Jacobi Helleri Dietenheimia Franci Exercitatio de DEo Ignoto Atheniensium.

Jacobi Sponii ignotorum atque obscurorum quorundam Deorum Aræ, notis illustratæ, cum quorundam Eruditorum Epistolis ad eandem rem pertinentibus ex edit. Lugd. 1677.

Stephani Byzantini Grammatici de Dodone fragmentum, quo tota veterum doctrina & fabulatio de perantiquo oraculo isto continetur, cum Exercitationibus recognitis *Jacobi Gronovii*, cum figuris ex edit. Lugd. Bat. 1681. 4.

Jacobi Triglandii J.F.I.N. Conjectanea ad quædam obscura fragmenti de Dodone loca, ad Jac. Gronovium, ut in thesauro ederentur transmissa A. 1699.

Johannis Antonii Venerii Nobilis Veneti de Oraculis & Divinationibus Antiquorum, tractatus succinctus & exquisitus. ex edit. Venet. 1624. 4.

Symbolica Dianæ Ephesiæ Statua à *Claudio Men-*

Menetrejo Visuntino Ceimeliothecæ Barberinæ Præfecto exposita, multis novis additionibus, nummis & monumentis antiquis illustrata. ex altera auctiore editione Rom. 1688. fol. Prima prodierat ibid. 1657. 4.

Lucæ Holstenii Epistola ad Franciscum Cardinalem Barberinum de Fulcris, seu Verubus Dianæ Ephesiæ simulacro appositis. *cum figuris.* Ex eadem Romana editione. Hanc Epistolam postea Jac. Gronovius etiam exhibuit in notis ad Minucium Felicem p. 209. Lugd. Bat. 1709. 8.

Johannis Petri Bellorii notæ in Numismata tum Ephesia, tum aliarum urbium, Apibus insignita. *cum figuris.* ex edit, Rom. 1688. fol.

—— Expositio symbolici Deæ Syriæ simulacri. *cum figuris.* ex eadem Romane editione.

Marmorea Basis colossi Tiberio Cæsari erecti A. U. C. 783. ob civitates Asiæ restitutas post horrendos terræ tremores; reperta Puteolis A. 1693. Cujus colossi & simul Grammatici Apollonii fides à *Johanne Meursio* ad Phlegontem oppugnata defenditur, tantum non oculis exhibetur & venusta proponitur. Tempus, numerus & nomina civitatum restitutarum ubique falsus & varius ab recentibus Commentatoribus traditur; verus & certus ex marmorea Basi publico instrumento feliciter probatur. Ad Serenissimum

ac Reverendiſſimum Principem Franciſcum Mariam Mediceum, &c. Primus trans Alpes vulgavit, revocavit, notis & obſervationibus illuſtravit *Laurentius Theodorus Gronovius*, cum figuris ex edit. Lugd. Bat. 1697. recuſa 1720. 8.

Laurentii Pignorii Canonici Tarviſini Magnæ Deum Matris Idææ & Attidis initia, ex vetuſtis monumentis eruta *cum figuris*. ex edit. Venet. 1624. 4. repetita Amſt. 1689. 4. ad calcem commentarii in menſam Iſiacam.

Johannis Fazoldi Græcorum Veterum Hierologia, hoc eſt de plurimis Græcorum Gentilium antiquitatibus, ritibusqve Sacris: inprimis de feſtis diebus, Sacerdotibus, Templis & Aris: de Ludis item ac certaminibus, diſſertatio. ex edit. Jenenſi 1676. 12.

Petri Caſtellani Heortologion, ſive de feſtis Græcorum Syntagma, in quo plurimi Antiquitatis ritus illuſtrantur. ex edit. Antwerp. 1617. 8.

Johannis Meurſii Græcia Feriata, ſive de Feſtis Græcorum, libri VI. ex edit. Lugd. Bat. 1619. 4. additis *notis antea ineditis & marmore ταυροκαθαψίων.* cum figuris.

Johannis Jonſtoni de Feſtis Græcorum ſchediaſma. ex edit. Uratislav. 1660. 12. recuſa 1670. 12.

Julii Cæſaris Bulengeri de Ludis Veterum liber unicus. ex edit. Lugd. 1627. 8.

Johannis

Iohannis Meursii Græcia ludibunda, sive de Ludis Græcorum liber singularis, ex edit. Lugd. Bat. 1622. 4. & 1625. 8.

Danielis Souterii Ecclesiæ Harlemensis Pastoris Palamedes, sive de tabula Lusoria, Alea & variis ludis, libri tres. ex edit. Elzeviriana Lugd. Bat. 1625. ad calcem Meursii.

Andreæ Senftlebii JCti Uratislaviensis de Alea Veterum liber singularis. ex edit. Lipf. 1667. 8.

Cælius Calcagninus de Talorum ac Tesserarum & Calculorum Ludis, ex more veterum, in gratiam Lilii Gregorii Gyraldi. ex ejus Operibus junctim editis Basileæ 1544. fol. p. 286. sqq.

Tomus VIII.

Iohannis Meursii Orchestra sive de Saltationibus veterum, liber singularis. ex edit. Lugd. Bat. 1618. 4.

Iohannis Baptistæ Casalii de Ritu Nuptiarum, ac de Jure Connubiali veterum dissertatio. ex ejus opere de ritibus Rom. 1644. 4. Frf. 1681. 4.

Iosephi Laurentii de Sponsalibus & Nuptiis Antiquorum libellus. Ex ejus Polymathia lib. 3. diss. 8. & 15.

Barnabæ Brissonii ad Legem Juliam de Adulteriis liber singularis. Ex ejus variis opusculis Paris. 1607. 4.

Josephi Laurentii de Adulteris, & Meretricibus tractatio. Ex ejus Polymathia lib. I. diss. 28. lib. 2. diss. 36. & 25.

Johannis Meursii de Puerperio Syntagma. ex edit. Hagæ Comitis 1604. 8. ubi additum est libro de funere.

Josephi Laurentii de Natalitiis, Conviviisque, quæ in iisdem agitabantur, exercitatio. ex ejus Polymathia lib. 1. diss. 11. lib. 2. diss. 36. lib. 4. diss. 10. & lib. 1. diss. 12. & 19.

— — de Præconibus, Citharœdis, Fistulis, ac Tintinnabulis collectio. Ex eadem Polymathia lib. 1. diss. 32. lib. 2. diss. 46. lib. 4. diss. 14. & lib. 1. diss. 25.

Lilii Gregorii Gyraldi, de Comœdia, ejusque apparatu omni & partibus commentarius. Ex ejus Dialogo sexto de Poetarum historia.

Julii Cæsaris Scaligeri de Comœdia, & Tragœdia, ejusque apparatu omni & partibus commentatio. Ex lib. 1. Poëtices c. 5. sqq. usque ad 27.

— de Versibus Comicis tractatus ad Sylvium Cæsarem filium. In aliis editionibus ut ante Terentium Nic. Cami in Usum Delphini, de Comicis dimensionibus inscribitur.

Joachimi Camerarii de Comicis Versibus diatriba, Ex ejus Plauto Basil. 1568. 8.

Johannis Baptistæ Casalii de Tragœdia & Comœdia lucubratio. ex ejus opere de ritibus Rom. 1644. 4. Frf. 1681. 4.

Alber-

Alberici Gentilis de Actoribus & Spectatoribus Fabularum non notandis disputatio. ex edit. Hanov. 1609. 8.

Veterum Grammaticorum *Evanthii* & *Donati* de Tragœdia & Comœdia commentatiunculæ, cum Terentio Lindebrogii & alibi sæpius editæ.

De Fabularum, Ludorum, Theatrorum, Scenarum ac Scenicorum antiqva consuetudine, libellus ex optimis auctoribus collectus ad Comicos facilius intelligendos.

Iohannis Ludovici Fabricii de Ludis Scenicis Dialexis casuistica quinqvepartita. Ex ejus operibus junctim editis Tiguri 1698. 4. p. 174. sqq.

Petri Fabri Agonisticon sive de Re Athletica, Ludisque Veterum Gymnicis, Musicis, atque Circensibus Spicilegiorum tractatus, tribus libris comprehensi, opus tessellatum. *Cum ejusdem Paralipomenis*. ex edit. Lugd. 1592. 4.

Inscriptiones Athleticæ nuper repertæ, editæ & notis illustratæ ab *Octavio Falconerio*, quibus accesserunt aliæ ex Africanis marmoribus recens descriptæ. *cum figuris*. ex edit. Rom. 1668. 4.

Barnabæ Brissonii Commentarius ad L. Dominico. de Spectaculis, in C. Theod. & L. omnes dies, cod. de Feriis. ex ejus Variis Opusculis Paris. 1607. 4.

Josephi Laurentii de Agyrtis, Histrionibus, Acclamationibus, & Osculis Investigatio. Ex ejus Polymathia lib. 1. diss. 31. lib. 2. diss. 11. & 27. seq.

Joannis Meursii F. Collectanea de Tibiis. ex edit. Sorana 1641. 8.

Musonii Philosophi opus de Luxu Græcorum, in quo de Helluonibus, Bibacibus, Generibus Poculorum, Vino, Coronis quibus in conviviis veteres utebantur, Unguentis, Musicis Instrumentis, Bellariis, Saltationibus, Parasitis, Generibus Placentarum, ac Meretricibus insignibus, ab *Stephano Nigro* ex Athenæi Dipnosophisticis congestum. ex edit. Basil. 1532. 4.

Petri Bellonii de Admirabili Operum Antiquorum & rerum suspiciendarum præstantia, libri tres. ex edit. Paris. 1553. 4.

Philo Byzantius de septem orbis spectaculis, Græce, cum notis & interpretatione Latina Leonis Allatii. ex edit. Rom. 1640. 8.

Phlegontis Trolliani de rebus mirabilibus liber, græce, cum interpretatione Latina Guilielmi Xylandri, ac recensione notisque Johannis Meursii. ex edit. Lugd. Bat. 1620. 4.

—— *Ejusdem* de Longævis libellus, cum interpretatione Latina Guilielmi Xylandri, ac recensione notisque Joannis Meursii. ibid.

Joannis Friderici Gronovii de Museo Alexandrino exercitationes Academicæ, habitæ anno

anno MDCLXVII. post caniculares ferias, ab filio ejus exceptæ: *& nunc primum edita.*

Ludolphi Neocori de Museo Alexandrino diatribe: *nunc primum edita.*

Tomus IX.

Iani Cornarii de Conviviis Veterum Græcorum, libellus. ex edit. Basil. 1548. 8.

Andreæ Baccii de Conviviis antiqvorum, deque solemni in eis Vinorum usu, atque ritu Cœnarum sumptuosissimo, libri quinque. ex edit. Rom. 1596. fol.

Iohannis Baptistæ Casalii de Tricliniis, Conviviis, Hospitalitate, & Tesseris Veterum, Exercitatio, *cum figuris.* Ex libro de profanisRomanorum ritibus c. XXV. & XXI. sive potius ex opere de Urbis & Romani olim Imperii splendore Rom. 1650. fol.

Iosephi Laurentii Opuscula, de Conviviis, Hospilitate, Tesseris & Strenis. ex ejus Polymathia lib. III. diss. 12. lib. II. diss. 23. & 38. lib. IV. diss. 6. lib. I. diss. 21. lib. IV. diss. 19. & 18. & 11. lib. III. diss. 16. & lib. IV. diss. 17.

Iacobi Sponii de Origine Strenarum Dissertatio Epistolica, Historicomoralis ad Stoffelium archiatrum Ducis Wirtenberg. Friderici Augusti Lugd. 1674. Ejusdem argumenti dissertationem Gallicam habes in Sponii libro, recherches curieuses d'Antiquité diss. 30. pag. 485. sqq. Lugd. 1683. 4.

Jacobi Philippi Thomasini Æmoniæ Episcopi de Tesseris Hospitalitatis, liber singularis, in quo jus hospitii universum, apud veteres potissimum, expenditur. ex edit Patav. 1647. 1654. 4. & Amst. 1670. 12. Accedunt qvædam ex Antonii Augustini dialogis de Numismatibus & Johanne Chifletio ad majorem illustrationem hinc inde inserta, *cum figuris.*

Josephi Laurentii de Prandio & Cœna Veterum, ac de aliis ad eadem spectantibus Miscellanea. ex ejus Polymathia lib. 2. diss. 40. 50. 20. 22. lib. I. diss. 8. 7. 9. 10. lib. II. diss. 35. 34. lib. III. diss. 24. lib. I. diss. 44. lib. III. diss. 23. lib. I. diss. 34. lib. II. diss. 17. 43. 8. lib. IV. diss. 15. lib. 2. diss. 19. 31. 11. & 26.

Petri Castellani Kreophagia, sive de esu Carnium, libri IV. ex edit. Antwerp. 1626. 8.

Hieronymi Mercurialis de Potionibus ac Eduliis antiquorum Mantissa. excerpta ex ejus sex libris Variarum Lectionum. Venet. 1588. 4.

Adriani Turnebi de Vino ac ejus usu & abusu libellus. ex edit. Paris. 1600. 8.

Johannis Henrici Meibomii de Cerevisiis Veterum, potibusqve & ebriaminibus extra vinum aliis Commentarius. ex edit. Helmst. 1666. repetita 1671. 1684. 4.

Johannis Baptistæ Casalii de Thermis & Balneis Veterum, tractatio, *cum figuris.* ex ejus opere de ritibus Rom. 1644. Frf. 1681. 4.

Petri

Petri Servii de Odoribus, Dissertatio Philologica. ex edit. Rom. 1641. 4.

Lazari Baysi de Vasculis, libellus, sive animadversiones in tractatum de Auro & Argento legato, *cum figuris*. ex edit. Basil. 1541. 4. recusa Paris. 1549. 4.

Antonii Thylesii Consentini de Coloribus libellus ex edit. Basil. 1563. 8. ad calcem Actuarii.

Pomponii Gaurici de Sculptura, sive Statuaria, liber ad Herculem Ferrariæ Principem ex edit. A. 1542.

Ludovici Demontiosii Commentarius de Sculptura, Cælatura Gemmarum, Scalptura & Pictura antiquorum, libri duo. ex edit. Rom. 1585. 4. in libro cui titulus: *Gallus Romæ hospes* & cum Vitruvio Jo. Laëtii, Amst. 1649. fol.

Aldus Manutius, *Pauli F.* de Cælatura & sculptura Veterum ad Aloysium Mocenicum, ex Manutii quæsitis per Epistolam T. IV. thesauri Critici Gruteriani p. 314.

Philostratus de Pictura, ex Iconum initio, Latine.

Julii Cæsaris Bulengeri de Pictura, Plastice, Statuaria libri duo. ex edit. Lugd. 1627. 8.

Johannis Baptistæ Casalii de Insignibus, Anulis, Fibulis &c. Syntagma, *cum figuris*. ex ejus opere de Ritibus Rom. 1644. 4. & Francof. 1681. 4.

Josephi Laurentii de Re Vestiaria Syntagma. Ex ejus polymathia lib. 3. diss. 5. lib. 2. diss. 30. lib. 1. diss. 26.

Octa-

Othonis Sperlingii de Crepidis Veterum Diatribe, ex edit. Hafnienſi 1699. 8.

Theodori Gazæ de menſibus Atticis liber ex interpretatione *Iohannis Perelli.*

Ejusdem Perelli de ratione Lunæ epactarum, & menſis intercalarii Commentariolus. ex edit. Baſil. 1536.

Petri Hagueloni LexovienſisCalendarium trilingue, ſeu de menſibus Hebræorum, Græcorum, & Romanorum, dialogus, ex optimis quibusque Auctoribus collectus: ex edit. Pariſ. 1557. 8.

Ioannis Lalamantii Diſſertationes tres, I. De Tempore & ejus partibus, II. De anno Macedonum, ſeu Græcorum, III. De anno Attico, rara & exquiſita rerum ſcitu digniſſimarum cognitione, ac diverſi generis Auctorum explicatione refertæ. Ex ejus libro excuſo A. 1571. 8. apud Joannem Criſpinum, qui inſcribitur Exterarum fere omnium & præcipuarum Gentium anni ratio & cum Romano collatio.

Petri Caſtellani de Menſibus Atticis, nec non de menſibus & anno Græcorum. Athenienſiumque diatriba. ex edit. Antwerp. 1617. 8.

Samuelis Petiti de anno Attico, ex ejus Eclogarum Chronologicarum, libro quarto. Pariſ. 1632. 4.

Stephani Pighii Themis Dea, ſeu de lege Divina: ubi præter alia reconditæ antiquitatis, multa de Horis. ex edit. Antwerp. 1568. 8.

Ste-

Stephani Pighii Mythologia De Horis, sive anni partibus, ex Symbolis antiqui cujusdam toreumatis argéntei, quod extat apud Rever. Dominum Antonium Perrenotum, Episcopum Atrebatensem. *cum figuris.* ex eadem edit. Antwerpiensi.

Iacobi Usserii de Macedonum & Asianorum anno solari dissertatio, cum Græcorum Astronomorum parapegmate, ad Macedonici & Juliani anni rationes accommodato. Ex edit. Lond. 1648. 8. Hæc recusa quoque est Lugd. Bat. 1638. 8. cum libro Jo. Seldeni de anno civili vett. Hebræorum, & Genevæ 1728. fol. cum Usserii Annalibus.

Iosephi Laurentii Lucensis de Annis, Mensibus, Diebus, Horis &c. tractatio. Ex ejus Polymathia lib. III. diss. 16. lib. I. diss. 13. lib. III. diss. 22. & 20.

Phlegontis Tralliani de Olympiis Fragmentum, cum Latina interpretatione & notis Johannis Meursii. Ex edit. Lugd. Bat. 1620. 4.

Erycii Puteani Olympiades, sola manu, ut vere annis mundi respondeant, computatæ. Ex edit. Lovan. 1626.

Ioannis Meursii Denarius Pythagoricus, sive de numerorum, usque ad Denarium, qualitate, acnominibus, secundum Pythagoricos, liber singularis. Ex edit. Lugd. Bat. 1631. 4.

Ioachimi

Joachimi Camerarii Historia rei nummariæ, sive de Nomismatis Græcis & Latinis. Ex edit. Tubing. 1539. 8. repetita Witeb. 1549. 8. Norimb. 1557. 8. Arnhem. 1569. 8. &c.

Leonhardii Porcii JCti Vicentini de re Pecuniaria antiquorum, ac de eorundem Ponderibus, Mensuris, stipendiis militaribus & reditibus Imperatorum libri duo. Ex edit. Colon. 1551. 8.

Josephi Scaligeri, Julii Cæsaris F. de re Nummaria antiquorum dissertatio. Liber postumus. *Ex Bibliotheca Academiâ Lugduno Batavæ* ediderat Willebrordus Snellius Lugd. Bat. 1616. 8.

Willebrordi Snellii R. F. de re Nummaria, liber singularis, ex edit. Lugd. Bat. apud Raphelengium 1613. 8.

Caroli Patini de Numismate antiqvo Augusti & Platonis, Epistola, *cum figuris*. ex edit. Basil. 1675. 4.

Sebastiani Faschii de nummo Pylæmenis Evergetæ, Regis Paphlagoniæ, Epistola, *cum figuris*. ex edit. Basil 1680. 4.

Tomus X.

Ludovici Cresollii Theatrum Veterum Rhetorum, Oratorum, Declamatorum, quos in Græcia nominabant Sophistas, expositum libris V. in quibus omnis eorum disciplina, & dicendi ac docendi ratio, moresque produntur, vitia damnantur, & magni

magni utriusque linguæ illustrantur & emaculantur scriptores. Ex edit. Paris. 1620. 4.

Origenis PHILOSOPHUMENON fragmentum: *quod ex Bibliotheca Medicea descripsit, ac notis illustravit Iacobus Gronovius*, Græce & Latine. Hic libellus postea separatim excusus est cum notis Venerandi nostri Jo. Christophori Wolfii tunc admodum juvenis, Hamb. 1706. 8.

Guilielmii Morellii de Veterum Philosophorum origine, successione, ætate & doctrina, tabula compendiosa, cum Hieronymi Wolfii annotationibus. ex edit. Basil. 1580. 8.

Davidis Chytrai Tabula Philosophica, sive series Philosophorum, & sectæ eorum præcipuæ; à Thalete & Socrate imprimis, usque ad Ciceronem deducta. *ibid.*

Desiderii Iacotii de Philosophorum doctrina, libellus. ex edit. Basil. 1580. 8. repetita etiam nuper Oxon. 1715. 8.

Ioannis Meursii Æschylus, Sophocles, Euripides, sive de Tragœdiis eorum, libri tres; ex edit. Lugd. Bat. 1619. 4. sed *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti.*

Plutarchi Alexandrina Proverbia Græca, *ex Bibliotheca Medicea*, cum Interpretatione Latina Jacobi Gronovii, *nondum antehac edita*, extant in Præfatione.

Ioannis Meursii Theseus, sive de ejus vita, rebusque præclarissime gestis, liber singularis

laris. ex edit. póstuma quam curavit Jo. Georg. Grævius Traject. 1684. 4.

Raphaelis Tricheti du Fresne Epistola de Charondæ effigie apud Petrum Seguinum in Catanensi nummo argenteo. Ex edit. Paris. 1658. 8. quæ repetita ad calcem numismatum laudati Seguini Paris. 1664. 4. p. 189.

Ioannis Meursii Dionysius, sive de Auctoribus istius nominis, eorumque scriptis, liber singularis, *& nunc primum ex chirographo Auctoris editus.*

—— de Heraclide, aliisque ejus nominis, & eorum operibus, dissertatio, *nunc primum ex chirographo Auctoris edita.*

—— Theophrastus, sive de illius libris, qui injuria temporis interciderunt, liber singularis.

—— Lectiones Theophrasteæ, in quibus eorum librorum, qui supersunt, loca aliquot emendantur.

Accedit *Adolfi Vorstii* Epistola de obitu V. C. Joannis Meursii ad filium ejus *Ioannem,* Juvenem præstantissimum, ut & Epitaphia in ejusdem morte per A. Buchellium & Nicolaum Heinsium. Ex edit. Lugd. Bat. 1640. 12.

Manus Æneæ Cecropii Votum referentis dilucidatio, Auctore *Iacobo Philippo Tomasino*, cum figuris. ex edit. Patav. 1649. 4. quæ repetita fuit Amst. 1669. 4. ad calcem mensæ Isiacæ à Laur. Pignorio illustratæ.

Octa-

Octavii Falconerii de nummo Apameensi, Deucalionei diluvii typum exhibente, ad Petrum Seguinum dissertatio, *cum figuris*, ex edit. Romana 1668. 4.

Georgii Schubarti Enarratio parergica metamorphoseos Ovidianæ de Diluvio Deucalionis. Ex edit. Jenensi, sine anni nota in 4.

Tanaquilli Fabri Vitæ Poetarum Græcorum: ubi de eorundem Patria, Moribus, Scriptis, &c. perspicue ac compendiose disseritur: Ex Gallico idiomate in Latinum translatæ. Gallice prodierant Salmurii 1664. 12.

Josephi Barberii de miseria Poetarum Græcorum liber. Ex edit. Neapolitana 1586. Postea idem libellus recusus est cum Petro Alcyonio de exilio, & Pierii Valeriani ac Cornelii Tollii libris de infelicitate litteratorum. Lips. 1717. 12.

Petri Castellani Vitæ veterum & illustrium Medicorum, qui toto orbe usque ad sæculum XIII. floruerunt. Ex edit. Antwerp. 1618. 8.

Johannis Henrici Boecleri de Scriptoribus Græcis & Latinis, ab Homero ad initium sæculi post Christum Natum decimi sexti commentatio. Ex edit. Argentorat 1674. 8

Helladii Besantinoi Chrestomathiæ: Græce, cum interpretatione Latina & notis Joannis Meursii. ex edit. postuma, Trajecti ad Rhen. 1687. 4.

Joannis à Wower de Polymathia tractatio: Integri operis de studiis veterum APOSPASMATION, cum Præfatione Jacobi Thomasii. Accesserunt præterea Auctoris Vita & Elogia in Polymathiam, item tabellæ synopticæ. Ex editione meliore Lipsiensi 1665. 8. Prior lucem viderat Hamb. 1603. 4.

Josephi Laurentii de Professoribus, Oratoribus, Nomenclatoribus & litteris collectio. Ex ejus Polymathia lib. I. diss. 37. & 14. lib. II. diss. 13. & 16. & 15.

Joannis Meursii Bibliothecæ Græcæ libri tres; *ex chirographo Auctoris nunc primum editi.*

—— Bibliotheca Attica, sive de antiquis Atticis scriptoribus, eorumque item operibus, libri IX. *ex chirographo Auctoris nunc primum editi.*

Leonis Allatii de Patria Homeri liber, *cum figuris*, ex edit. Lugd. 1640. 8.

—— Homeri Natales, Græce, cum Interpretatione Latina Andreæ Bajani. ibid.

Tomus XI.

Dicæarchi Geographica quædam, sive de vita Græciæ. Ejusdem descriptio Græciæ, versibus Jambicis, ad Theophrastum, Henrico Stephano Interprete, cum ipsius & Isaaci Casauboni Annotationibus. Accedit Henrici Stephani ad Dicæarchum & suam in illam lucubrationem Appen-

Appendicula. Prodierant A. 1589. ex officina Henr. Stephani.

Henrici Stephani Dialogus, Dicæarchi Sympractor: vel de Græcorum moribus, præsertimque Atheniensium, supplementum. *ibid.*

Erasmi Vindingii Pauli F. Hellen, in quo singulorum antiquæ Græciæ populorum incunabula, migrationes, coloniarum deductiones, & res præcipuæ gestæ, urbiumque & regnorum origines, mutationes, interitus, & Principum in iis successiones, è Græcis præcipue scriptoribus, Historicis, Poetis, Geographis, Oratoribus & Grammaticis exponuntur. *Ex MS. Auctoris autographo nunc primum editus.*

Lazari Baysii de re Navali liber: seu annotationes in L. 2. De Captivis, & Postliminio reversis. *cum figuris.* ex edit. Basil. 1537. 4.

Stephani Doleti de re Navali liber, ad *Lazarum Baysium.* ex edit. Lugd. 1537. 4.

Cœlii Calcagnini Ferrariensis de re Nautica commentatio, ad *Lilium Gregorium Gyraldum.* Prodierat inter ejus Opera, Basileæ 1544. fol. p. 301.

Johannis Schefferi de varietate Navium Dissertatio. ex edit. Argentorat. 1643. 4.

Josephi Laurentii de varietate Navium schediasma. Ex ejus Polymathiæ lib. I. diss. 17.

Joachimi Camerarii Hippocomicus, seu de curandis Equis: item de nominibus Eque-

ſtribus Græcis & Latinis, collectio. Ex edit. Lipſ. 1556. 8.

Iulii Cæſaris Bulengeri de Triumphis, Spoliis bellicis, Tropæis, Arcubus Triumphalibus, & Pompa Triumphi, liber unicus. ex edit. Pariſ. 1601. 8.

Franciſci Modii de Triumphis, Ludis, & Spectaculis veterum, libri duo. Excerpti ex ejus Pandectis triumphalibus, excuſis Francof. 1586. fol.

Ioannis Meurſii de Funere, liber ſingularis, in quo Græci & Romani ritus, ex edit. Hagæ Comitis 1604. 8. repetita in Germania licet titulus Hagam præferat.

Ioſephi Laurentii de Funeribus Antiquorum Tractatus: in quo ritus funebres ante Rogum, in Rogo, & poſt Rogum explicantur ac illuſtrantur. Collectus & ejus Polymathiæ lib. III. diſſ. 9. 13. 14. & lib. II. diſſ. 47. & 3. ſeq.

Johannis Andreæ Quenſtedii de Sepultura Veterum tractatus: ſive de antiquis ritibus ſepulchralibus Græcorum, Romanorum, Judæorum, & Chriſtianorum. Ex edit. Witeberg. 1648. repetita 1660. 8.

Petri la Seine Homeri Nepenthes ſeu de Abolendo Luctu liber. ex edit. Lugd. 1624. 8.

Tomus XII.

Veterum ſepulchra, ſeu Mauſolea Romanorum & Etruſcorum, inventa in urbe Roma, aliiſque locis celebribus; in quibus multa

multa ad eruditionem monumenta continentur, collecta & delineata à *Petro Sanctio Bartolio*, cum explicationibus *Ioannis Petri Bellorii*. Ex Italico in Latinum sermonem transtulit *Alexander Duckerus*, cum figuris. Italice prodierant Rom. 1690. fol.

Veterum Lucernæ Sepulcrales, collectæ ex cavernis & specubus subterraneis urbis Romæ, figuris æneis expressæ: in quibus multa ad eruditionem monumenta continentur, delineatæ secundum formas suas à *Petro Sanctio Bartolio*. Divisæ in tres partes, cum observationibus *Ioannis Petri Bellorii*. Ex Italico in Latinum sermonem transtulit *Alexander Duckerus*. Editio Auctior. Italice lucem viderant Romæ 1691. fol.

Ioannis Potteri Archæologiæ Græcæ libri IV. sive Antiquitatum Græciæ, Atheniensium præcipue, Corpus absolutissimum, ex Anglica edit. Oxon. 1699. 8. 2. Volum. in Latinum versum: nunc iterum ab Auctore ipso recognitum, emendatum, ac fere dimidia parte auctum; cum proprio Indice & *figuris æneis*. Ex hac Latina editione A. 1702. quæ etiam separatim venalis, deinde nova Anglica prodiit Oxon. 1706. 8. duobus Vol.

Index locupletissimus in universos XII. Tomos.

XIII. In-

XIII. Index duplex Academiarum Italiæ & Siciliæ.

I. Geographicus

Paulo locupletior quam exſtat in V.C. Hyacinthi Gimmæ Idea hiſtoriæ Italiæ. Neapoli 1723. 4. p. 473. ſeq.

Acis, *Intricati.*
Adriæ *Compoſti. Illuſtrati.*
Aeſii (Jeſi) *Ardenti.*
Agnonæ in Aprutio. *Incolti.*
Agrigenti (Girgento) *Mutabili. Offuſcati. Riſchiarati*
Albengæ, *Inganna* Colonia Academiæ Arcadum Romanæ.
Aletii (Lecce) *Spioni. Transformati.*
Alexandriæ Statiellorum ſive à Palea, in ditione Mediol. *Immobili.*
Amalfi, *Humili.*
Amanteæ *Arriſchiati.*
Anconæ *Anelanti, Argonauti, della Bettola, Caliginoſi.*
Aquilæ *Aternini* (Colonia Arcadum Rom.) & *Velati.*
Aretii (Arezzo) *Forzati.* Colonia Arcadum.
Arimini *Adagiati. Eutrapeli.*
Aſcoli *Diſuniti, Inneſtati.*
Aſſiſii *Eccitati.*
Ateſtæ, *Ateſtini. Eccitati.*
Auximi, *Auvalorati.*
Barii, *Coraggioſi. Incogniti Pigri.*
Beneventi *del S. Spirito.*

Berga-

Bergomi *Eccitati, Mariani, Pasti.*

Bitonti, *Infiammati.*

Bononiæ, *Abbandonati, Accesi, Ansiosi, Arcadi, del Arcidiacono, Ardenti, Auvivati, della Bocchia, Cassiniana, Clementina, Concordi, Confortati, Confusi, Desideriosi, Desiosi, Desti, Difettuosi, Dubbiosi, Filarmonici, Filaschici, Filomusi, Filosofica, Fisico esperimentale, Fisico Medica, Gelati, Gloriosi, Impatienti, Inabili, Incaminati, Indiferenti, Indefessi, Indivisi, Indomiti, infervorati, infiammati, inquieti, instabili, institutum scientiarum, Marsiliana duplex, Massarii, de' Nobili, della Notte, Operosi, Ottusi, Oziosi, Piacere, Piti, Politici, del Porto, Rauvivati, la Renia, ò del Rene,* Colonia Arcadum. *Ricovrati, Ringiovaniti, Risoluti, Selvaggi, Sitienti, Sollevati, Sonnachiosi, Speziali, Storditi, Sublimi, Torbidi, della Traccia, Velati, Vespertini, del Viridario, Unanimi.*

Braydæ (Brà) *innominati,* Colonia Arcadum.

Brenna Valle (di Bregno) *della Valle.*

Brixiæ (Brescia) *Cenomana* Colonia Arcadum. *Dispersi, Eccitati, Ecclesiastica, Erranti, Filexotici, Occulti, Rapiti, Vertunni.*

Burani. *Assicurati.*

Cæsenæ, *Armonici, Offuscati, Riformati,* Colonia Arcad.

Calii, (Cagli) *Caliese*, Colonia Arcadum.

Camerini, *Cluentina*, Colonia Arcadum. *Costanti.*

Candiæ Novarens. *di Creta, Estravaganti.*

Capite Istriæ (Justinopoli) *Risorti.*

Casalis Montisferrat. *Illustrati.*

Chieti (Theate) *Tegea* Colonia Arcad.
Citta di Castello. *Agitati.*
Castri boni, *Curiosi.*
Catanæ *Clari, Elevati.*
Cenetæ, *Erranti.*
Centi, *de. Sole.*
Codogno sive Catonii in ducatu Mediol. *Geniali.*
Cologna. *Riposti.*
Comacli, *Fluttuanti.*
Comi. *Laria.*
Conegliani, *Jncaminati.*
Corcyræ *Assicurati, Corcyrana.*
Cortonæ *Humorosi*, sive *Umorosi*
Cosentiæ, *Cosentina*
Cremæ *Sospinti.*
Cremonæ *Animosi, Cremonese* Colonia Arcadum. *Disuniti, Palemoni.*
Erycinæ *Difficili.*
Este. *Eccitati.*
Eugubii (Gubbio) *Addormentati, Animosi, Ansiosi* sive Anxii.
Fabriani *Disuniti.*
Fani *Scomposti.*
Faventiæ (Faenza) *Filoponi, Jncitati.*
Ferrariæ *Elevati, Filareti, Fileni, intrepidi, Medica, della Morte, Ricreduti.*
Firmi *Auvivati* sive *Rauvivati. Erranti, Raffrontati, Sciolti* sive Soluti
Florentiæ *Alterati, Apatisti, Architecti, Botanica, del Cimento, Cruscanti* sive *della Crusca, del Disegno, Dissappassionati, Florentina, Humidi* sive *Umidi*

Umidi, ineguali, immobili, infoeati, Lesinanti, Lyncei, Medica, de' Nobili, Pianigiani, Rifritti, Rinnovati, Spensierati, Suegliati, Torbidi, Trasformati.

Forolivii (Forli) *Filergiti, dell' Onore letterario.*

Fulginii (Foligno) *Ardenti, Conciliorum, Fulgenti, Rinvigoriti.*

Genuæ *Accordati, Addormentati, Galeoti, Risvegliati, Sopiti.*

Girgento, Vide Agrigenti.

Guastallæ, *Sconosciuti.*

Gubbio Vide Eugubii.

Imolæ, *industriosi..*

Justinopoli. vide Capo d'Istria.

Labaci, *Operosi.*

Lecce, vide Aletii.

Liburni, *Compatiti.*

Lubiana Carniolæ, *Emonia*, Colonia Arcadum.

Lucæ (Lucca) *Accesi, dell' Anca, Freddi, Oscuri, Principianti, Raffreddati.*

Maceratæ *Centini, incatenati, l' Elvia, Macaratese*, Colonia Arcadum.

Mantuæ *Accesi, Argonauti, invaghiti.*

Marsolæ *Assodati.*

Mediolani (Milano) *Accurati, Ambrosianum Collegium, Architecti, Ardenti, Arisosi, Elicona, Ermatenaici, Faticosi, Fenici, incerti, inquieti, intenti, Milanese* Colonia Arcad. *Musici Nascosti, Partenli, Trasformati, Vinciana pictorum.*

Meldolæ *imperfetti.*

Messanæ, *Abbarbicati* (Radicati) *della Clizia, della Fucina* (Officinæ) *Ramingi.*
Mirandulæ, *incolti*
Montalti *incolti.* (dum.
Montepulciano. *Poliziana*, Colonia Arca-
Motycæ, *Motycensis.*
Mutinæ *Dissonanti.*
Mylis, *Redivivi.*
Neapoli *Addormentati, Ardenti, Arditi, Armeristi, Assettati, del Cimento, Camilli Columnæ, Erranti, incogniti, incolti, infuriati, intronati, investiganti, Laurentiana, Lunatici, Oscuri, Oziosi, Partenii, Pigri, del* Pontano, *Rauvivati, Rinnomati*, (Rinnovati potius) *Rozzi, Scatenati, Segreti, Sicuri, Sireni, Suegliati, Uniti, Volanti.*
Sebezia Colonia Arcad.
Novaræ, *Pastori.*
Oppidi, *Mariana.*
Oreti *Animosi.*
Palermi sive Panormi, *Accesi, Addolorati, Affrontati* sive *Raffrontati, Agghiacciati, Alati, Animosi, Bazania, Buongusto, della Fucina, Geniali, Medica* sive *de' Medici, Opportuni, Oretea* Colonia Arcadum. *Raccesi* sive *Reaccesi, Rinovati, Risoluti, Solitarii, Spreggiati, Stravaganti, Theologia Mystica.*
Papiæ sive Ticini, (Pavia) *Affidati, della Chiave, Desiosi, Intenti.*
Parmæ *innominati.* P*armensis, Scelti.*
Patavii (Padova) Affettuosi, Animosi, Arditi, Auveduti, Costanti, Delii, Elevati, Eterei, Immaturi, Incogniti, Infiammati, de' Nobili, Oplosofisti,

ti,

Orditi, Ricovrati, Rinascenti, Serafici, Sitienti, Sperantes, Stabili.

Pavia, vide Papiæ.

Perusii (Perugia) *Alessi*, *degli Atomi*, *Augusti* Colonia Arcadum. *del Disegno*, *Eccentrici*, *Insensati*, *Insipidi*, *la Scossa*, *Unisoni*.

Pisauri (Pesaro) *Disinvoluti*. *Eterocliti* o *Stravaganti*, *Isaurica* Colonia Arcadum.

Pisis, *Alfea* Colonia Arcadum. *Ardenti*, *Disuniti*, *Rimoti*, *Rozzi*.

Pistojæ *Filoponi*.

Placentiæ (Piacenza) *Fisico Medico Mathematica*, *Hortolani*, *Spiritosi*.

Platiæ *Piazzese*.

Prati *Floridi*.

Ravennæ *Concordi*, *Eccitati*, *Informi*.

Reate *Sindati*, *Tizzoni*.

Recanati, *Arditi*, *Disuguali*.

Regii Lombardorum. *Accesi*, *Crostolia* Colonia Arcadum.

Elevati, *Fumosi*, *Muti*, *Politici*.

Rimini, vide Arimini.

Romæ *Anfistili*, *Angiustati*, *Apostolici*, *Arcadi*, sive *di Arcadia*, *Affettati*, *Assicurati*, *dell Assunta*, *de' Banchi*, *Basiliana*, *Christinæ Reginæ*, *Conciliorum*, *Congregati*, *Curiosi*, *Delfici*, *del Disegno*, *Fantastici*, *Fisico mathematica*, *Gallica*, *Gonzaga*, *Historiæ Ecclesiast.* *Humoristi*, *Illuminati*, *Imperfetti*, *invitati*, *indisposti*, *infecondi*, *infuriati*, *intrecciati*, *Intricati*, *Lyncei*, *Malenconici*, *Nazarena*, *Negletti*, *Notti Vaticane*, *Notturni*, *Ombrosi*, *Ordinati*, *Ottoboniana*, *Partenii*, *Pellegrini*, *del Platano*, *della Poesia nuova*, *Puri*,

Qui-

Quirini, Rappresentanze, Ravvivati, Rinnovati, Card. de Sabaudia, dello sdegno, Sterili, Stravaganti, Vigilanti, Vignajuoli, della Virtu, Virtuosi, Uniformi.

Rosciani (Rossano) *incuriosi* o *Spensierati, Naviganti.*

Salerni *Accordati, Avvolti, Concordi, Irrequieti, Rudi.*

Salodii (Salo) *Unanimi.*

Senis (Siena) *Accesi, Accordati, Affilati, Avvalorati, Cortesi, Desiosi, Dichiarati, Filomati, Filomeli, Fisiocritici* Colonia Arcadum: *Gioviali, Grandi, infocati, insipidi, intronati, de' Nobili, Partenii, Racchiusi, Raffrontati, Risoluti, Rozzi, Segreti, Svegliati, Trapassati, Travagliati, Uniti.*

Siclis Ciciliæ (Scichili) *Inviluppati.*

Spoleti *Ottusi.*

Syracusis *Ebbri.*

Tarenti (Taranto) *Audaci.*

Tarvisii (Trevigi) *Aggiustati, Anelanti, Cospiranti, Infaticabili, Ingenui, Perseveranti, Solleciti.*

Taurini sive Augustæ Taurinorum, *Fulminales, incolti, Solinghi, Uniti.*

Tergestæ *Arrischiati.*

Tibure (Tivoli) *Tiburtina.*

Ticini, vide Papiæ.

Tiferni (Citta di Castello) *Agitati.*

Tivoli, vide Tibure.

Trani *Pellegrini.*

Trapano, Drepani in Sicilia, *Occulti.*

Tre-

Trevigi. Vide Tarvisii.

Tridenti (Trento) *Accesi.*

Valdarnæ *Valebarnina del* Poggio.

Udine. Vide Utini.

Venetiis *Accesi, Acuti, Albriziana, Allettati, Approvati, Argonauti, Animosi* Colonia Arcadum. *Assicurati, Compagnia della Calza, Cortesi, Delfici, Discordanti, Disgiunti, Dissingannati, Dodonei, Filadelfici, Fileleuterii, Galleria di Minerva, Gelosi, Gussoni, Historiæ Theologicæ, immaturi, imperfetti, incogniti* o *Loredana, incruscabili, industriosi, instancabili, intrigati, Maritimi, de' Nobili, Pacefici, Panœtici, Paragonisti, Pellegrini, Platonici, Sicuri, Sprovisti, Suegliati, Suscitati, Veneta,* altera *del Badoaro, Uniti.*

Veronæ *Aletofili, Filarmonici, Insensati, invaghiti, Olympici, Risioridi, Temperati, Uranii.* Conversazione litteraria solita tenersi nella casa de Signor Marchese *Scipione Maffei*, la *Veronese* Colonia Arcadum.

Vicentiæ *Costanti, Olimpici, Segreti.*

Viennæ, *Crescente.*

Viterbii, *Ardenti, Confusi, Ostinati.*

Urbini *Assorditi, Metaurica* Arcadum Colonia.

Utini (Udine) *la Giulia,* Colonia Arcadum. *Sventati,*

II. In-

II. Index Academiarum Italiæ & Siciliæ Alphabeticus, in quo pauca addita plenissimo hactenus elencho Viri Celeberrimi *Jo. Gottlob Krausii*, quem Clariss. amicus noster M. *Jo. Jarkius* vulgavit ad calcem speciminis historiæ Academiarum Italiæ, Lipsiæ 1725. 8.

ubi cc. *circa*, fl. *floruit*, rest. *restituta*, *S. Seculum notat*.

Abbagliati	...		...
Abbandonati	*Bononiæ*		rest. 1670
Abbarbicati (Radicati)	*Messanæ*	a)	1653
Accesi	*Bononiæ*		fl. 1500
	Lucæ		cc. 1640
	Mantuæ		1655
	Panormi		1568
Reaccesi	*Panormi*	b)	1622
	Regii	c)	1540. ad 1570
	Senæ		cc. 1525
	Tridenti		....
	Venetiis		v. Cortesi, & della Calza.
Accurati	*Mediolani*		S. XVII. init.
Accordati	*Genuæ*		....
	Salerni		....
	Senæ		S. XVI. v. Uniti.
Acuti	*Venetiis*		....
Adagiati	*Arimini*		cc. 1650
Addolorati	*Panormi*		....

Ad-

a) Mongitor Bibl. Siculæ T. 2. p. 195.

b) Mongitor T. I. p. I.

c) Giornale de' letterati d' Italia T. 13. p. 298.

Addormentati	*Eugubii*	cc. 1636
	Genuæ d)	cc. 1628
	Neapoli	. . . .
Affettuosi	*Patavii*	. . . .
Affidati	*Papiæ*	1562
Affilati	*Senæ*	S. XVI. init.
Affrontati v. Raffrontati.		
Agghiacciati, e) vide, Reaccesi.	*Panormi*	cc. 1620
Aggiustati	*Tarvisii*	fl. 1649
Agitati	*Tiferni*	
Alati	*Panormi*	. . . .
Albriziana	*Venetiis*	ab A. 1696
Alessi	*Perusii*	. . . .
Aletofili	*Veronæ*	1606
Allettati	*Venetiis*	. . . .
Allorini	. . . .	. . . .
Alterati f)	*Florentiæ*	fl. 1609
Ambrosian. Colleg.	*Mediolani*	1607
dell' Anca	*Luccæ*	S. XVII.
Anelanti	*Anconæ*	1669
	Tarvisii	S. XVII. init.
Anfistili	*Romæ*	S. XVI.
Angiustati	*Romæ*	1721
Animosi g)	*Cremonæ*	1560
	Eugubii	. . . .
	Oreti	1642
	Panormi	fl. 1665

An-

d) Sopranes p. 243. scriptor. Ligurum.
e) Mongitore T. 1. p. 52.
f) Mongitore T. 2. p. 52.
g) Franciscus Arisius T. 2. Cremonæ literatæ p. 258. sqq.

Animoſi	*Patavii*	1573
Anſioſi, Anxii	*Bononiæ*	1714
	Eugubii	S. XVII.
Apatiſti	*Florentiæ*	S.XVII.med.
Apoſtolici	*Romæ*	cc. 1622
Approvati	*Venetiis*	. . . .
Arcadi h)	*Bononiæ*	1696
	Romæ	1690
Architecti	*Florentiæ*	1696
	Mediolani	. . . .
del Arcidiacono	*Bononiæ*	1656
Arconti	. . . .	. . . .
Ardenti	*Bononiæ*	1558
	Fulginii	cc. 1630
	Aeſii	. . . .
	Mediolani	
	Neapoli	S.XVII. init.
	Piſis	. . . .
	Viterbii	S. XVI.
Arditi	*Neapoli*	1694
	Patavii	. . . .
	Recanati	1661
Argonauti	*Anconæ*	1649
	Mantuæ	cc. 1547
	Venetiis	cc. 1684
Ariſoſi	*Mediolani*	XVI. fin.
Armeriſti i)	*Neapoli*	1677

Ar-

h) Creſcimbeni Catalogo degli Arcadi 1195. e ſerie delle Colonie rappreſentanze Arcadiche. Bibl. Italique T. I. p.223.

i) Giornale di Roma 1677. p.137.

Armonici	*Cæsenæ*	. . .
Arrischiati	*Amanteæ*	. . .
	Tergestæ	cc. 1646
Assettati	*Neapoli*	S.XVII. init.
	Romae	S.XVII. med.
Assicurati	*Burani*	. . .
	Corcyræ	1656
	Romae	. . .
	Venetiis	cc. 1620
Assodati	*Marsolae*	1661
Assorditi	*Urbini*	S.XVII. med.
dell' Assunta	Romae v.	Partenii.
Aternina	*Aquilae*	. . .
Atestini	*Ateste*	cc. 1575
Atomi	*Perusii*	S.XVI.
Audaci	*Tarenti*	. . .
Auvalorati	*Auximi* S. XVII.cc init.	
	Senae	cc. 1643
Auveduti	*Patavii*	cc 1611
Augusti	*Perusii*	fl. 1605
Auvivati	*Bononiae*	1657
	Firmi	. . .
Auvolti	*Salerni*	S.XVI. fin.
de'Banchi	Romae	S.XVI.med.
Basiliana	Romae	cc. 1641.
Bazania	*Panormi*	Sec. XVI.fin.
Bentivoliana v.Arcidiacono.		
della Bettola	*Anconae*	1651
Bocchia	*Bononiae*	1546
Borromea, Mediolani		
Botanica	*Florentiae*	S.XVIII
Braidensis k)	*Mediolani*	

k) Sotwel p. 536. Bibl. Jesuitica.

Buongusto l)	*Panormi*	
Caliginosi	*Anconæ*	
Caliese,	*Calisii* (a Cagli)	
della Calza	*Venetiis*	v. Cortesi
Sacrorum m) Canonum	*Panormi*	S.XVII.
Caracci v. Incaminati.	*Maceratae*	S.XVI.med.
Cassiniana	*Bononiæ*	S.XVI.med.
Catenati	*Maceratae*	S.XVI.med.
Cenomana,	*Brixiæ*	
Centini	*Macerete*	fl. 1646
della Chiave	*Papiæ*	S.XVI. med.
Chimærici	. . .	. . .
Christinæ Reg.	*Romae*	1674
Ciampinia v. Fisico-Matem. & Hist. Eccl.		
del Cimento	*Florentiae*	1657
	Neapoli	. . .
Clari	*Catanae*	S. XVII. med.
Clementina	*Bononiae*	1706
Cluentina	*Camerini*	
della Clizia	*Messanae*	1701
Camilli Columnæ	*Neapoli*	S.XVII.fin.
Compatiti	*Liburni*	1715
Composti	*Adriae*	S.XVIII. init.
Conciliorum o)	*Romae*	cc. 1671
	Fulginii.	. . .
Concordi o)	*Bononiae*	fl. 1515
	Raven-	

l) Giornale d'Italia T.37. p. 489. 491.
m) Mongitor T.I. p.219.
n) Mem.de Trev.1721. p.548.
o) Act. Er. T. 9. suppl. p.376.

Concordi	*Ravennæ*	cc. 1675
	Salerni	. . .
Confortati p)	*Bononiae*	1570
Confuſi	*Viterbii*	. . .
Congregati	*Romae*	1667
Coraggioſi	*Barii*	. . .
Corcyrana	*Corcyrae*	S. XVII.
Corteſi	*Senae*	S. XVI.
	Venetiis	1533
• •		
Coſentina	*Coſentiae*	fl. 1588
Coſpiranti	*Tarviſii*	S. XVII. med.
Coſtanti	*Camerini*	fl. 1614
Coſtanti	*Patavii*	1556
Coſtanti	*Vicentiæ*	. . .
Cremoneſe	*Cremonæ*	. . .
Creſcente	*Viennae*	S. XVII. med.
di Creta	*Candiæ*	cc. 1620
della Cruſca	*Florentiae* q)	1582
Curioſi	*Caſtriboni*	fl. 1603
	Romae	S. XVII.
Dicharatati	*Senae*	. . .
Delfici	*Romae*	cc. 1620
	Venetiis	cc. 1647
Delii	*Patavii*	cc. 1608
Deſiderioſi	*Bononiae*	fl. 1609
Deſioſi	*Bononiae*	1564
	Papiae	. . .

R 2 Deſti

p) Petri Canneti Meſcolanze poetiche degli Academici Concordi di Ravenna Bonon. 1687.

q) Bibl. Italique, T. 2. p. 32.

Desiosi	*Senae*	S. XVI. med.
Desti Eccitati	*Bononiae*	1560
Deti Card. v. Ordinati.		
Difettuosi	*Bononiae*	1707
Difficili	*Erycinae*	S.XVII.init.
Discordanti	*Venetiis*	. . .
del Disegno	*Florentiae*	. . .
	Perusii	rest. 1630
	Romae r)	1595
Disgiunti	*Venetiis*	. . .
Disingannati	*Venetiis*	. . .
Dissappassionati,	Florentiae	. . .
Disinvolti	*Pesari*	1646
Dispersi	*Brixiae*	S.XVII.med.
Dissonanti	*Mutinae*	fl. 1686
Disuguali,	Recanati	S.XVI.init.
Disuniti	*Ascoli*	fl. 1668
	Cremonae	1676
	Fabriani	cc. 1580
	Pisis	. . .
Dodonei	*Venetiis*	cc. 1670
Dubbiosi	*Bononiae*	fl. 1654
Ebrii	*Syracusae*	. . .
Eccentrici	Perusii	fl. 1605
Eccitati v. Desti	*Assisii*	fl. 1657
	Brixiae	cc. 1630
	Bergomi	S.XVII.med.
	Ateste	. . .
	Ravennae	. . .

Ec-

r) Giornale d' Italia T.4.p.257.

Ecclesiastica	*Brixiæ*	1715
Eguali	. . .	. . .
Elevati	*Catanæ*	fl. 1660
	Ferrariæ	S. XVI. med.
	Patavii	S. XVI.
	Regii s)	. . .
Elicona	*Mediolani*	S. XVI. med.
l'Elvia Maceratese.	*Macerata.*	
Ermatena v. Bocchi.		
Ermatenaici	*Mediolani*	1620
Erranti	*Brixiæ*	1626
	Cenetæ	. . .
	Firmi	fl. 1687
	Neapoli	. . .
Estravaganti	*Candiæ*	S. XVII. init.
Eterei	*Patavii*	cc. 1567
Eterocliti	*Pisauri*	1630
Eutrapeli	*Arimini*	fl. 1690
Fantastici t)	*Romæ*	1625
Faticosi u)	*Mediolani*	S. XVII. med.
Fenici	*Mediolani*	S. XVI. med.
Filadelfici	*Venetiis*	. . .
Filareti	*Ferrariæ*	. . .
Filarmonici	*Bononiæ*	1675
	Veronae x)	S. XVII. init.
Filaschici	*Bononiae*	1633
Fileleuterii	*Venetiis*	. . .

R 3 Fileni

s) Giornale d'Italia T. 13. p. 307.
t) Mandos. T. 2. Bibl. Rom. p. 290.
u) Giornale de' letterati d'Italia T. 34. p. 293. 295.
x) Bibl. Italique T. 2. p. 36.

Fileni	*Ferrariae*	. . .
Filergiti y)	*Forolivii*	1574
Filexotici	*Brixiæ*	1686
Filomati	*Senae*	S. XVII. init.
Filomeli	*Senae, Academici Musici..*	
Filomusi	*Bononiae*	1622
Filoponi	*Faventiae*	1612
	Pistoiae	. . .
Filosofica	*Bononiae*	cc. 1666
Fisicocritica z)	*Senae* z)	
Fisico esperimentale	*Bononiae*	fl. 1688
Fisico mathematica	*Romæ* a)	cc. 1677
Fisico medica	*Bononiae*	S. XVII.
Fisico Med. Mathem.	*Placentiae*	S. XVIII.
Florentina b)	*Florentiae*	1540
Floridi	*Prati*	S. XVII. init.
Fluttuanti	*Comacli*	fl. 1701
Fortunati	. . .	fl. 1579
Forzati	*Aretii* c)	fl. 1697
Freddi c)	*Lucæ*	
della Fucina d)	*Messanae*	1639

Ful-

y) Giornale d'Italia T. 26. p. 186. T. 31. p. 339. 340. Saggi de' letterati esercitii 1714. 4.

z) Giornale d'Italia T. 6. p. 118. Crescimbeni T. 2. Arcad. p. 36. Galleria di Minerva T. 2. p. 181.

a) Crescimb. T. 2. p. 215.

b) Mem. de Trev. 1703. p. 49. Giornale d' Italia T. 4. p. 427.

c) Lettere di Loredano p. 206.

d) Mongitore T. 2. p. 114. sq.

della Fucina	*Panormi*	. . .
Fulgenti	*Fulginii*	fl 1613
Fulminales	*Taurini*	1655
Fumoſi	*Regii* ab A. 1666. ad	1673
Furfurati v. Cruſca.		
Galeoti	*Genuae*	fl. 1550
Galleria di Minerva.	*Venetiis* ab Hieron. Albrizzi	1696
Gallica	*Romae*	1666
Gelati e)	*Bononiae*	1588
Geloſi	*Venetiis*	S. XVI. fin.
Geniali	*Panormi* f)	1719
Gioviali	*Senae*	. . .
Glorioſi	*Bononiae*	. . .
Gonzagæ	*Romae*	. . .
Grandi	*Senae*	. . .
Grillo Borromæa	*Mediolani*	. . .
Guſſoni	*Venetiis*	. . .
Hermatenaici v. Ermatenaici.		
Hetruſci	*Cortonæ*	
Hiſt. Eccleſiaſt.	*Romae*	cc. 1677
Hiſt. Theologicæ	*Venetiis*	cc. 1670
Hoploſofiſti	*Patavii*	. . .
Hortolani	*Placentiae*	cc. 1550
Humidi	*Florentiae*	1540
Humili	*Amalfi*	. . .
Humoriſti	*Romae*	1660

e) Giornale de Roma 1672. p. 112.

f) Giornale d'Italia T. 37. p. 490.

Humorosi	*Cortonae*	S.XVI.fin.
Iluminati	*Romae*	fl. 1598
Illustrati	*Adriae*	cc. 1580
	Casalis.	cc. 1666
Immaturi	*Patavii*	. . .
	Venetiis	. . .
Immobili	*Alexandriae*	. . .
	Florentiae	S. XVII.med.
	Venetiis	fl. 1619
Impatienti	*Bononiae*	1698
Imperfetti	*Maceratae*	cc. 1680
	Meldolae	S.XVI. med.
	Romae	cc. 1670
	Venetiis	. . .
Inabili	*Bononiae*	1673.
Incaminati	*Bononiae*	1590
	Coneliae	fl.1614
Incatenati	*Maceratae*	. . .
Incerti	*Mediolani*	cc.1617
Incitati	*Romae*	S. XVII
Incitati	*Faventiae*	X. VII. fin.
Incogniti	*Barii*	. . .
	Neapoli	cc. 1550
	Patavii	. . .
	Venetiis g)	cc. 1630
Incolti	*Agnonae in Aprutio*	. . .
	Mirandolae	fl.1644
	Montalti	. . .
	Neapoli	S. XVIII
	Taurini	cc. 1660

In-

g) Nic.Crassi glorie degli Incogniti Venet.1647.

Incruſcabili	*Venetiis*	fl. 1568
Incurioſi h)	*Roſciani*	reſt. 1600
Indefeſſi	*Bononiæ*	fl. 1634
Indiviſi	*Bononiae*	1690
Indifferenti	*Bononiae*	ante 1590
Indiſpoſti	*Romae*	cc. 1670
Indomiti	*Bononiae*	1640
Induſtrioſi	*Imolae*	1656
	Venetiis	...
Ineguali	*Florentiae*	S.XVII.
Infatigabili	*Tarviſii*	...
Infecondi i)	*Romae*	1653
Infervorati	*Bononiae*	1630
Infiammati	*Bitonti*	...
	Bononiae	1650
	Patavii	cc. 1550
Infocati	*Florentiae*	S. XVII
	Senae	S. XVI. fin.
Informi k)	*Ravennae*	cc. 1570
Infuriati l)	*Neapoli*	fl. 1690
	Romae	...
Ingauna	*Albengae*	...
Ingenui	*Tarviſii*	...
Inneſtati	*Aſcoli*	fl. 1668
Innominati	*Brayda*	S.XVIII.
	Parmae	S.XVI.
Inquieti	*Bononiae*	1691

In-

h) Hiacynthi Gimmæ elogia.

i) Mandoſius T.2. p. 179. 342.

k) Giornale de' letterati d'Italia T.36. p.392

l) Iournal des Sav. 1692. p. 204. Giornale de letterati 1692. p. 133.

Inquieti	*Mediolani*	1594
Insensati	*Perusii*	1561
	Veronæ	. . .
Insipidi	*Perusii*	. . .
	Senæ	fl. 1583
Instabili	*Bononiæ*	cc. 1590
Instancabili	*Venetiis*	S. XVII.
Institutum Scient. n)	*Bononiæ*	1712
Intenti	*Mediolani*	cc. 1600
	Papiæ	cc. 1600
Intrecciati o)	*Romæ*	1642
Intrepidi	*Ferrariæ*	fl. 1696
Intricati	*Acis*	Sec. XVII.
	Romæ	fl. 1674
	Venetiis	. . .
Intronati	*Neapoli*	. . .
Invaghiti	*Senæ*	S. XV. med.
	Mantuæ	S. XVI. med.
	Veronæ	. . .
Investiganti	*Neapoli*	cc. 1655. 1679
Inviluppati p)	*Siclis*	fl. 1639.
Irrequieti	*Salerni*	. . .
Laria	*Comi*	fl. 1563
Lauredana v. Incogniti.		
Laurentiana	*Neapoli*	S. XVI. fin.
Lesinanti	*Florentiæ*	fl. 1610
Lunatici	*Neapoli*	. . .
Lyncei	*Romæ*	S. XVI. fin.

Le-

n) Limierii historia, Amst. 1723. 8.
o) Fasti degli Intrecciati Rom. 673. Mandosius. T. 2. p. 90. 342. p) Mongitor T. I. p. 313.

Lyncei	*Florentiæ*	. . .
Malenconici	*Romæ*	fl. 1614
Mariana *	*Bergomi*	reſt. 1618
	Oppidi **	S. XVIII
Maritimi q)	*Venetiis*	. . .
Marſiliana	I. *Bononiæ*	fl. 1687
	II. *Bononiæ*	fl. 1687
Maſſarii	*Bononiæ*	cc. 1649
Medica	*Ferrariæ*	S. XVI. fin.
	Panormi, & *Florentiæ*	1645
Motycenſis	*Motycae*	fl. 1678
della Morte	*Ferrariae*	fl. 1686
Muſica V. Ottoboniana.		
Muſici	*Mediolani*.	. . .
Mutabili	*Agrigenti*	fl. 1667
Muti r)	*Regii*	1673
Naſcoſti	*Mediolani*	S. XVII. init.
Naviganti	Roſciani	1540
Nazarena	R*omae*	1717
Neghitoſi	. . .	. . .
Negletti	*Romae*	fl. 1630
de Nobili	*Bononiae*	1598
	Florentiae	S. XVII. fin.
	Patavii	1632
	Senis	. . .
	Venetiis	1620

della

*) Felicis Oſii Academiæ marianæ Bergomi ab eo reſtitutæ auſpicia primordia & progreſſus memorantur à Phil. Pincinello p. 187. Athenæi eruditorum Mediol. & a Nic. Comneno p. 358. Hiſt. Gymnaſii Patavini.

**) Giornale d' Italia T. 33. 2. p. 440. ſqq.

r) Jo. Guaſco, Giornale de letterati T. 5. p. 405. & T. 13. p. 280. 284. 302. Act. Er. T. 6. ſupplem. p. 529.

Paragonisti	*Venetiis*	. . .
Parmensis	*Parmae*	1686
Partenii	*Mediolani*	S.XVI. fin.
	Neapoli	cc. 1600
	Romae	S. XVII. inic.
	Senae	. . .
Pascolini	*Urbini*	1656
Pasti	*Bergomi*	fl. 1619
Pastori	*Novaræ*	1550
Pellegrini	*Romae*	cc. 1694
	Trani	. . .
	Venetiis u)	fl. 1550
Perseveranti	*Tarvisii*	. . .
Philexotici v. Filexotici		
Philoponi v. Filoponi		
Piacere	*Bononiae*	1602
Pianigiani	*Florentia*	fl. S. XVIII.
Piazzese	*Platiae*	fl. 1651
Pictorum	*Mediolani*	
Pigri	*Barii*	. . .
	Neapoli	. . .
Piti	*Bononiae*	1628
del Platano	*Romae*	1688
Platonici	*Venetiis*	fl. 1550
della Poesia Nuova	*Romae*	cc. 1540
del Poggio	*Valdarnae*	. . .
Politici	*Bononiae*	1580
	Regii x) 1570. ad 1587.	
del Pontano	*Neapoli*	S. XVI. init.
del Porto	*Bononiae*	1586

Prin-

u) i mondi di Doni, Venet. 1575.
x) Giornale d'Italia T. 13. p. 304.

Principianti	*Luccae*	1676
Puliti	. . .	. . .
Puri	*Romae*	. . .
Quirini	*Romae*	fl. 1717.
Raccesi	*Panormi*	1622
Racchiusi	*Sena*	. . .
Raccolti	*Venetiis*	. . .
Radicati s. Abbarbicat.	*Messanae* y)	1653
Raffredati	*Luccae*	cc. 1688
Raffrontati	*Firmi*	. . .
	Senae	. . .
Ramingi	*Messinae*	. . .
Rapiti	*Brixiae*	S. XVII. init.
Rappresentanze	*Romae*	S. XVIII.
Rauvivati	*Bononiae*	fl. 1637
	Firmi	. . .
	Neapoli	. . .
	Romae a)	1716
Reaccesi s. Raccesi z)	*Panormi*	1622
Reali, Christinæ Reg. a)	*Romae*	1674
Redivivi	*Mylis*	fl. 1709
Ricovrati	*Bononiae*	. . .
	Patavii	S. XVII. init.
	Venetiis b)	
Ricreduti	*Ferrariae*	fl. 1614
Rifloridi c)	*Veronae*	. . .
Riformati	*Caesenae*	1559
Rifritti	*Florentiae*	. . .

y) Giornale d'Italia T. 30. p. 339.
z) Crescimbeni T. 1. Arcad. p. 209.
a) Mongitor T. 2. p. 136. 196. sq. T. 1. p. 295.
b) Giornale de letterati d'Italia T. XI. p. 423.
c) Rifiorito della Crusca. Jul. Negri p. 215. de scriptoribus Florentinis.

Rimoti	*Pisis*	Sec. XVII. fin.
Rinascenti	*Patavii*	. . .
Ringiovaniti	*Bononiae*	fl. 1648
Rinnomtai	*Neapoli*	. . .
Rinovati	*Florentiae*	. . .
Rinovati	*Palermi in Sicil.*	fl.
	Romæ	S. XVII.
Rinvigoriti d)	*Fulginii*	fl. 1715
Riposti	*Cologna*	. . .
Rischiarati	*Agrigenti*	cc. 1667
Risoluti	*Boniniæ*	1631
	Panormi	fl. 1576
	Senæ	. . .
Risorti	*Justinopoli*	. . .
Risuegliati	*Genuæ*	. . .
Rozzi	*Pisis*	. . .
	Senæ	S. XVI. init.
	Panormi.	. . .
Rudes	*Salerni*	. . .
Card. de Sabaudia	*Romæ*	S XVII. init.
Scatenati	*Neapoli*	fl. 1628
Scelti	*Parmæ*	1672
Schiumati	. . .	. . .
Sciolti	*Firmi*	. . .
Scomposti	*Fani*	1641
Sconosciuti e)	*in Guastalla*	. . .
la Scossa	*Perusii*	. . .
dello Sdegno	*Romæ*	cc. 1534
Sezia	*Panormi*	. . .

d) mem. de Trev. 713. p. 2192. Giornale d'Italia T. 27 p. 437. T. 33. II. p. 390.

e) Giornale d'Italia T. 36. p. 349.

Segretii	*Neapoli*	cc.1560
	Senæ	. . .
	Vincentiæ	. . .
Selvaggi	*Bononiæ*	1610
Semplici	. . .	. . .
Serafici	*Patavii*	. . .
Sicuri	*Neapoli*	. . .
Sicuri	*Venetiis* V. Aſſicurati	
Sirenes, Sireni,	*Neapoli*	. . .
Sitienti	*Bononiæ, Patavii*	cc.1554
Sproviſti	*Venetiis*	. . .
Suidati	*Reate*	S. XVII
del Sole	*Centi*	fl. 1674
Solingi	*Ticini*	fl. 1574
Solitarii	*Taurini*	fl. 1554
Solleciti	*Panormi*	reſt. 1554
Sollevati	*Tarviſii*	fl. 1624
	Bononiæ	fl. 1672
Soluti v. Sciolti & Auvivati *Firmi*		
Sonnachioſi	*Bononiæ*	. . .
Sonnolenti	*Bononiæ*	fl. 1640
Sopiti	*Genuæ*	. . .
Soſpinti	*Cremæ*	1612
Spaſſionati	. . .	. . .
Spenſierati	*Florentiæ* f)	. . .
	Roſciani	reſt. 1600
Sperantes	*Patavii*	. . .
Sperimentale Antonii Valsnerii g)		
Speziali	*Bononiæ*	1647
Spiritoſi	*Placentiæ*	fl. 1656
S. Spirito h)	*Beneventi.*	. . .

f) Hiacynthi Gimmæ elogia incurioſorum Ruſcianenſium Neap. 1703. 4.

g) T. 3. ſupplem. al Giornale d'Italia p. 427.

h) Giornale de' letterati 1698. p. 33.

Spreggiati	*Panormi*	fl. 1600
Stabili	*Patavii*	fl. 1580
Sterili	*Romæ*	fl. 1643
Storditi	*Bononiæ*	fl. 1565
Stravaganti	*Panormi*	. . .
	Romæ	S. XVIII
Sublimi	*Bononiæ* i)	1700
Suegliati	*Florentiæ*	fl. 1639
	Neapoli	cc. 1588
	Senæ	. . .
	Venetiis	. . .
Suentati	*Utini*	. . .
Sufcitati	*Venetiis*	. . .
Taſſiſti	. . .	fl. 1673
Tegea	*Chieti*	fl. 1673
Temperati	*Veronæ*	. . .
Theologiæ Myſticæ	*Panormi*	fl. 1694
Tiburtina	*Tibure*	S. XVIII.
Tizzoni	*Reate*	S. XVII.
Topiſti	. . .	fl. 1652
Torbidi	*Bononiæ*	fl. 1628
	Florentiæ	fl. 1711
della Traccia	*Bononiae*	1665
Trapaſſati	*Senae*	. . .
Trasformati	*Florentiae*	fl. 1578
	Aletii	fl. 1605
	Mediolani	1546
Travagliati.	*Senae*	. . .

S Va-

i) Academia Philoſophica Giornale d'Italia *T.* 33. II. p. 342.

Vagabondi	...	fl. 1673
della Valle	*di Bregno*	S.XVI.
Valdarnina v.Poggio.		
Vaticana v. Apoſtolica.		
Velati	*Aquilae*	fl. 1630
	Bononiae	...
Veneta	*Venetiis*	1558
Veridici	...	fl. 1670
Vertunni	*Brixiae*	S.XVI.
Veſpertini	*Bononiae*	1624
Vigilanti	*Romae*	S. XVII. init.
Vignajuoli	*Romae*	S. XVI. med.
Vinciana, pictorum a Leonardo. Vincio	*Mediolani*	...
del Viridario	*Bononiae*	fl. 1672
della Virtu	*Romae*	cc. 1540
Umbroſi	...	fl. 1660
Unanimi	*Bononiae*	fl. 1672
	Salodii	cc. 1550
Uniſoni	*Peruſii*	1561
Uniformi	*Romae*	...
Uniti	*Neapoli*	fl. 1693
	Senae	...
	Taurini	fl. 1712
	Venetiis k)	fl. 1552
Volanti	*Neapoli*	...
Uranii	*Veronae*	...

Hoc

k) Mongitor T. 2. p. 99.

Hoc duplici Indice Academicarum Italicarum contentum interim erit Benevoli Lectoris ac Philomathis studium, donec placuerit Clarissimis Viris MICHAELI RICHEY, Collegæ meo conjunctissimo eruditissimoque, & jam supra laudato mihi Celeberrimo JOHANNI GOTTLOB KRAUSIO Commentarios divites de hoc argumento suos publici juris facere. Aut donec lucem viderit post brevem JO. BAPTISTÆ ALBERTI libellum, aut specimen insigne Cl. M. JO. JARKII a) Stadensis, atque inchoatum opus JOSEPHI MALATESTÆ GARUFFI, uberior DOMINICI GISBERTI b) Academiarum Italiæ Historia. Nam CHRISTIANI quidem

S 2 dem

a) Specimen Historiæ Academiarum eruditarum Italiæ, Lipsiæ 1725. 8.

b) Giornale de' letterati d'Italia T. 37. p. 399. *L'Italia è una Provincia così d' ingegni feconda, e sì degli studi amante, che non v'ha città in lei, non terra in cui non vi siano state Università, Accademie, Collegi o Seminari, o altre Compagnie e Società litterarie, erette vi molte in varii tempi, e nel tempo medesimo anche più d'una. Di queste ne stampò in* Genova *nel passato secolo un breve trattatello in* 12. *il* P. D. Giovambaptista Alberti *Somasco. Il Signore* Giuseppe Malatesta Garuffi *postosi all' impresa di tesserne una più piena istoria delle stampe di Rimini, dipoi ne pubblicò un alquanto maggior Volume, il quale non è se non il primo, che da tre altri esser dovea seguito, ma questi non si sono mai veduti.* Dominico Gisberti *Murinese, famoso per più opere poetiche su la fine del passato secolo date in luce, ne compilò un assai grosso Volume, che serba si* MS, *appresso il Sig. Apostolo Zeno.*

dem JUNCKERI Historiam Societatum Literariarum, præclari Viri fato interceptam constat: & pauca sunt quæ notata vidimus in doctorum Virorum M. JOANNIS REISKII diatriba de Pinacothecis, Cimeliothecis & Societatibus doctorum in Europa præcipuis, c) in M. GOTHOFREDI VOCKERODT introductione in Notitiam Societatum Literariarum d) & in L. JOACHIMI FELLERI Italia erudita in Misnia, sive panegyrico quem XXXVIII. Magistris Lipsiæ creatis A. MDCLXXXVIII. (quibus ipse septimus interfui) ex more scripsit, & unicuique symbolum sive *impresam* Academiæ cujusdam Italicæ attribuit. De quibus impresis sive emblematibus symbolicis Academiarum præter ATHANASIUM KIRCHERUM Tomo 2. Oedipi, non longe ab initio, nota sunt scripta JOANNIS FERRI, teatro dell' imprese, Venet. 1623. fol. SIMONIS BIRALLI delle imprese scelte, Venet. 1600. 4. LUCÆ CONTILE Ragionamenti delle imprese &c.

Illud vero ab ipsis cordatioribus Italis & eruditioribus jure reprehenditur, quod multarum ex illis Academiis vix aliud est studium, vix alius fructus quam ut sonulos aliquot edant, vel cudant de argumento nihili carmina, aut ingeniosis indulgeant nugis.

c) *Guelferbyti* 1685. 4.

d) *Jen.* 1687. 4.

gis. Iusta hæc querela Summi Viri *Lud. Antonii Muratorii* in scripto quod Neapoli A. 1703. 8. sub nomine *Lamindi Pritanii* edidit, inscripsitque *i primi disegni della Rep. litteraria d'Italia, rubati al segreto e donati alla curiosità degli altri eruditi.* p.94.seq. Censuram ejus breviter repetunt doctissimi Diarii Italiæ e) auctores his verbis:

In primo luogo Lamindo condanna l'uso delle Academie d'Italia, le quali sono Adunanze di Letterati, che in certi giorni dell'anno con uno o due raggionamenti sopra qualche materia, e con varii Sonetti ed altri versi esercitano il loro ingegno e la loro vena. Vorrebbe, che queste Adunanze, delle quali v'ha sì gran dovizia in Italia, impiegassero meglio la loro attenzione, di quello che fanno, procturando a se una lode di poca durevolezza, e agli altri un diletto di nessun frutto. Mostra quanto miglior uso potrebbe farsene, quando in esse si trattassero l'Arti e le Scienze; ed alcune poche ne loda, le quali da 30. anni in quasi sono poste a coltivare, qual gli studi della Poetica e la buona lingua Italiana, qual l'erudizione Ecclesiastica, qual la Filosofia sperimentale e morale, ed altri utilissimi studi. Pensa, che se tutte queste Academie si collegassero insieme, potrebbero constituire una sola Accademia e Repubblica letteraria, il cui oggetto si fosse perfezionare le dette Arti e Scienze, col mostrarne e correggerne gli abusi, e coll'insegnarne l'uso vero. Ma perchè in questo disegno incontra alcune difficoltà, le quali giudiziosamente egli accenna, abbandona

e) *Giornale de Litterati d'Italia T. 1. p. 269.*

dona sì fatta Lega, ed altra ne propone più facile e più al suo intento vicina.

Sarà questa, dic' egli, un' Unione, una Repubblica, una Lega, di tutti i più riguardevoli Lettori d' Italia, di qualunque condizione e grado, e professori di qual sivoglia Arte liberale, o Scienza. Vuole che questa Lega tenda allo stesso fine, cioè di ripulire e perfezionare in Italia le buone lettere; e che sia unita con un fortissimo nodo di buon volere e d' ottimo zelo; proponendo poscia altri mezzi giovevolissimi alla esecuzione di così retto disegno, come a dire, lo stabilimento delle Leggi, l' assegnamento de' Premj a' più meritevoli, l' elezione de' Protettori, ec.

Sed ecce non dissimilem querelam quam ipsis præclaris hujus Diarii auctoribus veritas dignitasque rei alio loco expressit: f) *E qui ci sia lecito di passaggio, non tanto lodare quel giudiciosissimo Principe Duca di Medina Don Luigi della Cerda Vice Re di Napoli, quando stabilì, che in quell' Academia di materie solamente gravi, ed utili si favellasse, quanto biasimare la troppo folta, e strepitosa copia di tante Acedemie, in ogni Città, in ogni angolo dell' Italia erette, dove non s' odono, che appassionati temi di Amore, e fiacchi, vani, e ridevoli argomenti, che finalmente terminano in sonetti, in canzoni, e in simili componimenti. che si onorano del titolo di buon gusto, e sovente in suoni, canti, e balli. Quanto sarebbe meglio, l' arricchir l' animo di cognizioni più nobili, e più avvantagiose, proponendo proble-* mi

f) id. T. 17. p. 78.

mi scientifici intorno alle arti, e alle scienze più solide, non mancando all' Italiano ingegno, che occasione, ed eccitamento, per esercitarlo, risvegliarlo, ed invitarlo a imprese più utili, e più decorose.

XIV. CONSPECTUS THESAURI LITERARII ITALIÆ.

I. *De eruditis Italis universe, eorumque scriptis.*

Idea della Storia dell'Italia letterata, coll' ordine Cronologico dal suo principio fino all'ultimo Secolo, colla notizia delle storie particolari di ciascheduna Scienza e delle arti nobili, molte invenzioni, degli Scrittori piu celebri, e di loro libri &c. discorsi di D. GIACINTO GIMMA, Dottore delle Leggi, Auvocato Straordin. della Citta di Napoli, Promotor Generale della Scientifica Societa Rossanese degl' Jncuriosi &c. in Napoli, 1723. 4. 2. Vol. *Bibl. Italique T. 2. sub init.*

La Libraria del ANTON FRANCESCO DONI Fiorentino, divisa in tre trattati: 1) li autori volgari, 2) i MSti, 3) l'Academie con i sopranomi, i motti, le imprese & le opere fatte da i Academici. Venet. 1551. 1580. 12. Eadem MSta auctior citatur à Julio Negri. p. 27. Historiæ scriptorum Florentinorum. Obiit Donius A. 1574.

Bibliotheca APROSIANA, Viri illustris ANGELICI APROSII senioris, Vinti-

timilienſis Auguſtiniani Bononiæ 1673. 12. Cornelii Aſpaſii AntiVigilmi, tra Vagabondi di Tabbia detto l'aggirato. Vide de auctore p. 417. ſqq. & de Antonio Maria Aproſio p. 492. Ejusdem Angelici Athenas Italicas, de claris Viris qui Italiam ſcriptis editis & ineditis illuſtrarunt, lucem non vidiſſe dolebunt mecum litterarum ſtudioſi.

Index Scriptorum Italicorum præmiſſus Lexico celebri Cruſcantium ſive Furfurariorum Academicorum (DELLA CRUSCA) Venet. 1612. 1623. & Florent. 1693. fol. & in V.C. JACOBI FACCIOLATI opere cui titulus: Ortografia moderna Italiana Patav. 1723. 4. *Giornale de' litterati d'Italia T.* 35. p. 461.

Della eloquenza Italiana, raggionamento di GIUSTO FONTANINI, ſteſo in una lettera all' illuſtriſſimo Sign. Marcheſe Gian Giuſeppe Orſi. Agiunto vi un Catalogo delle Opere piu excellenti che intorne alle principali Arte & Facolta ſono ſtate ſcritte in lingua Italiana. in Roma 1706. 4. *Hiſt. des ouvrages des Sav.* 1708. p. 381. *Giornale de' letterati d' Italia* T. 36. p. 337.

NICOLAUS FRANCISCUS HAIM Romanus in notitia librorum ſelectorum variorumque Italicorum, Londini nuper edita.

2. *De argumentis quibusdam ſpecialibus.*

a) De ſcriptis Pontificum Romanorum.

LUDOVICI JACOBI a S. CAROLO, Ca-

Cabilonensis Burgundi, Ord. Carmelit. Bibliotheca Pontificia duobus libris distincta, quorum priore Romani Pontifices à S. Petro ad Urbanum, nec non Pseudo Pontifices sive Antipapæ, & eorum scripta: libro posteriore scriptores de Pontificum Romanorum vita & laudibus recensentur, subjuncto catalogo (imperfecto admodum) eorum quos vocat Hæreticorum qui adversus Pontifices aliquid ediderunt. Lugd. 1643. 4.

b) De scriptis Cardinalium.

G. JOSEPHI EGGS Purpura docta, sive de eruditis Cardinalibus CCVII. ab A.C. 540. in præsentem ætatem. Francof. 1710. Monachii 1714. fol. 3. Volum. *Mem. litterair. de Trevoux* A. 1720. p. 54. 67. 75.

c) De Episcopis Italiae.

FERDINANDUS UGHELLUS in Italia sacra, de qua supra p. 62.

d) De Italis Hebraicae & aliarum linguarum Oriental. cognitione celebribus.

PAULUS COLOMESIUS Rupellensis in Italia Orientali, cujus editionem notis etiam illustratam propediem exspectamus à Venerando atque eruditissimo nostro JO. CHRISTOPHORO WOLFIO.

e) De Italis qui Graece scripserunt.

LUD. NOGAROLÆ Comitis, Epistola ad Adamum Fumanum, quam post editionem Venet. 1559. & Cantabrigiensem 1671. recudi feci Hamb. 1709. 8. cum supplemen-

tis ad Vossium de Hist. Antiquis, Mallincroti, Sandiique, & Joh. Hallervordi Spicilegio.

f) De Poetis Italis.

LILIUS GREGORIUS GYRALDUS Ferrariensis in dialogis duobus de Poetis suorum temporum, Florentiæ 1551. 8. & inter Opera Lugd. Bat. 1696. fol.

LAURENTII LEGATI Ateneo de' Poeti: MS. vide Bibl. Aprosianam p. 459.

Historia de' Poeti Italiani d' ALESSANDRO ZILIOLI. MS. id. p. 619.

APOSTOLI ZENI storia della Poësia e de' Poeti Toscani. MS. Vide Jo. Cinelli Bibliothecam volantem pluteo XVI. p. 10.

LEONIS ALLATII Drammaturgia, divisa in sette indici. Bononiæ 1666. 12. quem librum emendatiorem recudi esset operæ pretium.

LUD. ANTONIUS MURATORIUS della perfetta Poesia Italiana. Mutinæ 1706. & cum observationibus ANTONII MARIÆ SALVINI. Venet. 1723. 4. duobus Volum.

JOANNIS MARIÆ CRESCIMBENI l' istoria della volgar Poësia Rom. 1698. 4. Commentarii intorno alla sua Historia. ibid. 1702. 1710. 1712. 4. quinque Volumina.

Notitia de Poëtis Italis recens junctim *excusis* in pluribus volum. *i Rimatori Italiani antichi*, in Diario Veneto eruditorum Italiæ T. I. artic. v. T. XV. artic. IV. & T. XXXII. Artic. VIII.

JO.

JO. BAPISTÆ RECANATI le poësie italiane di XXXIV. rimatrici viventi. Venet. 1716. 8.

g) De Academiis Italiae eorumque membris ac sodalibus.

ANTONIUS FRANCISCUS DONI quem p. 279. aliique quos p. 275. laudare me memini.

h) De Historicis Italis rerumque Italicarum.

Quos laudavi supra p. 10. seq.

i) De Satyricis.

JOSEPHUS BIANCHINI delle Satira italiana.

k) De interpretibus Italis, sive iis qui Graecorum vel Latinorum scripta in Italicum sermonem verterunt.

SCIPIONIS Marchionis MAFFEI, Veronensis, traduttori Italiani 1719. 8. Giornale de' letterati d'Italia T. 34. p. 527.

3. *Elogiorum Scriptores Itali qui Italice scripserunt.*

HIERONYMUS GHILINUS, teatro d'huomini letterati. in Milano 8. sive anni nota pars prima ad Urbanum VIII. & pars prima ac secunda Venet. 1647. 4. Cæteræ quatuor partes lucem non viderunt. Sex enim a Ghilino adornatas memorat Philippus Picinellus p. 342. Athenæi eruditorum Mediolanensium.

LAURENTIUS CRASSUS, Doctor Neapolitanus. Elogii d'huomini letterati. Venet. 1666. 1668. duobus Volum. 4.

GAL-

Comes GALEACIUS GUALDUS *Prioratus*. Scena d'huomini illustri d'Italia.

GREGORIUS LETI in Italia regnante tomo III. & IV. Genev. 1676. 12.

P. ANTONIO BALDASSARI Recanatese S. I. Compendioso ristretto delle vite di personaggi alcuni illustri per la scienza ed altri celebri per Santita & Dottrina. In Foligno 1711. 12. *Giornale de' letterati d'Italia* T. 7. p. 465. *Acta Erud. Germanice edita* CVII. T. 9. p. 785.

b) Elogiorum scriptores Latini.

PAULUS JOVIUS Novocomensis, Episcopus Nucerinus, cujus elogia doctorum Virorum sæpius lucem viderunt post editiorum luculentam Florentinam 1551. fol.

NICOLAI REUSNERI icones sive imagines vivæ litteris clarorum Virorum Italiæ, Græciæ, Germaniæ, Angliæ, Ungariæ. Basileæ 1589. 8.

JULIUS CÆSAR CAPACIUS, Neapolitanæ Urbis a secretis, cujus illustrium Mulierum ac illustrium litteris Virorum elogia prodiere Neapoli 1608. 4.

JACOBUS GADDIUS Florentius in elogiis historicis & elogiographo, Florent. 1636. 4. & in opere de scriptoribus non Ecclesiasticis, sed in quo alios quoque non Italos celebrat, ordinem litterarum secutus, 2. Volum. fol. Florent. 1648. Lugd. 1649.

JOANNES IMPERIALIS, in Museo historico, Venet. 1640. 4. & me curante cum Apibus

pibus Urbanus Leonis Allatii, Hamb. 1711. 8 In Veneta Musei hujus editione, quemadmodum apud Iovium, Reusnerum & Crassium effigies quoque Virorum eruditorum additæ comparent.

IANUS NICIUS ERYTHRÆUS sive IOHANNES VICTORIUS ROSSI in Pinacotheça triplici imaginum illustrium doctrinæ vel ingenii laude virorum. Colon. sive Amstelodami potius, 1643. 1645. 1648. 8. tribus voluminibus, recusis Lipsiæ 1692. 1712. 1729.

IOANNES MATTHÆUS TOSCANUS in peplo Italiæ quem ex edit. Paris 1578. 8. infra integrum exhibeo. Eum manu auctoris auctum & emendatum habuit vir illustris Raphael Trichetus du Fresne, ut a Philippo Labbeo annotatum est. Sed quodeinde pervenerit comperire non potui.

BENEDICIUS ACCOLTUS Aretinus dialogo de præstantia Virorum sui ævi: de quo supra p. 131.

Excerpta de Viris eruditis Italis ex RAPH. VOLATERRANI Commentar. rerum Urbanarum libro XXII. & ex LEANDRI ALBERTI Bononiensis descriptione Provinciarum & Urbium Italiæ, quæ & Italica lingua plus simplici vice, & Latine lucem vidit.

JOSEPHI BRESSIANI Corona Virorum illustrium. Rosæ & Violæ &c.

HYACINTHUS GILI, NICOLAUS BACCETIUS &c.

THO-

THOMAS LANSIUS, Germannus Oratione pro Italia.

4. *De eruditis certarum nationum vel Civitatum Italiae vel Siciliae.*

De AQUAVIVENSIBUS in regno Neapolitano opus ineditum *Jo. Hieronymi Molignani* Aquavivensis, l'istoria della Città Acquaviva, sua origine ed antichità e degli huomini illustri in arme e lettere.

Historiam litterariam AQVILEIENSEM promisit vir illustris *Justus Fontaninus* præf. ad Jo. Baptistæ Goynæi libellum de situ Istriæ, quem luci publicæ datum ejus beneficio debemus in thesauro historiarum Italiæ Tom. VI. part. 4.

De ASCULANIS.

Jos. Lentus de viris Asculi illustribus. Rom. 1622. 8.

Pauli Antonii Apiani S. I. affectum promissumque Athenæum Asculanum, quo de Acta Erud. 1692. p. 281.

De BENEVENTANIS in regno Neapolitano.

Marii de Vipera Chronologia Beneventanorum Antistitum Neapoli 1636. & elenchus sacrorum Civium Beneventanorum. ib.

Joannis de Nicastro Patricii Beneventani, U. I. D. & Metropolitanæ Ecclesiæ Archidiaconi, Beneventana Pinacotheca sive de Viris Beneventi illustribus. Beneventi 1720. 4. *Acta Erud.* 1725. p. 519. *Giornale de' letterate d'Italia T. 8. p. 553.*

De BERGOMENSIBUS. Bo-

Donati Calvi ſcena litteraria ſcriptorum Bergomenſium. Bergomi 1664. 4.

DE BONONIENSIBUS.

Jo. Nicolai Paſchalis Alidoſii li dottori foraſtieri che in Bologna hanno letto Theologia, Filoſophia & arti liberali. Ejusd. li dottori Bologneſi di legge &c.

Jo. Antonii Bumaldi ſive potius *Ovidii Montalbani* Bibliotheca Bononienſis. Bononiæ 1641. forma minore.

Bartholomæi Galeati de viris illuſtribus Bononienſibus. Ferrariæ 1609. 4.

Peregrini Antonii Orlandi, Carmelitæ notizie degli ſcriptori Bologneſi e dell' opere loro ſtampate e Manoſcritte 4. 1716. & cum continuatione, tavole chronologiche de gl'Uomini illuſtri per lettere ed Impieghi nudriti dell Univerſita di Bologna 1727. 4.

Nicolaus Butrius in Bononia illuſtrata &c.

Uberiorem Bibliothecam Bononienſem jam pridem molitus eſt *Valerius Zani* Bononienſis, ut annotatum ab Antonio Teiſſerio eſt, qui etiam *Auguſtini Gatavini*, *Joande Pineda* Hiſpalenſis, & *Ulyſſis Aldrovandi* ſcripta huc facientia commemorat.

De BRIXIENSIBUS.

Leonhardi Cozzandi Bibliotheca Brixienſis. Brixiæ 1685. 8. *Acta Erud.* 1686. p. 385.

Octavii Roſſi ſive *Rubei* JCti & Patricii Brixienſis, elogi hiſtorici de' Breſciani illuſtri. Brixiæ 1620. 4. *Danielis* quoque *Cereti* Medici qui circa A. C. 1470. floruit Carmen pane-

panegyricum de claris Brixiensibus suæ ætatis laudat Vossius de Historicis Latinis pag. 810.

De CÆSENATIBUS.

Caesar Brixius parte 2. descriptionis urbis Cæsenæ A. 1598. & Tom. IX. thesauri Italiæ parte 8.

Bernhardus Manzonius & qui auctarium addidit *Hector Buccius* in Chronologia Cæsenæ, ubi de Episcopis, sanctis, virtute & doctrina claris Cæsenatibus. Pisis 1643. 4. & T. IX. thesauri Ital. parte 8.

De CATANENSIBUS.

Petrus Discordanus seu *Calzolarius* Ord. Benedicti de viris illustribus Catanensibus.

Joannis Baptistae de Grossis Lyceum Catanense, MS. apud Innocentium Roccafortem, Canonicum Catanensem, teste Mongitore T. 1. p. 329.

De CEPHALEDITANIS.

Josephus Vincentius Auria in notitia Historica Cephaledis, urbis placentissimæ Siciliæ, caput XI. de Cephaleditanis sanctitate, dignitate & litteris, illustribus. Italice A. 1656. & Latine Sigeberto Havercampo interprete, T. XIV. thesauri Siciliæ.

De CREMENSIBUS.

Alemanni Fini scelta degli huomini di pregio usciti da Crema dal principio della Citta sino al anno 1580. in Brescia 1581. 8.

De CREMONENSIBUS.

Fran-

Francisci Arisii Cremona literata * T. I. usque ad A. C. 1501. T. II. ad A. 1600. Parmæ 1702. fol. Opus de Prætoribus Cremonæ promittit T. I. p. 229. *Pauli Zignani*, Cremonensis de rebus memorabilibus Patriæ, ejusque Viris insignioribus, ineditum memorat T. 2. p. 137. *Jacobi Gaddii* historiam Cremonensem MS. id. p. 166. *Caroli Cartarii* Athenæum MS. id. p. 168. notatq; p. 209. apud Allatium in dramaturgia p. 60. pro *Antonio Campano* legendum *Antonium Campum* in hist. Cremonensi. *Laurentii Legati* Lyceum Herculis MS. memoratur in Bibl. Aprosiana p. 413.

De FERRARIENSIBUS.

Augustinus Superbus Ferrariensis in apparatu edito Ferrariæ 1620. 4. de scriptoribus Venetis & Ferrariensibus.

Hieronymi Baruffaldi diss. de poëtis Ferrariensibus Ferrar. 1698. & Tom. IX. parte 8. thesauri Italiæ. Ejusd. commentarius de Antonio Musa Brasavolo ibid. 1704. 4. in quo Bibliothecam scriptorum Ferrariensium pollicetur. Act. Er. 1706. p 70. Giornale de' letterati d'Italia T. 17. p. 348.

Josephi Lanzoni diss. de Medicis Ferrariensibus 1691. & T. IX. parte 8. thesauri Italiæ.

De FLORENTINIS, *Francisci Bocchi* elogia clarorum Virorum Florentinorum libris II. Florent. 1607. 4.

T *Michae-*

* Galeria di Minerva T. 4. parte 2. p. 5. seq. Giornale de' literati d' Italia T. 10. p. 255. T. 13. p. 203.

Michaelis Poccianti catalogus scriptorum Florentinorum. Florentiæ 1589. 4. *Lucæ Ferrini* additio. ibid. 1593.

Julii Nigri, Ferrariensis, S. I. istoria degli scrittori Fiorentini. Ferrara 1722. fol. opus postumum. Fuit etiam molitus partem secundam: de' scrittori Toscani al Fiorentino Dominio sottoposti, ut p. 278. innuit.

Joannis Cinelli opus ineditum (storia degli scrittori Fiorentini e Toscani) in quo circiter 4500. collegisse se testatur. Vide ejus Bibl. volantem scanzia XVI. p. 8. seq. Act. Er. 1706. p. 68. Giornale de' letterati d'Italia T. X. p. 228. & T. XXII. p. 360. non potuisse illud se consequi queritur Julius Niger p. 278.

Raphael Badius Ord. Præd. & *Archangelus Giani* Ordinis Servorum S. Mariæ, Florent. 1614. Catalogo clarorum Virorum Universitatis Theologicæ Florentinæ.

Ugolini Verini Florentia illustrata, epico carmine libris III. quorum primo laudes urbis, secundo viros celebres, tertio illustres familias celebrat. Parif. 1588. Ex Latino Italice vertit *Baldellus* MS. id. p. 520.

Christophori Landini de claris Florentinis & vita Dantis ante commentarios in Dantem, Italice A. 1484. & deinde plus simplici vice editos.

Didaci de Franchis Catalogus illustrium Florentinorum.

Ferdi-

Ferdinandus Leopoldus del Migliore in opere, Firenze ilustrata.

Antonius Varillasius libro quarto anecdotorum Florentinorum, les anecdotes de Florence, ou l'histoire secrete de la Maison de Medicis, a la Haye 1685. 12.

Le notizie litterarie e storiche * dell' Academia Fiorentina. Florent. 1702.

Fasti Consolari dell' Academia Fiorentina, dal *Salvino Salvini.* ** Ejusdem promissum opus, storia di tutti i letterati Fiorentini.

Placidi Patricelli apparatus de illustribus Abbatiæ Florentinæ viris. Mediolan. 1645. 4.

Philippi Villani historia plurimorum litteratorum Florentinorum MS. Latine in Vaticana, Italice apud Clariss. Magliabech. Vide Julium Nigrum p. 178.

Francesco Cionacci, notizie degli scrittori Fiorentini & degli Academici Apatisti. MS. idem p. 193.

Lucæ Josephi Cerachini, catalogo generale de' Theologi dell' Ecclesia universa Fiorentina, della sua fondatione sino all' anno 1725. in Firenze 1725. 4. pagg. 64.

De FOROJULIENSIBUS.

Justi Fontanini Bibliotheca Forojuliensis, cujus spem pridem fecit in Aminta defenso cap. 11. p. 281. meminit & Philippus à Tur-

T 2 re

* History of the works of the learned 1703. p. 71.

** Giornale de' letterati d' Italia T. 26. p. 460. Journal litteraire T. 9. p. 467.

re in monumentis veteris Antii p.223. Vide & Diarium eruditorum Italiæ T.20. p.418.

De FOROLIVIENSIBUS.

Opus promissum *Georgii Marchesii*. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom.35. p.432. seq.

GARFAGNANA illustrata *Peregrini Paulucci*, Mutinæ 1720. quo in opere de viris eruditis p.336. sq. vide idem Diarium T.33. parte 2. p.422.seq.

De GENUENSIBUS præter eos de quibus infra in Liguribus.

Jacobus Braccellus (& *Jo. Baptista Braccellus*) de claris Genuensibus. A. 1570.

Bartholomæus Paschetti dialogo delle bellezze di Genova 1583. 8.

De LIGURIBUS.

Raphaelis Sopranis vitæ scriptorum Ligurum. Genuæ 1667. 4. scrittori della Liguria.

Michaelis Justiniani elenchus scriptorum Ligurum. Rom. 1667. 4. à littera A ad G. & parte II. à littera H. ad Z. Italice, degli scrittori Liguri.

Augustini Oldoini S. I. Athenæum Ligusticum, seu syllabus scriptorum Ligurum. Perusiæ 1680. 4. in quo Genuenses refert p.587. seq.

Uberti Folietæ clarorum Ligurum elogia A. 1580. & T. 1. thes. Italiæ Græv. p. 484.

Casparis Cechinelli Montis Flasconis Episcopi brevis relatio Virorum illustrium *Sarza-*

na

næ aliorumque locorum Orientalis oræ Lignsticæ, quam MStam vidit Mich. Justinianus.

De eruditis viris LOMBARDIÆ.

Andreæ Rovette de Brixia Bibliotheca Chronologica illustrium Virorum Provinciæ Lombardiæ, Ord. Præd. Bononiæ 1691. fol. Journal des Savans 1693. pag. 15. Acta Erud. 1691. p. 331.

Laudantur ab hoc Rovettio Jacobus de Sufato, Ambrosius Tagius, Joannes Michaël Plodius & cujus Catalogo MS. scriptorum Provinciæ Lombardiæ usum se non diffitetur, Vincentius Maria Rivalius.

De LUCENSIBUS.

Cæsaris Franciotti le vite de' Santi Lucchesi.

Hiacynthi Vincioli Epistola de XII. doctis Lucensibus viris congregationis Matris Dei. Venet. 1725. 8. T. XXXVII. Diarii eruditorum Italiæ, artic. 10. p. 273.

Alexandri Pompeji Berti ex clericis Regularibus Matris Dei, Memorie degli Scrittori e Letterati Lucchesi. id. T. 27. p. 439.

De MEDIOLANENSIBUS, præter *Salvatorem Vitalem* in theatro triumphali Mediolanensis Urbis.

Philippi Picinelli athenæum eruditorum Mediolanensium, teatro, o vero Ateneo de' letterati Milanesi. Mediolani 1670. 4.

Paulus Morigia in libro, la nobiltà di Milano.

Francisci Bernardini Ferrarii Athenæ Mediolanenses Teisserio memoratæ lucem nunquam viderunt uti nec *Joannis Pauli Mazzacchelli* l' Ateneo degli uomini letterati Milanesi. MS. Giornale de' letterati d'Italia T. 20. p. 415.

De Medicis Mediolanensis Collegii, *Jo. Baptista Sylvaticus* Mediolan. 1607. 4.

Erycius Puteanus de Rhetoribus & scholis Palatinis Mediolanensium diss. Mediolani 1603. 8. & de Bibliotheca Ambrosiana. ib. 1606. 8 *Jo. Petrus Puricellus* in Ambrosianæ descriptione dequa supra p. 91.

De MELITENSIBUS.

Commendator Abela in Melita illustrata lib IV. notitia quarta p. 443. sqq. T. 15. thesauri Siculi.

De MONTIS FERRATENSIBUS.

Andreas Rossotus, vide infra in Pedemontanis.

De NEAPOLITANIS.

Bartholomæus Chioccarellus de illustribus regni Neapolitani scriptoribus.

Nicolai Toppii Bibliotheca Neapolitana, Neapoli 1678. fol.

Leonardi Nicodemi additiones quantivis pretii ad Toppium, editæ in eadem urbe 1683. fol.

Alienus est ab hoc loco liber Petri Lasenæ Neapolitani (qui A.C. 1636. æt. 46. diem obiit) dell' antico Ginnasio Napolitano. Rom.

Rom. 1641. & in Napoli 1691. 4. (*Journal des Sav. 1692. p 537.*) In hoc libro enim non de studiis literarum nec de eruditis Neapolitanis Lasena disserit, sed de ludis & spectaculis, gladiatorumque concertationibus, quibus Gymnasium Neapolitanum olim spectatorum frequentiam attrahere, populique oculos pascere consvevit.

De NETINIS.

Vincentius Littara libro de rebus Netinis secundo Panormi 1593. & in thesauro Siciliæ tomo XII. Lugd. Bat. 1724. fol.

De NICIENSIBUS *Andreas Rossettus*. vide infra in Pedemontanis.

De NOLANIS,

Ambrosius Leo in Antiquitatibus Nolanis lib. 3. c. 5.

De NOVARIENSIBUS.

Museum Novariense *Lazari Augustini Cottæ*. Galleria di Minerva T. 2. pag. 394. Acta Erud. 1706. p. 68. Giornale de' letterati d' Italia T. X. p. 230.

De PANORMITANIS *Franciscus Baronius* libro tertio de Majestate Panormitana. vide supra p. 158.

Vincentii Auriae teatro degli huomini letterati di Palermo 4.

Antonini Mongitoris, Palermo sanctificato, vide Acta Erudit. T. 6. supplem. p. 499.

Plura infra, de Siculis.

De PARMENSIBUS *Ranutius Picus*. Italice 1642. 4. vide Philippi Labbei Bibliothecam Bibliothecarum.

De PATAVINIS.

Angelus Portenarius libro septimo operis cui titulus: della felicita di Padova libri nove, nelli quali si commemorano li cittadini suoi illustri per santita; prelature, lettere, armi e Magistrature. Patav. 1623. fol. Giornale de' letterati d'Italia Tom. X. p. 294.

Antonii Riccoboni de Gymnasio Patavino libri *VI.* Patav. 1598. 4. *Bernardini Scardeonii* de claris civibus Patavinis libri III. cum appendice de sepulchris insignibus exterorum Patavii sitorum. Venet. 1558. Basil. 1560. fol.

Caroli Patini Lyceum Patavinum, pars prior Theologos, Philosophos & Medicos complectens, Patavii. 1686. 4. cum iconibus: pars posterior de Philosophis & humaniorum litterarum doctoribus nunquam vidit lucem, sicut nec *Joannis Cavacii* ord. Benedict. liber quo elogia quædam illustrium Patavinorum complexus fuisse dicitur.

Jacobi Philippi Thomasini de Gymnasio Patavino liber; Utini 1654. 4. Ejusdem elogia. Patav. 1644. 1650. 4. 2. volum. cum iconibus. Bibliothecæ Patavinæ *MS*tæ publicæ & privatæ ibid. 1650. vita T. Livii Patavini. Utini 1630. 4. & Amst. 1670. 12. cum excerptis de Livio ex monumentis Patavinis *Sertorii Ursati*. Ejusdem Thomasini de Bibliotheca & Museo Pignorii Patavini, Venet. 1632. 4. Amst. 1668. 4.

Nic. Comnenus Papadopoli in Historia Gymna-

nasii Patavini. Venet. 1726. fol. 2. volum. Giornale de' letterati Italia T. 37. p. 522.

Modestus Polentus de sepulchris virorum illustrium quæ Patavii visuntur, dubito an editus. lib 2. p. 237. Inscriptiones Patavinæ. *Jac. Philippi Thomasini.* Patav. 1649. 4.

Desiderii Lignaminei Ord. præd. 1561. fol.

Jacobus Salomonius Cretensis in inscript. sacris & profanis urbis Patavinæ, agrique Patavini. patav. 1696. 1701. 1708. 4. Act. Er. 1702. p 82. & T. 3.

De PEDEMONTANIS sive *Subalpinis, Sabaudis*, & *Niciensibus.*

Franciscus Augustini ab Ecclesia (Monsignor Chiesa) Catalogus scriptorum Pedemontanorum & Sabaudiæ, Italica lingua editus Augustæ Taurinorum 1616. 4.

Andreae Rossotti Monachi Cisterciensis syllabus scriptorum Pedemontanorum, ubi etiam de *Sabaudis, Monferratensibus* atque eruditis Comitatus *Niciensis.* Monteregali 1670. 4. Giornale de' letterati di Roma A. 1670. p. 159.

Augusti Bischareti Catalogus scriptorum subalpinorum, Labbeo memoratus.

De PERUSINIS.

Caesaris Alexii elogiorum Perusinorum Centuria I. & II. Fulginiæ 1635. 12. atque inedita Centuria tertia.

Alexandri Balestrini Gymnasium Perusinum, *Caesar Crispoltus* in Perusia Augusta.

Marcus Antonius Bonciarius de illustribus per annos quadringentos litterarum & armorum laude Perusinis.

Augustini Oldoini S.I. Athenæum Augustum in quo Perusinorum scripta exponuntur. Perusiæ 1678. 4. Ab eodem laudatur *Fulvii Mariotelli* & *Hieronymi Columbi* Catalogus Episcoporum Perusinorum: nec non *Jo. Baptistae Lauri* Chronicon Perusinum, *Pompeji Pellini*; ac *Felicis Ciatti* Historia Perusina.

De PLATIENSIBUS.

J. Paulus Chiaranda S. I. in Platia Nobili, c. 3. T. 12. thesauri Siciliæ p. 164. sqq. Latine interprete Jo. Laurentio Mosheim ex Italico, Messanæ 1654. 4.

De RAVENNATENSIBUS.

Serafino Pasolino, uomini illustri di Ravenna antica. Bononiæ 1703. fol. Giornale de' letterati d'Italia T. X. p. 293.

Thomae Tomasi (Tomæi) pars quarta Historiæ Ravennatensis, Italica lingua editæ Ravennæ 1580. 4. ubi de viris eruditis illius Civitatis.

De REGIENSIBUS.

Joannes Guascus, la Storia letteraria dell' Academia di Reggio, Regii 1711. 4. Acta Erud. T. 6. supplementi p. 529. Giornale de' letterari d'Italia T. 13. p. 280.

De ROMANIS.

Lud. Jacobi à S. Carolo Bibliotheca Pontificia.

Floravantis Martinelli Roma ex Ethnica sacra.

Jo.

Jo. Ciampini de abbreviatoribus de Parco majori. Rom. 1691. fol.

Leonis Allatii apes urbanæ.

Caroli Cartharii Athenæum Romanum.

Prosperi Mandosii, Nobilis Romani Bibliotheca Romana, seu Romanorum scriptorum Centuriæ decem Rom. 1682. 1692. 4.

Augustini Oldoini, *S.* I. Athenæum Romanum, Perusiæ 1676. 4.

Josephi Antonii Petrignani, *S.* I. vite de' convittori di seminario Romano, Napoli 1722. 12. duo *V*olumina (Giornale de' letterati d'Italia T. 34. p. 438.)

Christophorus Hurandus de scriptoribus Vaticanis pars I. de viris doctrina & scriptis illustribus qui ex clero Vaticanæ Basilicæ prodierunt. 2. qui de eadem basilica rebusque ad eam pertinentibus pertractavere. Prospero Mandosio in Bibl. Romana memoratus T. 2. p. 269. sq.

Onufrii Panvinii de Bibl. Vaticanæ initiis Bibliothecariorum & custodum Catalogus cum Jo. Baptistæ Cardonæ Episcopi Dertosani consilio de Bibliotheca Escurialensi, diss. de diptychis & expungendis hæreticorum nominibus prodiit Tarracone 1587. 4.

De *S*ABAUDIS.

Præter *Andream Rossottum* & *Franciscum Augustinum ab Ecclesia*, de quibus supra in Pedemontio.

Samuel Guichenonius in sua Historia Genealogi-

logica Principum Sabaudiæ, Gallice edita Lugd. 1660. fol. historicos Sabaudicarum rerum recenset.

De SALENTINIS.

Dominici de Angelis vite de' letterati Salentini. Napoli 1710. & 1713. 4. duobus volum. vide Diarium eruditorum Italiæ T. 13. p. 263. & T. 20. p. 175. sqq.

De SALERNITANIS.

Antonius Mazza in Urbis Salernitanæ historia & antiquitatibus, cap. IX.

De SANGEMINIANENSIBUS.

Joannis Vincentii Coppi, annali & uomini insigni di San Gimignano. Firenze 1695. 4. vide Diarium eruditorum Italiæ T. 26. pag. 385.

SARZANÆ.

vide supra in Liguribus.

De SAVONENSIBUS.

Præter eos quos supra in Liguribus laudavi, *Joannis Vincentii* Verzellini opus ineditum, historia di Savona & degli uomini illustri di essa. Laudat Labbeus.

De SAXOFERRATENSIBUS.

Torquati Perotti, Episcopi Amerini vitæ & elogia clarorum Saxoferratensium qui litterarum vel armorum gloria apud Pontifices aliosque enituerunt. Laudat Leo Allatius in apibus Urbanis.

De SENENSIBUS.

Isidori Ugriogieri le pompe Senesi delli huomini e donne illustri di Siena. Pistorii 1649. 4. i fasti Senesi di medesimo. De

Carolus Neapolis Nobilis Panormitanus ad fastos Ovidii l. VI. pag. 271. Antwerp. 1639. fol. *Dabimus ante biennium, si Deus volet, Bibliothecam Siculam, ut mireris quos viros ea tellus emiserit, imo ut lugeas quas gemmas orbis amiserit.* Sed nunquam lucem vidit, uti nec Opera affecta atq; inedita *Petri Carrera*, de scriptoribus Siculis, (il Sicilianismo:) *Antonii Agraz*, nobilis Panormitani Museum Siculum de veteribus Siciliæ scriptoribus; *Aloysii la Farina* Equitis Panormitani de scriptoribus Siculis ab Orbe condito, *Silvestri Maurolyci* de viris illustribus, scriptoribus Ecclesiasticis, sanctisque Siculis, *Caroli Antonii Conversani* ætherea Leontinorum gloria.

Hubertus Goltzius ad calcem historiæ Siculæ e numis illustratæ.

Antonini Mongitorii, * Panormitani sacerdotis *Bibliotheca Sicula*, sive de scriptoribus Siculis antiquis ac recentibus & eorum scriptis, ordine litterarum. Panormi 1707. 1714. fol. 2. Volum. In appendice ad calcem Tomi II. p. 48. meminit etiam alterius suæ lucubrationis cui titulus: *Museo Palermitano*, in cui si contengono gli elogi de' pontefici, Cardinali, Patriarchi, Arcivescovi Vescovi, inquisitori e Generali di Religioni, Palermitani 4.

Ej.

* Act. Er. 1708. p. 537. & T. 6. supplem. p. 497. Journal des Savans 170[illegible]. Mai. p. 420. Giornale de' letterati d' Italia T. 6. p. 516. T. 13. p. 225. T. 24. p. 412. History of the works of the learned 1709. p. 411.

Ejusd. Palermo divoto di Maria Vergine in tomo secundo, Centuria *, degli scrittori Palermitani chi anno scritte le glorie di Maria in Palermo 1720. 4.

De *Panormitanis* Franciscus Baronius ac Manfredis de Panormitana Majestate III. 3. sq. T. 13. thesauri Siciliæ.

Hieronymi Ragusa ** Motucensis, S. I. elogia Siculorum qui veteri memoria litteris floruere usque ad excessum Ferdinandi Catholici, digesta ordine litterarum Lugd. 1690. 12. & T. XIV. thesauri Siciliæ: atque auctiora longe sub titulo: Bibliotheca vetus Siciliæ. Rom. 1702. 4. Ejusdem Bibliotheca Sicula recentioris ætatis scriptorum ab A. C. 1500. ad 1700. quindecim centurias complectens ordine alphabetico duobus Voluminibus in 4. promittitur in diario eruditorum Italiæ T. 13. p. 475. adde T. 35. p. 452.

Joannis Baptistae Carusii Bibliotheca historica regni Siciliæ s. historicorum qui à Saracenorum invasione usq; ad Arragonensium Principatum res Siculas monumentis illustrarunt. Panormi 1723. fol. 2. vol. Giornale d'Italia T. 29. p. 396. T. 35. p. 479. supra p. 73. seq. Elogium hujus Carusii T. 37. p. 339. sq.

Vin-

* T. 37. p. 484.

** Memoires de Trevoux A. 1702. edit. Amst. mense Augusto p. 251. Mongitor T. I. p. 284. & 286. ubi notat auctori placuisse, Siciliæ Bibl. veterem edere sub nomine fororis filii *Hieronymi Rerda Ragusa*.

Vincentii Auriae Panormitani qui A. 1723. diem obiit, Sicilia inventrice cum observationibus Antonii Mongitorii, Panormi 1704. 4. Acta Erud. 1707. pag. 465. Ejusdem Teatro degli uomini letterati di Palermo Ms. memorat Mongitor in Auriæ vita apud Crescimbenium in vitis Arcadum illustrium T. 3. p. 113. & 125.

Philadelphi Mugnos Leontini, i nuovo Laërtio, dove si leggono le vite de' filosofi, poeti, Oratori, Legisti, Historici & altre famose persone parte 1. Panormi 1654. 4. pars secunda inter inedita memoratur à Mongitore T. 2. Bibl. Siculæ p. 164. qui Apocryphis & commentitiis scriptis usum, exiguaque fide dignum esse monet tom. 1. p. 85. Nonnullas novi hujus Laertii hallucinationes detexit *Vincentius Auria* Panormitanus in libro cui titulus: la verita historica svelata, overo avvertimenti e correzioni al nuovo Laërzio &c. Panormi 1702. 4.

Joannis Vigintimilii * Messanensis liber de poëtis Siculis Bucolicis, de' poeti Siciliani libro primo, Neapoli 1663. 4. & tabula poëtarum Siculorum quam in eodem libro edidit, de singulis dicturus nisi morte impeditus fuisset. De Lyricis quidem libro secundo, tertio de heroicis, quos ambos ineditos

* Bibl. Aprosiana p. 431.

De TARVISINIS sive TARVISENSIBUS.

Bartholomæi Burchellati Catalogus scriptorum Tarvisinorum.

Hieronymus Bologni in tomo secundo supplementi Italice editi ad Diarium eruditorum Italiæ, articulo secundo.

De VENETIS.

Jacobi Alberici Bergomatis catalogo breve degl' illustri e famosi scrittori Venetiani, Bononiæ 1605. 4.

Augustini Superbi triumphus illustrium Venetorum. Venet. 1629. 4.

Nicolai Crassi Patritiorum Venetorum elogia. Veronæ 1612. 4. Ejusd. Vita Andreæ Mauroceni (cui Historiam Venetam debemus) Venet. 1621.

Hieronymus Bardus Florentinus in opere duos diviso in libros editoque Venet. 1587. 8. delle cose notabili della Citta di Venetia.

Antonii Stellæ vita Bernardi Justiniani, Patricii Veneti & Historici. Venet. 1552. Ejusd. elogia Venetorum navali pugna illustrium. Venet. 1558. 8.

Opus promissum *Petri Angeli Zeni*, nec

 non

non *Apostoli Zeni*, viri eruditissimi. Ejusdem serie chronologica di tutti gli istorici Veneziani * che per ordine publico scrissero i fati di Venezia, con riflessioni particolari. In Museo Minervæ Venetæ T. I. p. 165. 168.

Ioannis Cinelli ineditum opus, cujus jam spem fecit in Bibl. volante, parte IV. p. 80.

De Cardinalibus Venetis, Museum Minervæ Venetæ. T. 2. p. 102. sqq.

De VERONENSIBUS.

Franciscus Titius libro de Veronæ nobilitate.

Torellus Sarayna opere de origine & amplitudine Civitatis Veronæ de Principibus, Viris illustribus, Monumentis antiquis, urbis & agri Veronensis ac de interpretatione litterarum antiquarum. Veronæ 1540. fol. & T. IX. thesauri Italiæ parte 7.

Onufrius Panvinus Augustinianus in Antiqui-

* Scriptores illi qui jussu summi Senatus, Venetorum historiam condiderunt, sunt M. Antonius Sabellicus, Petrus Bembus, Paulus Paruta, Andreas Morosinus, Baptista Nanus, Mich. Foscarinus & Petrus Garzonus. Hi eodem Apostolo Zeno curante luculenter & emendate cum insignibus prolegomenis recusi sunt Venetiis 1719. sqq. 1722. decem in quanto Voluminibus, excepto Garzono cujus prior pars A. 1705, & altera 1716. 4. lucem vidit.

tiquitatibus Veronensibus (quarum octo libri prodiere Veronæ 1647. fol.) libro sexto. Ejusdem de urbis Veronæ viris doctrina & bellica virtute illustribus opusculum, Veronæ 1621. 4.

Alexandri Becelli indiculus scriptorum Veronensium. *Francisci Polæ* JCti museum, ex quo elogia quædam refert Chioccus.

Andreæ Chiocci de Collegii Veronensis Medicis. Veronæ 1623. 4. & T. IX. thesauri Italiæ parte 8.

Iulii a Puteo Collegii Veronensis Iudicum, Advocatorum, doctrina, natalibus, honoribusque insignium elogia. Veronæ 1653. fol.

Octavii Alecchi Veronensis opus elaboratius de scriptoribus Veronensibus promittitur in Diario eruditorum Italiæ T. 9. p. 118. sq. A. 1712.

De VICENTINIS.

Jacobus Marzarus libro secundo historiæ Vicentinæ, Italice editæ 1604. 4. Historia di Vicenza &c.

Barnabæ Celsani de viris illustribus Vicentinis.

Joannes Baptista Pajarinus Historiæ Vicentinæ libro quarto, qui est de Civitatis il-
lius

lius viris claris sive eruditione sive armorum gloria.

De scriptoribus UMBRIÆ.

Ludovici Jacobilli Bibliotheca Umbriæ, de Scriptoribus, & Sanctis & Beatis: Fulgineæ 1658. 4. Giornale de' letterati d' Italia T. 19. p. 362.

Ejusdem Chronologia Episcoporum Nucerinorum.

De VOLSCIS.

Antonii Ricchi teatro degli nomini illustri nel regno de' Volsci nel Latio. Rom. 1721. 4. Giornale de' letterati d'Italia T. 34. p. 501.

FINIS.

Peplus

Peplus Italiæ.

Jo. MATTHÆI TOSCANI

OPUS

In qvo illuſtres viri Grammatici, Oratores, Hiſtorici, Poëtæ, Mathematici, Philoſophi, Medici, Juriſconſulti (qvotqvot trecentis ab hinc annis tota Italia floruerunt) eorumqve patriæ, profesſiones, & litterarum monumenta tum carmine tum ſoluta oratione recenſentur.

Ad ANTONIUM EBRARDUM SANSVPLICIANUM *Epiſcopum & Comitem Cadurcenſum.*

LUTETIÆ
Ex Officina Federici Morelli, Typographi Regii, in vico Jacobæo, ad inſigne Fontis 1578.
CUM PRIVILEGIO.

Ad ANTONIUM EBRARDUM SANSUPLICIANUM, Episcopum & Comitem Cadurcensem.

QVod *à me superioribus annis factum est, ut illustrium Poetarum Italorum carmina duplici volumine distincta publicarem, id non à studio solùm manavit de iis præclaris viris benemerendi, quibus cum natale solum mihi commune est, verum ab eo etiam consilio, ut alii nostro excitati exemplo provinciales suos pari beneficio prosequerentur. Quæ profectò spes me ad Italorum quoque litteratorum Elogia nunc impulit emittenda. Neque illud tamen ignoro, Galliam & Germaniam haud minus uberem ad scribendum segetem mihi suppeditare potuisse, quam nostram Italiam. Sed eam quoque provinciam suscipienti illud princommode caderet, quod cum externos scriptores non perinde notos habeam, ac nostrates, majore illi, quos necessario prætermitterem, injuria, quam ii, quorum meminissem, bonore afficerentur. Hæc igitur illos cura maneat, qui id oneris sustinere commodius poterunt. Tibi interim, Amplissime Antistes, hic libellus erit pro arrabone earum lucubrationum, quas graviore studio elaboratas sub tuo nomine aliquando in lucem prodituras non despero. Tibi enim, cujus sanctimonia & erudito bonorum omnium animos ad summam sui rapiunt admirationem, ingenii mei qualescumque fœtus in posterum commendare decrevi: cum nullius sub patrocinio tutius possint delitescere, quam ejus, qui me incredibili humanitate haud sane merentem ultro in suam susceperit clientelam. Lutetiæ, KAL. JUNIIS, M.D.LXXVIII. Vale.*

AD EUNDEM.

NE nocturna putes mortales somnia mentes
Perpetuo vanis ludere imaginibus.
Cælitibus qvicunqve pio se pectore gratum
Exhibet, æthereis participatqve bonis:
Non huic terrificis somnos simulacra figuris
Abrumpunt, gelido membra nec imbre madent:
Sed fas est placida certissima visa qviete
Cernere, qvæ genius nuntiat apta bonus.
Qvalia sæpe vident innoxia turba poëtæ:
Objecta est oculis qvalis & umbra meis,
Haud pridem mediæ per opaca silentia noctis
Fessa jacent puro dum mea membra toro.
Tunc mihi spectandam sese veneranda virago
Obtulit, armato concrepuitqve sinu.
Pallada dixissem, si Gorgonis ora tulisset,
Et nisi turrito vertice visa foret.
Dextra tenet jaculum, clypeo est armata sinistra,
Lemnius hunc mira sculpserat arte faber:
Intexensqve virum spirantia finxerat ora,
Ora mihi veros reddere visa sonos:
Ausonidum simulacra Ducum, qvos bellica virtus
Nuper uti priscos nobilitavit avos.
Pars fuit inferior texto circundata peplo,
Stamine qvem vario dædala pinxit acus.

Hic

Hic ego laudatos vera ſub imagine vultus,
Spectavi, & titulis ora notata ſuis.
Sæcula nam qvotqvot longum ſuperantibus ævum
Artibus inſignes noſtra tulere viros,
per qvos antiqvis Latium non invidet annis,
Expresſi hic filo multicolore nitent.
Dum tam mira oculos capiunt ſpectacula noſtros,
Et ſtupet aſpectu lingua retenta novo:
Talibus arridens dea vocibus ora reſolvit,
Concutiens flavam molliter ante comam.
Cur velut ignarus ſtupido me lumine luſtras,
Cum ſit nota magis fœmina nulla tibi?
Auſoniæ num te fallit florentis imago,
Qvæ tibi prima nitens obtulit ora jubar?
Qva Sol exoriens, liqvidas vel pronus in undas
Spectat ab aurato pulcrius axe nihil.
Deſierat: cœpi: ſalve ô gratisſima tellus,
Arcet hiems oculis qvam propè ſexta meis.
Qvis rogo trans gelidas tam longè disſitus alpes,
Speret in aſpectus poſſe venire tuos?
Attonitum me pulcra tenent ſimulacra virorum,
Qvæ clypeo & ſpirant veſte notata tua.
Agnoſco claros heroas pace vel armis,
Et qvi facta canunt, qvive canenda gerunt.
Hæc jactat ſegetes tellus, tumet illa metallis;
So-

Solum semideos progenuisse tuum est:
Sed taceas ne diva precor, qvæ tanta subegit
Temet in aspectus caussa venire meos?
Illa refert: intexta meo qvæ cernis amictu,
Ut vigeant libris nomina viva tuis:
Hæc tibi largitæ petimus pro munere lucis
Præmia: qvod pietas præcipit, ipsa rogo.
Nec gravis est, qvos qvaqve legis sub imagine versus,
Illinat hos chartis si tua dextra, labor.
Dixerat: illa procul liqvidas sublata per auras,
Deseruitqve piger lumina nostra sopor.
Hinc calamo sumptaqve deæ mandata papyro,
Exeqvor: expressit carmina visa manus.
Qvæ tibi nunc EBRARDE sacri decus ordinis amplum,
Esse velim studii pignora certa mei.
Nam mihi pro votis largum si prospera censum
Fors daret, ut possem vincere dicta datis,
Vivida, Apelleæ qveis cedant arte figuræ,
Munifica possem mittere signa manu.
Nunc me, qvæ reliqvos vates, mala lædit egestas,
Vatis & ex vero nomen habere jubet.
Hinc pro divitibus chartacea munera donis
Mittimus: has solas arca ministrat opes.
Nec tibi parva damus, qvamvis tenuissima: multum
Ille dedit, qvem sors plura dedisse vetat.

Qvod

Qvod si adeo fortuna meis afflaverit ausis,
Non duro ut videas ista supercilio:
Vires nostra tuo sumet tunc Musa favore,
Majora auspiciis concipietqve tuis:
Ut SANSUPLICIÆ disponat stemmata gentis.
Et longo priscos ordine cantet avos.
Præcipueqve tui celebret genitoris honores,
Regibus & notam tollat in astra fidem.
Cujus in augusto prudentia nota Senatu,
Gallica consilio regna juvare solet:
Nec minus externos cepit facundia reges,
Dum mandata sui principis ore refert.
Massiliacensis qvo ecclesia præsule gaudet,
Hunc poterunt citharæ fila tacere meæ?
Hinc sibi qvem Musæ, hinc pietas certamine pulcro
Contendunt castris asseruisse suis.
Sed patruum, patremqve tuum non tam sua virtus,
Qvam capiunt animi munera multa tui.
Spem superant dum facta, annos prudentia, formam
Corporis, ingenio qvæ bona rara nitent.
Hæc olim longo mea barbitus argumento
Differet, in laudes ingeniosa tuas.
Interea tibi devotæ sint pignora mentis,
Pagina qvæ gyro nunc breviore premit.

JO. AVRATI, POETÆ REGII ELEGIA IN PEPLUM I. M. TOSCANI.

AD A. EBRARDUM SANSUPLICIANUM,
Episcopum & Comitem Cadurcensem.

DICITUR Alcides laudis sibi parte peracta,
Altera pars operis cum superesset adhuc,
Deterioris heri jussis dum paret, ut iret
Threicios abigat qvo sibi victor eqvos:
Hospita ad Admeti regalia tecta Pherei
Divertens, usus hospitis esse domo:
Cumqve sua mortem subeuntem morte mariti
Alcestin raptam Dives avare tibi
Audisset, tumulum raptæ deductus ad umbræ,
Prædam prædoni dum rapit, eripuit.
Atqve ita prætteriens operis qvod fecit in ævum
Mirandi, ad domini nullius arbitrium,
Plus qvæsivit ei laudis qvam Thracis eqvorum,
Qvam totum stabulum regis Iberiaci:
Qvamqve pererrato qvas victor in orbe columnas
Extremi posuit margine in Oceani.
Nunc qvoqve TOSCANUS Tusci non degener ortus,
Deqve suis Tuscis nomen & omen habens,
Et memor Alcidæ, qvi Tuscis usus in oris
Arcadis Evandri dicitur hospitio:

Her-

Herculis exemplo longas peregrinus in oras
Venit, ad extremos usqve Cadurciacos:
Atqve ibi Mercurio ducente, & Apolline dextro
Plusqvam Admeteum repperit hospitium,
Hospes Aqvitana gratus tibi factus in urbe,
In qva jus summum gentis, EBRARDE tenes.
Qvi Comes Antistesqve sacris, pariterqve profanis
Rebus adhuc juvenis Supliciane praees.
Qvalis & Argivis ille Amphiaraus in armis,
Qui pius & vates, ductor & acer erat:
Qualis & ille Jämus Phoebi Evadnesqve propago,
Et templis & eqvis clarus Olympiacis.
Quae laus vix aliis longos qvaesita per annos,
Jam tibi maturum contigit ante diem.
Contigit ut juveni virtutis amorque senilis,
Quaeque annos virtus praevenit ipsa suos.
Nam tibi cum certo pars prima domestica fato
Cessisset, fratrum maxime EBRARDI ADUM,
Ultro tu patrio cessisti jure minori,
Non animi ad bellum, non rationis egens,
Sed velut ad sacros à numine lectus honores,
Ad quos omnia qvae quisque requirat habes,
Cordis munditiem, verae pietatis amorem,
Doctrinam insignem, consiliumque sagax,

Et vitio imprimis intactum pectus ab omni,
Et qvod labe carens turpis avaritiæ,
Hospitium doctis, stipendia præstet egenis,
Præsidium indigenis, omnibus auxilium:
Nominibus cum sis unus tot amabilis hospes
Phœbo & Phœbæis dignus amare viris.
Ut pius Admetus, cui non famulatus Apollo
Jussus ad Amphrysi flumina pavit oves:
Sed quia casta placent Superis, nec inhospita corda,
Hospitis est hominis captus amore Deus.
Te qvoqve Phœbus amat, Phœbæaqve turba Camœnæ,
Te colit Alcidæ quisquis ad acta facit.
Alter & ecce novus Latiis tibi missus ab oris
Alcides, animas qui trahit è tumulis.
Quotquot enim tellus tulit Itala clara virorum,
Nomina quæ scriptis enituere suis,
Illorum versus imo revocavit ab Orco,
Magnus ut Alcestin Amphitryoniades.
Nunc iterum vitas & laudes pæne sepultas
Ante trecentarum tempora Pleiadum,
E Stygiis taptas tenebris in luminis oras
Protrahit, & patriæ consulit historiæ.
Et Styge quos revocat tradit tibi, tradit & illis
Omnibus, auspice te, qui sua Pepla legent.
Nec dubito quin ille, suis popularibus umbris
Qui reddit vitas, & tibi restituat.
Et tua tu vivas olim post fata superstes,
Cernis ut hos fatis nunc superesse suis.

HIC INDEX HABET NOMINA

clarorum virorum eo ordine, quo in quatuor hisce libris sunt disposita.

Chri-

Gre-

LIBRO TERTIO Quinquaginta hic continentur.

Jo.

Dio-

Dionysius Athanasius
Gabriel Sirletus.
Federicus Commandinus.
Fulvius Ursinus.
Dominicus Venerius.
Io. Michael Brutus.
Io. Baptista Porta.
Hieronymus Mercurialis.
Spero Speronius.
Ioannes Carga.

IO. MATTHÆI TOSCANI PEPLUS ITALIÆ.

Liber Primus.

DANTES ALIGERIUS.

I.

PRINCIPIUM nostræ Dantis dat musa camœnæ:
Cui primos licet haud ævi deposceret ordo,
Ipsa viri virtus tamen adscripsisset honores.
Pectore qui pleno divini à fonte Platonis
Ætherios hausit rores, patriasque per oras
Transfudit primus numeris modulatus Etruscis.
Ille tibi prisco eloquio, grandique cothurno
Æquandus, sed non sectæ impietate, Lucreti.
Prima renascenti lux ille affulsit honori
Ausoniæ: princeps patriæ cunabula linguæ
Provexit: balbosque sonos distinxit: & ora,
Posteritas, tua composito sermone resolvit.

DANTES Florentiæ illustri ortus Elisæorum familia, anno 1260. & à patre Aligerii cognomen sortitus

titus, quædam Latine tum carmine tum soluta oratione scripsit, ut sæcula illa ferebant, non indoctè. Inter quæ liber de mundi monarchia præcipuè dignus erat commendatione, nisi Ecclesiasticam autoritatem convelleret, quo nomine Theologorum censura damnatus est. At patrium sermonem primus ita excoluit, ut Etruscæ linguæ conditor *merito à Jovio vocetur. Ea enim lingua complura edidit poëmata, quæ passim Italorum manibus teruntur. Triplici vero comœdia, qua Platonicæ philosophiæ dogmata Christianæ conjunxit Theologiæ, adhuc inter Italos poëtas principatum obtinet. Obiit Ravennæ anno* 1321. *plura de eo scribit* Christophorus Landinus *in ejus vita, quam suis in Dantis Comœdiam commentariis præfixit.*

GVIDO BONATTUS.

II.

TE quoque potentes Cypriæ faces deæ
  Modis canentem patriis
Jactat, nec ulli deputat se Arretium
  Urbi minorem Tusciæ.
Nec si Petrarcæ cultiora post tuam
  Vicere plectra barbiton,
Tibi penes nos gratiæ est minus: duplex
  Quin muneris favor tui est.
Quod dum viam ipsi præstruis, metam tuæ
  Qua præteriret gloriæ,
Tuos tibi debemus & dulces modos,
  Et dulciores illius.

GUI-

GUIDONI Arretium patria fuit, Dante vetustiori. Idcirco & hujus carmina rudiorem resipiunt antiquitatem, poetices tamen pigmentis commendatam. Cujusmodi nonnulla adhuc fragmenta supersunt Etrusca linguæ studiosis non pœnitenda.

GVIDUS CAVALCANTIUS.

III.

SI nec Petrarcæ, nec decus foret Dantis
Florentiæ, quibus tumeret immensum;
At huic sat in te præsidii Cavalcantes
Erat, perenni ut astra tangeret fama.
Quam sæpe dubiam cura distinet dulcis
Zenona té ne vocitet, an suum Alcæum,
Qui mentis illum acumine, hunc refers cantu,
Utroque major; non enim fuit Zeno
Poëta, sophiæ non amator Alcæus.

CAVALCANTIUS Florentinus ei, quam à vetusto genere erat assequutus, tantam morum & doctrinæ addidit nobilitatem, ut vitæ splendore, & totius peritia philosophiæ, ætatis suæ princeps à Boccatio merito prædicetur. Cujus rei argumento sunt quæ pauca de multis ad posteros illius poëmata pervenerunt: in quibus poëticis ornamentis Platonicam conditam gravitatem perspicere est.

CINUS SIGHIBULDUS.

IV.

LIngua sibi adfinis tenui discrimine vocis
A veteri Latia distat Etrusca recens.

Sic tu, qui poteras Cycnus sermone Latino
Dicier, Etrusco nomine Cinus eras.
Non modo quod Cycnumvę animi candore referres,
Cycnæosve daret quod tua lingua modos:
Sed mage quod, Venerem dum præpes in æthera tollis
Idalio cantu, Cypridos ales eras.

QUANTUM Cinus Pistoriensis nobili Sighibuldorum familia ortus in jure civili præstiterit, viderint Jurisconsulti: à quibus crebro Cini in Codicem & Pandectas commentaria citantur pro gravissimo testimonio. Nos barbaram, & à Romana historia sejunctam Jurisprudentiam nauci facimus. Sed Cinum ideo immortalitate dignum judicamus, quod adeo eum Tuscis Musis acceptum sciamus, ut Florentinæ poeseos principi Petrarcæ arctissimè amicitiæ vinculo junctissimus hæserit, qui defunctum mæstissimis lyricis est prosequutus. Cini poemata cum veterum Etruscorum poetarum monimentis excusa leguntur.

FRANCISCUS PETRARCA.

V.

PLus nulli Venerisve faces, native pharetræ
Debent, quam numeris culte Petrarca tuis.
Pagina nulla prius, titulum quæ ferret amorum,
A pueris poterat, virginibusve legi.
Usque adeo vates Latium quos jactat & Hellas,
Non puduit posito cuncta pudore loqui.

Per

Per te casta Venus: per te puer aliger, olim
Nuda, verecunda pectora veste tegit.
Cumque tuis absint irritamenta Camœnis,
Non tamen ulla Charis; non lepor ullus abest.
Immo tuis qvanta est abscissa licentia verbis
Accedit numeris gratia tanta tuis.
Abstulit omne decus priscis tua musa poëtis;
Quanto obscœna minus; tanto operosa magis.

PETRARCÆ Florentino nec parem Italia nec peperit secundum. Ab hoc ceu fonte perenni tot postea nobilium Etruscorum Vatum Pieriis ora rigantur aquis. Sed quid dico Etruscorum? nisi hic foret; quem Galli & Hispani principes poetæ æmularentur; Hispania adhuc & Gallia priscis Flaccis & Catullis inviderent. Sed Petrarcæ decus libelli hujus includere velle angustiis; perinde est; ac si quis solis meridiani splendorem cerea face succensa juvare conetur. Latinam idem poësim tam sepultam ea felicitate excitavit ab inferis; ut ejus ergo primus à Christo mortuo Romæ laurea donatus sit, *ut Christophorus Landinus autor est. Carmen; quod de Dante ac Petrarca indignè patria exulantibus olim luseram; hic subjicere non omnino ab re esse judicavi.*

Felicior te non foret Florentia
Urbs ulla, quando vendicas cunabula
Tibi duorum linguæ Etruscæ luminum,
Gravisque Dantis, & Petrarcæ floridi:
Felicitatis ipsamet nisi titulum

Demas tibi, de matre dum noverca fis:
Hunc exulem quæ pateris, aſt illum facis.

JOANNES BOCCATIUS.

VI.

QVartum pagina jam ſuperba nomen
Præſcribit ſibi noſtra, quod petitum eſt
A ripis placide fluentis Arni.
O Etruria ter beata: felix
Ter Florentia, Tuſciæ alme ocelle.
Tibi haud Pallados urbs, ſerive Martis
Æquet ſe ingenii feracitate.
Teſtis Boccatius vel hic, qui amœnas
Fabellas Charitum lepore tanto
Tinxit, judicio ut peritiorum
Nil ſit mundius elegantiuſue.
Aſt hic, cui facili levique opella
Crevit pagina, per jocum atque ludum
Omne ſurripuit decus vetuſtis
Oratoribus, alta quotquot olim
Grandi pulpita voce perſonabant:
Scitus, perlepidus, nitens, venuſtus,
Comis, appoſitè loco intumeſcens,
Qui mores hominum, intimosque ſenſus
Expreſſit graphiceque, mimiceque.
Nunc quantum libet intumeſce Roma,
Quantumvis quoque Græcia intumeſce:
Dum vivus levis hic humique ſerpens
Vincat flumina veſtra turbulenta.

CERTALDUM eſt oppidulum in agro Florentino. Hinc oriundos majores ſuos teſtatur Boccatius. At ipſe Florentiæ natus ingenium attulit ad omne

omne disci linarum genus versatile. Latine scripsit non pauca, ut de Genealogia Deorum, & de Claris mulieribus. Etrusca poesi ab æquali suo Petrarca superatus, animum ad fabellas soluta oratione describendas appulit. Centum igitur fabulas Florentino vulgari idiomate (ut ejus verbis utar) expressit ea felicitate, ut posterorum nullus, vel in graviori materia, eum rhetoricis coloribus uberive facundia æquarit. Poterat igitur Florentinus Cicero nuncupari, si altius stylum exercuisset.

LEONARDUS ARRETINUS. VII.

Tu decus historiæ, & per sæcula multa sepultas
Cecropiæ campis erigis unus opes.
Magna quidem, qua devincis Leonarde minores,
Gratia, dum vertis Græca, Latina paris:
Sed major, quod te nunc munere vincat utroque
Ætas exemplis excita nostra tuis.

LEONARDUS hic primus studiosa ingenia ad Græcas & Latinas literas amplectendas à diuturno veterno excitavit. Multa è Græcis Latina fecit ex Basilio, Plutarcho, Platone, Aristotele, atque aliis probatis autoribus depromta. Scripsit suo marte complura: præcipue autem probantur Historia Florentina, Gottica, & de rebus Italicis.

MAPHÆUS VEGIUS.

VIII.

LAUS Pompeia dedit Vegium vitalibus auris,
Clauderet ut justo fine Maronis opus.
Plura quid expectas? quid non successerit illi,
Virgilii est ausus qui increpuisse tubam?

MAPHÆUS Laudensis Martini Papæ V. Datarius multa soluta oratione, plura carmine illa tempestate admiratione digna publicavit. Librum vero, quo supplevit Æneida, etiam nostra hæc politiora secula merito suspiciunt.

JACOBUS POGIUS.

IX.

HIc est ille pater facetiarum,
Hic fons ille perennis est leporum,
Qui sales revocavit & vetustos
Priscis intulit atque salsiores,
Cunctis ridiculos, nec ulli amaros:
Et juncto simul & simul soluto
Venustus pede, nec minus severus
Siquando stomachi incitasset ardor.
Quem functum lacrymis Tibrisque & Arnus,
Hic ejus sator, educator ille,
Suis prosequier diu volebant:
Sed fletum vetat, imperatque risum,
Ut vivus lepida sua loquela,
Sic functus lepidis suis libellis.

Po-

POGII Florentini, Scriptoris Apostolici, philosophi, rhetoris, ac poëtæ insignis, opera tum seria tum jocosa uno volumine Basileæ impressa sunt. Sui temporis eruditos viros acerbissimis scriptis lacessivit, præcipuè Vallam & Philelphum: qui pari eum infortunio mactarant.

AMBROSIUS, CAMALDULENSIS ABBAS. X.

MEntita non austeritas gravi in vultu,
Pallorve fictus, cernuæve cervicis
Summissio, vel sordidæ situs vestis,
Plebeculæ oculis quicquid aut facit fucum,
Id Ambrosi te sanctitate commendat:
Ævum sed Apennini in asperis ductum
Jugis, seorsum à laude plebis insanæ,
Mens litteris sacrisque rebus addicta
Livore non suffusa, litteratorum
Fautrix, doceri nec volentibus clausum,
Sed posterorum in commoda excubans pectus:
Laërtii quod versio probat cunctis,
Pagoque Martis qui, Platonis & ludo
Christum fatentis dogma prætulit Paulli.
His non caducæ præmia à viris captans
Laudis, sed immortalis à Deo vitæ,
Nec cogitans es assequvutus utrumque.

HUNC alii Florentiæ, alii in Porticu oppido Flaminiæ ortum esse tradunt: ut ut se res habet, eum constat è Chrysoloræ philosophi Byzantini scholâ prodeuntem Cosmæ Medici doctrinæ caussa fuisse carissimum. Cum multis apud se natis libellis posteri-

tatem juverit: majori tamen, Græcis vertendis, beneficio nos affecit. Multa enim Dionysii Areopagitæ, Basilii, Chrysostomi, Laërtii, atque aliorum insignia monumenta latinitate donavit.

ANTONIUS BONONIA BECCATELLUS, cognomento PANHORMITA.

XI.

Non quod Philippo, moxque junctus Alfonso
Neapolis huic, illique principi Insubrum,
Fidus fuisti sæpe utrique consultor,
Comes palæstræ litterariæ utrique:
Dicta atque facta non quod optimi regis
Tuis libellis aureis perennabunt:
Non quod vigeres artibus Camœnarum,
Debent tibi tam posteri Panhormita
(Debere quanquam ob hæc fatentur immensum)
Quam quod perenne sæculi decus nostri,
Phœbi sacerdos, summa cura Musarum,
Pater leporum, gratiæ, venustatis
Pontanus, & canora Neapolis Seiren,
Formatus à te, tibi feratur acceptus.

PANHORMITA Siculus, orator ac poëta sua tempestate omnium clarissimus, Philippo primum Mediolanensium duci, mox Alphonso Neapolis regi familiarissimus fuit, posterioris res gestas literarum monimentis commendavit. Carmina ejus, cæteraque opera partim Venetiis, partim in Germania excusa, doctorum manibus teruntur. JO-

JOANNES TORTELIUS. XII.

QUanti Grammaticen facit juventus,
Linguæ & munditias politioris,
Tanti Tortelium æſtimet neceſſe eſt:
Primus Grammaticen ad elegantem
Uſum qui veteris ſcholæ reduxit.
Hoc nec Valla negat, libenter auri
Ceſſurus potius talenta mille,
Laudis quam propriæ unciam ſodali.

TORTELIUM Arretinum Valla omnium Grammaticorum hoſtis mire dilexit, ſuoque encomio ornavit, ut Græce Latineque apprime eruditum: quibus artibus in intimam ſe Nicolai Pontificis inſinuavit familiaritatem. Quædam luculente ſcripſit de re Grammatica. Appianum præterea ad verbum convertit in Latinum ſermonem.

ÆNEAS SILVIUS PICOLOMINEUS, qui PIUS II. PONT. MAX. dictus eſt. XIII.

DOctum Pontificem, piumque Roma
Cum per ſæcula multa concupiſſet,
Ut primum ſolio Petri, decorus
Sedit triplice Silvius tiara,
Doctum Pontificem piumque vidit.

HIC Senis nobiliſſima editus familia, orator ſuo ſæculo non incelebris, & veritatis amans hiſtoricus haberi meruit. Sed neque à poeſi cultum ejus ingenium abhorruit. Singulas ejus lucubrationes, quæ plurimæ circumferuntur, noſtri inſtituti non eſt enumerare.

LAURENTIUS VALLA.

XIV.

BArbariem Laurens primus Laurentibus oris
Exegit: priscum restituitque decus.
Perdita nam Gottis Romanæ gloria linguæ,
Non nisi Romano restituenda fuit.
Nil nuper poterat Latio minus esse Latinum:
Nil Romæ in Roma nuper erat media.
Ille suis Latium scriptis jubet esse Latinum:
Et facit in Roma Roma sit ut media.
Quantumvis laudere Leo, Pie, Paulle, & Juli,
Quorum extincta pia Roma revixit ope:
Vestra tamen Vallæ dum cedant marmora libris,
Et lapides vincat nobile mentis opus.
Vos ruitura iterum reparastis mœnia Romæ,
Invida sed Vallæ sæcula vincet opus.

QVI Laurentii Vallæ Romani ætate vixerunt Grammatici, cæteris in rebus inter se discordes, in hac re sola consenserunt, ut à Valla dissentirent, eique scriptis suis bellum indicerent. Illud haud dubie spectantes, se neque nobilius superare, neque honestius in certamine cadere potuisse, quam si Vallam perduellem adorirentur. Qui de omnibus magnificentissime triumphavit. Elegantiarum libri ab eo editi primas ferunt inter ejus opera, quæ haud pauca lectu dignissima promulgavit.

BAR-

BARTHOLOMÆUS FACIUS.

XV.

ET Latiæ & Grajæ Facium facundia linguæ,
Sed mage cum Valla prælia nobilitant.
Instituit acer enim vivo, indefessus & hostis:
Cæsus & à pugna, non quoqve victus abit.
Quin apud Elysias extincto insultet ut umbras,
Haud mora, defunctum subsequitur moriens.

FACIUM Spediæ edidit Vallæ perpetuum hostem: in quem & orationes scripsit. Arriani libros melius quam Petrus Paullus Vergerius latinitate donavit.

FLAVIUS BLONDUS.

XVI.

FUnera labentis Romæ, diræque furorem
Barbariæ, Blondi pagina mœsta gemit:
Inde resurgenti priscos instaurat honores,
Atque suis fatis non minus ipse favet.
Grates Roma pares hinc Blondo grata rependit,
Et duplici geminum munere pensat opus.
Qua licet, extincti decorat dum funera Blondi,
In Capitolino condit & ossa jugo.
Dein velut is calamo redivivam surgere Romam,
Sic Blondum famæ vocibus illa facit.

BLONDO Forolivienfi nulli non plurimum debent studiosi, precipuè antiquitatis amatores.

Hi-

Historiarum libros edidit duos & sexaginta, quibus non Romana modo, verum etiam totius Italiæ res illustrantur. Hoc tamen tam utile opus inabsolutum morte præventus reliquit.

FRANCISCUS PHILELPHUS.

XVII.

Timothei Græco hic est nobilis ille triumpho,
Arboris ille tuæ Phœbe Philelphus honor.
Una cui fuerat certamen syllaba magnum,
Quæ barbam abrasit syllaba Timotheo.
Nec potuit redimi ære: tibi ut Tymbrææ trophæum
Ornaret postes barba superba tuos.
Officium in duplex, victricia tempora laurus
Et vatum doctas cingere nata comas:
Victorem & vatem pariter sortita Philelphum,
Implet in hoc uno munus utrumque viro.

FRANCISCUS Philelphus in oppido Tolentino (quod in Piceno est) natus oratoria & poëtica laude clarus Francisco Sfortiæ duci Mediolanensium ob ingenii subitam felicitatem gratissimus fuit. Cujus opera uno volumine typis excusa sunt Basileae. Hunc narrat Jovius cum Timotheo Graeculo de syllabae quantitate datis pignoribus contendisse, victoremque victo barbam ex pacto abstulisse: quamvis Timotheus eam pecunia redemptam cuperet, quod ab inexorabili adversario nequaquam impetravit.

GUA-

GUARINUS Pater, & JO. BAPTISTA, F. XVIII.

INgenuas quorum solertia sustulit artes,
Hos Guarine inter non leve nomen habes.
Grande quidem meritum, quod res ac verba tenebris
Debentur studiis eruta multa tuis.
Sed tibi dum natum gignis non arte minorem,
Est duplici foetu gratia parta duplex.

GUARINI Veronenses pater & filius sua opera rem literariam non leviter juverunt, cùm in semibarbarum saeculum incidissent, quo tamen bonis artibus lux aliqua tum primùm affulserat. Pater complures Plutarchi vitas, & Strabonis Geographiam è Graecis Latinas fecit. Scripsit Epistolas, Orationes, Grammaticam, & Carmina non pauca. Extant Jo. Baptistae Guarini Dialogi, orationes, variaque opuscula, & in probatos autores commentaria, item poëmata. Quaedam etiam ex Xenophonte, Demosthene, & Nazianzeno in Romanam linguam transtulit.

NICOLAUS PEROTTUS, ARCHIEPISCOPUS SIPONTINUS. XIX.

POst Latiae promota satis fundamina linguae,
Cecropiae multas depopulatus opes,
Atque Latina pari fingens atque Attica vertens
Successu, inde sacro cinctus honore comas;

Jura

Jura Perotte tuis dum juſtè dividis Umbris,
Detinuit pulcro te Fugicura ſinu.
Leniit hæc vivi, morientis at abſtulit omnes
Curas, digna iterum nomine villa ſuo.

PEROTTUS Sentinas Graecâ Latinâque literaturâ juxta clarus, Archiepiſcopatum Sipontinum ob doctrinam & virtutem meruit, in quo munere rectè adminiſtrato, extremâ jam ſenectute obiit apud villam Fugicuram ab ipſo domino nomen ſortitam. Hujus ex officinâ prodiit Cornu copiae, ſive Latinae linguae commentarius, liber omnifariâ eruditione refertus: cujus lectorem nunquam collocatae in eo operae poenitebit. Quibusdam etiam aliis libellis remGrammaticam juvit: & Polybium Latino eloquio expreſſit.

PE. PAULUS VERGERIUS.

XX.

QVæ natis deceat fingendis cura parentes
Ipſe doces, patris gloria magna tui.

VERGERII Juſtinopolitani liber De ingenuis moribus ac liberalibus ſtudiis, prae cunctis ejus lucubrationibus probatur à doctis: eſt enim nitido ac dilucido ſtylo conſcriptus. At Arrianum inculto ſermone vertiſſe de induſtriâ traditur: ſcripſit & principum Mantuanorum res geſtas, & de Repub. Venetâ librum unum.

JACOBUS BRACELLIUS.

XXI.

QVis naſci è Ligurum cautibus aſperis
Tam mite ingenium ſperet: & arduum
Alben-

Albentes nivibus perpetuis caput
Rupes eloquii fundere flumina?
Cunctis scilicet est insita vis boni,
Quam cultura nisi provocet addita,
Inflectique labor nescius, excidunt
In pejus. Studiis egregius Ligur
Ut Romæ pudor est, sic Genuæ decus.

BRACELLII Genuensis historia de bello Hispano nihil in eo genere absolutius legi posse arbitror.

GEORGIUS VALLA.

XXII.

ARtes Valla libro cunctas qui colligis uno,
Tam non multa doces, quam didicisse probas.

PLACENTINUS Valla ingenti volumine, quod de expetendis & fugiendis rebus inscripsit, disciplinas omnes complexus est; sibi magis quam aliis rudioribus utili labore. Caetera opuscula, quae tum ipse in lucem protulit, tum e Graecis Latina fecit, longum sit singillatim enumerare: plurima enim sunt, quae curiosis Gesneri Bibliotheca suppeditabit.

JOANNES SIMONETA.

XXIII.

BEllica dum vivet virtus, Dux Sfortia vivet,
Quique dedit chartis fortia facta Ducis.
Ast alter Simoneta perit florente quod ævo,
Sævitiæ culpa est hæc Ludovice tuæ.
Cur vitam in paucos fratri non impetrat annos,
In multos patri quam dedit ipse tuo? *Si-*

SIMONETA Calaber, Mediolanensis ducis Sfortiae res gestas historiae commendavit ea sinceritate, ut de veritatis fide nemo jure dubitare possit: ea enim scripsit quibus aut ipse interfuit, aut quae à certissimis testibus accepit. Hujus fratrem optimae spei adolescentem ingratissimus Ludovicus Sfortia Francisci F. indigna caede sustulit, fraternis precibus ac lacrymis haudquaquam exorabilis.

BERNARDUS JUSTINIANUS.

XXIV.

Res patriæ gestas à primo digeris ortu:
 Rebus & evolvis tempora juncta suis.
Ut patriæ grates referas cum fœnore: vitam
 Accipit æternam, quam dedit ipsa brevem.

HIC patritius Venetus vir clarissimus de origine suae patriae historiam inabsolutam posteritati reliquit, quo libro non tantum res Venetas, sed barbarorum quoque bella ipsa varietate lectu gratissima, gravi admodum stylo complexus est. Quaedam praeterea opuscula publicavit.

BAPTISTA PLATINA.

XXV.

Aevo nate rudique & impolito
Tantum Platina sustines laborem,
Quantum vix aliquis politiore
Sæclo suscipiat, brevi atque plano
Vitas Pontificum stylo referre.
Id tam gnaviter ipse præstitisti,
Tam fideli opera, atque perspicaci
Veri indagine, tamque congruenti

Tem-

Temporum ſerie, ut (deeſt quod unum
Ad juſtum hiſtorici decus parandum)
Non facundia defuiſſe, at ultro
Hæc neglecta tibi queat videri.

PLATINA Cremonenſis quanta potuit induſtria, eloquio tamen incompoſito Pontificum Romanorum vitas exactius, quam ante illum cæteri, abſolvit, ejus opera uno volumine typis exarata ubique proſtant.

JACOBUS CARD. PAPIENSIS.

XXVI.

Pontificis quem cura Pii decoraverat oſtro,
Nec virtute Pio nec pietate minor,
Ni tantum terris mors invidiſſet honorem,
Ipſe Pii poterat rite ſubire vices.
Eſt tamen hæc orbis, tua non jactura Jacobe,
Non te ſed populos ille juvaſſet honor.
Credibile eſt te namque Pio dum jungier optas,
Diſceſſum terris approperaſſe tuum.

HIC Senenſis à concive ſuo Pio II. cui etiam in minore fortuna propter ſtudiorum ſimilitudinem cariſſimus fuerat, in purpuratorum Senatum lectus eſt: quam dignitatem ita geſſit, ut dubium faceret, utrum priores in eo partes ſanctimonia ferret, an eruditio. Omnium votis, quibus Pontifex Max. deſignabatur, intempeſtivo fato impeditus ſatisfacere non potuit.

DOMITIUS CALDERINUS.
XXVII.

VIs quanta sit virtutis & vigor veri
Docet Domitius ille litteratorum
Splendor, vel ipso confitente livore,
Doctrina nam quos æmulos dedit vivo,
Defuncti honorum fecit esse præcones.
Quantum sapisti Politiane! das summam
Illi, ampliorem ut afferas tibi laudem.

CALDERIA agri Veronensis oppidulum bonarum litterarum lucernam Domitium edidit. A quo cum Grammaticorum, qui eum sequuti sunt, nullus dentes abstineat, vix tamen ullus, si verum ingenuè velit fateri, absque hujus ope quicquam in litteris profecit. Itaque quem vivum Politianus insectatus est, mortuum elegantissimo verisque laudibus ornatissimo elogio est prosequutus. Statium, Juvenalem, Martialem, Ovidium, Suetonium, Ciceronem & alios probatos autores annotationibus sive commentariis illustravit.

CHRISTOPHORUS PERSONA.
XXVIII.

QVi Procopium Latinitate donasti,
Et barbaras qui patriis abegisti
Oris tenebras, rite dicte Romani es,
Persona, civis sustinere personam.

PERSONA Romanus Sixto IV. gratus, ordinis fratrum Eremitarum, Procopium Latine est interpretatus, quadam etiam Origenis, Chrysostomi, Theophylacti, & Agathiæ Scholastici, edidit librum epistolarum lectu non indignum. GRE-

GREGORIUS TIFERNAS.
XXIX.

STrabone clarus civitate Romula
donato hic est Gregorius, pulcerrimum,
Decus Tiferni, præmium qui illud sui
Metit laboris, quo orbis oras sedulo
Descripsit omnes, iisdem ut ipse finibus
Terras, suamque terminarit gloriam.

STRABONEM Latinum non Guarino soli, sed huic Gregorio non minus debent studiosi. Quem poëtam fuisse non vulgarem publicata carmina declarant.

RAPHAEL MAPHÆUS.
XXX.

INgenio Raphaël artes cum clauderet omnes,
Clausit & has libri finibus ipse sui.
Qui volet, ille libro cunctas sibi colligat artes,
Huic tamen ingenium si Raphaëlis erit.

VOLATERRANUS Raphael Commentariorum urbanorum libros composuit octo & triginta, quod ingens opus se ex mille penè utriusque linguæ voluminibus congessisse testatur. Cujus diligentiam Vives merito commendat. Quæ de Græcis Latina fecit, uno volumine seorsum typis sunt impressa.

LAVRENTIUS MEDICES.
XXXI.

AUsonia, heu miseræ, toties fœdata ruinis
Omne decus belli, veteres quoque pacis honores,

Egregiasque artes ſtudiis amiſerat omnes:
Nil priſcæ virtutis habens, priſcive decoris:
Omnia deformata: ſui nil præter inane
Jam retinens nomen, non ipſo nomine digna;
Ergo malis medicum tantis expoſcere ſupplex
Viſa deos: Medicum, quo non præſtantior alter,
Italiæ amiſſas revocare in pectora vires,
Æthere delapſum accepit. Nec ſegnior ille
Affectæ medicas feliciter applicat artes.
Ocia tuta prius concordi pace ligatis
Principibus ſtatuit: mox artes nobilis oci
Inſtauratque omnes, pretioque ex orbe remoto
Advocat artifices, huic exul Græcia læto
Excepta hoſpitio eſt: venerandæ ſacra coëgit
Ipſe vetuſtatis monimenta, atque omnium in uſus
Florenti in patria æternum ſervanda dicavit.
Anguſto mihi ſed ſpatio haud includere fas eſt
Facta viri, quæ vix immenſus concipit orbis:
Quippe qui in ambiguo eſt majori excepe-rit ipſas
Num ſtudio Muſas, an dedita pectora Muſis.

LAURENTIO Medici non Florentiæ modo, sed totius Etruriæ nobiliſſima familia orto, cum universus litteratorum ordo plurimum deberet, eum PARENTIS LITERARUM titulo honeſtavit. Idem

MAGNI

MAGNI cognomen meruit. Imperatoria enim in homine privato fuerunt virtutes. Qui cum aliorum studia juvaret ac foveret, adeo ipse eruditione claruit, ut doctissimis sit annumerandus. Extant Etrusca ejus poemata tanti viri titulo digna.

PETRUS LEONIUS.

XXXII.

HIc retinere animas jam corpore discedentes
Doctus, & astrorum nosse futura situ,
Non potuit Medices fatalia pensa morari,
Nec fugere, in puteum præcipitatus, aquas.
Norat utrumqve tamen, sic portendentibus astris:
Sed sua vel gnaros fata obeunda manent.
Quid præscire juvat nulla vitabile damnum
Arte, nisi ut gemino corda dolore premat?

LEONIUS Spoletanus Medicina præstans, sed Mathematicis artibus præstantior, cum se aquis demersum diem suum obiturum præscisset, quamquam anxia cautela flumina rivosque omnes effugeret, fatalem tamen obitum non vitavit. Nam ob Laurentium Medicem male curatum, in puteum præceps datus est, ut narrat Jovius.

LEO BAPTISTA ALBERTUS.

XXXIII.

LAus prima Musas barbara tyrannide
Est vindicasse: mechanica, laus proxima est,

Inventa priscæ reddidisse regulæ.
His pristinus tuo nitor rediit Leo
Labore, primus scripta qui Vitruvii
Obsessa quondam nubila caligine
Producis in clarissimum lucis jubar.
Ut architecti haud debeant minus tibi,
Quam nos tot, ætas nostra quos tulit, viris,
Per quos vetustis illa certat sæculis
Facundiæ sic laude, laudeque ingeni,
Per te superbis ædium ceu molibus,
Et pennicillus qvicqvid, aut cæla exprimunt.

ALBERTUS Florentinus omnigena litteratura excultissimus Architectonicæ ab inferis revocandæ summa felicitate incubuit. Novem libros edidit de Architectura, Pictura, & Sculptura. Eundem pictorem, sculptorem, cælatorem, ac plasten fuisse peritissimum, quæ Florentiæ asservantur ejus manu perfecta simulacra testantur.

HERMOLAUS BARBARUS.
XXXIV.

NOn modo quem nostri ingeniis præponere sæcli
Musa, sed antiquis opposuisse queat,
Barbarus unus erit, quid si non invida terris
Ostensum properent reddere fata polo?
Scilicet huic fuerat vitæ si longior usus,
Esse aliquis poterat major Aristotele.
Sed fera fata licet fuerit ne doctior obstent;
At pietate fuit major Aristotele.

HUNC patritium Venetum Philosophia magis nobilitavit, quam aut vetustum stemma, aut Aquilejensis

ejensis Patriarchatus, aut Cardinalitia demum purpura. Opera, quibus philosophiam, historiam, omnes denique bonas artes illustravit, enumerare longum esset, & cum in omnium manibus versentur, supervacaneum.

GEORGIUS MERULA. XXXV.

VEtusta nemo scripta linguæ Romulæ
Antistitum vel doctius
Enucleavit, vel nitori purius
Purgata prisco reddidit.
Ingrata sed enim ætas magistris hæc suis
Livore pessimo tumens,
Quo destituta in litteris cæcutiat,
Probris Georgium petit.
Sed obloquantur usque, & usque obmurmurent,
Nonnulla quod eum fugerint:
Dum plura sint, hoc quæ docente ni sciant,
Georgium non corrigant.

ALEXANDRIA Insubrum urbs Merulam genuit Ludovico Sfortiæ Mediolanensium duci recondita eruditione commendatum. De antiquitatibus Vicecomitum scripsit historiam. Dionis multa vertit. Ciceronem, Catonem, Varronem, Columellam, Palladium, Statium, Juvenalem, Martialem aliosque plerosque veteres autores suis vigiliis non parum illustravit.

ANGELUS POLITIANUS. XXXVI.

BArbariem hic procul exegit non ultimus hostis,

Cum

Cum vox in Latio nulla Latina foret.
Idem pannosas & olentes rura Camœnas
Jussit in antiquis pergere munditiis.
Italiæ & Musis debent Ciceroque Maroque,
Huic Musæ & Phœbus debet, & Italia.

MONS politianus in Etruria Angelo & ortum & cognomen dedit. Cujus eruditionem uno verbo abunde commendabimus, si neminem litteratorum Laurentio Medici gratiorem fuisse quam Politianum asseramus. Opera ejus omnia Basileæ uno volumine publicata sunt.

JOANNES PICUS.
XXXVII.

QVanta animi virtus, quam rarum mentis acumen,
Ingenii quantum vena diserta tui,
PHOENICIS titulus, doctorum calculus omnis
Quem tibi viventi detulit, ille docet.
Sed magis illa probant, nullo interitura sub ævo,
Extant ingenii quæ monimenta tui.
Multo etiam (undecima nisi te trieteride fatum
Opprimeret) poteras Pice probare magis.

JOANNEM Picum Mirandulæ regulum Politianus amicissimus PHOENICEM, ob singulare ingenium, cognominavit: idque cognomen universus litteratorum ordo suis suffragiis comprobavit. Qui nisi ante trigesimum quintum annum ætatis

ætatis fato ademptus esset, habuisset Italia, cui antiqua Græcia invidere posset. Pici Latina monimenta Germani typographi in unum volumen collecta in lucem emiserunt, ideo ea singillatim enumerare supersedeo.

POMPONIUS LÆTUS.

XXXVIII.

DUplice Roma fuit quondam convulsa ruina,
Structuræ amittens eloquiique decus.
Adfuit affectæ medica Pomponius arte,
Atque duo gemina damna levavit ope.
Ille Quirinali statuens in vertice Musas,
Mulca Medusæis ora rigavit aquis.
Hinc sparsa evolvens disiectæ rudera Romæ,
Reddidit eversis nomina prisca locis.
Sic quæ tempus edax abolevit, marmora libris
Pomponi vincent sæcula longa tuis.

POMPONIUS Lætus in Piceno natus, Romæ in Quirinali Academiam instituit omnium bonarum artium: ex qua velut ex equo illo Trojano pæne innumera præclara ingenia prodierunt. Viros doctos undique convenientes hospitio liberaliter excepit domi suæ, quam cultissima bibliotheca, vetustisque marmoribus ac signis exornaverat. Non pauca ejus scripta supersunt magnam Romanæ historiæ totique antiquitati lucem ferentia: plura tamen in direptione domus per ciuilem seditionem sub Xisto pont. intercidisse creduntur.

PHILIPPUS CALLIMACHUS.
XXXIX.

PRincipis indocti furiis impulsa fugavit
Roma, sed excepit Sarmata Callimachum.
Et vel ab extremis Latium quæ accersere terris
Debuit, ingenii dona Polonus habet.
Quid non fata queant? Romæ sub principe duro
Danubio Tibris plus feritatis habet.

PHILIPPUS Geminianensis ex Romanorum Academicorum instituto mutato nomine Callimachus dici voluit. Roma deinde profugus, quod Paulus II. ob inscitiam mutationem illam nominum suspectam haberet, ad Poloniæ regem confugit, cuius fuit à secretis. Scripsit Attilam, Mores Tartarorum, Historiam Polonicam & varia poemata.

HIERONYMUS SAVONAROLA.
XL.

CUi Deus ipse pio stimulos sub pectore vertit,
Doctáque reclusit spiritus ora sacer,
Ille tuus præco Pietas, Hieronymus ille
Sinceræ summus religionis honos,
Intrepidè sic est suprema voce loquutus,
Cùm daret indigno membra cremanda rogò.

Pec-

Pectora nostra agedum crepitantes vrite flammæ,
Vrite, quæ Christi iam pius ussit amor.

ARTIS oratoria vix iam nomen superemt, barbaris leguleiis omnia fora occupantibus, Christiana vero religionis doctoribus è superiore loco nil nisi mera sophismata concrepantibus, vera Theologia in nugatorias argutias degenerauerat: cùm veluti cælo demissus Ferrariensis Sauonarola veram pietatem disertissimo eloquio insuetis hominum auribus inculcare ingenti omnium hominum admiratione ac plausu est aggressus. Quem adeò Christiana Reipub. tum scripto, tum multo magis viva voce utilem, factiosorum hominum oppressit inuidia. Scripsit compendium universæ philosophiæ, contra Astrologos, Triumphum Crucis, Sacras conciones, aliáque complura Italica lingua, Christiano religiosoque viro (fuit enim Dominicani instituti) dignissima.

MARSILIUS FICINUS.
XLI.

FLorentine Plato quæ lux apparuit unquam
Orbi, non animi lumine victa tui?
Indulsere brevi nostro te sidera mundo,
Ætherei ut gustum sentiat ille boni;
Mox eadem ad sese revocant, æterna caducis
Dum per te reddi posse minora timent.

MARSILII Florentini in brevi corpusculo amplum ingenium totiúsque Philosophiæ capax delituit. Cuius monimenta Medicinæ Sapientiaeque studiosis no-

notissima si hic recenseam, operam ludam. Illud lectori satis superque erit, Ficino nostram aetatem paucos genuisse conferendos, anteponendum verò neminem.

GALEOTUS MARTIUS.

XLII.

ET Marti Galeotus & Camœnis
Acceptus pariter, benignè adegit
Inter classica detonare Musas,
Inter barbita parsonare Martem.

GALEOTUS Narniensis strenuus idem miles & scriptor non vulgaris, philosophus quoque non incelebris, librum de Incognitis vulgo, ad Matthiam Corvinum Pannoniae regem, alium de Homine ejusque partibus, Apologiam contra Merulam, de Doctrina demum promiscua eruditissime scripsit.

ELISIUS CALENTIUS.

XLIII.

MOlliter hic teneros, cum decantaret amores,
Et Veneris grato colla subacta jugo,
Non sibi ab ingenio laudem, non carmine censum,
Grata sed a pulcra vota poposcit hera.
Præ qua divitiæ, & vani præconia vulgi,
Sed non eventu displicuere pari.
Namque vel invitum comitatur gloria vatem,
Non tamen invitum concomitantur opes.

CA-

CALENTIUS Amphractensis suavissimis Elegis calores suos decantavit. Scripsit etiam de bello ranarum & murium libros tres.

PANDULFUS COLLENUCIUS.

XLIV.

Multiplicis Sophiæ decerptos undique flores,
Pectoris & docto condita mella penu,
Promere vix cupido Pandulfus cœperat orbi,
Cum cadit heu jussu Sfortia sæve tuo.
Gratius ut doceas odium virtute tyranno,
Nec merita offensam tollere magna levem.

PANDULFI Pisaurensis quae supersunt Latina monimenta fidem faciunt quantam immaturo ejus obitu jacturam fecerit res litteraria: dum à Joanne Sfortia tyranno indigne necatur. Scripsit orationem ad Maximilianum Caes. Plinii defensionem contra Leonicenum, Dialogos quattuor, libellum de vipera, & argutum capitis ac pilei dialogum.

CHRISTOPHORUS LANDINUS.

XLV.

Aurea quid prodest cæcis retrusa cavernis
Vena, nisi hanc solers eruat arte labor?
Ni Landinus idem præstaret, carmina Dantis,
Fulva velut terris abdita vena, forent.
Nam Sophiæ tegitur verborum cortice duro
Nucleus, & ceris abdita mella latent.

Eruit

Eruit ille aurum venis, testaque medullam
  Excutit, è cera mellea dona liquans.
Plus huic nostra igitur debent quam sæcula Danti:
  Dum dat, qvas Dantes ipse negavit, opes.

LANDINUS Florentinus, philosophiae, poeticesque illustre ornamentum, latinis commentariis Virgilium & Horatium exornavit. Scripsit praeterea Camaldulenses disputationes & Ethica. Imprimis vero in pretio habentur, quibus Dantem obscurissimum poetam illustravit, recondita eruditione referti commentarii.

AMERICUS VESPUCIUS.

XLVI.

QVi volet, antiquo voveat se tempore natum,
  Et meliora putet sæcula prisca novis.
Me juvat extremis lucem vidisse sub annis:
  Judice me, cedunt sæcla vetusta novis.
Prisca nec inventis fuerat felicior ætas,
  Nec tunc ingeniis majus acumen erat.
Adde, quod hæc fruitur (veteri quæcunque parata,
  Addita suntve nova sedulitate) bonis.
Sed reliqua ut sileam nostri bona commoda sæcli,
  Usus habet priscis quæ meliora recens:
Prætereamne novus quot commoda suggerat orbis,
  Herculis audaci & meta relicta rate?

Ad-

Advectumque piper, gazasque Orientis in orbem
  Occiduum facili sæpe venire via?
Teque Americe, cui priscus collatus Jason
  Dicetur timida lintre natasse vadis:
Dicite, quis regum partem cognominat orbis
  Majorem, titulus condecoratve suis?
Hoc præstas Americe Arni privatus ad amnem
  Ortus: & à titulo dicta America tuo est.
Et merito: devicta, tuis armisque reperta est
  Pæne plaga immensi dimidiata soli.
Hinc tanto majora facis tua sæcula priscis,
  Dimidium toto quo minus esse solet.

AMERICUS Vespucius Florentinus quartam orbis plagam à se inventam reliquis ampliorem Americam denominavit. Cujus navigationes ab ipso literis mandatæ sunt: quæ summam in eo rei nauticæ, artiumque Mathematicarum fuisse peritiam ostendunt.

SANCTES PAGNINUS.

XLVII.

ABdita quisquis amat sanctis oracula libris,
  Debet Idumæos edidicisse sonos:
Credidit huic soli sua nam mysteria linguæ,
  Sacravit proprio quam Deus ore loquens.
Primus ab Hebræis raptas communicat orbi
  Christicolum tantas ecce Pagninus opes.

San-

Sancta dedit Sanctes: Lucensis & abdita luce
Donavit, felix & titulo & patria.

QUOT QUOT è Christianis ante Sanctem Pagninum Lucensem Hebräicas litteras attigerunt, eorum conatus potius laudandus, quàm opera commendanda est: parum enim, aut omnino nihil præstiterunt. Primus hic Hebraicæ linguæ Institutionibus, in eàmque Observationibus, atque incóparabili Thesauro promulgatis, adeò facilem ad linguam sanctam studiosis aditum patefecit, ut nullo pæne negotio, qui voluerit, vel doctissimos Hebræos peritiâ æquare poßit.

JO. MEDICES, dictus LEO X. PONT. MAX. XLVIII.

PUrpureo ante diem Medices velatus amictu,
Ante diem Petri sede potitus erat.
Sed non ante diem Musis amplexus amicos,
Est tamen heu Musis mortuus ante diem.
Hoc etenim Musas sublato nullus amavit:
Sic Medicem & Musas abstulit hora brevis.

NULLUS immatura adeò aetate ante Ioannem Medicem Cardinalis est designatus: Vix enim XIV. annum attigerat. Itaque integra aetate pontifex creatus litteratos omnes ipse non mediocriter litteris excultus mirificè fovit, praecipuè verò poëtas, in quos fuit munificentißimus: cùm non ineptè carmen ipse faceret etiam ex tempore. Ejus intempestiuum obitum docti omnes fleuerunt.

BER-

BERNARDINUS CORIUS.

XLIX.

TE Mediolanum grato amplexatur amore
Bernardine, meæ dulcis honos patriæ.
Illius historiæ nam lux ab origine per te
Eruitur prisco semisepulta situ.
Ordo capit, facilis delectat copia, veri
Explet at ipsa animos intemerata fides.
Sola sed eloquii contempta est gratia, fucum
Inducat scriptis ne simul illa tuis.

CORIO Mediolanum patria non minus debet, quam Livio Patavino Roma. Ejus enim impolitæ quidem, verum certissimæ historiæ tantum judiciosi scriptorum æstimatores tribuunt, ut in eo extrinsecus accersita ornamenta non desiderent. Scripsit patria lingua.

JO. BAPTISTA, CARMELITA.

L.

CArmelita dabat solidam tibi Mantua famam,
Virgilioque tuo forte secundus erat:
Si modò sponte sua facilis quæ vena fluebat,
Dignatus cultu splendidiore foret.
Sed sibi dum indulgens parcit nimis ille labori,
Nec patria, nec jam digna Marone canit.
Cui tamen hunc comitem solido de marmore ponit,
Federici factum nec ratione caret.
Spectandos simul hos tribuens, studiosa juventus
Quod petat exemplum, quod fugiatque, dedit.

IN Baptista Mantuano nihil admiratione dignum reperio, præter fœcundam inexhaustamque venam, qua nullo labore ingentem carminum numerum brevissimo temporis spatio effundebat: nisi quis præterea illud commendatione dignum putat, quod stylum sacra materia exercuit: quod utique laudarem, si id pro rei dignitate præstitisset.

I. M. TOSCANI
PEPLUS ITALIÆ.
Liber Secundus.
JOVIANUS PONTANUS.
LI.

NUNC mihi, nunc melior titulorum nascitur ordo,
Censendique viri, facilis clementia cæli
Quos tulit arridens nostro felicius ævo.
Et quamvis plerique gradum meruere priorem,
Palmaque in ancipiti est, quibus æquo musa favore
Annuit: at primis te quis Pontane locatum
Sedibus invideat, tua qui sub tecta Camœnas
Jampridem Latiis extorres primus ab oris
Excipis, & desueta jubes habitare per antra?
Tu celeres astrorum orbes per nubila cantu
Subsequeris: tu nativo mala induis auro
Hesperidum: extinctos tibi Cypria suscitat ignes,

Depo-

Depoſitam rurſus pharetram tibi natus obarmat.
Illa ſed ante alias doctorum corda virorum
Pagina perfundit mira dulcedine, cantat
Quæ Baias, Veneres omnes furata Catullo,
Baias, temperies quas non tam lenta vaporis,
Quam Pontane tui commendat gratia cantus.

CERES oppidum non magni nominis Pontanum ſuæ ætatis litteratorum omnium nobiliſſimum in lucem protuliſſe gloriatur. Hic magiſtro ſuo Panormitæ ſuccedens, quem doctrina longe ſuperabat, eundem apud Neapolitanum regem gratia, partisque divitiis ſuperavit. Hiſtoriam ſcripſit ſatis pro dignitate, dialogos feſtiviſſimos, de Aſtrologia libros, qui ſingularem in eo hujus artis peritiam commendant. Quæcunque denique ſoluta oratione ſcripſit, tribus tomis diſtincta typis excuſa ſunt ab Aldo. Sed in Poeticis longè felicior, hac parte multis cum antiquis præſtantiſſimis poetis videtur comparandus. Poemata idem Aldus ſeorſum duobus voluminibus publicavit.

M. ANTONIUS COCCIUS SABELLICUS LII.

COccius à prima complexus origine mundi
Hiſtoriam, junxit cum brevitate fidem.
Nec modo cuncta ſuis populatur ſcripta libellis,
Omne ſed autorum præripit ille decus.

SABELLICUS in Vico Varronis natus, Rhapsodiæ historicæ Enneades undecim fecit: item Exemplorum insignium libros decem; Historiam quoque Venetam & complura alia Venetiis excusa, posteritati non pœnitenda, litterarum monimentis commendavit.

ANTIOCHUS TIBERTUS.

LIII.

HIc ille Antiochus, quem fata futura canentem
Decepit nunquam linea visa manus.
Hic tibi posteritas propriæ non invidus artis
Tradidit excultis dogmata certa libris.
Ars damnosa tamen: quia non præscita caveri
Damna, sed accersi, mors probat Antiochi.

HIC Cæsenas fuit, qui cum tribus libris absolutissimis Cheiromantiam artem esse contra Stoicos probasset, ejusque præcepta tradidisset, multis ipse exemplis evidentius probavit, cum ejus prognostica certissimum sortirentur exitum. Sed nec ipse violentum fatum, quod præviderat, quamvis sedulo caveret, subterfugit.

TITUS STROZA Pater, & HERCULES Filius. LIV.

EGregii vates illustri sanguine creti,
Qua gemino findit se pater amne Padus;

Prin-

Principibus cari pariter, gratique Camœnis,
Ingenio ac ſtudio ſcripſit uterque pari.
At patre flebilior natus: perit ille ſenectæ
In meta: hunc leto prima juventa dedit.
Sed Lacheſis fortaſſe videns ſuperare poëſi,
Credidit hunc ævo præteriiſſe patrem.

STROZÆ Ferrarienſes amores ſuos elegantibus Elegis deſcripſerunt. Sed Hercules cum in politiora tempora incidiſſet, patre venuſtior ac comptior evaſit. Haud dubie ſummum in poetica gradum adepturus, niſi violenta mors meditata expolientem, & majora meditantem indignè oppresſiſſet, in quo illud obſervandum, fatale ei fuiſſe, perinde ac Claudiano, Gigantomachiam inchoare. Uterque enim vix incepto opere abſumptus eſt.

BARTOLOMEUS COCLES.

LV.

ABſterrere Cocles miſeri te exempla magiſtri,
Letiferis nequeunt artibus Antiochi.
Hinc dum dura canis perjuro fata tyranno,
Interimi fracta te jubet ille fide
Scilicet ut, fuerat cui par doctrina Tiberto,
Ante diem caderes proditione pari.

BONONIENSIS Cocles ab Antiocho infauſtas artes didicit, à quo cum Bentivolius Bononiæ tyrannus exitum ſuum exploraret, fide data fraudi non fore, ſi infelicia portenderentur, cum Cocles improſpera cuncta nuntiaſſet, non ſtetit promiſſis: ſed fru-

Crinitus: huic eſt æmulus noſter labor
Felicitate diſpari:
Malus poeta nam poëtas optimos
Tenui camœna proſequor.
Spes eſt tamen, Crinite, dum meis tua
Memoria chartis proditur,
Tuosque manes demereri me, inſeram
Summos quod inter te viros,
Vatumque veterum, pro quibus pares tibi
Certo referre gratias.

PETRUS Crinitus Florentinus tum plura alia ſcripſit lectu digna, tum imprimis à doctis commendatum opus, quibus veterum poetarum vitas accuratè deſcripſit.

HIERONYMUS DONATUS.
LVIII.

TAm bene junxiſti Latiis Hieronyme Græca
Ornamenta, tuis mox adhibenda libris:
Ut tua quæ cultu compſiſti inventa Latino,
Hæc tibi Cecropio fonte petita putem:
Sic verbis Græca Auſoniis feliciter ornes,
Ut rear hos partus pectoris eſſe tui.

DONATUS Venetus vir nullius litteraturæ expers, epiſtolas, & orationes ſcripſit admodum luculentas. Vertit quædam ex Damaſceno, Dionyſio Areopagita, & ex Alexandro Aphrodiſeo præclarum de anima librum.

ALEXANDER ACHILLINUS.
LIX.

LUmine quos mentis vivus peragraverat orbes,

Poſt obitum obtutu nunc meliore videt.
Et luſtrata prius ſolerti elementa labore
Subdita Achillinus proſpicit ecce polo.
Usque adeo ſua quos evexit in ardua virtus,
Functi etiam vita digna priore gerunt.

ACHILLINUS Bononienſis philoſophus ſubtiliſſimus, Bononiæ ſumma cum dignitate, auditorumque fructu, profeſſus eſt. Extat liber, quo Cheiromantiæ Phyſiognomiæque principia probat.

M. ANTONIUS TURRIANUS.

LX.

QVicquid Pergameus ſenexve Cous
Norat, noſſe tibi dedere fata
Turri: ſed totidem tibi quot illis
Annos vivere non dedere fata:
Damno non equidem tuo, ſed orbis,
Artis quem duplici bono juvabas,
Docendo ſimul, & ſimul medendo:
Tu fati ſuperans malignitatem,
Vitam poſt cineres agis perennem,
Æqvus Pergameo ſenique Coo.

TURRIANUS Veronenſis cum Medicinam Patavii publicè doceret ſumma facundia & eruditione, ante diem de medio ſublatus præclara quæ meditabatur perficere non potuit.

FRAN. MARIUS GRAPALDUS.

LXI.

Plerio Marius poſtquam de vertice doctas
Deduxit faciles in ſua vota deas:

Artis

Artis opus miræ, ſublimes condidit ædes,
Degat uti digno turba novena loco.
Grata cohors vati decrevit, tempus in omne
Vivat uti Marius cum Marioque domus.

GRAPALDUS Parmenſis ſuaviſſima poemata, & elegantem de partibus ædium libellum edidit.

GUIDO POSTUMUS.

LXII.

POſtumus Aonidum ſtudiis florebat, & ævo,
Atque favore Leo non minus ipſe tuo.
Invidet, & quarto quo ſeſe opponat honori,
Tres una flores mors fera falce metit.

GUIDO Poſtumus Piſaurenſis poeta ob ingenii elegantiam Leoni X. gratus, immature obiit. Extant Elegiæ hujus excuſæ Bononiæ.

NICOLAUS LEONICENUS.

LXIII.

ATtigit hoc medicas nullus felicior artes,
Nemo explicavit doctior.
Edita quippe ſuis certiſſima dogmata libris,
Quibus perennaret ſalus,.
Exemplo probat ipſe ſuo: cui Neſtoris ætas
Morbis vigeret libera.
Cætera quæ medici ingenio ſunt digna, fuerunt
In Nicolao maxima.
Hoc habuit tamen haud medicis affine, quod aurum
Cœno putarit vilius.

LEONICENUS Veicetinus cum artis Medicinæ singulari peritia tantam vim facundiæ adjunxit, ut mirus sit habitus in utraque facultate. Multa scripsit perpetuo victura, imprimis celebratur Galeni Latina versio commentariis illustrata.

BERNARDUS DIVITIUS, CARD. LXIV.

CEcropiique sales, Romani & gratia socci,
Hoc adeunt primum pulpita Tusca duce.
Si qua fides vero, non Plauti aut musa Menandri
Perfudit tantis festa theatra jocis.
Pectora qui læto cum solveret omnia risu,
Ridendum nulli se tamen ipse dedit.
Sic etenim risit, summa ut virtute verendus
Misceret dulces cum gravitate jocos.

BIBIENA exiguum Etruriæ oppidum hunc summo ingenio virum edidit. Qui optimis literis excultus natura facetus & urbanus, suavitate sua homines inescabat. Vixit aliquandiu in aula illa Urbinate doctissimis & elegantissimis viris referta: quem à Bembo familiarissime dilectum mutuæ Italicæ testantur epistolæ. à Leone X. purpura Cardinalitia ornatus Legati munus amplissimum apud Franciscum Gallorum regem, summa in rebus gerendis cum dexteritate, obivit. Primus Plautinos sales in scenam Etrusca oratione attulit, edita Calandra Comœdia omnium festivissima. Quam posterorum multi aemulati sunt, nullus urbanitate supera-

peravit. Immatura mors, & (ut Jovius asserit) violenta eum speratopontificio apice frustravit.

AURELIUS AUGURELIUS.

LXV.

ARchilocho non arte minor vibrabat Jambos
Aurelius, at innoxios.
Scaliger oblatret licet usque: haud ultima nostri
Est ille sæcli gloria.
Sed nimiam fulvi captus fulgore metalli,
Auro creando dum studet,
Cum Pluto sit quanta docet discordia Musis,
Delusus arte futili.

AVGVRELLVS Ariminensis Jambicis Versibus clarus evasit, quem cur Scaliger in Hypercritico contemnat, non adeo sollicitus sum. Tanto enim viro judicium, quo in caeteris rebus abundabat, in Poetica omnino defuisse, hujus artis non mediocriter periti mihi testes sunt: Cujus si vel tantillum habuisset, nunquam profecto sua poemata in lucem prodire passus esset. Augurellus igitur immortalitate digna scripsit. Cujus Chrysopœia argumenti novitate & elegantia quantumlibet fastidiosum lectorem capere potest.

PETRUS POMPONATIUS.

LXVI.

TEr ante quina sæcula,
Ut Græciæ alterum decus
Communicaret Italis,

Ge-

Genuit Homerum Mantua.
Adhuc sed Hellas propriæ
Parte integra cum gloriæ
Frueretur, & hanc Mantua
Sibi arrogandam censuit.
Sic Petre te mox alterum
Nobis Aristotelem parit.

POMPONATIO Mantuano nullus interius Philosophiae abditos recessus penetravit. Illud improbandum in tanto viro, quod de immortalitate animi perperam sentire visus est, in eo libro quem scripsit contra Augustinum Niphum. Extat ejusdem liber de Incantationibus, qui plurimum laudatur.

ANDREAS MARO.
LXVII.

CArmina, vix aliis longo perfecta labore,
Ad cytharam subito fusa calore canit.
Audiit hæc quisquis, deprompta ex tempore juret,
Præmeditata tamen, qui legit illa, putat.
Usque adeo neque sic properanti defuit hæc, quæ
Cunctantes multos gratia destituit.
Mira fides, sed certa: oculis absistere flammæ,
Sudare & facies visa canentis aquas.
Fronte tument venæ, quatit artus entheus horror,
Dulcia distincto verba tenore fluunt.
Tale melos fundens indigna peste Poeta
Opprimitur, magno crimine Phœbe tuo.

Scilicet

Scilicet antiqui cui cedere Musa Maronis
Cœpit, ab hoc vinci te quoque posse putas.

MARO Brixianus extemporalia carmina mira facilitate effudit: adeo ut auditores longe prius præmeditata suspicari possent, nisi quovis proposito argumento, pari semper felicitate cecinisset. Hunc pestilentia Romæ absumpsit: eodemque funere & poeta & poemata perierunt.

ANDREAS MATTHÆUS & BELLISARIUS AQUIVIVII fratres.

LXVIII.

QVam non Marte minus Musæ sint principe dignæ,
Gentis Aquivivæ gloria bina docet.
Frater uterque suis cumularunt sceptra trophæis,
Ornavit libris frater uterque suis.
Nunc calamo est gravis, ense manus nunc: rite colore
Tingitur hic rubro, tingitur ille nigro.
Classica nunc animos stimulant, nunc barbita mulcent:
Quodque caput cassis, mox sua serta tegunt.
Duplex ergo tuum gemini decus Adria fratres
Nobilitantque sago, nobilitantque toga.

ANDREAS Matthæus dux Adrianensium & Bellisarius Neritinorum ex nobilissima Aquiviva familia orti literis non minus quam armis claruere.

ruere. Primus de equestri opere librum composuit, alter de venatione, de Aucupio per Accipitres: item de re militari & de singulari certamine, de Principum Educatione, & demum de gubernanda re familiari, luculenter scripsit: quæ omnia opera Neapoli typis publicata sunt.

PETRUS GRAVINA.

LXIX.

COnsalvus, Prosper, Pontanus & Actius ambo
Hi vates, illi te coluere Duces,
Hi tamen æqualem te dilexere poetam,
Ast alios penes est gratia parta duplex.
Militis ut validi suspexit robur uterque,
Se voluere tuam sic celebrate tubam.
Par studium primis, te Petre adjungit amore,
Ast alii similem, dissimilemque colunt.

GRAVINÆ Catina patria est, non minus eleganti poetæ, quam militi strenuo: fuit enim ob militarem disciplinam Consalvo Ferdinando & Prospero Columnæ summis Imperatoribus valde gratus: quorum gratiam cum eorum laudes decantaret, uberius etiam promeruit. Pontano & Sannazario suavissimum eum fuisse sodalem, ipsorum poemata testantur: quæ sæpe Gravinæ ingenium, & in carmine condendo felicitatem laudibus exornant.

POMPONIUS ET LUCAS GAURICI
Fratres LXX.

UTerque fratrum Gauricorum nobili
Se vatis effert nomine. Apol-

Apollinis & artes uterque exercuit,
Sed diſpari genio tamen.
Pomponius Cupidinis faces canit,
Lucas futura præcinit.
Cœleſtium alter ignium flammas refert,
Incendia alter pectoris.
Rotatu ut illum ſigna rexerunt ſuo,
Sic hunc amicæ ſidera.
Lunare at illi terra contendit jubar,
Huic clauſa amicam janua.
Hoc ille tempus ſpectat in primis, coit
Quo cum ſorore Cynthius:
Pomponius nil ſpectat æque, quam ſua
Sic cum puella jungier.

GAVRICI Fanenſes fuere. Pomponius poeta non vulgaris præpropero fato ademptus eſt. Cujus extat de Sculptura liber & poemata quædam. Lucas ætatis noſtræ Mathematicorum nulli ſecundus, multa veterum Aſtronomorum volumina caſtigavit, correxit præterea Ephemeridas, Annotationes ſcripſit in Ptolemei Almageſtum, quædam præterea opuſcula non infrugifera Venetiis excuſa.

M. ANTONIUS CASANOVA.

LXXI.

Dum priſcos celebri memoras cum laude Quirites,
Quos flore imperii Roma vigente tulit,
Ipſe reſurgentis non ultima gloria Romæ,
Laude probas dignum te Caſanova pari.
Sic qui Romanos Romanus in aſtra tuliſti,
Tu mihi Romano rite canendus eras.

CA-

CASANOVÆ Romæ Mantuano patre orti Epigrammata, quæ tanquam veterum illustrium virorum iconibus inscribenda composuit, Martialis acumen Catulliano candore conditum præ se ferunt.

ANDREAS NAUGERIUS.
LXXII.

HIc Naugerius ille, Martialis
Lascivi petulantiam perosus,
Et Musas sine fine prurientes,
Læso cuncta quibus licent pudore,
Non jam virginibus, sed impudicis:
At castas voluit suas Camœnas
Hic Naugerius esse, sicque amores
Cantare, ut tenerum colant pudorem.
Hunc ergo pueri puellulæque,
Crebri voluite: quippe Martiale
Nec doctum minus, & magis pudicum.

NAUGERII patritii Veneti Carmina candidissima suavitate condita sunt. Orationes Tullianam repræsentant eloquentiam. Edidit & in omnia Ovidii opera annotationes.

BALTASAR CASTALIO.
LXXIII.

UT patriam, sic ingenium Musamque dederunt
Fata tibi, sed non otia Virgilii.
Nam regum tu tecta modo, modo castra frequentas,
Ut simul hos dextra, consilioque juves.
Cum

Cùm gemino iactet se Maetua penè Marone
Est tamen huic placeas qua sibi parte magis:
Quippe virum ante alios deceat qui principis aulam
Exprimis & vita, fingis & eloquio.

CUM Iulio Cæsari Scaligero non usquequaque fidem adhibendam putem de poëtis sententiam ferenti (ut sape in lubrico versantur hominum judicia) in eo tamen quod de Castalione Mantuano pronuntiavit, verißimè eum scripsisse autumo. Posteaquam enim ejus elegos & Cleopartam adeò commendavit, ut Propertio eum & Lucano anteponat, hac subiungit: Qui si omnia sic scripsit, nulli post Virgilium secundus, illius comes haberi mereatur.

IO. MARIUS CATANÆUS.
LXXIIII.

INtactam studii nullam cùm nobilis artem
Linqueret ætatis flos Catançe tuæ.
Intentata forent tantum tibi barbita Phœbi
Obrepsit tumulo tarda senecta gradu.
Tunc tepefacta novum concepit vena calorem;
Concussit Clarius frigida corda Deus.
Res miranda: Solet furor hac ætate poetis
Desinere, at vires accipit ille tibi.

PLINII Secundi Epistolas & Panegyricum eruditè enarravit Catanaus Novariensis. Idem Aphthonii Progymnasmata è Gracis Latina fecit, Poeticen grandis natu attigit, non infeliciter tamen.

ALDUS MANUTIUS.

LXXV.

INgenia ingenuas revocata recentia ad artes,
Sicut avis ſcribant dexteritate pari,
Quæ docti ſcripſere patres monimenta fatentur
Ad ſolidæ culmen pandere laudis iter.
Hactenus hæc cæcis iaceant immerſa tenebris,
In lucem revocet ni tuus illa labor.
Autori ſic ſcripta ſuo qui ſingula debent,
Cuncta accepta ferunt hæc ſimul, Alde, tibi.

ALDUS Romanus Venetiis artem typographicam exercens, laborioſa, ope veterum codicum, emendatione, judicioſaque conjectura omnes panè Græcos & Latinos probatos autores iterum luce donavit, qua illos ſuperiorum ſæculorum ignorantia orbaverat: ut nulli plusquam Aldo debeant literati omnes. Nec tamen innumeros ſcriptores ſuo nitori reſtituiſſe contentus, plura etiam à ſe mediata poſteritati profutura in lucem edidit, ut de arte Grammatica libellos, & in autores nonnullos annotationes.

IACOBUS SANNAZARIUS.

LXXVI.

PLurima molitus præclara, per omnia ſummum,

Quod dare vel poterant singula, nomen habet.
Martis opus, dignum testatur sanguine equestri:
Exilio in Regem est certa probata fides.
Sic illum piscator amat, sic acta remugit,
Ut pecoris custos siluàque Virgilium.
Iam sacra quid vatum pepererunt pectora Christo,
Virgineis quod se partubus æquiparet?
Sed nova Męnaliis quod ducis ad antra Camœnas,
Et calami Tuscos edidicere modos,
Hoc proprium, Sincere, tuum est: hoc Itala tellus
Ante Siracosij carmina vatis amat.
Tu belli, tu pacis honos: tibi denique lingua
Et renovata vetus debet, & aucta recens.

SANNAZARIUS Neapolitanus inter principes Etruscos & Latinos Poetas numeratur. Extat utraque Poesis seorsum excusa, præcipuè autem probantur Arcadia Tuscis, Piscatoriæ Eglogæ Latinis numeris conscriptæ.

IOANNES MANARDUS.

LXXVII.

NOn satis esse puta Manardus, quòd tot ab Orci
Corpora pallenti limine restituat,
Humanum nisi prole genus simul augeat; vxor
Sed tremulum oppressit firma puella senem.

 Sic

ta ejus eodem cum autore funere miserandum in modum perierunt.

ALBERTUS PIUS, COMES CARPI LXXIX.

ELoquio iuvit, doctrina, operáque fideli
Quattuor hic reges, Pontifices totidem.
Hac ope venturos pariter iuvat ille nepotes,
Quicunque ingenij tot monimenta legent.
Euentus fuit at dispar: amisit avita
Regna Pius Reges Pontificésque colens.
Sed cui victuros semper dedit ipse libellos,
Nomen ab æterna posteritate feret.

PIUS Carpensis civis & dominus, apprimè fuit litteratus, insignisque Theologus, ut apparet ex ejus Apologia in Desiderium Erasmum Roterodamum.

LUDOVICUS AREOSTUS. LXXX.

CArmine cùm Latio posses retinere secundum,
Etrusco primum vis Areoste gradum.
Defuit Aonidum nec magnis gratia cœptis,
Quin aliquid votis plus dedit illa tuis.
Nam Veneris pia, vel Thetidis fortissima proles
Orlando gaudet non graviore tuba.

Cùm gravitas tua Virgilio nec cedat Homero,
Ille lepôre tamen cedit, & ille tibi.
Grata etenim veteres fugit mistura poëtas,
Qua Martis furias temperat alma Venus.
Arma canunt illi tantum : tu jungis amores,
Nam virides annos bina palæstra decet.
Æneis, & solas juvenem tenet Ilias aures:
Volvit opus cupidè fœmina másque tuum.

AREOSTUM Ferraria Italis in Epico pœmate principem dedit. Scripsit & Satyras, in quibus perinde primas tenet: Comœdias quoque, & poemata tum Etrusca tum Latina.

MARIANUS THEOLOGUS.
LXXXI.

DUm tu Divinæ referas mysteria legis,
Et Christo eloquium militat omne tuum:
Mella sono, vires lateri, sua pondera verbis,
Ardor inest menti, gestibus apta Charis.
Nec minus illa rudes animos Suadela remulcet,
Artibus ac miris pectora docta capit.
Nunc terrore quatis, nunc fletu lumina roras,
Nunc facis ut placido risus in ore sonet.
Ars tua tam doctè affectus huc versat & illuc,
Quàm bene nauta latus flectit in omne ratem.

Quan-

Quanta tibi, Mariane, fuit facundia paucis:
Sed nullus posuit splendidiore loco.

MARIANUS Genazanensis primus sua ætate Dei verbum e superiore loco cum dignitate explicavit. Cujus in movendis affectibus efficaciam graphice à Politiano in epistola ad Calchum Mediolanensem depictam omnino, studiose lector, ut apud illum agnoscas, suadeo.

ÆGIDIUS CARDINALIS. LXXXII.

AEgidio haud parvo cumulatas fœnore linquit
Ingenii claras tot Marianus opes,
Ægidio; qui Chaldææ penetralia linguæ,
Atque adiit Solymis mystica tecta sonis.
Fœlix ô, primum nostra in quo viderit ætas
Doctrinam eloquio cum pietate parem.

HIC Mariani discipulus longo intervallo magistrum eloquentia & doctrina superavit, cùm præter illa, quæ ab eo acceperat, ex Hebræis & Chaldæis purißimis fontibus sacras litteras hausisset. Patria Ægidio fuit Viterbium: professus est ordinis Eremitani institutum: eruditione & sanctimonia purpureum galerum est assecutus. Extat Psalterium ab eo translatum.

IO. FRANCISCUS PICUS Mirandulæ Comes. LXXXIII.

HUnc patruo virtute parem Mirandula sceptris
Insignem, & miti dum colit imperio,

Impiger is patriæ cœptos perduxit honores
Ad ſummum, ſtudio deditus uſque pio.
Nunc reſponſa Dei cœtu mirante piorum
Explicat, ad citharæ nunc canit ille modos.
Dos eſt rara quidem doctrinæ in principe cultus,
Rarius eſt, Muſis incubuiſſe ſacris.

HIC patrui Ioannis gloriam æmulatus litteras ſacras ſummo ſtudio complexus eſt: quod ejus opera tum ſoluta oratione tùm carmine edita ſatis teſtantur. Felicem Mirandulam, quæ tales principes ediderit, quales vix toto orbe privatos reperias, doctrinæ & ſanctimoniæ rariſſima exempla.

NICOLAUS MACCHIAVELLUS. LXXXIV.

QVantum naturæ ſtudium vis inſita ad omne
Arte juvante valet, Macchiavelle doces.
Cultius adſtricto quis preſſit pulpita ſocco?
Cui mage ſunt Tuſcæ plectra ſonora lyræ?
Qua populos rex arte regat, quo jura ſenator
Conſilio, quo dux temperet arma, mones.
Tu patriæ lux hiſtoriæ: rebusque gerendis
Uſibus aptaſti facta vetuſta novis.
Denique Flora parens tantum tibi detulit uni,
Quantum vix multis terra Latina, decus.

MACCHIAVELLUS Florentinus fertile ingenium recondita eruditione cum expoliſſet, Etruſcam comœdiam, Hiſtoriam, Poeſim heroicam, Politi-

litica, omnes denique bonas artes pari felicitate tractavit. Tantum in Etrusco cœlo benignitatis est, ut sub eo nata ingenia ad nobilissimarum artium fastigia pari gradu nullo penè negotio contendant. Monimenta ejus quæ extant, hæc sunt: Historia Florentina ab urbis origine repetita Etrusca oratione soluta, quam postea carmine supplevit: De re Militari liber vere aureus. E Titi Livii prima Decade sumpto argumento, quis sit Reipublicæ optimus status sapientissime tribus libris disputavit. Scripsit & de Principe librum qui illi ingentem conflavit invidiam, adeo ut multi eum male de Deo sensisse ex ejus præceptis arguant. Sed juvat commemorare quid ipse responderit se eo nomine arguentibus. Ideo enim impiis præceptis à se imbutos Principes affirmavit, ut qui tum Italiam tyrannice vexabant sua institutione deteriores redditi, eo celerius scelerum suorum pœnas penderent. Fore enim ut cum se penitus vitiis immersissent, statim meritam Numinis iram experirentur. Commentarios, quibus ea quæ sua tempestate gesta sunt complexus erat, Francisco Guicciardino moriens dono dedit. Quorum subsidio Franciscus illud tantopere vulgo commendatum Historiæ opus absolvit.

LEONICUS TOMÆUS.
LXXXV.

Hic sophismata vana barbarorum,
Chimæras Arabumque ineptientum,
Quæ mentes juvenum labore casslo
Sæpe per duo lustra detinebant
A veræ sophiæ scholis fugata

Ablegavit ad ociosiores,
Quos de vellere lis juvat caprino.
Solerti Stagiræus at magister
Quæcumque ingenio laboriosis
Chartis abdiderat, velut Sibyllæ
Disponens folia explicavit, atque
Prisco restituit suo nitori,
Mirus arbiter utriusque linguæ.
Ergo te Leonice liberalis
Tanto prosequitur juventa plausu,
Cui sunt dogmata puriora cordi:
Quantum turba tibi male ominatur,
Cui sophismata sunt inepta cordi.

LEONICUS Venetus Patavii philosophiam professus, primus eam à sophistarum nugis vindicavit, insignem inde sibi totius juventutis benevolentiam & litteratorum omnium amorem concilians. Ejus monimenta summo philosopho digna Venetiis edita doctorum manibus teruntur.

ANTONIUS TEBALDEUS. LXXXVI.

DEferet arguto tibi primam epigrammate palmam,
Sincerum ingenii quisquis acumen habet.
Qui candore jocos, idem conspergis aceto:
Scommata sic læso nemine salsa juvant.
Nec brevitas obscura tibi est, nec copia lædit:
Nec minus adstrictis lemmata longa placent.
Prima Tebalde tuæ junxit mistura Thaliæ
Mellaque Veronæ, Bilbilicosque sales.

TEBALDEUS Ferrarieuſis Etruſcis rythmis partam famæ celebritatem, cùm ſibi à Sannazario & Bembo ereptam videret, ad latina epigrammata ingenium convertit: quibus candidiſſimi ac venuſtiſſimi poetæ titulum nulla unquam temporis longinquitate obliterandum, eſt conſequutus.

BERNARDINUS RUTILIUS.
LXXXVII.

SÆcula quos tulerint legum meliora peritos,
Rutilij culto charta tenore docet.
Bartolus hoc ſentit, Baldúſque Acheronte ſub imo.
Conſcius & culpæ mœret uterque ſuæ.
Nam quorum fœdata ſibi monimenta ſciebant,
Rutilii hos certat reſtituiſſe labor.
Barbariæ ergo ſuæ retegentem vulnera, Mortem
Mergat ut, exorant, funere Rutilium.

Hic Coloniæ oppido Veicetini agri genitus librum edidit de Jureconſultis qui florente Romano imperio claruerunt: opus & argumenti utilitate, & non vulgari facundia commendatum.

MUTIUS AVRELIUS.
LXXXVIII.

SCaligeri ſummos inter cenſura poëtas
Te locat: & muſam tollit in aſtra tuam.
Scaligero quamvis non laudis avarior alter:
Cui ſtudium, vates ſæpe notare bonos.

Pul-

Pulcrum à laudato eſt laudari: à laudis avaro
Pulcrius eſt laudem promeruiſſe viro.

MUTIO Aurelio Mantuano de Catullo, quem inElegis imitatus eſt,palmam defert Jul. Cæſar Scaliger omnium Criticorum ſeverisſimus. Legitur ejus Elegia ad Leonem, paupertatem deteſtans, & Hymnus heroico carmine D. Joannem Baptiſtam celebrans. Plura ab eo edita, quæ adhuc luce carent magno philomuſon incommodo,conſtat.

HIERONYMUS ALEANDER, CARD. LXXXIX.

DOctus Idumeæ ſanctisſima myſtica linguæ
Eximium Latio fers Aleandre decus.
Quæ ſemel aut audita tibi, aut ſunt lecta, fuerunt
Pectoris hæc memori condita cuncta penu.
Res ut nulla ſenem, non verbum fugerit ullum,
Quod juvenis quondam combiberiſue puer.
Nec magis acta tamen, quam tu ventura ſciebas:
Idque probas cælum dum petiturus abis:
Carmine te Græco teſtatus linquere vitam,
Ne pejora tibi morte videnda forent.

ALEXANDER Utinenſis memoria ad miraculum usque excelluit: Hebræas, Græcas, Latinas litteras pari felicitate & facilitate calluit. Omnes diſciplinas capacisſimo ingenio complexus eſt, adeo

ut

ut ne divinatorias quidem artes ignorarit : quibus moriens imminentia Italiæ mala Græco disticho vaticinatus est : à Poëtice non abhorruisse, carmina ipsius declarant.

PHILOMUSUS.
XC.

ARs est summa, rudis non quæ inscia pectora vulgi,
Artificum sed quæ detinuisse potest.
Parrhasio superata tua est sic gloria Zeusi,
Dum te fallentem, decipit ille, feras.
Tale tuum Philomuse decus : tua barbita fertur
Bembus ut audiret, deposuisse lyram.

PHILOMUSUM Pisaurensem nobilem poëtam Bembus suspexit, autor est Jovius. Nihil ex ejus scriptis legi : sed cum P. Bembo tanto viro carus fuerit, hoc solo nomine dignum habui quem nostris Elogiis insererem.

BENEDICTUS LAMPRIDIUS.
XCI.

LAmpridi Alcaico tractas dum barbita plectro,
Sola tuum testudo Appula vincit ebur.
At cum Pindaricus tibi pectora concutit horor,
Tum se submittit Flaccus & ipse tibi.
Quem victum pauci, victorem nullus at æquat,
Non poteras vinci, aut vincere nobilius.

CREMONA Lampridium nostri sæculi miraculum edidit, qui quod Horatius stultæ temeritatis esse existimavit tentare, sibi proclive admodum esse declaravit, Pindari imitationem, quem felicissime Latinis est versibus æmulatus: ut Aurato Poetarum regi, & omnibus Græcæ linguæ peritis videtur. Nam Jovius quæ non assequitur, ea non probat. Ejus carmina ab innumeris mendis vindicata nos semel recudenda curavimus, quæ post majore cura emendavimus, & de tertia editione cogitamus.

CASPAR CONTARENUS, CARD. XCII.

QVid Contareno sanctius, quid doctius
 Sacrata texit purpura?
Quid Luterana pestis, aut in hoc lues
 Calviniana mordeat?
Galli, Britanni, Teutones accurrite,
 En Christianum Socratem.

CONTARENI Veneti Card. vitam pari facundia & fide Latinis litteris commendavit Jo. Casa, illinc petantur, quæ hic instituti nostri brevitas non patitur recensere. Extant libri quinque de elementis ab eo doctissime conscripti.

GREGORIUS CORTESIUS CARD. XCIII.

QVis neget hoc magnum, tot ubi post sæcula primus
 Tractas Catulli barbiton?
Sed nimium lasciva tui quod plectra Catulli
 Ad digniorem usum vocas, Cœ-

Cœlicolumque dicas regi, debere fatetur
Tibi Catulli barbitos.

HUNC Mutina natum pietate simul & doctrina nobilem Paulus III. pontifex max. insigni illa Cardinalium creatione in sacrum ordinem cooptavit. Scripsit de direptione urbis Genuæ, & contra asserentem, Petrum apostolum nunquam fuisse Romæ. Leguntur etiam ejusdem pauca quædam ad Catulli lucernam feliciter elucubrata poemata, quæ cum Sannazarii tribus de virginis partu libris pridem in Aldi officina excusa fuere.

BENEDICTUS ACCOLTUS, CARD.
XCIV.

Tu refluentes sortis insanæ vices
Expertus usque: dum benigna te modo
Decorat ostro: mox galero texerat
Quod ante sacro, in hoc idem torquet caput
Ignes trisulcos Romuli dextra Jovis:
Utrumque vultum vultu eodem contuens,
Interritum te semper illius minis
Opponis, haud divulsus unquam ab artibus,
Uberrime quas insitas tibi, haud minus
Fovisti in aliis: non enim satis reor
Proclive dictu aut explicatu, an faveris
Tu plus Camœnis, an Camœnæ plus tibi.

ARRETINUS fuit hic Cardinalis omnibus fortunæ & virtutis ornamentis excultus. Candidissimi ejus elegi immortalitate dignissimi quinque Etruscorum poetarum Carminibus inserti leguntur: idem historiam scripsit de bello à Christianis contra bar-

bar-

barbaros gesto, pro Judaea, & sancto Christi sepulcro recuperandis.

ACCOLTUS, COGNOMENTO UNICUS. XCV.

Carmina, quæ subito tibi sunt effusa calore,
Vel quæ sunt lima sæpe polita tua,
Qui legit, haud cernit quid differat impetus arte,
Et procusa pari cuncta labore putat.
Atque ait: hæc si est ars, nihil hac est cultius arte:
Si furor, est ars hoc culta furore minus.

UNICI Arretinii laudes post Baltassarem Castellionem & Ludovicum Areostum velle tentare profligatae sit impudentiae. Qui igitur quàm meritò huic Unici cognomen inditum sit, scire volet, legat Areosti ultimum divini operis librum circa exordium, & Castellionis primum de viro aulico. Leguntur Accolti Etrusca poëmata Venetiis publicata.

BAPTISTA PIUS. XCVI.

Hic Pius est, cuius musarum tota supellex
Gaudet in instructo delituisse sinu.
Enumerent alii quas quisque paraverit artes:
Hunc nescisse aliquid, grande putare nefas.

PIUM Bononia bonorum ingeniorum non altrix modo, verùm etiam procreatrix, omni doctrina cumu-

mulatissimum produxit. nibil tam abstrusum in literis, nihil tam reconditum, aut vetustate obsoletum, quod illum fugerit. Multa de Græco vertit, plura suo marte edidit, veteres omnes autores & memoria complexus est, & sermone, si quando res postulabat, repræsentavit. In poeticis accuratior quam facilior est habitus.

FRANCISCUS ARSILLUS.
XCVII.

HUic artem medicamque musicamque
Æquali dederat favore Phœbus.
Tanti muneris ille non avarus
Languentes animos suis camœnis,
Languentumque animas suis medelis
Erexit, duplici ferens labore
Aegris gaudia, languidis vigorem.

SENOGALLIÆ natus est Arsillus Phœbi pariter & Æsculapii artibus clarus. Romæ medicinam cum non sine quæstu exerceret, carminibus etiam subinde productis claruit. Extant Proloquia Hippocratis, feliciter ab eo carmine expressa, & liber de Poetis urbanis.

PETRUS ALCIONIUS.
XCVIII.

QVam vorax dapis heluo fuisti,
Quam meri bromii siticulosus,
Heluo Petre tam vorax librorum
Eras, Castaliæ & sititor undæ:
Ut nunquam fueris satur bibendo,
Et nunquam fueris satur legendo:

Sic te Cynthius hinc & inde Bacchus
Suis annumerant, parumque certum est
Cui gratus fueris magis sacerdos.

HIC cujas fuerit non invenio, diu in Typographicis officinis correctoris, ut vocant, munus sustinuit, vir gulæ impense deditus, idemque apprime eruditus scripsit de tolerando exilio librum: duas item orationes, quibus in Carolum V. Cæsarem, tanquam Romanæ cladis autorem, acerrime invectus est.

PETRUS MARTYR ANGLERIA. XCIX.

QVas Stephanus, aut Ptolemæus, aut Strabo, aut Mela
Terras nequivere gradu adire, nec scriptis,
Angleriæ illas arduus penetravit,
Laborque libris explicavit æternis:
Labor vetusta laude cosmographorum
Hoc clarior, quo proferens soli metas
Plagam ampliorem pervagatus est orbis.

HIC Angleriæ natus apud Verbanum lacum, Oceaneas decades scripsit, & de Ægyptia legatione librum. Vixit Ferdinando Arragonio Regi carus.

JOANNES, ET MATTHÆUS VILLANI. C.

FLorentina suos Villani gesta per annos
Arte rudi, at mira dispofuere fide.
Ornamenta adimas hinc omnia: sola superfit

Veri

Veri simplicitas, hæc tamen historia est.
Ornamenta feras hoc omnia: sola laboret
Simplicitas veri, non erit historia.

HI Florentini patriæ historiam more Annalium digestam religiosissima veritatis observatione posteritati tradiderunt: quo solo ornamento ita legentium animi capiuntur; ut cætera non multum desiderentur.

J. M. TOSCANI
PEPLUS ITALIÆ.

Liber Tertius.

FRANCISCUS MARIUS MOLSA.

CI.

TAm lepido Tuscas coluisti carmine musas,
Itala quo studio tota juventa calet:
Tam docte citharam pulsasti Molsa Latinam,
Quam vetera aptarunt sæcula, nostra colunt:
Ut decus Ausoniæ merito dicare Camœnæ
Illustrasse novum, restituisse vetus.

MOLSÆ Mutinensis ingenio adeo benigne faverunt Musæ, ut nullo pæne negotio Etrusca Latinaque carmina funderet; quibus numerabatur inter principes Poetas suæ tempestatis; qua clarissimorum ingeniorum nulla feracior fuit. A

 sum-

summis ac principibus viris in familiaritatem sæpe vocatus, oblatam augendæ dignitatis meliorisque fortunæ occasionem perpetuo respuit. Ejus immaturum obitum omnes Itali eruditi tanquam fratris ac socii fleverunt.

ANTONIUS GALATHEUS.

CII.

TAlis Japygiam Galathei subjicit ordo
Menti, oculis credas ut minus ipse tuis.
Ille etiam teneros non dedignatus amores,
Increpuit Tusca carmina culta lyra.
Barbita nec tantum Phœbus concesserat illi,
Sed foret ut nunquam cassa salute manus.
Historicus, vates, medicus, res, pectora, vitam
Fert fama, mulcet carmine, servat ope.

HIC Salentinus fuit illustris Philosophus, medicus ac Poeta Pontano charus, & Hermolao Barbaro, scripsit Poemata Etrusca, physicas quæstiones, & Japygiæ Chorographiam, & festivissimo carmine Podagræ encomium.

ANTONIUS TILESIUS.

CIII.

SUas Tilesius minutiore
Musas lemmate, sed novo & faceto
Sic exercuit, ut decus Poëtæ
Ferat perlepidi ac perelegantis.
Sic natus Veneris, vel Adriani
Puer, quos animavit arte cælum

Longe

Longe plus oculos tenent peritos,
Quam molesue gigantis invenusta,
Dolatus ve manu rudi colossus:
Hoc & Tilesius videbat, unde
Ducit pulcrius esse, judicetur
Si, dum parua canit Poëta magnus,
Quam si magna canens Poëta parvus.

TILESIUS Cosentinus in tenui semper materia versatus, egregii Poeta nomen meruit, extant ejus poemata, qua Clemente VII. Pont. Max. publicavit.

GABRIEL ALTILIUS.
CIV.

CArminis arguti, dulces qui spiret amores,
Altilio palmam detulit ipsa Venus.
Sic decuit vatem, quem culta Neapolis inter
Perpetui voluit vivere veris opes.
Unde suas lecto distinxit flore camœnas,
Struxit & Aoniis condita mella favis:
Enthea quos Phœbi libabit turba liquores,
Citria dum gignet Parthenopeque rosas.

ALTILIUM Lucania genitum eadem tempestate Neapolis suspexit, qua Pontanum, & Sannazarium pari poetices studio florentes. Ex ejus Poematis Epithalamium me legisse memini, & pauca quædam epigrammata, qua satis eum in Poesi excelluisse declarant.

JANUS PARRHASIUS.
CV.

ILle sui Janus sæcli Varro, Ille veternum
Torpentem excussit, turba magistra, tibi.

Abdita Cecropiæ doctrinæ claustra refregit,
In Latiumque tuas transtulit Hellas opes.
Nec satis est veterum quod vatum ænigmata solvat,
Ille etiam numeros exprimit arte pari.

PARRHASIUS Cosentinus vir eruditione non vulgari, nullique professorum latinæ eloquentiæ secundus, summa cum laude Mediolani, ac Romæ litteras publice docuit. Extant ejus commentaria in Claudianum ac Nasonis Ibin, & liber præclarus de rebus per epistolam quæsitis.

CÆLIUS CALCAGNINUS. CVI.

Libera dum pedibus texebas scripta, diserti
Risisti magnas tum Ciceronis opes.
Eloquii expertes sic Calcagnine libelli,
Judice neglecti posteritate jacent.
Et merito: quid enim, Tulli nisi theca colores
Suppeditet, Latii charta nitoris habet?
Haud tamen, adstricto pedibus dum carmine ludis,
Quem tua tunc nullum Musa sequatur habet.
Pelignas nunc illa fides, nunc Appula plectra,
Et Charitum & Veneris freta favore, movet.
Unde places: plauditque tibi censura nepotum:
Turbaque docta tuos combibit aure modos.

Mi-

Mirantem veteres, cum te miretur & ipsa,
Hos quoque spernentem spernat ut illa decet.

HIC Ferrariæ natus literas, quas non levi opera attigerat, publice docuit: quæ soluta oratione scripsit, doctrina magis quam stylo commendantur: at in carmine condendo non incelebris poeta famam tulit. Extant tum opuscula, tum poemata seorsum typis excusa. Vixit Alphonso, & Hercule secundo Estensibus patriæ imperantibus.

LILIUS GREGORIUS GIRALDUS.
CVII.

VOta poëtarum sæpe ut longinqua vetustas
Irritet, Alcæus Stesichorusque docent,
Atque alii, Hyblæis quorum lita carmina succis
Par erat innumeras vincere Olympiadas.
Hac tu Cecropios, Lili, miserate Poëtas
Temporis indigna conditione premi,
Quorum jam egregios abolerunt fata labores,
Ipse perire pari nomina sorte vetas:
Ingeniisque suis quod non meruere Poëtæ,
Hoc genio debent, docte Giralde, tuo.

FERRARIA Lilium Giraldum per eadem tempora protulit, quibus & Cœlium omni litteratura expolitum. Cujus insignes extant Dialogi, veterum Græcorum Poetarum vitas accurate describentes. Alius item de nostri temporis Poetis, inter quos non ultimum obtinuit gradum, ut publicata ejus carmina testantur.

AUGUSTINUS JUSTINIANUS.

CVIII.

Historiam Ligutúm prisco dum texis ab ævo,
Gratus es in patriam Justiniane tuam.
At Solymæ & Syræ referas mysteria linguæ,
Sacraque das Arabis dum monimenta notis,
Non patriam modo, non Italos, non denique solum
Christicolum certas demeruisse genus:
Sed gelidique Scythæ, & quos India tosta colorat,
Acceptum referant quod tibi, munus habent.

AUG. Justini anum Dominicani instituti Monachum edidit Genua, Hebraicæ, Syræ, Arabicæ, & Græcæ linguæ peritia clarum, quibus conscriptos sacros Hebræorum libros, additis suis non ineruditis annotationibus ex Rabbinorum fontibus derivatis publicavit: scripsit & Patriæ historiam.

ROBERTUS VALTURIUS.

CIX.

Ars nulla prisco est usitata sæculo,
Non excitarit quam recens industria:
Excogitarit hæc tamen cum plurima,
Avita quæ vis nesciebat ingeni:
En bellicarum machinarum tot typos
Valturii nunc exprimit sagacitas,
Quarum ante sæcla cessat usus plus decem.

Au-

Audacia quid hac felicius ? quid eſt,
Quod aſſequi hæc deſperet ætas, artibus
Et aucta priſcis, & ſuis dives ſatis ?

HUNC Ariminenſem fuiſſe arbitror autorem præclari illius libri quo veteres Græcorum, & Romanorum bellicæ machinæ accuratiſſime conquiſitæ deſcribuntur oculisque legentium repræſentantur. Vixit Sigismundo Malateſta Ariminum tyrannide opprimente.

MATTHÆUS PALMERIUS.
CX.

Tu quoque Palmeri verſu memorabere noſtro,
Et Tuſca, & Latia nobilitate lyra,
Palladias cujus celebrat facundia Piſas,
Euſebiique ſuo fine coronat opus.
Felix, hac tua ſi contenta audacia laude
Ingenii haud nervis majus adiſſet opus.
Aſtra ſed affectas ſtolido dum more gigantum,
Par ſequitur culpam rite ruina parem.

HUNC pari felicitate Latina, atque Etruſca carmina facientem, Florentia tot ingeniorum mater in lucem dedit. Extat & ejus hiſtoria Piſana, & ſupplementum chronicorum Euſebii. Opus vero ad inſtar Dantinae comœdiae, quod in eo quaedam Arianam pravitatem redolere viderentur, à Theologis merito damnatum eſt.

JACOBUS ANGELUS.
CXI.

Spectandum qui oculis totum ſubjecerat orbem,
Et

Et loca per partes quæque notata suas,
Fluminaque immensumque fretum, fontesque, lacusque,
Oppidaque, & montes innumerasque plagas,
Plurima perpessus cariosæ damna senectæ,
Egebat propria jam Ptolemæus ope:
Angelus hunc miserans, convulsos digerit artus,
In priscumque vocat singula membra decus.
Res operosa quidem, tabulis complectier orbem,
Et totum in partes distribuisse suas:
Hæc iterum disiecta tamen conjungere, & ipsum
Corrigere autorem, res operosa magis.

JACOBUS Angelus Florentinus Ptolemaei Cosmographiam ex Graecis exemplaribus mirâ diligentia restituit, & Adriano V. Pont. max. obtulit, primus in hac laudatissima palaestra feliciter versatus.

POLYDORUS VIRGILIUS. CXII.

INvenerit quam quisque rem claram doces
Abusque prima sæculorum origine
Scrutatus artes, ac magistros artium.
Parem nepotes gratiam ut referant tibi,
Hos inter ipsos, quos celebras, te inserunt:
Commenti & hujus primus autor diceris.

HUNC

HUNC Urbinum produxit, suscepit ac fovit Anglia: cujus historiam beneficii memor litteris commendavit. Scripsit etiam egregio commento nobilem librum de inventoribus rerum.

PAULUS AIMILIUS.

CXIII.

A Gallis fundata memor sua mœnia, primum
Quæ posuit Brenno sub duce lecta manus,
Aimilium Verona tibi concessit alumnum,
Gallia: sit meritis gratus ut ille tuis.
Jussa facit: longa & jam pæne obducta senecta
Gallorum repetit splendida facta ducum.
Prisca novo an dubium est sit gratia munere victa,
Plusue domos fuerit condere, an historiam?

HVNC Verona patria ad se proficiscentem excepit Ludovicus XII. rex Gallorum, summaque liberalitate prosequvutus impulit ad Gallicam historiam brevi dilucidoque stylo conscribendam: quo in negotio summa cum laude, doctorum judicio, versatus est.

NICOLAUS TEGRIMUS.

CXIV.

PAtria te peperit: patriæ tu Tegrime condis
Historiam: merito prosequerisque pari.
Hæc, qua te peperit, proprium decus edidit hora;

Hanc

Hanc celebrans, proprium quæris & ipse decus.

Felix tu patria, te felix Tegrime Luca est:

Quippe datis recipit, cum dat uterque, magis.

TEGRIMUS Lucensis Jurisconsultus patriam historiam egregia fide perscripsit.

BAPTISTA FULGOSIUS. CXV.

FUlgosi historiæ per florida rura vagatus,

Cogis in alveolum singula mella tuum.

Qualia congessit parco nimis ille labore

Maximus, est titulo qui minor ipse suo.

Hæc tu splendidior promis magis ubere quadra,

Fulgosi: & titulo dignus es ipse tuo.

FULGOSIUM hunc sibi civem & principem Genua protulit: qui à suis principatu spoliatus animum ad scribendum adjecit. Imitatus Val. Maximum, multo quam ille exemplis instructiorem Memorabilium librum patria lingua edidit: quem postea Camillus Chilinus Mediolanensis Latinitate donavit.

COSMUS PACTIUS, ARCHIEPISC. FLORENT. CXVI.

ILlustrem Tyrii post versa volumina fama

Ante diem Cosmum mors inopina rapit.

Huic consanguinei speratum munere Papæ

Ostrum intercepit mors simul ante diem.

Sed non quem Tyrii spoliavit honore galeri,

Quod decus huic Tyrii dat liber, illa rapit.

HUNC

HUNC Florentiæ civem, & antistitem, mox etiam à Leone X. consanguineo Cardinalem designatum mors immatura praeripuit. Maximi Tyrii Platonici opera, quae extant, accurate in Latinum sermonem vertit.

BENEDICTUS JOVIUS.
CXVII.

Disticha scripsisti: brevius quid? sed tibi (longum
Musa brevis feret in sæcula multa decus.

HIC Novocomensis fuit: quem frater Paullus Jovius patriam historiam moresque ac res gestas Helvetiorum scripsisse memoriæ prodit. Extant etiam ejus Poemata, Disticha imprimis arguta brevitate conclusa.

PAULUS JOVIUS EPISC. NUCERINUS.
CXVIII.

Quod patriam historiæ raro exornarit honore
Ingenii studium, maxime Paule, tui,
Grande quidem meritum est: at si fas vera fateri,
Debeat illa tibi est qua ratione magis.
Verum haud illa modo, Latii sed & inclyta proles,
Munere quæ vincet sæcula longa tuo.
Ad Phœbi vel Martis opus dum nata recenses
Pectora, nec celebri laude carere sinis;
Par tibi post genitos devincit gratia, nosse
Das quibus insignes post sua fata viros.

De-

Debitor ipse tibi tali pro munere, grates
Officio meditor persoluisse pari.

PAVLLVS Jovius Novocomensis medicus & historicus de posteritate multis nominibus optime meritus est. Scripsit librum de piscibus, Historiam suorum temporum paullo altius repetitam, plures etiam varia materia libellos: praecipue vero commendantur Elogia ducum re militari illustrium, & litteris clarorum virorum. Quod postremum opus laborem hunc nostrum majorem in modum juvit. Floruit imprimis Paullo III. Pont. Max.

LAZARVS BONAMICVS.

CXIX.

QVod nostrum in Latium priscæ revocantur Athenæ,
Quod viget eloquium, carmen & historia,
Aurea quod studiis renovantur sæcula, totum
Hoc Patavi debet, Lazare, terra tibi.

BASSANI natus est Lazarus Bonamicus, qui Patavii Graecas & Latinas litteras publice ea auditorum frequentia, ea eruditione professus est, ut huic praeceptori magna ex parte nostrae tempestatis praeclara ingenia accepta referamus. Extant ejus epistolae aliquot & libelli, extant & carmina iterum à nobis publicata.

PETRVS BEMBVS, CARDINALIS

CXX.

QVæ sat digna queant venerari carmina Bembum?

Quæ

Quæ ſatis in tantum lingua diſerta virum?
Eloquione canam valeas quid Bembe Latino?
Lingua ſed has laudes poſcit Etruſca ſibi.
Anne tuis jactet quam ſe ſe Etruria rythmis?
Roma canit verſus non minus ipſa tuos.
Hos licet ingenii haud æqvaverit ullus honores,
Non tamen hæc animi ſunt bona prima tui.
Sed gravitas, ullisque malis mens neſcia flecti,
Pectus & haud ficta relligione calens:
Et quæcumque bonas oſtro inſignire per artes,
Inſerere & ſummis te potuere viris.
Indignos, fateor, multos quoque purpura velat:
Aſt inſperanti cui datur, ille meret.

PETRVS Bembus patricius Venetus rariſſimae felicitatis exemplum, in quo virtuti fortuna comes ſemper fuit, Latinas Tuſcasque litteras primus ad priſcam illam puritatem revocavit. Quid plura? Orator, Hiſtoricus, poeta in utraque lingua principem adhuc inter aetatis noſtrae ingenia locum obtinet. eum nihil tale cogitantem Paullus III. nobili illa Cardinalium creatione in ſacrum Collegium cooptavit. Obiit eodem Pontif. Max.

JACOBVS SADOLETVS CARD.
CXXI.

MOlſa velut teneri, ſancti ut Corteſius oris, Ter-

Tertius es Mutinæ tu Sadolete nitor.
Tertius haud tamen ipse gradu, nec tempore, quando
Vos studiis ætas una eademque dedit.
Illorumque licet neutrum Mutina ipsa tulisset,
Sat fuerat titulis patria clara tuis.

JAC. Sadoletum Mutinensem eadem, quae Bembum, virtus Paullo III. commendavit, ut ad Episcopatum Carpentoracten. sacrae purpura ornamentum accederet. Sacris litteris eloquentiam quasi condimentum addidit. Multa scripsit sui ordinis viro digna: ex quibus praecipue laudibus in cœlum tollitur Hortensius dialogus: laudantur & Epistolae. Poeticam eum non infeliciter attigisse argumento sunt Laocoontis statua, & Curtii Romani virtus heroicis decantata.

JO. BAPTISTA EGNATIVS. CXXII.

NVlla fuit veterum pars laudis in urbe Quiritum,
Cujus par Veneta non sit in urbe decus.
Marte, togaque licet Romanis æmula factis,
Haud tamen in Romam hæc officiosa minus:
Te siquidem, Egnati, peperit, sollertia cujus
Eruit à prisco tot monimenta situ:
Augustos memorans qui prima ab origine reges,
Tam bene Romanæ consulis historiæ.
Verum Romuleis proprios dum jungis honores,
Et patriæ & demum consulis ipse tibi.

EG-

EGNATIUS Venetiis nobili genere ortus ingenium omnigena litteratura excoluit. Totius antiquitatis peritissimus veteres autores mendis repurgavit: suum stylum sic exercuit, ut eximiis scriptoribus annumeretur: à poesi eum non abhorruisse declarat Panegyricus in victoriam Francisci Regis ad Marignanum. Emendavit Suetonium: Scripsit exempla illustrium virorum Venetæ civitatis. Vitas Imperatorum ab Augusti temporibus ad sua, dilucida brevitate pertexuit.

HIERONYMUS FRACASTORIVS. CXXIII.

Ante suo quamvis tumuit Verona Catullo,
Et fuit é claris urbibus una diu:
Attamen invidit primam tibi, Mantua, palmam
Hæc non læta satis proximiore gradu.
Atque aliquem, possit quem magno æquare Maroni,
Sollicita Phœbum det sibi voce rogat.
At Fracastorium lætis excepit ut ulnis,
Plus aliquid votis dat mihi Phœbus, ait.

NULLUM, qui Fracastorio Veronensi propius ad Maronis majestatem accesserit, poetam Italia unquam protulit. Medicum etiam eum ac philosophum fuisse illustrem, una cum poematis publicata opera declarant.

HIERONYMUS VIDA, ALBÆ EPISCOPUS. CXXIV.

SEria nil Vidæ, nisi CHristum, pagina cantat

Aut famulos CHristi quos sua vita probat.
Ludicra nil Vidæ, nisi salvo, charta, pudore
Ludit; cùmque placet non iuvat ille minus:
Pontificis siquidem novit servare decorum
Ludicra Vida canens, seria Vida canens.

VIDA Cremonensis Christeide illa divina, cæterisque Carminibus satis nobilis, commendatione nostra non indiget.

PIERIUS VALERIANUS.
CXXV.

Quæris, qua studium magis hic exercuit arte?
Te docet id, lector, non ego, sed titulus.

PIERIO Valeriano patria fuit Bellunum, qui à patruo Urbano Valeriano liberalibus studiis imbutus ad summum eruditionis gradum evasit. Hippolyti Medices Cardinalis doctissimi atque humanissimi principis præceptor fuit. Scripsit Hieroglyphica, & carmina, quæ à doctis pari calculo commendantur.

GEORGIUS TRISSINUS.
CXXVI.

TRissine, cui Tusco sunt pulpita trita cothurno,
Itala dum primus fletibus ora rigas,
Sedulus observas Stagyrei dogma magistri;
Inter & extremum carpis utrumque viam.

Ut

Ut neque de insonti sumantur sanguine pœnæ;
Dignáque culpa tamen sit leviore malo.
Fas sit vera loqui; non hoc moderamen Achivis
Vatibus, aut Tragica tantus in arte labos.
Hinc haud tale tribus numerosa Tragœdia Graiis,
Unica quale tibi dat Sophonisba decus.

TRISSINUS Veicetinus Etruscas litteras earumque orthographiam ad severiores leges revocavit. Rhythmorum homœoptoto versum claudentium ab aliis conquisitas illecebras primus contempsit: & illud carminis genus excogitavit, qui nunc a nobis Italis Rhythmus vocatur solutus: in quo cum labor similiter desinentium vocum conquirendarum sit penitus sublatus, illud severius cavetur, ut quantum anxiæ illi curiositati demitur, tantum sententiarum acrimoniæ, verborum delectui, troporum varietati, numeris denique accedat: neque tamen illa homœoteleuton perpetua vitatio nullam affert sollicitudinem. Hoc carminis genere Sophonisbam Tragœdiam edidit adeo accurate ad Aristotelicam normam elaboratam, ut Græcis palmam præripuisse judicetur. Scripsit etiam grandi Heroico Italiæ liberationem.

HIPPOLYTUS MEDICES CARD. CXXVII.

O Media Latio flos intercepte iuventa,
Quo spes Italiæ tota cadente cadit.

Grande decus Medicum, ſtatio tutiſſima Muſis,
 Martis honos, ſplendor purpureique chori.
Terra Latina tuo vidit nil gratius ortu,
 Nil obitu vidit triſtius ipſa tuo.

HIC non Florentiæ modo, ſed totius Italiæ nobiliſſima Medicum familia ortus eſt: quæ tribus ſummis Pontif. Regulis quatuor, Regina una merito gloriatur. Liberales omnes artes & in ſe ut eſſent operam dedit, & in aliis ſitas eo honore proſeqvutus eſt, ut ſicuti avus Laurentius literarum, ita ipſe literatorum pater ſit habitus. Cujus inſigne illud memoratur dictum, quo domus ſuæ diſpenſatori argute reſpondit. Nam Bononiæ cum ſupra trecentos familiares aleret pleroſque literatos, idque patruus Pontifex reſciſcens diſpenſatorem magnam eorum partem è domeſticorum albo expungere juſſiſſet, ob id (ut dicebat) quod Cardinali eo hominum numero opus non eſſet: id ubi renuntiatum eſt, expungi illos vetuit. Non hi (inquit) ob id à me aluntur, quod eorum operâ indigeam: ſed ipſi propterea mea egent opera, ut alantur. Extat 2. liber Æneidos ab eo Italice redditus. Obiit pæne adoleſcens ingenti totius Italiæ luctu, non ſine ſuſpicione dati veneni, circa initia pontificatus Paulli III.

M. ANTONIUS FLAMINIUS: CXXVIII.

PUram Flaminius latinitatem
 Ter quinis prope ſæculis ſepultam
 Exci-

Excitavit ab inferis, & arte
Mira restituit suo nitori
Eidem, quem prius obtinebat illo
Sæculo Ciceronis & Maronis.
Gaude Roma nitens, beata gaude.
An quicquam poterat tibi obtigisse
Insperatius hoc, beatiúsve?
Nam quod fata tibi dedere avara
Olim permodicos fruendum in annos
Post commercia fœda barbarorum,
Tot incendia, tótque post ruinas,
Linguæ munditias politioris
Et flores nitidæ tibi loquelæ
Felix Flaminii reduxit ardor:
Qui sacris studiis parem dicavit
Curam: ut nec magis hoc pius poëta,
Nec mystes fuerit magis disertus.

M. Ant. Flaminio poetæ, oratori, Philosopho, Theologo æque illustri Forum Cornelii fuit patria. Extant ejus poemata vario tum carmine tum stylo elegantissime elaborata. Extat & Psalmorum triginta poetica, totius vero operis Psalmorum soluta oratione paraphrasis. Leguntur etiam italico sermone purissime conscriptæ Epistolæ.

ANDREAS ALCIATUS.

CXXIX.

CHara mihi ante alias urbs, nostræ gentis origo,
Et cui debentur teneris documenta sub annis,
Prima meis, quam natali præponimus oræ,

Insubrum regina; tibi quò munere grates
Uberius referam, quàm si, quo sidera adibas
Alciati æternis intexam nomina chartis?
Clariús hoc non prisca tibi, non ultima sæcla
Concessere decus; princeps polluta nefando
Barbariæ sancta heu legum mysteria monstro,
Herculea purgavit ope; & vivacia ferro
Colla renascentis superavit & ignibus hydræ.
Hic, quam compedibus miserè constrinxerat audax
In scelus omne, dolis fucans violentia rectum,
Iustitiam cæco produxit carcere in auras,
Fallendique artes sublata ambage retexit.
Margine qua Siculo tellus ad littus Iberum
Porrigitur, quaque Æmonias declinat ad Arctos
In Scythicum pelagus, ripàmque binominis Istri.
Nosse quibus labor est veterum decreta Quiritum,
Hoc duce sacra petunt prisci penetralia juris:
Hoc sine tuta via est nulli: vestigia si quis
Alterius premat, in præceps hunc devius error
Transuersum trahit, & sperato frustrat honore.

ANDREAS in Alciato Mediolanensi pago natus sexcentos ante annos à barbaris hominibus capti-

privam detentam Jurisprudentiam primus in libertatem asseruit. Ab illis enim elegantissima veterum Jureconsultorum responsa fœdis & ineptis commentariis deturpata, locis etiam innumeris ob inscitiam depravata restituit, & pristino nitori reddidit, suis ea doctissimis æque ac elegantissimis notis illustrans. Teruntur quotidie doctorum manibus numerosa ejus de jure civili volumina: quibus magistris apud Transalpinas nationes illustres emerserunt jureconsulti, Duareni, Cujacii, Zasii, Otomani, & alii, quorum fama pervulgata est. Poëticam felicissime eum attigisse argumento sunt Emblemata toties typis recusa, atque in Italicam Gallicam & Hispanicam linguam conversa.

ROMULUS AMASÆUS. CXXX.

Quem Graiæ fœcunda capit facundia linguæ
Arte pari Latios iussa subire modos,
Voluat Amasæus quæcunque volumina vertit
Romane, Græcas depopulatus opes.
Quem magis ille capit, nova qui de pectore promens
Conferat ingenti cum Cicerone gradum,
Qui sibi Amasæum præscribunt fronte libelli,
Hos legat: & Tulli grande putabit opus.
Par, disparque decus fert duplex Romulus urbi:
Dat novus hic priscum, priscus ut ille novum.

AMASÆUS Bononienſis Græcis vertendis primam noſtra ætate gloriam eſt conſecutus. Extat Pauſanias ab eo latinitate donatus: quædam etiam Xenophontis opera. Scripſit Scholas duas de ratione inſtituendi, & de dignitate Latinæ linguæ adverſus Etruſcos, libros duos: leguntur etiam nonnullæ ejusdem epiſtolæ.

HONORATUS FASCITELLUS, EPISC. INSULEN. CXXXI.

Faſcitelle ſatum blandæ Seirenis ad urbem
  Te probat ille, madent quo tua plectra, lepos.
Parthenope æternos veris tua fundit honores
  Perpetuo vernat flore camœna tibi.
Citria nativo patriæ auro mala renident:
  Aurea ſunt muſæ pignora cuncta tuæ.
Quam tibi cum patria bene convenit? illa poetæ
  Eſt patria, at patriæ es ipſe poeta tuæ.

FASCITELLUM protulit Neapolis, Cardinali Farneſio ob ingenii elegantiam charum: à quo & Epiſcopatu honeſtatus eſt. Puriſſima ejus & dulciſſima poëmata, quotquot in manus noſtras venerunt typis exaranda curavimus primo volumine Carminum illuſtrium poetarum Italorum. Multo tamen majorem carminum numerum, nondum luce donatum poetices ſtudioſi deſiderant: quæ aliquando proditura non deſperamus.

BA-

BASILIUS ZANCHIUS.

CXXXII.

VErnantes Sophiæ cantavit Zanchius hortos,
Quos prius impigro triverat ipse gradu:
Empedoclisque sequens sublimis & orsa Lucreti,
Charta simul placeat, prosit & una facit.
Non bene (Flaccus ait) disiungitur utile dulci:
Esca gulæ & stomacho quæ sapit, illa iuvat.

ZANCHIUM asperis cautibus imposita Bergomum suavissimi ingenii virum in lucem edidit: cujus ornatissima poemata Basileæ impressa nemo est humanis literis mediocriter tinctus qui non lectitarit.

PAULUS PANSA.

CXXXIII.

QUi teneri manes numeroso crrmine Mollsæ
Deflesti Aonidum collacrymante choro:
Damna pudicitiæ ut nec defleat Attica virgo,
Dulcius aut cycnus fata propinqua gemat,
Officio te Pansa pari, sed dispare versu
Prosequor, ad manes inferiasque fero.
Incultis cum culta tamen, cum plurima paucis
Munerer, hæc animo maxima dantis erunt.

PAULLI Pansæ Romani (ut arbitror) in Marii Molsæ obitum omnibus numeris absoluta circumfertur Elegia, qua una exacti poetæ dignitatem abunde tuetur.

JO. BAPTISTA SANGA.

CXXXIV.

SErmone quamvis plurimum vernaculo,
Cui principatum nationes exteræ
Une ore cunctæ deferunt, præcelleret,
Primoque Sanga consideret in gradu:
Non ille linguæ Romulæ priscum decus
Iis usitato respuit fastidio,
Qui consequi quænon valent, ea improbant;
Utraque sed sic polluit facundia,
Sit vetere Roma & civis ut dignus nova.

SANGA Romanus penes amplissimos viros eo munere functus est, quod vulgo Secretarii vocant, veteres dicebant ab Epistolis. Cujus Epistolæ Italica lingua conscriptæ principem eum in illo genere fuisse declarant. Attigit Latinam poesim non infeliciter.

FRANCISCUS BERNIUS.

CXXXV.

CEdite Romanique sales, & cedite Graji,
Urbano & quisquis tincta lepore canit.
Bernius est, cui sola Venus se pandit, ab ipso
Cui se detexit vertice nuda Charis.
Mira fides: ars nulla linit quæ carmina fuco
His facile exprimere est arte polita magis.

Felix

Felix quem nullo decorat laus parta labore,
Quæ vigili ſtudio ſæpe petita fugit.

BIBLENA Etruriæ oppidum Berniam protulit Jocoſi carminis autorem, quem multa præclara ingenia ſunt æmulata non irrito conatu, nullum tamen nativa illa urbanitate nulla arte quæſita ſuperavit. Hujus etiam leguntur Latini Elegi.

JACOBUS BONFADIUS.

CXXXVI.

NOn minus intumuit nuper Benacus alumni
Bonfadii, ac Muſis docte Catulle tuis.
Bis tamen infelix: rapuit nam Roma Catullum:
Bonfadium leto das ſcelerate Ligur.
Hiſtoria æternum cuius fera Genua vivis,
Immeritum ſæva lege necare potes?
Mitius eſt quod te ſpumanti vortice marmor
Tundit;& es ſcopulis durior ipſa tuis.

BONFADIUS in Veronenſi agro, ad Benacum natus, in Epiſtolis familiaribus Etruſca lingua, tenui ſtylo ac preſſo compoſitis, omnium princeps habetur: ſcripſit & pari candore Latina carmina. Genuenſium inchoavit hiſtoriam, à quibus indigniſſime necatus eſt, & flammis abſumptus.

PETRUS ARRETINUS.

CXXXVII.

POntificum, Regumve minæ, rigidæve ſecures
Tor-

Tortorum nullum cui peperere metum:
Cujus, mordaci quæcunque aspersit aceto,
Si quis scripta modis conferat Archilochi:
Plumbea tela caput (dicat) petiere Lycambis:
Hic chalybum stricto corda mucrone fodit:
Petrus hic est cui plus tribuere silentia lucri
Innumeris vatum quam sua musa choris.
Non etenim Cynica sic paupertate tumebat,
Gestiit ut Cynico figere dente notas.
Unde etiam Stygias latratu territat umbras,
Et bene Cerbereas nunc obit ille vices.

PETRUS Arretinus nullis litteris imbutus, ad miraculum usque ingenio præstitit: cui ad maledicendum proclivi indulgens, nulli hominum ordini scriptis suis pepercit, ita ut cum omnium animos dicacitate sua oblectet, omnium tamen odium sit promeritus. Flagellum Principum cognominatus est, à quorum magno numero mercedes annuas exigebat, ne eos maledicentia læderet. Constat eum & à Solimano potentissimo totius orientis tyranno, & à Barbarussa archipirata nobilissimo ultro oblata munera accepisse. Eidem Carolus V. Cæsar, Rex Gallorum, & alii reguli complures sponte sua annuum tributum penderunt. Sed hoc pacto principibus insultantem, omnibusque formidabilem Nicolaus Francus Beneventanus centum Italicis (ut vocant) Sonetis perpetuis infamiæ notis inustum, hactenus coercuit, ut silentium indixerit: deque ejus maledi-

ledicentissimo fastu triumphans orbi ridendum propinaverit. Innumera edidit volumina, quæ qua facilitate in lucem prodierunt, eadem jam prope funditus interierunt, sacrosanctæ Tridentinæ Synodi censura merito notata.

GABRIEL FAERNUS.
CXXXVIII.

Si linguæ Latiæ politioris
Omnis munditiès, lepos, venustas
Perissent penitusque funditusque,
Omnino nihil ut super nitoris
Foret, barbaria omnia occupante:
Pectus attamen unius Faerni
Musarum & Charitum manu politum
Linguæ divitias politioris
Omnes promeret, uberique vena
Flumen funderet aureæ loquelæ.
Ut jam non Ciceronis, aut Terenti,
Cultive ingenium expetat Catulli,
Cui fas sit lepido frui Faerno,
Cui nervi Ciceronis, & Terenti
Candor, insitus & lepor Catulli est.

FAERNUS Cremonensis adeo religiose Latinas litteras coluit, ut ejus scriptis nihil purius aut mundius desiderari possit. Multa in optimos quosque autores commentatus est, multa suo marte elucubravit: centum fabulas vario carmine scitissime expressa & pauca quædam poemata.

JOANNES CASA, ARCHIEPISC. BENEVENTANUS. CXXXIX.

Æquat Petrarchæ, Casa, te Florentia
Rhythmis Etruscis dum canis Cupidinem

Ceda-

Sedatum, & ora qui pudore haud purpuret.
Boccatio verum illa non te comparat
Solum, ſed ultro te anteponendum putat.
Orationis ille quod faſtigium
Sublime neſcit, fabulæ addictus levi.
Hoc Tullianae ad inſtar ipſe fabricae es
Molitus usque ab infimo fundamine,
Addi ut ſupremae nil coronidi queat.
His occupatum quis Latina cenſeat
Tentaſſe? ſed tu patriae nil duxeras,
Linguae nitorem, Romulam affectans niſi
Jam Tullio atque conferas Flacco gradum.
At Chriſtianae cura non levis tibi
Commiſſa cymbae, cui praeeſt vicarius
Petri (ſecundis quem terebas plauſibus)
Circo avocavit quicquid & reſtat tui
Nobis laboris, id perennem provocat
Sitim legendi poſteris, non eximit.

NULLIUS ingenium magis ad omnia quæ ten-taſſet fuit accommodatum, quam Joannis Caſæ Florentini. Latine Epiſtolas, Hiſtoriam, orationes, varia poemata, pari ſucceſſu meditabatur. Etruſcis Rhythmis ſive ſeriis, ſive amatoriis, ſive ludicris ita præſtat, ut utrubi excellat ſemper ambigas. Jam ſoluta oratione idem aſſequutus eſt. nihil ejus oratione gravius, nihil epiſtola preſſius, nihil eo libro temperatius, quem Galateum inſcripſit. Extant tum Latina, tum Etruſca monimenta ſeorſum excuſa, hoc diſtichum in eum aliquando ex tempore luſimus, quod quia a judicioſis nonnullis probatur, ſubjunximus:

Cæ-

Cætera turba Deûm cœli tenet aurea templa:
Collibitum est Musis hanc habitare Casam.

ALOISIUS PRIULUS. CXL.

QVod Venerem patriis, numerisque Priule Latinis
Sic canis, hac nulli ut laude secundus eas,
Caussa subest: mediis genito tibi fluctibus illa,
Quid mirum est, medio si favet orta salo?
Et quæ (natus ubi es) Venetam cognominat urbem,
Ingenium civi sufficit ipsa suo?

ALOISIUS Priulus Venetus utriusque linguæ poesi clarus, inter summa proximæ ætatis ingenia merito recensetur.

HIERONYMUS ULPIUS. CXLI.

EXiguis vastum tabulis includere mundum,
Gnarus & ante oculos ponere utrumque polum,
Ulpius, Aonio novit quoque vertice Musas
Deductas, Larii sistere ad antra lacus.
Cui fuit angustis conclusus finibus orbis,
Hujus grande solum vix capit omne decus.

NOVOCOMENSIS Ulpius ætatis nostræ Cosmographos longo post se spatio reliquit. Ejusdem Epi-

grams

grammata acumen illud summum, à quo animam accipiunt, non sine candore obtinent. Hujusmodi sunt pauca illa, quæ inter Carmina illustrium Poetarum Italorum publicavimus.

JULIUS CAMILLUS. CXLII.

TE Latiæ Tuscæque Lyræ laus prima Camille,
Monstrosi ingentisque repertor clare Theatri;
Illa cui cedunt septem miracula mundi,
Garrula quæ tumido jactat sermone vetustas:
Bisquinam nondum explentem trieterida acerbum
Abstulit heu fatum: & vetuit mortalibus ægris
Indoctæ mentis densas arcere tenebras.

JULIUS Camillus Hebraicæ omniumque orientalium linguarum peritissimus, universæ philosophiæ peritissimos recessus accurate perlustravit, Hebræorum mysticas traditiones, quas Cabalam vocant, Ægyptiorum, Pythagoreorum, Platonicorum universa dogmata summo studio felicissime assequutus. Omnium omnino artium ac scientiarum vocabula & præcepta portentoso opere complexus est, quod ab ordine Theatrum nominavit. Hoc hactenus ab invidis supprimitur. Ejus cætera scripta Italica lingua Venetiis sunt edita: quædam etiam Latina carmina nos edidimus.

TRY-

TRYPHON GABRIELIUS.

CXLIII.

TRyphonem Gabrielium loquetur
Omnis posteritas: licet libellis
Nullis crediderit sui beatas
Opes ingenii, nec æmulatus
Morem Socraticum allocutione
Formarit docilem sua iuventam.
Famam quippe alia sibi paravit
Via, iudicii sui libellos
Expendens trutina, peritiorum
Quam nunquam verita est cohors subire,
Huic probata probans, notata damnans.
Ergo qui arbitrio suo perennem
His famam dedit atque ademit illis,
Ventura hunc poterunt silere sæcla?

TRYPHONEM Gabrielium Venetum omni doctrinâ præstantem suæ ætatis eruditi usque adeò suspexerunt, ut nullam priùs de suorum scriptorum æternitate spem conciperent, quam illius censuram subiissent. Quamobrem judicio cæteris omnibus præstare creditus est. Nihil ab eo scriptum legi: audio tamen extare ejus librum de Sphærica ratione ex Macrobio.

OCTAVIUS PANTAGATHUS.

CXLIV.

EFfert Adria se suo Tryphone,
Tibris Pantagatho suo intumescit,
Ille est lux Venetum, hic decus Quiritum,
Mirus arbiter utriusque linguæ;

Quem Patrem ſtudioſus omnis ordo
Optavit ſibi ; quippe litteratis
Cunctis præfuit, ut ſuis parentes
Natis : hoſque animo paterno amavit.
Sed qualis fuerit, ſatis ſuperque
Nomen Pantagathi docet, Patriſque.

OCTAVIO Pantagatho, Patri ab eruditis cognominato, Brixia eſt natale ſolum. Cujus in bonos autores caſtigationes multi docti viri commemorant. Bonfadius quadam epiſtola, ſe Octavii in orationem quampiam Ciceronis ait edidiſſe annotationes Venetiis.

IO. MATTHÆUS GIBERTUS, EPISCOPUS VERONENSIS.

CXLV.

INgenia hæc ætas quanquam parit æmula priſcis:
Non tamen illa pares fert probitate viros.
Extitit hoc virtus Giberti illuſtrior, ævum
Sortita eſt vitiis quo magis illa ferax.
Sic roſa brumali quoties caput extulit hora,
Intempeſtivo eſt grata nitore magis.

GIBERTUS Romæ natus eſt ; homo antiqua probitate & moribus : quo nomine eum ſummi viri in pretio habuere, minores vero, veluti à cœlo demiſſum aliquem ſuſpexere. In ſibi commiſſa diœceſi Veronenſi ita verſatus eſt, ut integerrimi ſanctiſſimique epiſcopi exemplar ſit habitus. Fuit ipſe apprime litteratus : & bonarum artium peritos ſummo ſtudio fovit. Ejus liberalitate Joannis Chryſoſtomi Græcorum

rum

rum Theologorum principis scripta pæne omnia sua lingua excusa posteritati sunt communicata. Ex hujus scriptis nullum mihi videre contigit, præter Epistolas paucas Italica lingua inter multarum Epistolarum farraginem editas: in quibus tanti viri sanctitas & doctrina undique elucet.

IO. BARTOLOMÆUS MARLIANUS. CXLVI.

Hic Romæ docet omnium locorum
Olim quis fuerit situs, novisque
Jungit nomina prisca: quisquis ergo
Urbem nunc oculo stupente lustrat
Novam, præsidio ille Marliani
Urbem mente potest videre priscam.
Sic quanquam periit vetusta Roma, &
Rursum Roma potest nova interire:
At nullum interitum tamen timebit
Scriptis utraque Roma Marliani.

QVANQVAM multi veteris Romæ ruinas suis scriptis redintegrare sunt conati: illius tamen rudera adhuc irrediviva jacerent, nisi Marlianus Mediolanensis patritius, concivis meus, operi manum admovisset, qui veteris Urbis Topographiam omnium felicissime septem libris complexus est.

ALOISIUS A GONZAGA. CXLVII.

Ut primum Gonzaga tibi vitalia cœpit
Ducere felici stamina Parca colo:
Adstitit hinc Mavors, hinc cunis pulcher Apollo,

Asserere infantem certus uterque sibi.
Spicula iam pharetra hic, vagina ille eripit ensem:
Sumere nam discors iusserat arma furor.
At fratres Pallas concordi fœdere iunxit:
Serviet hic vestrum (dixit) utrique puer.
Sic Gonzaga, tibi fuerit cum robur Achillis,
Etruscis numeris alter Homerus eras.

ALOISIO Gonzaga illustrissima familia principum Mantuæ orto, Gazoli domino Rodomontis cognomen inditum est, quod omnes ætatis suæ mortales corporis animique robore superarit. Italorum enim poëtarum figmentis Rodomontes vir fortissimus decantatur. Idem Etrusca carmina suavissimis numeris composuit: erat enim optimis litteris ad unguem expolitus.

NICOAAUS ARCHIUS.

CXLVIII.

ITalis ora tuis Benace feracius undis
Nil habet, in geminum qua patet illa fretum.
Utque oleas sileam, vineta, & citria ripis
Imposita, & placido quod natat amne pecus:
Oppida quot, liquida quæ aspergine lambis aquarum,
Omnigena excultos arte tulere viros?
Quos inter dominus præcelsi interniteт Archi,
Exeris ipse caput, quo modulante, vadis.

Cujus

Cujus longa dies abolebit carmina, cum tu
Flammivomo amissas sidere flebis aquas.

NICOLAUS Arcbius Comes venustissimis versibus amatorie lusit, haud eruditione minus quam sanguine nobilis.

LATINUS IUVENALIS.

CXLIX.

Hic ille est duplici velatus tempora myrto,
Dum per bina canit plectra sonora Lycem.
Nam patrio ludens, ludens sermone Latino,
Et patria & proprio nomine digna canit.

LATINUS Iuvenalis nobilis Romanus optimis artibus expolitus Paullo III. gratus fuit, ejusque ad Venetam Rempub. legatus. Latina, vernaculaque poesi concinne amores suos expressit.

CAMILLUS PALÆOTTUS.

CL.

Dum vatem, varii leges qui scripsit amoris,
In cœlum celebri laude Camille vocas:
Id tam felici successu perficis, ut te
Munere vix posset Naso beare pari.

CAMILLUS Palæottus patritius Bononiensis vir doctissimus Bernardo Divitio Cardinali familiaris fuit. Ejus legitur Silua una, cui titulus est Amor: materia, Ovidii laudes.

I. M.

J. M. TOSCANI PEPLUS ITALIÆ.

Liber Quartus.

JUL. CÆSAR SCALIGER.

CLI.

SUBLIMES Sophiæ melioris ad usque recessus
Qui patefecit iter, sancti monimenta Platonis,
Et miris tecta involucris Stagireia voluens,
Sedulus æternis quæ illustrat dogmata chartis.
Cui totum à summo se vertice nuda retexit
Magna parens rerum, nec casso dextra labore
Cujus in humanos medicamina contulit usus,
Scaliger heu patriis Veronæ extorris ab oris,
(Quam tamen hic sceptro melius rexisset avito)
Venit Aquitani suprema ad littora ponti:
Atque illic vegetam maturo fine senectam
Clausit, Burdigalæ, vel nobilis hospes Agin-
ni.
Hic scalas gestavit ad ardua culmina montis,
(Vera ubi perpetuas posuit Sapientia sedes)

Quæ

Quæ cupidos facili mortales tramite ducunt:
Et quarum gradibus cœli nunc arce potitur.

SCALIGERUM Verona patria profugum amice excepit Gallia. Genus duxit ex ea familia, quæ Veronæ imperium diu obtinuit, excellenti virtute viris clara. Quantus vir fuerit in omni litteratura plurima edita monimenta declarant: quorum indicem lectorem moneo ut petat ex primo volumine poematum, quæ a Iosepho filio, eruditissimo viro, superioribus annis edita sunt. Ibi enim secunda pagina catalogum exhibet operum omnium I. Cæsaris quotquot aut in lucem exierunt, aut adhuc in scriniis asservantur, aut aliquo casu amissa perierunt.

FRANCISCUS ROBORTELLUS.
CLII.

Robortelle tibi præclaras robur ad artes,
Visque animi nullo fracta labore fuit.
Nunc Sophiæ peragras lucos, nunc mollia tempe
Musarum, eloquii nunc spatiare freto.
Et modo Pindarico modulans assurgis hiatu,
Spargis & arguto nunc epigramma sale.
Et poterant hæc esse satis: nisi fervida virtus
Historiæ intactum non sinat esse decus.
Hic licet intrepidum se opponat fortiter hostem,
Parva nec imponat vulnera Sigonius:
Objicis impavidum tamen in certamina pectus:
Aggressorque tuus, non quoque victor, erat.

ROBORTELLUS Utinensis Græcis litteris, si quis alius Italorum, fuit extultissimus. Callimachum & Æschylum mendis innumeris repurgatos annotationibus illustravit. Annotationum libros duos edidit in varia autorum loca. Carmina fecit tum Latina tum Græca: sed in Odis Pindaricis excellit. Ælianum de militaribus ordinibus figuris adornavit, & Latinum fecit: in Poeticam Aristotelis uberrimos fecit commentarios. Cum Romanæ historiæ antiquitates variis libellis attigisset, concitavit in se Carolum Sigonium, qui in eo genere excellit. Quare mutuis scriptis sese invicem proscinderunt: ita tamen ut non obscure Sigonius è certamine superior discesserit. Obiit Patavii cum publice summa auditorum frequentia Græcas Latinasque litteras profiteretur.

VICTORIA COLUMNIA, uxor Piscariæ Reguli. CLIII.

PRisca quid hoc nostro videre beatius ævo
Ingenia? ecquæ illis major clementia cœli
Faustius arrisit? Sed enim satis ante probatum est
Quid valeant hæc sæcla viris; at temporis acti
Mirator jactabit adhuc, quam mascula Sappho
Præcipuam Lyrico tulerit modulamine palmam;
Teque Tanagrææ superatum voce Corinnæ,
Pindare, dum quinto inferior certamine cedis,
Huic

Huic ego te objiciam faustum Victoria nomen;
Quæ non prisca tuis tantum muliebria plectris
Plectra silere jubes, Romanaque Græcaque Tuscis:
Sed (tua quæ virtus propria est) lascivia versus
Commaculat dum nulla tuos, tua musa maritas
Extinctas flet mœsta faces, lectique jugalis
Sublimem socium mediis interserit astris,
Æterni ve boni veros suspirat amores:
Tantum sola decus casto fers carmine, quantum
Dedecus obscœno Sapphoque, Corrinnaque versu.

EX totius Italiæ nobilissima Columniorum familia Romæ orta est Victoria corporis animique bonis instructissima fœmina, quæ cum Davalo Piscariæ, ut vocant, Marchione fortissimo imperatore non diu in matrimonio vixit. Sed quanquam integra ætate esset, perpetuam sibi ultro indixit viduitatem: quodque vitæ supererat, sacris litteris, & cœlesti summo bono meditando dicavit. Etrusco carmine nulli post Petrarcam secunda, varia poemata edidit quibus mariti præmaturum obitum deflet, ac mortalium rerum amorem irridens, cœlestium bonorum desiderium exprimit.

AU-

AUGUSTINUS STEUCHUS, RISAMI EPISCOPUS CLIV.

Cujus nomen habes, hunc toto pectore reddis,
Augustine sacro nobilis eloquio.
Felix, vis Sophiæ cujus per scripta perennat,
Et cui per Sophiam rite perennat honos.

AUGUSTINUS Eugubinus Theologus Hebraicis litteris instructissimus, vir multæ lectionis, nec minoris judicii, plura scripsit digna philosopho Christiano, quæ nuper simul excusa sunt Lutetiæ. Imprimis vero luculento de Perenni Philosophia libro, dignus immortalitate iudicatur. Risami episcopus creatus sacræ Vaticanæ Bibliothecæ diu præfuit.

VERONICA GAMBARA.

CLV.

Gambara Corrigium decorat, Victoria Romam,
Utraque sed sexus debilioris honos.
Quamlibet his priscam quis comparet heroinam,
Aut non docta, vel est illa pudica minus.

VERONICA Gambara Corrigiensis sanctissima doctissimaque mulier, carmina scripsit gravitate & suavitate ita condita, ut utrum in iis superet haud proclive sit explicare. In epistolis vero non video cui nostrorum temporum accurato scriptori cedere debeat.

LO-

LODOICUS CASTELVETRUS.

CLVI.

MOrtales ars si qua docet cognoscere verum,
Notior hæc nulli, quam Lodoice tibi.
Nec modo Aristarchi doctive Palæmonis artes,
Dogmata sed studii sunt Stagyræa tui.
Figit Aristotelis multos censura, sed idem
Semet judicio subiicit ipse tuo.
Sunt multi, quorum scribendo exempla sequamur:
Quid deceat, solus tu Lodoice doces.

LODOICUS Casteluetrus Mutinensis omni litteratura exquisite ornatus, tantum ingenii acumine polluit, ut multa quæ ad Grammaticam, Poeticam, Rhetoricam faciunt præcepta, cæteris intacta primus felicissime excogitarit: quanquam hæ artes adeo absolutæ a præclaris ingeniis tractatæ fuerunt, ut nihil addi posse videretur. Itali hunc Criticorum principem jure sibi vendicant. Scripsit ad Bembi regulas Italicæ linguæ supplementum, in Annibalem Carum Apologiam, & in Aristotelis Poeticam commentarios immortalitate dignissimos, quibus nihil exactius ulla unquam vidit ætas.

JOANNES GUIDICIONUS, FOROSEMPRONIENSIS EPISCOPUS.

CLVII.

ITaliam misero convulsam turbine belli,
Dul-

Dulcibus uſque adeo flet tua Muſa modis:
Ut patriæ non tam lectorem vulnera lædant,
Quam numeri oblectant Guidicione tui.

LUCA Ioanni Foroſempronienſi Epiſcopo patria eſt: viro & ſumma probitate, & ſingulari eruditione prædito, in aulicisque negotiis verſatiſſimo. Volitant per omnium manus cultiſſima ejus poemata Etruſcis numeris conſcripta. Legitur & oratio, qua civium ſuorum corruptos mores gravi ac ſevera reprehenſione ad meliorem frugem corrigere conatur.

FRANCISCUS GUICCIARDINUS.

CLVIII.

CErta fides veri nullis interlita fucis,
Et pura eloquium ſimplicitare nitens,
Sinceri donec perfuſas lumine mentes
Iudicii paſcent fructibus hiſtoriæ:
Te Gallus Franciſce leget, te voluet Iberus;
Germani plaudent, Auſoniique tibi.

FLORENTIÆ natus Guicciardinus a Caroli VIII. in Italiam ingreſſu ad Paulli III. tempora, hiſtoriam ſumma fide, gravique facundia contexuit, qua nihil abſolutius in hoc genere legi poteſt.

CLAUDIUS TOLOMEIUS.

CLIX.

NOn modo longa viros ætas & marmora vincit,

Ve-

Verum etiam ingenii depopulatur opes.
Hæc prius Italiæ veteris commercia linguæ
Abstulit, externos edocuitque sonos.
Mox numeros certa sermonem lege ligantes
Disiecit, leges instituitque novas.
Barbaricam finxit multorum industria linguam,
Nec fuit hæc prisco culta nitore minus.
Ast aberant rhythmi, docti sollertia Claudi
Quos demum nostris jussit adesse modis.
Quis satis inuentum hoc commendet, munere cujus
Aptatur numeris gratia prisca novis?

TOLOMEIUS Senensis nullam omnino liberalium disciplinarum ignoravit. Multa excogitavit, quibus Grammatica, & ars dicendi mirum in modum iuventur, quæ nulli prius mortalium in mentem venerant. Architecturæ fuit peritissimus. Primus Etruscæ poesi numeros, sive pedum mensuram adhibuit, cum antea solis homœoteleutis contenti essent. Quod genus Carminum licet operosum, nec lectu injucundum, à plerisque tamen propter difficultatem in pretio non est habitum. Extat ea poesi liber à nonnullis clarissimis viris compositus. Tolomæi epistolarum volumen imprimis ab Italica lingua studiosis commendatur.

ALOISIUS ALAMANNUS.

CLX.

HEsiodum sibi crassa suum Bœotia tellus,
Culta

Culta habeatque ſuum Mantua Virgilium.
Cætera nam tellus quo ſit bene culta magiſtro,
Poſtpoſitis aliis, nunc Alamannus erit.

ALAMANNI Florentini Etruſca poeſis imprimis celebratur; eſt enim figuris abunde exornata, & miſtam dulcedine præ ſe fert gravitatem. Inter cætera ejus opera illud excellit, quod de Agricultura inſcriptum eſt.

BARTOLOMÆUS CAVALCANTIUS.

CLXI.

ELoquii perfecta dedit præcepta diſertis,
Sed non ipſe fuit rhetor Ariſtoteles,
Tullius at contra princeps qua pollet in arte,
Hanc alios ſtudio non docet ipſe pari.
Ergo Cavalcantes cedit tibi fama duorum,
Quippe imitanda facis, dum facienda mones.

Ex vetuſto Cavalcantium Florentiæ familia, ex qua ducentos ante annos Guidus extiterat, cujus primo libro meminimus, Bartolomæus oriundus eſt ætatis noſtræ orator nobiliſſimus: quod publicatæ orationes teſtantur. Nec minori felicitate artis, qua tantopere excelluit, aliis præcepta tradidit. Scripſit enim Rhetoricam Etruſco ſermone, in quam ex Ariſtotele & Cicerone delibatas bene dicendi regulas pulcherrimo digeſſit ordine. Quod opus ſummo apud noſtram juventutem in pretio habetur. Edidit præterea libellum de caſtris metandis, quo priſca

Ro-

Romana militiae instituta solerter indagasse existimatur.

NICOLAUS TARTALEA.

CLXII.

NOn adytis responsa magis obscura ferebat
Pythius, aut foliis saga notabat anus;
Quam sunt, victuris Megarensis themata chartis,
Gyro clausa brevi quæ geometra dedit.
Hæc multis nescita prius sollertia felix
Tartaleæ spatio dat didicisse brevi.
Sic meritum Euclidi minus est, at gloria major:
Tartaleæ est maior gratia, fama minor.

NICOLAUS Tartalea Brixianus, aetatis nostrae clarissimus mathematicus Euclidem a cunctis paene neglectum propter argumenti difficultatem, dilucidis valde commentariis adeo facilem reddidit, ut iam sine magistro iis qui mediocriter ingenio valent, facilis ad eum pateat aditus. Multa praeterea edidit Italica lingua, quibus res Mathematica maxime illustratur. Nobiles fuerunt inter hunc & Hieronymum Cardanum contentiones, quibus uterque summae eruditionis specimen dedit.

M. ANTONIUS MAJORAGIUS.

CLXIII.

HIc Tullianæ assertor ille gloriæ est,
Ferrariensis probra contra Cælii:

Quem,

Quem, ne videret nomen æternis suum
Notis inustum infamiæ, satis reor,
Antonii quam scripta prodirent prius,
Vitæ libenter attigisse limitem

MEDIOLANENSIS Maioragius Ciceronis dignitatem a Caelii Calcagnini maledictis luculenta oratione tutatus est. Idem scripsit contra Marium Nizolium. Ciceronis aliquot opera commentariis exornavit. Paraphrasin scripsit in Aristotelis libros de Generatione, & de Cœlo. Orationes multas edidit variaque opuscula.

SEBASTIANUS SERLIUS.

CLXIV.

SErlius ecce novus nostri Vitruvius ævi,
Structuræ libris edocet omne genus.
Sed, licet ars Serli lapsuras extruat ædes,
Destruet illius nulla ruina decus.

QUÆ ad Architecturam spectant, à nullo perfectius literarum monimentis sunt tradita, quam Italica lingua a Sebastiano Serlio Bononiensi.

HIERONYMUS MUTIUS.

CLXV.

LAus tibi conscripto parta est sat magna Duello,
Dum quo jure regi convenit arma, doces:
Vergerium iusto sed dum petis ipse duello,
Majus Marte paras nobiliore decus.

MUTIUS Iustinopolitanus doctissimus Iureconsultus, & in Theologia non sine laude versatus, nobilem li-

*librum edidit, quem Duellum inscripsit: quo de singulari certamine subtilissime disputat: item Eclogas, variaque Italica lingua opuscula. Verum meo judicio quæcunque alia ab eo scripta sunt eam laudem non merentur, quam Vergerianarum Epistolarum volumen. Vergerium enim Iustinopolitanum quondam Episcopum a Christiana fide in Luteranismum prolapsum * verissimis rationibus redarguit : & Luterana pravitate radicitus convulsa, integra Catholicæ religionis stabilit fundamenta.*

BENEDICTUS VARCHIUS.
CLXVI.

ALter Aristarchus, nobis alterque Palæmon
Varchius Etrusci dicitur eloquii.
Sed neque Aristarchus Grajis, Latiisue Palæmon
Carmina tam culto compta nitore dedit.
Illi alios docuisse satis duxere: sat ipse
Haud docuisse putat, ni quoque præstet idem.

VARCHIUM Etruscæ linguæ normam Florentiæ jure optimo vocare potest. Nullus enim hac ætate plus studii in ea exornanda collocavit. Multa edidit poemata, enarrationes, Comœdias, Epistolas, quibus Etruscas litteras mire juvit. Extant ejusdem Latina poemata non contemnenda.

JO. BAPTISTA GELLIUS.
CLXVII.

QVæ calamo æternos conscripsit dextera libros, Sæpe

* Mutius in præcipuis magis mutus quam piscis, neminem movet, a nemine legitur.

ut princeps in eo nostra ætate sit habitus. Ab epistolis fuit Joannis Guidiccioni Fossumbrunensis episcopi primum, mox Alexandri Farnesii Card. apud quem, Hierosolymitano satis optimo Sacerdotio honestatus, vixit ad ultimum diem. Obiit Romæ jam plane senex. opera, quæ ab eo commendata Jo. Baptista Carus fratris filius edidit, aut propediem est editurus, hæc sunt: Poemata, Epistolarum libri, Rhetorica, Virgiliana Æneis Italica lingua expressa, & alia nonnulla. Ipse vivens Apologiam in Casteluetrum & quædam faceta opuscula publicavit.

BERNARDUS TASSUS. CLXIX.

POsse Camœnarum nil non mitescere cultu,
Fœtibus ipse doces Tasse diserte tuis.
Bergomeo credat qvis namque sub aëre natum,
Sic linguam Etruscis explicuisse sonis?
Hoc adeo tu Tasse tamen feliciter, ut te
Plausibus excipiat Tuscia tota, facis.
Tuscia sic debet, debet tibi patria: cultu
Hanc ornas, illam splendidiore beas.

TASSO Bergomate pauci ex Insubribus felicius Etrusca lingua scripserunt. Itaque & orator & poeta clarus Salernitano principi familiaris hæsit: Cujus improsperam fortunam in exilio seqvutus est. Scripsit Epistolarum libros duos, Amadisum heroico carmine: & quæ imprimis commendantur ob elegantem facilitatem, amatoria Poematia.

VINCENTIUS MADIUS.
CLXX.

BRixia te peperit, Musis gratissime Madi,
 Palladia quamvis major in arte fores.
Si placet ille (facit quicunque poëmata) Musis,
 Qui faciat vates displicuisse potest?

MADIUS Brixianus philosophus gravissimus omnibus, qui Aristotelis poeticam commentariis illustrarunt, ab Italis merito anteponitur: cum nullus hoc argumentum feliciter adeo tractarit. Scripsit & de ridiculis librum, & in Horatium de Arte poetica annotationes.

AONIUS PALEARIUS.
CLXXI.

AOnio Aonides gratos prompsere lepores,
 Et quascunque vetus protulit Hellas opes.
Aonio Aonides numeris compsere disertis
 Verba ligata modis, verba soluta modis.
Aonio Aonides dederint cum cuncta: dedisse
 Plura tamen vellent Aonio Aonides.

PALEARIUM Verulanum de superiore loco Græcos poetas & oratores uberi facundia explicantem Mediolani adolescens audivi. Cujus beneficio, si quid in me est Græcæ litteraturæ, ex parte contigisse fateor. Carmina scripsit, quæ aureo illo Maronis sæculo nata videri possunt. Liber de immortalitate animorum eum Lucretio, si non anteponendum,

dum, conferendum certe testatur. Scripsit praeterea orationes & Epistolas castissimo & ornatissimo sermone.

JO. BAPTISTA AMALTHEUS.
CLXXII.

DUplice Amalthei profluxit copia cornu,
Ipse pari geminam dum movet arte chelyn:
Cura ut in ambiguum Venerem diduceret anceps,
Capta foret Tuscis plus, Latiisve modis.
Quin apud Elysios certat Petrarca Tibullo,
Quisque sui hunc partem dum cupit esse chori.

JO. Bapt. Amaltheus Foroliviensis tantam Latinis, Etruscisque suis poematiis adhibuit suavitatem, ut nulli aetatis nostrae poetarum sit secundus. Latina ejus Carmina quotquot hinc inde in unum colligere potuimus, ipsi inter carmina Italorum poetarum publicavimus: Etrusca adhuc passim dispersa leguntur.

ALOISIUS TANSILLUS.
CLXXIII.

ARguto qui te superarit carmine, nullum
In lucem tellus Parthenopea dedit,
Ut numeros Tansille tuos qui perlegat, optet,
Tarda sit ut libro meta futura tuo.
Quam simul ac studio tetigit properante, revolvit
Lecta; suo semet fallit & ipse dolo.

TANSILLO Neapolitano cui numerorum facilitatem indulsit Musarum favor, idem tantum addidit sententiarum acumen, ut lector à se tam argutas excogitari non posse ingenue fateatur. Scripsit Etrusco idiomate non pauca, quæ à nullo Italicæ poeseos studioso ignorantur.

HIERONYMUS CARDANUS.

CLXXIV.

Cardani ne manus plures curaverit ægros
Est dubium, an plures scripserit una libros.
Quisquis enim voluit tot scripta volumina, dextra
Hunc calamum nunqvam deposuisse putat.
Hunc, qui pallenti reduces tot novit ab Orco,
Incubuisse ægris nocte dieque putat.
Felix, qui semper venturo profuit ævo,
Ætati at nunquam defuit ipse suæ.

HIERONYMUS Cardanus Mediolanensis Medicus, Philosophus, & Mathematicus æque illustris, publice medicinam Papiæ ac Bononiæ summa cum dignitate professus est. Ad quem ex longinquis regionibus delatos desperatæ valetudinis non paucos utriusque sexus brevi convalescentes in patriam rediisse ipsi vidimus. Libros tot edidit, ut ipsemet eorum indicem in lucem emittere sit coactus.

ON-

ONUFRIUS PANUINIUS, AUGUSTINIANUS EREMITA. CLXXV.

ROmæ Panvinius vigentis ævum,
Romæ decrepitos labantis annos,
Romæ nunc iterum decus renaſcens
Doctis explicuit ſuis libellis.
Ergo Panuinio perenne in ævum
Gratias aget omnis urbs Quiritum
Vigens, decrepita, & ſimul renaſcens.

PANUINII Veronenſis Hiſtorici celeberrimi monimenta, quibus tota antiquitas illuſtratur, nulla non ætas avidiſſime leget: nihil eſt in eo genere abſolutius. Scripſit Faſtos, de Urbe libros tres: de Pontificibus, & Cardinalibus Romanis, & pleraque alia.

MICHAEL ANGELUS BONARROTUS. CLXXVI.

ET dubitamus adhuc priſcis præponere ſæclis
Hoc ævum? uſque adeo laudator temporis acti
Livor erit, merita fraudans præſentia laude?
Non ſinit hoc Michael; ſiquidem hoc Florentia in uno
Urbibus innumeris Graiis decus eripit omne.
Quicquid cæla valent, quicquid ve animare colores,
Bonarrote tuum eſt; veras effingere formas

Naturam ipse doces, victam subigisque fa-
teri.
Dextra sed ingenio tibi non felicior: & te
Nobilitant calami, sicut cæla atque colores.

MICHAELEM Angelum Sculptorem, pictorem, Architectum, & poetam Florentia peperit, ne quid obesset, quominus cæteris Italiæ urbibus omnium laudum flores præripuisse videretur. Sed Bonarroti laudes, cum ipsi mehercule parietes (quos ille decentissimis picturis exornavit) eas disertissime loquantur, satius est non attigisse: quibus nimirum omnis facundia minor est.

NICOLAUS FRANCUS.

CLXXVII.

Fuit flagellum dum flagelli principum
Francus, favorem est consequutus prin-
cipum.
Sed culpæ eidem factus affinis, dedit
His, ipse quas exegerat, graves magis
Pœnas, adactus principis iussu in crucem.

FRANCUS Beneventanus & Græcæ & Latinæ linguæ peritus, Petri Arretini bonarum literarum prorsus expertis diu studia iuvit, verum cum labori præmia non responderent, secessit ab eo: suumque dolorem publicato in eum famosissimo libello ultus est: quem magno plausu vulgus excepit. Mox Venetiis Romam se contulit, ubi cum aliquot annos sacris initiatus vixisset, denique in maledicendi morbum recidit. Itaque a Pio V. pont. max. damnatus in crucem sublatus est. Scripsit epistolas, Dialogos festivissimos. Odysse-

Odyſſeam Etruſcis carminibus inchoaverat. Extant & ejus Latina Epigrammata.

PETRUS MYRTEUS.

CLXVIII.

MAtris Acidaliæ deducens nomina myrto
Petrus Acidalio tincta lepore canit.

PETRI Myrtei Utinerſis carmina quotquot undique colligere potuimus, nos cum aliis Italorum poetarum verſibus in lucem emiſimus. In hunc Flaminius invehitur amarulento ſatis epigrammate, quod ſe ipſius conſanguineum mentiretur: eoque nomine a Flaminii amicis pecunias emungeret. Iovio fuit familiaris.

PETRUS ANDREAS MATTHÆOLUS.

CLXXIX.

FAta Dioſcoridem per ſæcula multa ſepultum
Uſibus humanis detinuere diu.
Andreæ ſed enim, qua ſæpe ſalubriter ægros,
Scripta Dioſcoridis dextera iuvit ope.
Sic quoque dum ſcriptis medicas ille applicat artes,
Qua ſolet humanum ſublevat arte genus.

MATTHÆOLUS Senenſis medicus præſtantiſſimus Dioſcoridis libros Etruſcis commentariis non illuſtravit modo, verum etiam uberrime auxit. Quos poſtea Latine etiam convertit, ut univerſo orbi prodeſſent.

sent. Scripsit quoque Epistolas medicinæ studiosis apprime utiles.

JANUS VITALIS. CLXXX.

ET tua quod nullo sint interitura sub ævo
Carmina, quæ Phœbo culta favente canis:
Et tua quod multis dat vitam Musa perennem,
Vitalis merito nomen & omen habes.

JANUS Vitalis Panormitanus cultissima scribit carmina. Præcipue vero Epigrammata urbano sale aspersa rotundissimo concludit gyro. Hujusmodi multa tum è variis libris collecta, tum etiam nondum luce donata, in tertium poetarum Italorum Volumen apud me asservo.

PAULLUS MANUTIUS. CLXXXI.

HÆc deprompta tuis è laudibus una Manuti
Innumeris, præstat sat tibi grande decus.
Quod tua qui titulo monimenta evolvit adempto,
Hoc Tulli rasum pumice censet opus.
Si putat alterius: certe hoc, dum scriberet (inquit)
Tullius, exemplum quod sequeretur erat.

ALDO Manutio Paullus F. Venetiis natus est omnium paternarum virtutum hæres: ad quas illa praecipue accessit, qua omnes mortales superavit, Cice-

Ciceroniana facundia. Nam qui ante hunc Tullium exprimere sunt aggressi, illius simiae fuerunt, non imitatores. Primus hic docuit quid esset Ciceronianum esse. Scripsit permulta vulgo notissima: praestantissimum vero omnium operum librum de legibus. in Epistolis sunt qui eum Ciceroni audacter anteponant: quos ratione non carere arbitror.

PETRUS VICTORIUS.

CLXXXII.

SErmone Etrusco seu soluto, seu suis
Rhythmis ligato cum tulisset jamdiu
Partes priores Arnus, hac Musas prece
Est prosequvutus: Romulæ linguæ decus
Nobis deesse maceror: tandem rogo,
Nil invidere aliis ut urbibus queam,
Vates Latinos, Rhetoras, Sophos date.
Votis Camœnæ his annuerunt: & viro
Rogata in uno præstiterunt omnia:
Quin plus petitis attulit Victorius.

VICTORIO Florentino nihil ætas nostra vidit doctius. Qui cum aliorum scripta acri judicio censeat, sua ita edit, ut supra omnem censurae aleam à doctis existimentur. Quae opera tum oratoria tum philosophica publicarit, aut quotidie aetate jam decrepita edat, recensere hominis esset otio abutentis: cum ea studiosus nullus aut ignoret, aut ignorare saltem debeat.

CARO-

CAROLUS SIGONIUS.
CLXXXIII.

ROma prius duplici sese munimine tutam
 Temporis adversus credidit esse minas.
Sculpta per æternam sperabat marmora famam,
 Perpetuumque sibi nomen ab historia.
Sed misera experta est munimen utrumque caducum,
 Barbarico toties illa cremata rogo.
Quam prius ornabant, nunc fœdant marmora Romam,
 Parte sui historiæ dum meliore carent.
At nunc Romanos olim numerantia fastos,
 Funditus heu longa pæne aboleta die,
Marmora Sigonii miro reparantur ab ausu:
 Historiam & longo vindicat ille situ.
Sic quod mille tibi non Roma dedere triumphi,
 Quod nec mille libri, signave mille, decus,
Extinctum jacuit quod mille aut pluribus annis,
 Momento recipis, munere Sigonii.

SIGONII Mutinensis vivam vocem optimos autores explicantem audisse me Bononiæ biennio non sine gloriatione profiteor. Quo totius antiquitatis peritiorem nec nostra saecula, nec priora tulisse, si affirmem, facile me iis probaturum sententiam nostram confido, ad quorum manus Latina ejus monimenta pervenerint, ut Fasti, & de antiquo jure

jure Romanorum, & de veteribus provinciis. Vivit adhuc, & immortalitate digna meditatur.

HIERONYMUS AMALTHEUS.

CLXXXIV.

UT mentes hominum solaris dulcibus ægras
Verbis, sic herbis languida membra juvas.
Una manus citharæ nervos, nervosque virorum
Sedula concordi temperat harmonia.
Quattuor ut chordæ sunt, ut discrimina vocum
Quattuor, in quibus ars musica tota viget,
Bisque duo hæc, nervi, numeri, candorque leposque
Vivere plus una carmina luce jubent:
Corpora sic totidem ex humoribus atque elementis
Constant, Pæoniæ est in quibus artis opus.
Quæ cum felici tractes Hieronyme cura,
E gemina geminus vi tibi surgit honos,
Sed dispar; peritura etenim qui corpora servas,
Carmina perpetuo non peritura facis.

AMALTHEUS Utinensis Medicus non vulgaris, à M. Antonio Mureto hactenus laudatur, ut eum omnium, quos ipse quidem noverit, Italorum præstantissimum affirmet esse poëtam. Quod judicium ea carmina comprobant, quæ à nobis nunc primum luce donata sunt in primo Italorum poetarum volu-

volumine. Eum adhuc superstitem esse arbitror: qui utinam quæ plurima lectu dignissima domi comprimit poemata, tandem aliquando edat.

HIPPOLYTUS CAPILUPUS.
CLXXXV.

NOn satis heroo est superas si Mantua versu,
Ni Calabræ parias æmula plectra lyræ.

CAPILUPUS Mantuanus Episcopus Fanensis venusta quidem omnis generis carmina componit: verum, me judice, in Horatianis Lyricis excellit. Hic etiam unus est ex iis poetis, quorum carmina dispersa collegimus.

LÆLIUS CAPILUPUS.
CLXXXVI.

QVæ tibi non tellus cedat tam divite vatum
Proventu, innumeris Mantua sola ferax?
Utque alios sileam, quorum tibi fonte perenni
Vena fluit Minci fertiliorque vadis;
Quis neget hoc mirum: reliquis ex urbibus unum
Nullam, Virgilios te genuisse duos.

LÆLIUS Capilupus, superioris frater, Virgilianos Centones ea scribit felicitate, ut non modo Probam Falconiam, sed ipsum etiam Ausonium longo intervallo superarit, quod certo scio doctos omnes, qui ejus poemata legerint, judicaturos.

ALE-

ALEXANDER PICOLOMINEUS.
CLXXXVII.

SErmoni affixas artes hærere putabant
Cecropio aut Latio pectora cæca patrum.
Non dubio patrum mentes errore teneri,
Edit Alexander quæ monimenta, probant.
Cedit Alexandri cui munificentia regis,
Insita quo externis sunt potiora bonis.
Quippe datas sophiæ paucis inviderat artes:
Quas facile innumeris noster habere dedit.

PICOLOMINEUS Senensis omnes Philosophiæ partes accurata & perfacili methodo explicatas Italis communicavit. Quod nullo modo Tusco sermone perfici posse superiora sæcula crediderunt. Quasi vero Etrusca lingua non eadem quæ Græca aut Latina capiat ornamenta. Quin eam philosophicis placitis explicandis Latina commodiorem esse, res ipsa docuit. Sunt igitur Alexandri opera, Moralis scientia, Dialectica, Rhetorica, Naturalis philosophia, Astrologia, ex Aristotele imprimis fusius explanata. Ætate jam pæne decrepita, sed plane vegeta, eum præclara adhuc meditantem ipsi vidimus anno 1572. *neque eum diem suum obiisse postea accepimus. Juvenis Comœdias & poemata nonnulla publicavit.*

PYRRUS LIGORIUS.
CLXXXVIII.

ANtiquitatis ultimæ Ligorius,
Cujus ruinæ & ruderum vestigia

Vix nunc superſunt, quin nec extant jam quidem,
Eſt excitator: hic Quiritium decus
Reponit, urbe reſtituta & mœnibus:
Arcus, theatra, porticus, baſilicas
Caſtella, balneas, aquæductus, lacus,
Piſtrina, templa, Septizonia, arbores,
Statuas equeſtres, inſulas, navalia,
Thermas, agones, hippodromos, compita,
Circos, deorumque, & virorum imagines,
Cuncta hæc ſteterunt, mox ruerunt: denuo
Sic excitavit per typos Ligorius,
Ut mille Romas ſit videre millies:
Quæ ſic perire nunc valent, ut interim
Totidem renaſci millies tamen queant,
Jam fabuloſæ ut afferant hydræ fidem.

PYRRHUS Ligorius Neapolitanus ea felicitate veteris Romæ ruinas ſcrutatus eſt, ut eam, qualis fuit cum maxime floreret, veriſſima pictura repræſentarit. eſt enim vir totius antiquitatis peritiſſimus, nulliusque bonæ artis ignarus: quod ideo indubitanter aſſerimus, quodejus jucundiſſimo colloquio nobis non ſemel Romæ contigit frui. A cujus politiſſimo ingenio uberrimos doctrinæ fructus ſtudioſos omnes propediem expectare par eſt.

LAVRENTIUS GAMBARA.

CLXXXIX.

PRima Siracoſiis reſonavit fiſtula ſilvis,
Perque Latina pares reddidit antra modos.

Actius

Actius at calamos audax inflavit ad actam,
Dum freta postpositis montibus alta colit.
Nunc agit agrestes venatum Gambara Musas,
Virginibusque magis convenit illud opus.

LAURENTII Gambaræ Brixiani Eclogæ Venatoriæ magnopere commendantur, quæ cum aliis ejusdem poetæ carminibus editæ sunt Antverpiæ.

PETRUS ANGELIUS BARGÆUS.
CLXXXX.

AGricola Hesiodo debet, bellator Homero,
Gratia cum medicis magna Nicandre tibi est.
Vatibus ille tribus te nunc cultissime præfert,
Angele, quisquis aues captat & arte feras.

ANGELIUS Bargaeus a Barga oppido Etruriæ cognominatur. Is Pisis Oratoriam, ac Poesim summo studiosæ iuventutis fructu profitetur. Poemata sua ipse auctiora iterum Florentiæ publicavit; quorum præcipui sunt Cynegeticon, & de aucupio libri.

DIONYSIUS ATHANASIUS.
CLXXXXI.

IMmortale decus cui iam tribuere Camœnæ,
Immortale etiam nomen habere volunt.

DIONYSII Athanaſii Callio oppido oriundi in Etruſca lingua exornanda non ultima fuit opera. Is optimis artibus imbutus multa ſcripſiſſe ſe philoſopho & oratore præcellenti digna iis epiſtolis teſtatur, quæ aliorum literis intermiſtæ leguntur, quæ utrum ediderit hactenus, ignoro.

GABRIEL SIRLETUS, CARDINALIS.
CXCII.

MAgnum eſt Hebræo, Græco Latioque diſertum
Eloquio, triplici promere ſenſa ſono.
Majus at eſt, uſus quod triplex illa profanos
Reſpuit, & ſoli lingua dicata Deo eſt.

SIRLETUS Calaber ob inſignem trium linguarum, & omnium, quæ iis traditæ ſunt, artium peritiam, à Pio IV. Pont. Max. ſummo ingeniorum æſtimatore ſacra purpura exornatus eſt. Nihil ab eo legi ſcriptum, præter eruditiſſimum libellum Annotationum in Pſalterium cum Biblico apparatu, à Plantino excuſum. Proculdubio tamen à tanto viro alia Chriſtianæ Reipub. longe utiliora ſunt expectanda.

FEDERICUS COMMANDINUS.
CXCIII.

ACri examine Conicas figuras,
Quas mathematicus reliquit ordo
Intactas, Federicus explicavit
Tanto acumine, ut haud acutiores
Sit, quos explicat, invenire conos.

FEDE-

FEDERICUS Commandinus Urbinas Mathematicorum nulli inferior Apollonii Pergæi Conicorum libros, Pappi Alexandrini lemmata, Eutocii Ascalonitæ commentaria, Sereni Antinsensis libros duos, & Archimedis quæ extant primus Latine vertit, & commentariis illustravit: Scripsit & in Euclidem.

FULVIUS URSINUS.
CXCIV.

COmprobet antiqva ut dignum se Fulvius urbe,
Illius extinctum suscitat eloquium.
Roma licet depressa, caput tamen erigit, hydræ
In morem, ingeniis & rediviva viget.

NOBILISSIMA Ursinorum familia Fulvium edidit & natalibus & patria dignum. Ejus Virgilium, & librum de familiis Romanorum, quis non admiratur?

DOMINICUS VENERIUS.
CXCV.

NOmen ut alma Venus, sic dignas nomine dotes
Ingenii, atque tibi cuncta venusta dedit.
Scilicet orta mari cognatis fluctibus ortum
Diligit, & vatem destinat ipsa sibi.

VETUSTISSIMA Venetiis patritii ordinis familia ortus est Dominicus Venerius. Cujus in Etrusco carmine condendo felicitas, insignisque bonarum artium peritia, Bembo eum succesisse testantur:

ne unquam desit; qui Musas in Adriatico sinu hospitio excipiat.

JO. MICHAEL BRUTUS. CXCVI.

Historicum Italiæ dedit urbs Antenoris olim,
Nunc at in Adriacis urbs sita donat aquis.
Historica si quis quærit quis præstet in arte,
Nescit quam Veneta est urbs Patavina minor.

BRUTI civis Veneti præclara multa circumferuntur monimenta, Epistolæ, Historiæ. Florentinorum à Jovii ipsis infestissimi calumniis defensio: Notæ in Ciceronem, & alia immortalitate dignissima.

JO. BAPTISTA PORTA. CXCVII.

Nostri est Porta chori, Latiæ dixere Camœnæ,
Musa sed hunc vatem jurat Etrusca suum.
Risit, & o tantas, inquit, componite lites,
Huncque probat Seiren Parthenopea suum.

PORTA Neapolitanus Latina & Etrusca publicavit poemata: quorum utra sint cultiora haud proclive est pronuntiare.

HIERONYMUS MERCURIALIS. CXCVIII.

Gymnica commemoras prisci certamina sæcli,
Illa licet longa sint aboleta die:
Non aliter quam si nostra hæc exerceat ætas,
Ignota

Ignota & reliquis ſunt bene nota tibi.
Nec mirum ſiquidem infernis ſibi cognita ab umbris,
A quo nomen habes, hic tibi noſſe dedit.

MERCURIALIS Utinenſis Medicus eruditiſſimus ſcripſit varias lectiones, & quo ab omnibus celebratur, pulcherrimum de re Gymnaſtica librum: quo ſe totius antiquitatis peritisſimum declarat.

SPERO SPERONIUS.
CXCIX.

EXemplis Patavina tuis ſuccenſa juventus,
Et monitis, veræ laudis amore calet.
Inflammata ſibi hinc titulos Academia ſumpſit,
Vividaque eſt ſtudio flamma animata tuo:
Flamma rogos eſt quæ potis extinxiſſe ſupremos,
Eluditque tuas, mors violenta faces.

SUB Patavino *cœlo non ſolum feliciter bonas artes diſci, verum etiam ad omnem literaturam aptisſima ingenia naſci vel ſolus Speronius fidem facit. Qui concives ſuos ad* Philoſophiæ *& Eloquentiæ ſtudia* Italico *ſermone excolenda usque adeo asſiduis vocibus inflammavit, ut inflammata Academia ab ipſo inſtituta, inde nomen invenerit: qua clarisſimorum ingeniorum veluti quoddam eſt ſeminarium. Multa ſcripſit* Italice*: ex quibus præcipue probantur Tragœdia Canace, & Dialogi.*

JOANNES CARGA. CC.

QVid culta prodest carminis concinnitas,
Quid casta linguæ Romulæ observatio,
Oratio quid mille picta flosculis,
Si fœda amorum turpium lascivia,
Si dii profani, fabulæque inutiles,
Fœde pudicis obstrepentes auribus
Nugæ sonoræ versuum spectabilem
Luto nitorem turpius si collinant?
Hoc Carga fugit, puritatem carminum
Nil esse ducens, pura ni mens sit comes,
Docensque vates, pro caduca gloria
Mundi perenne cæli ut affectent decus.

CARGA Forojuliensis cultissima, eademque Christiana pietate valde commendanda fingit poemata. Ex quibus cum pauca quædam in nostras manus superioribus annis pervenissent, ea cæteris Italorum poetarum carminibus merito præfiximus.

CRY-

CRYPTÆ MASSILIACENSIS TOPOGRAPHIA.

Ad Antonium & Christophorum Sansuplicios, illum Episcopum & Comitem Cadurcensem, hunc Abbatem Massiliacensem.

CUMÆÆ quisquis resonantia tecta Sibyllæ,
Fossaque fatidicæ subiit penetralia terræ
Puteolisue alto suspensum fornice collem,
Et trepidus tenebras est prætergressus inertes,
Aut qui centenis terrestria viscera cellis
Miratus distincta, nihil spectacula cedant
Cui jam visa, putat terram celare cavernis:
Hic Sansuplicios colles, & nubibus æquas
Ignorat rupes & subdita rupibus antra.
Sed reliqua ut sileam (forsan melioribus olim
Quæ nervis resonanda meo sub corde repono)
Petrosi portenta soli, nunc plectra fatiget
Massiliacensis stupor, & miracula Cryptæ.
Vos Sansuplicii precor aspirate canenti,
Qui attoniti cautes mecum penetrastis eosdem:
Gratus uterque Deis, & purus uterque sacerdos,
Plenius & vestros chartis intexere honores,
Dum graviore sono tenui non molior ausu,
Interea agrestem placidi ne spernite musam.

Im-

Imprimis ferit intonſo mons vertice cœlum,
Nativo viridis buxoque & ſentibus aſper.
Vix pandunt dumeta viam; vix unguibus hærens,
Et ramis ſubnixus ad amplæ anguſta cavernæ
Limina pervades, medio quæ abſcondita clivo
Agricolæ quæſita diu invênere ſagaces.
Vaſta patet facies montis, cuneataque gyro
Per ſtadia excûrrit bis terna, aut amplius: intus
Mille domus, mille antra ſupra inſinuantur, & infra.
Ipſa ſuperficies ſcopulo convexa rigeſcit,
Oſtia quæ præter (primis quæ in faucibus antri
Sic anguſta patent, ut non niſi corpora prona
Exponant multo niſu admittantue ſupina)
Scinditur haud uſquam, lucique maligna meatum
Obſtruit: & Phœbo, quas vaſta comprimit alvo,
Divitias luſtrare negat ſcopuloſaque regna.
Hæc igitur multa face diſpellente tenebras
Sunt adeunda, & opes, Arabum queis munera cedunt,
Tectaque marmorea, & vivis ſimulacra figuris

Æmula ſponte ſua prognata, nec edita cælo
Artifici; quæ Praxiteles ſi forte videret,
Aut Phidias, noſtri Michaël vel gloria ſæcli,
Non modo naturam veras producere formas,
Verum etiam melius vivas animare figuras
Inviti fateantur: & artem cedere victam
Bis pudeat, dum mira nimis ſpectacula rerum
Deceptis luſtrent oculis, nec marmora cre-(dant,
Vix dextra faciente fidem. Quis talia fando
Exprimat, hæc magnæ niſi cui portenta parentis
Contigerint obeunda? Mihi, o ignoſcite, parvis
Attenuo ſi magna modis, dum viſa repono.
Hic vos, cura quibus rerum eſt inquirere cauſſas,
Dicite, quæ tantas cæco ſub fornice montis
Vis melior celavit opes, penetralibus antri
Quæ manus incluſit viva hæc ſimulacra deorum,
Nymphasque & Dryadas & corniferos Silvanos,
Totque theatra intus vaſtis ſuſpenſa cavernis
Condidit, egelidosque lacus, & fontibus albo
Ornamenta dedit de marmore, pura ſonoro
Murmure quæ crepitans interſtrepit unda, ſoporem
Perſuadens feſſis, ſiccas vel tingere fauces.

Haud etenim gratos magis his hausisse liquores
Commemini, gelidos medio quos sensimus æstu.
Reddit hiems tepidos, sed tempus utrumque salubres
Exhibet, hos nullo Phœbus cum lumine lustret,
Præcipue innumeris ingentia tecta columnis
Sunt suffulta, pares quibus haud excelsa Carystos,
Transmisitue Paros tecta exornare Quiritum.
Quas inter medio præcelsæ fornice Cryptæ
Eminet una, alios inter ceu Lucifer ignes:
Hanc licet innumera face discludente tenebras
Lumine collustres, celso ut si vertice nubes
Pertingat, numquam visu superare cacumen
Lynceus ipse queas, spatio tam se erigit alto
Vasta basi prima, mox sese attollit in auras
Tenuior, & gyro involvit se climacis instar.
Atria cui circum immensus testudinat arcus
Arcus, quo minor est Indis cantataq; Mauris
Ædes ultoris Martis, quam Roma rotundam
Nuncupat, atque oculo peregrinus lustrat hiante.
Ipse quidem non jam Stagirei dogma Sophistæ,
Pergameive senis referam commenta, sed illud

Quod

Quod nostris subjecta oculis ab imagine
rerum
Conjectare licet, non hic memorasse pigebit.
Ampla etenim, montem longo quæ perfodit arcu,
Testudo impositæ telluris combibit imbres
(Ipsa prius tellus quos aëre traxit ab udo)
Grandibus & guttis stillatim depluit unda,
Marmoris in speciem coit, atque alabastra
figurat,
Aut crystalla magis varias imitantia formas.
Hic siquidem triplici caput irradiare tiara
Pontificis credas, fluctus sulcare carinam
Expansis (mirum) velis, ventisque secundis.
Utque olim toto glomerat cum nubila cœlo
Africus, ingentum cernas simulacra ferarum,
Mente prius quotquot tecum confinxeris
ipse:
Haud aliter potes hic harpyias atque chimæras,
Semibovesque viros spectare, & Græcia
quicquid
Post genitis facile haud credendum carmine prodit.
Sed quæ ficta putas priscos cecinisse poëtas,
Hæc vera aspicies vasto effigiata sub antro.
Hic iterum in silicem riguit Sipyleia mater,
Perpetuis deflens morientia pignora guttis:
Pasiphaen init hic armenti ductor, & index
Battus nativo servat cognomina saxo.

Hic

Hic etiam figmenta probat pallentis Averni
Qui patet in præceps ac fundum nescit hiatus:
Namque lapis sonitum demissus non facit, aurem
Attentam licet horrendi quis faucibus antri
Applicet: ut stygiæ rear hoc immobile limen
Esse domus, animasque illinc raptarier Orco.
Nunc age, monstrificæ quod rusticus incola terræ,
Auditum veteri fama narrabat avorum,
Musa refer, digna est victuris fabula chartis:
Silva vetus fagis & densa consita quercu
Vicino solis radios a monte relegat,
Altaque ramorum caput intra nubila condit.
Indigenæ agrestes prisca duxere verendum
Relligione locum: rigidam quæ fama securim
Arcet adhuc ramis, sedes violare Deorum
Dum metuunt: celeres hic fertur sæpe Diana
Cursu agitare feras, gravida succincta pharetra,
Hortarique canes nymphæ, atque indagine saltus
Obstruere, atque plagis pavidos involuere damas.
Forte deam multa satiatam cæde ferarum

Fons

Fons gelidæ prædives aquæ (cui desuper antrum
Imminet, ac latices ingenti fornice opacat)
Mergere corpus aquis, & dulces carpere somnos
Invitat: pharetra quæ dum suffulta sopore
Gramineæ fruitur viridanti in margine ripæ,
Nympharum succincta cohors vicina pererrat
Prata, metens gratos sollerti pollice flores.
Quæ cupidas sensim trahit in semota voluptas
Rura, puellari studio fallente laborem.
Has procul ut Satyri in Venerem propensa juventus
Conspexere, imis flammas hausere medullis.
Nec mora, vesano prædam clamore propinquam
Invadunt: illis gelidus tremor occupat artus:
Corripiuntque fugam, nec, virginitatis amore,
Quam via tuta vident, sed tesqua per invia currunt
Præcipites, donec tenebrosi faucibus antri
Succedant suadente metu: nec segnius instant
Turba procax: amor his, illis timor addidit alas.
Jamque fruebantur voto lasciva caterva,

Genua

Genua labant nymphis, longo dum langui-
guida cursu,
Has nisi fudissent concordi voce querelas:
Virgo patrona tuas prohibe ne dedecus ingens
Incesset famulas: ipsi nos eripe vitæ
Dum maculæ eripias. Votis est excita virgo,
Quaque ope tam trepidis potuit succurrere rebus
Adfuit; & miseras jussit lapidescere nymphas.
Forma manet, solitusque rigor sub marmore durat,
Et qui viva metu pallor signaverat ora.
Quin funesta suos stillant quoque lumina fletus.
Justior at Satyros mulctavit pœna nocentes.
Hi lapides quamvis, lascivos corpore motus
Et vetitos servant ignes: hic poplite nymphæ
Terga premit, tener ille comam, dat brachia collo
Alter, & extincto vivunt in pectore gestus.
Hæc veris sit, Musa, satis memorasse minora,
Paucaque de multis tenui strinxisse camœna:
Cætera, cum melior afflaverit aura canemus,

ITALIA AD JOANNEM MATTHÆUM TOSCANUM.

Tu ne meos inter TOSCANE silendus alumnos,
Gloria Toscanum si peperisse mea est?
Sis mihi Idumæo quantumvis, sis mihi Græco
Doctus, & externo volvere verba sono:
Non tamen externa, sed me, mea gloria, natus,
Felix & tali prole superba parens.
Vos ergo, o quorum, vestræ contexta parentis
Peplo, sera leget nomina posteritas.
Vos vestris sociate choris, vos nectite serta,
Vos ipsi sacris ponite temporibus.
Quæ frondes huic serta dabunt? porrexit Idume
Palmas, cumque olea Pallas & Hellas adest.
Dant Musæ & Phœbus Lauros, fert Cypria Myrtos,
Et flores plena spargit Amor pharetra.
Quis tuba? quis præco? te, non te dignior alter.
Tu tibi sis præco, tu tibi nate tuba.

L. V.

AD EUNDEM.

Qui dedit ingeniis laudem præstantibus, æquum est
Non, illaudatum, laude carere sua.
Nam laudare probos, proprium hoc virtute probati,
Quæque probat studia, hæc quisque colenda putat.
At patres, inquis, laudat: quos Græcia iactat?
Quos Romana canit Musa, nisi Ausonios?

Scili-

Scilicet hos celebrat, quis praeco est unica virtus.
Quos peplo intexit patria terra suo.
Ergo opus hoc animi est multa ac antiqua tenentis,
Hoc cupidi est sera posteritatis opus.

F. M.

CARMEN AD IO. M. TOSCANUM.

SI qua pios benefacta movent, si solvere grates
Mente solent memori, laus non tibi parva parata est.
Plurima namque manus vatum, quibus ore rotundo
Aut numeris datur, aut loquier sermone soluto,
Quorum facta canis, complebunt aethera cantu.
Inter & Elysios campos, sedesque beatas
Qui degunt aevum, (quorum est pars maxima) collega
Crebris pulsabunt variis & vocibus: alma
Matris & antiqua grntum te digna loquentes
Sectati morem, (sic illos credere dignum est.)
Credita foecundis quae non modo semina sulcis,
Multiplicem cornu sed messem divite reddit,
Sic decus extendetur in horas, moxque per auras
Surget, & assidue surget tua fama superstes.
Sed cum tale tuas non obversetur ad aures,
(Aetherea donec communi hac vesceris aura)
Nomen, quis solvet tibi debita? digna rependet
Praemia quis meritis? Homines qui hoc sole fruentes,
Illorum, quos fata premunt tellure sub ima,
Degustant fructus, pascuntur & aurea dicta.
Accipe, nunc quae sit tua gloria, nosceque fines

Illius,

Illius, innumeros qui nunc sunt, quique fuere,
Et qui sunt olim visuri lumina solis,
Alligat, hæc eadem nigri penetralia Ditis
Permeat, hæc eadem claras se attollit in auras.

P. A. IAC. TEB.

LA FRANCE AU Sr. TOSCAN GENTILHOMME MILANOIS, SUR son Livre qui comprend les louanges des hommes doctes d'Italie.

TANT de nobles esprits, une si docte bande
D'enfans non sans raison, d'alegresse tresgrande
Font icy de leur mere enfler le brave cœur.
Comm'il advenoit lors que son peuple vainqueur
Les autres surmontoit en armes & puissance,
De laquelle elle vit enfin là decadence.
Mais le juste plaisir d'un sujet si nouveau,
Qui est sans perte aucune, & sans le divin fleau
De vengeances & morts, est un bien de nature
Donné de l'Eternel, qui contre le temps dure.
C'est de divers ioyaux un riche & bel amas,
Un bien de tous chery, c'est un commun soulas,
Qui faict que m'esleuant d'une allegresse extreme

De meſme affection que moymeſme ie l'aime.
Baiſant ſes nourriſſons ie les tiens pour enfans.
D'ailleurs tant ie les vois en ſçavoir triomphans
Que miens ie les aduovë & doucement les traicte,
Et d'honneur & degrez les honore & allaicte.
Leurs vers le font ſçavoir, qui par tout leur pays
Publians mon honneur, les rendent eſbahis.
Pluſieurs d'eux de bien loin venus en ces campaignes
Leurs Muſes y ont faict a nos Muſes compaignes.
Rosne en ſert de teſmoing, la Garonne, & mes eaux
Que vous priſés autant que vos fleuves plus beaux.
Il m'en prend tout ainſi, qu'a cil qui d'un boſcage
Des prochains orangers paſſant pres d'un rivage,
Ou de meurtes fleuris l'odeur ſouëfue ſent,
Que doucement ſifflant luy apporte le vent.
Comme ie fais Toſcan de ton chant, qui me donne
Plus de divers plaiſirs, que ne pourroit Pomonne

Don-

Donner sortes de fruicts : Mais cest' arbre i'entends
Estre du tout a moy,& de droict le pretends
Tu as de moy tiré (mais dict soit sans envie)
Le plus de ton sçavoir & le plus de ta vie:
Venu de la les monts, Don c ie te tiens du rang
De mes plus chers enfans,& comme de mon sang.
Mesmes l'ancien nom de la belle compaigne,
Que le Pau ça & la de ses rivieres baigne,
Est tout pareil au mien : & puis ces deux pais
Sont ensemble par sang estroictement unis.
Ie sçay que pour l'honeur du bon Poete Homere
Sept villes ont debat a qui luy sera mere:
Mais pour le tien Toscan, Poete & Orateur.
Sept cens te maintiendront François d'un mesme cœur.

D'un amy du Sieur IAC.

INDEX LOCORUM.

A.

Ber-

INDEX LOCORVM.

Gra-

Man-

M.

N.

Pa-

Si-

Tra-

T.

V.

bel-

INDEX

INDEX AUCTORUM
&
RERUM.

A.

Octa-

Mich.

C.

Jo.

Ro-

Pan-

Glon-

Hie-

Bern.

Io.

Otto

Fran-

An-

Mutius

Bern-

INDEX AUCTORUM

io.

